Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	udgivet af Eduard Meyer.
Titel | Title:	En Hofrevolution i Danmark : original historisk Novelle
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : S. Trier, 1863
Fysiske størrelse | Physical extent:	399 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

37. - 218.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020708175

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

En Hofrevolution i Danmark.

Original historisk Novelle.

Udgivet af **Eduard Meyer.**

(Feuilleton til „Folkebladet".)

Samlede historiske Noveller.

Første Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt hos S. Trier.

1863.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

En Hofrevolution i Danmark.

Original historisk Novelle.

Første Capitel.

Den ottende Dødssynd.

„Gives der otte Dødssynder? Jeg har kun hørt syv omtale, eller er den ottende Synd maaskee det samme som det ottende Underværk?"

„Aldeles ikke, snarere kunde det kaldes et Underværk, naar man kan undgaae at falde i den ottende Dødssynd, der ligesom de foregaaende syv er Grundstof, eller Kilde til en Mængde andre Forsyndelser, og Du selv gjør Dig, idet Du saa hastig dømmer, deelagtig i den ottende Dødssynd."

„Jh bevares, hvorledes kaldes den da?"

„Den har et næsten uudtaleligt Navn, men Du vil forstaae dens Egenskab naar jeg nævner den som „Jildomme."

„Kan det være en Synd, endsige en Dødssynd?"

„Netop, et Menneske, en af dine Medskabninger, har en Charakteer som Du ikke ligestrax fatter. Han bedømmes falsk, fordi man ikke giver sig Tid til retfærdigt at bedømme ham. Man bryder Staven over ham og bereder ham en Række af Kampe og Lidelser, og naar han er falden som Offer for en slig Jildom, gjør man sig først den Uleilighed at undersøge, om han har fortjent sin Skjæbne. Efter at Dommen er fældet, fældet efter den hurtigste Retsforfølgning, langt hurtigere end den Loven og Billigheden hjemler, naar han har udstaaet

sin Straf, eller bukket under for den, — undersøger man først hans Sag — eller man finder det ikke engang Umagen værd. Dette er en Jildom eller Fordømmelse uden Grund, altsaa en Dødssynd."

„Paa denne Maade er der mange Skyldige."

„Jeg siger ikke nei. Samfundet gjør sig hyppig deelagtig heri; at sætte sig paa Dommersædet er saa let, at fordømme er saa rasket, men at domme saa vanskeligt. Abel faldt som det første Offer for en Jildom, og senere ere Mange faldne. Naar da Menneskenes Fader tilraaber Dig: „hvad har Du gjort af din Broder?" svarer Du kjækt: „Er jeg min Broders Vogter?" og Gud svarede da, „din Broders Blod, hans Suk og hans Lidelser raabe til mig fra Jorden. Jeg tilgiver Brøden naar den angres, men kun naar den angres. Du skal bære din Brøde, der er veiet paa Retfærdighedens Guldvægt, og ikke Vægten af et Peberkorn vil jeg eftergive dig."

„Ja, det er den gamle Tradition, men vi har andre — Een døde for vore Synder."

„Sandelig ikke for de Forsætlige, ellers vilde det hedde: gaa hen og vær ryggesløs; thi Du har Absolution for alt hvad Du finder paa at gjøre her i Livet — det vilde være en forkærdelig Afladshandel, og Lovens Straffe vilde da staae som et Bedragerie imod Gud og Menneskene."

„Meningen er altsaa?"

„Gjør imod din Næste, hvad Du vil, at han skal gjøre imod Dig, og har Du fældet en ugunstig Dom over ham — da lær ham at kjende; thi først, naar den Smerte, Du føler over din Jildom, er ligesaa sand som den Du fremkaldte hos den Lidende, naar den Glæde Du føler ved at give ham Oprejsning, er lige saa ufkromtet og oprigtig, som den han føler ved din Billighedshandling, først da, har Du opprettet Ligevægten, det er: Retfærdigheden, og tilintetgjort den ottende Dødssynd."

Andet Capitel.

Bjerget St. Paul.

Imellem Stæderne Hamborg og Altona ligger en lille Bakke, som kaldes Bjerget St. Paul. De rige Hamborger-kjøbmænd havde i Aarene 1760 til 66 deres Villaer her, men senere solgtes disse formedelst den Støi St. Pauls Marked et afstedkom, til Beværtnings- og Forlystelsessteder, der lang Tid frequenteredes af den fine Handelsverden, men senere sank ned til Bachanaler for tilreisende Søfolk. Ikke desmindre hændtes det ofte, at naar fornemme Reisende og Hamborgs Pengearistokrater engang imellem vilde slaae Gjækken løs, saa tyede de ud til St. Paul — og denne Skik har nok holdt sig til langt ind i vor civiliserede Tid.

Ofte saae man indenfor Indhegningen i Haverne berusede Millionairer med famlende Fingre gribe om overfyldte Bægere, og ikke sjeldent ravede en saadan Pengestørrelse eller levende Pengeskuffe hen til det zirlige Jerngitter for igjennem dette at byde en forbigaaende Skjønhed en Velkomstdrik. St. Paul var saaledes paa engang viet til Bachus og Eros, der lode til at komme ret godt ud af det med hinanden.

Man vil finde denne Dyrkelse raa, men det var den Tids Mode, og at have Liasons og kunne taale stærke Drikke ansaaes for Beviser for hiins Tids Mandhaftighed. Fremmede Tilreisende kunde ikke sige, at de havde levet i Hamborg, naar de ikke havde lært St. Pauls Hemmeligheder at kjende, og „de høieste Herskaber" morede sig her incognito paa den meest borgerlige Maade, banlysende al Etikette — og ikke sjeldent al Sømmelighed.

Paa en smuk Sommeraften, næsten ved Solnedgang, befandt tre Herrer sig i en meget oprømt Tilstand i den saakaldte Haarburger-Pavillon, et i Aarene 60 meget berømt Forlystelsessted. De forlode just Arm i Arm Pavillonen, hvor Bachanalet næsten havde naaet Høidepunktet og traadte ud i den kjølige Have, hvorfra hele Bjerget kunde oversees. De tre Herrer vare alle

unge og velskabte, den mellemste af dem havde midt i sin oprømte Stemning stærkt Hang til Sentimentalitet. Hans hele Væsen bar, trods den vilde Omgivelse, Præg af usædvanlig Anstand og medfødt Fornemhed; han var smuk og elegant klædt og tituleredes snart med Benævnelsen Hr. Greve, og til andre Tider ligesom uvilkaarlig, med Prædikatet „Majestæt", hvorover han dog syntes meget fortrædelig.

Den anden Person var en mundkaad, lystig Modeherre, med særdeles frie Manerer; han lod sit Vid spille naar han blot kunde faae Leilighed dertil, men ikke sjeldent vare hans Forsøg noget overanstrængte, og man hørte da „Hr. Greven" sige: „Brandt, Du er flau, Du er fuld, Du er dum!" Den Tredie Herre der lod til at være den Ældste af de Tre, saae derimod mere sat ud. Endskjøndt ogsaa han befandt sig i en usædvanlig Tilstand, der lignede en besynderlig Blanding af Sødyge, tvungen Munterhed og comisk Alvorlighed, kunde det dog sees at han kun nødig deeltog i den uvante Larm, og at han langt hellere vilde trække sig og de Andre ud af det, end gjøre Legen for grov.

Han tituleredes stadig for „Doctor", og undertiden for Districtsdoctoren.

Modeherren, der kaldtes Brandt, eller Junker Brandt, havde tre Glas i Haanden, med hvilke han idelig klirrede. „Hr. Greven" havde en fyldt Champagneflaske i Haanden, som Districtsdoctoren stadig gjorde forgjæves Forsøg paa at liste fra ham, medens Doctoren stadig aftørrede sin varme Pande med et hvidt Lommetørklæde, som om han troede dermed at kunne borttørre Rusen, hvoraf han synlig led.

„Herude er meget bedre," stønnede han — „og nu ikke en Draabe mere."

„Hvad, Districtsmenneske," raabte Brandt, „paa Grændsen af vor Myndighed vover Du at mukke?"

„Stille!" sagde Greven, „hvor skal vi hen?"

„Her tilhøire", sagde Doctoren.

„Nei, Tilvenstre," indvendte Brandt.

„Som J ville — altsaa ligeud" bemærkede „Greven".

„Bænke, Borde, Glas og —"

„Passiar! Kan Du ikke tie Junker, jeg vil holde en Tale her i denne herlige Aften hvor Livets Nydelser rører Sjælen. —"

„Ja, til sjælelige Nydelser og sentimental Snak, aa, lad os nu være frie."

„Troer Du jeg feiler noget, Junker? jeg kunde for den Sags Skyld holde en Fastepræken, men Du har Høiden, hvor mange Fingre seer Du her, Brandt?"

„Oho — jeg skal see imellem Fingre? jeg seer en fuld Flaske og en Ditto Mand, den Ene med Sølv og den Anden med Guld paa Hovedet, men lad os see hvor der er meest Geist tilstede naar vi faae prøvet Indholdet."

„Ikke saa dumt sagt, Brandt, man skulde troe at Du engang i ædru Tilstand havde hørt noget Lignende; men naar man har en Fyldebøtte som Du, til Bordkammerat, saa skal man nok omsiderlade Tomheden komme for Dagen."

„Bravo, men med al den Eftertanke som vi har og al den Viisdom som vi ikke har, har vi ingen Knibtang. Heida, Opvarter, et Kongerige, nei en Konge for en Knibtang eller en Knibtang for en Konge — hier stehen, die Ochsen am Berge."

„Bild Dig ikke saameget ind, Du er ikke engang en Oxe; thi Oxen hverken skryder eller sparker — fy Brandt, Du er fuld."

„Distrietsmenneske, Plastersmører, Menneskehedens Undergraver som giver Overgrverne nok at bestille, Spanskflueforskriver, Du trequartfulde Medicinsflaske med Paaskrift: til udvortes Brug, vover Du at komme med Paradoxer og sige at et Skib som slingrer, slingrer fordi det er fuldladet? Opvarter, Kelner, Grademaaler, Heida!"

„Vil Du graderes, Brandt?"

„Ja, Du — Du — Du, jeg fattes passende Benævnelser, jeg vil graderes ved Opvarteren, for at see om jeg er bleven degraderet ved Dig."

„Jeg forsikrer Dig paa Ære, Du er fuld som et Svin."

„Lutter Talemaader, har Du nogensinde seet et Svin være fuld?"

„Ja nu, og for lidt siden, og om en halv Time — ædru er Du jo ikke."

„Det skal vi snart faae at see. Kelner, Kelner, Overappellationsproppetrækker! han skal sige mig om jeg er fuld eller ædru. Naar jeg er ædru er han krybende og slikken som en tydsk Hofjunker, er jeg anstukken, lader han som ingenting og ignorerer det; men ved en halv Storm spiler han Øinene op og seer stift paa mig, og er jeg fuld, saadan rigtig hvad man kalder complet, saa griner han mig lige op i Ansigtet."

„Hvilke gjensidige Sympatier", bemærkede Greven, „o hvilken Viisdom Skaberen dog har nedlagt selv hos Creaturer af underordnet Rang."

„Det er sandt," bemærkede Doctoren, „der gaaer en harmonisk Enhed igjennem alle disse ueensartede Elementer."

„Elementerne rage ikke mig — det skulde da være det vaade Element som jeg skulde bryde mig noget om:

Har jeg kun min Konge og min Flaske fuld,
Det er bedre end Alverdens Rang og Guld."

„Hør, Majestæt, nu sætter han ovenikjøbet sine Dumheder i Musik, det er afgjort, det er hans eneste Undskyldning at han er fuld."

„Lad mig tale," sagde den der var betitlet „Majestæt", „mit Hjerte er fuldt og trænger til at give sig Luft."

„Cæsar er søesyg", bemærkede Brandt og hikkede.

„Den Ondskabsfulde har ikke Øie for den skjønne Aftens tause Venlighed —"

„Og ikke Øre for at høre den venlige Taushed snakke over sig."

„Brandt! Lad ikke din Tunge bringe dit Hoved i Fare, jeg advarer Dig."

„Og jeg advarer Dig, Struensee, lad ikke dit Hoved bringe din Tunge i Fare, ellers komme vi To til at følges ad."

„Lad mig føle din Puls, Brandt," svarede den Tiltalte idet han greb Brandt om Haandledet og følte Pulsen saaledes som Læger gjøre ved Patienter. „Den slaaer tyk og heftig med ustadige Mellemrum; Svimmelhed i Hovedet, Tunghed i Benene, 80 Draaber af min Elixir, og Forunften samt Roligheden vender tilbage."

„Hvad," raabte den Fornemste af de Tre, „kan Du med en Elixir forjage Vindunsten, saa gjør jeg Dig til en stor Mand i mit Rige."

„Har vi Sukker og Vand?"

„Her er begge Dele, det maae jeg see, jeg tænkte alt at Rendevouen gik fløiten."

„Struensee, gjør din Pligt, giv mig Draaberne. Dersom det lykkes, gjør jeg Brandt til min Hofnar og Dig til min Livlæge."

„Med andre Ord: Kongen trækker os Begge om ved Næsen."

Struensee fremtog nu en lille Flacon, heldte Draaber paa noget Sukker og gav Kongen og Brandt hver sin Deel. Kongen tog det og udbrød:

„Det smager som Olie og som bittre Mandler, er det Gift."

„Paa en Maade, men uskadelig for en enkelt Gang."

„Forgiver Du mig, skal jeg hver Midnat gjøre Grimasser for Dig i Mangel af anden Beskjæftigelse," sagde Brandt idet han tog Sukkeret med stor Begjærlighed.

Struensee tog selv en lignende Dosis og betragtede begge de Andre med Forventning og Nysgjerrighed." Nu, hjelper det?" spurgte han strax efter.

„Mig har det gjort veltilmode, jeg føler mig som nyfødt, giv mig Flaconen Struensee, fra nu af er Du min Livlæge, Du er en Hexemester."

„Det samme siger jeg, Brandt, jeg har aldrig følt mig mere vel og bedre oplagt til at begaae Daarskaber end i dette Øieblik."

„Giv mig Flaconen — den skal blive opveiet med Guld."

„Det gaaer ikke an, min Konge, med Deres Fyrighed og Levemaade vilde gjentagen Brug være skadelig."

„Jeg forstaaer dig ikke."

„Han mener," supplerede Brandt, „at for en simpel Dødelig som jeg, kan disse Draaber nok gaae an, men for en Konge som har 3—4 Rendevouer om Dagen, som drikker

som en Hai og spiller som en Nattefugl, som stjæler Jomfruhjerter om Dagen, og lever lystig om Natten —"

„Ingen drøie Sandheder, Hofnar! om jeg maa bede."

„Bliv dydig, Deres Majestæt, og jeg skal lyve for en Forandrings Skyld."

„Giv mig Flasken, Struensee, jeg skal bruge den med Fornuft, denne Drik gjør mig livlig, ung og stærk, jeg befaler Dig giv mig den."

„En Læge commanderer selv den Commanderende. Jo oftere disse Draaber bruges, desstørre Dosis maae der anvendes og desstørre Afkræftelse følger der bagefter."

„Jeg skal være forsigtig og maadeholden, desuden, Du reiser jo med som min Livlæge, Du har lovet mig det. Har han ikke Brandt?"

„Jo, i Fuldskab, men siger han ja nu, saa trænger han til 80 Draaber til."

„Hvorfor, Du Nar! er jeg da saa slem?"

„Nei, men det er just Ulykken."

„Jeg forstaaer det ikke."

„Jeg heller ikke, men det er nok naar kun Struensee forstaaer det."

„Lad mig blive, min Konge, min Stilling som Stadsphysicus i Altona tilfredsstiller min Ærgjærrighed."

„Og desuden er det saa nær ved Grændsen — og St. Pauls Bjerg"

„Struense, gaaer Du ikke med med det Gode, saa bortfører jeg Dig med Magt."

„Der har vi Absolutismen, sørg Du nu for en god Constitution."

„Sandt at sige, Herre Konge, der er Noget, der binder mig her til Egnen, en ung Pige, en oprigtig Kjærlighed."

Brandt gav sig til at fløite: „Himmelske Gjengjeldelse, Doctoren er saaret, saa er Du jo dummere end Du seer ud til."

„Paa mine Reiser traf jeg en forældreløs Pige, jeg reddede hendes Moder i en vanskelig Sygdom."

„Af tvivlsom Art?"

„Tie dog, og lad Struensee tale."

„Hun er mit Alt, Emilie, hun er min Brud og snart min Kone."

„Gift Dig og tag hende med — jeg gjør Dig til Conferenceraad, det er en Udmærkelse, der tilfalder Kongens Livmedicus. Vær sikker paa min Erkjendtlighed og mit Venskab."

„Ja, saa er Du vel faren, Profit."

„Lad mig blive her, min Konge, jeg bønfalder derom."

„Brandt, Du har et greveligt Stamtræ, hvad mener Du om Grevekronen, hvis Du overtaler Struensee?"

„En Grevekrone — det er et Ord, men uden Bjelder?"

„Forstaaer sig."

„Godt, pas nu paa, min Ven, hvor gammel er Du?"

„Tredive Aar, men hvad vedkommer det Sagen?"

„Meer end Du troer, har Du mistet Tænder?"

„Nogle."

„Og Du har stor Praxis?"

„Meget stor Praxis."

„Og hun er 17 Aar!"

„Saa omtrent."

„Og smuk?"

„Fortryllende!"

„Daare!"

„Hvad behager? Forklar Dig."

„Du er gammel, hun er smuk, hun er i Ungdoms Vaar og Du i Praxis? Du er slet assureret."

„Det bliver moersomt," sagde Kongen og gned sine Hænder.

„Nei, det er meget tragisk, at en fornuftig Mand kan tænke saa dumt."

„Et Ord, Brandt, Du troer aldeles ikke paa Dyden?"

„Jo, jeg troer paa den, som paa Venskabet, det er bestandigt et Tidsspørgsmaal, man er hinanden hengiven saalænge man kan være det uden at kjede sig, man elsker en Konge saalænge han overøser Een med Gunst og Gaver — Dyden selv er ikke altid dydig."

„Den Sententz skal Du ikke blive kronet for."

„Hvis Du havde kjendt vor første Moder, vilde Du give mig ret. Seer Du, hun var det første Fruentimmer, og der var kun een Mand i hele Verden, saa hun havde ondt ved at coquettere med Andre — og dog —"

„Hun blev da vel aldrig utroe?"

„En Middagsstund da Adam laae og snorkede under en gevaltig Cactus, lod hun sig forføre —"

„Pokker heller!"

„Til at nyde den forbudne Frugt."

„Stakkels Fader Adam!"

„Nu kan Du vel sige: hvad vover jeg derved? En Konge kan ogsaa bryde sit Løfte, han har Hals og Haand over Ens Person, men nærved beseet ere disse vore Herrer ikke saa farlige — og det vilde være stridende mod al Skik og Brug, hvis en Patient skulde lægge sin Doctor i Graven — det Omvendte skeer oftere."

„Bravo, Brandt, jeg troer Du vinder."

„Jeg troer det ikke, min Konge."

„Kommer nu dertil, at hun bedder Emilie og at den Skjelm, Oberst Rantzau — en Descendent af Paradisslangen i Militairuniform — har gjort en smuk Fangst for en høibaaren Herre, der holder af at sætte Dyd og Ufkyldighed paa Prøve, saa —"

„Tal tydeligt!"

„Maa jeg?"

„Tal!"

„Saa har jeg en Anelse om, at den Dydige er sat paa Prøve flere Gange."

„Skudt forbi."

„Boer hun ikke paa „alten Steinweg"? Du blegner, har Du Bekjendtskab der?"

„Du driver en grusom Spog, min Ven!"

„Jeg opererer Dig for Stæren og tænker kun paa at helbrede Dig, min forblindede Doctor."

„Siig mig Nummeret."

„Syv og Fiirs."

„Du er meer end grusom, Du lyver —"

„Bliver Du syg?“

„Brandt, er der Grund til din Tale, saa før Stødet rask, men det er umuligt.“

„Vil Du have Vished? Godt, Rantzau kommer om et Øieblik med den Skjønne. Saameget er jeg din Ven, at jeg ikke vil, at Du skal være et taabeligt Offer, og saameget er jeg min egen Ven, at jeg hellere vil see Prydelsen paa mit end paa dit Hoved.

„Rantzau hader mig — det er det Eneste, der foruroliger mig, det kunde ligne ham, at spille mig et Puds, men forlede Emilie er ikke tænkeligt.“

„Der kommer Rantzau med Nonnen og med Blomsten, Kongen behøver blot at befale hende give Dig Underkastelsestegnet og Gaaden er løst.“

„Det gaaer jeg ind paa.“

„Jeg ogsaa.“

„Sæt Dig lidt i Skyggen under Træet, godt, lad nu komme hvad der vil.“

Tredie Capitel.

En Blomst og et Hjerte.

Oberst Rantzau nærmede sig, ledsaget af en tilsløret Dame, og hvidskede Kongen ærbødigt nogle Ord i Øret.

Kongen hilste den tilslørede Dame med Haanden og befalede hende at bringe Blomsten til den under Træet siddende Cavaleer. Tillige befalede han, at hun skulde lade sit smukke Ansigt see, da Cavaleren var en udenlandsk Maler, der skulde forskaffe ham et smukt Portrait til en Medaillon.

Den Tilslørede tøvede et Secund, men adlød derpaa. Et Øieblik efter var Struensee som en Vanvittig sprunget op af Stolen. Damen udstødte et høit Skrig og flygtede bort i Hui og Hast.

Nogle Minutter stod Doctoren som forvildet. Han foer med Haanden hen over Øinene, gned sin Pande og stirrede efter den Flygtende. Brandts Latter bragte ham endelig til Besindelse. Bleg, men fattet, gik Struensee hen til Kongen og sagde med hæs, næsten ukjendelig Stemme: „Majestæt! jeg følger Dem, gjør nu med mig, hvad De vil."

Fjerde Capitel.

Hirschholm.

Kort Tid efterat foran beskrevne Episode fandt Sted, var en glimrende Hofkreds forsamlet paa Hirschholm Slot, Kongen af Danmark og Norges pragtfulde Residents. De prægtige Sale glimrede af Guld, Fløiel og Atlask, 1000 Voxlys i Candelabre, Kroner og Lampetter udstraalede en Glands, der næsten blændede, og de nye franske Modedragter og klædelige Uniformer, tillæmpede efter Nordens strængere Fordringer, toge sig prægtigt ud i de hyggelige Gemakker.

Den, som med et opmærksomt Øie havde kunnet følge Hoffolkenes Bevægelser og Manerer, vilde have opdaget, at den franske Lethed i Sæder og Anskuelser ogsaa var trængt ind her, og det, som man i vore Dage vilde finde upassende, ja, ligefrem anstødeligt, ansaaes hiin Tid som ligefrem naturlig, nødvendig, flot og moersom. En dydig Dame ansaaes som en utaalelig Skinhellig; en Herre, der ikke kunde rose sig af enten at være forfalden til Drik, Spil eller anden Vellyst, regnede man for en Dosmer eller mildest for en Klodrian, og han havde hele den fornemme Verdens Medlidenhed og Drillerie at trækkes med. Kort, Moden var Frihed i Handlemaade, navnlig i Elskovssager, og den, der virkelig var dydig, maatte agere lastefuld, blot for at kunne begaae sig imod det læspende Kobbel, som man almindelig kalder: Hoffolk.

At en saadan Tingenes Tilstand og Slaphed i Sæder og Anskuelser tildeels maatte indtræde efter Christian den Sjettes

bigotte, pietistiske Regjeringstid, var ganske naturlig, men den indtraadte ikke strax ved Frederik den Femtes Thronbestigelse. Den indfandt sig lidt efter lidt under de, paa hinanden, følgende Dronningers Lyst til at glimre og herske, og naaede sit Høidepunkt, da den unge Kong Christian den Syvende omgav sig med Venner som Greverne Holk og Rantzau, og da Dronningmoderen, Juliane Marie, der aldrig kunde glemme, at hun var Alt i høisalig Frederik den Femtes Tid, anvendte Toilettet med alle dets Hjelpemidler, for hos Venner i en udstrakt Kreds, at beholde Herredømmet, og Udseende af Ungdom, Kraft, og eneste virkelige Betydning i Staten.

Denne Dame var ingenlunde slet, hun havde tvertimod et i flere Henseender godt Hjerte. Men Herredømmet satte hun over Alt, for dette maatte alle andre Hensyn vige, og om hendes Handlinger end undertiden udartede til Grusomhed og Uklarhed, saa er det dog ikke givet, at hun dreves dertil af nogen haardhjertet Bevæggrund.

Man veed saaledes forvist, at hun har grædt ved Dronning Mathildes Fald, og at hun til sine Fortroligste hulkende har sagt: „mit Hjerte sammensnører sig derved, men jeg maatte, jeg maatte gjøre det.“

Man vil altsaa i Consequents med dette vide, at denne høie Dame, der under sin flygtige, lystiglevende, undertiden fjollede Stedsøns Regjeringstid ansaae sig som eneste almægtige Herskerinde og den egentlige Regent i begge Riger, igrunden hadede Dronningen, Englands skjønne Mathilde førend hun saae hende, førend hun kom til det Land og den Krone, der skulde blive hende saa fuld af Torne. Der foreligger ogsaa mange Beviser for at Animositeten mod Mathilde ikke var personlig — thi Juliane Marie var ved flere Leiligheder nærved at overvældes af sin Svigerdatters oprigtige og barnligrørende Imødekommen, men Marmor-Politikken seirede over hendes opblussende Følelser, og hun sagde, at den Slags Brand maatte man see at slukke med Vand fra Egoismens-Kilder. Naar man stadig har dette i Erindring, vil alt det Efterstaaende være letfatteligt, og Begivenhederne efterhaanden som de udvikles ville kun

være at betragte som Handlinger, fremsprungne og udviklede af hendes Charakteers Stolthed og Herskesyge.

En Aften sad Enkedronningen omgiven af sin sladrende Hofcirkel og nærmeste Tilhængere, blandt hvilke Amalie Thot og Grev Rantzau vare de meest fremragende.

Man talte naturligviis om alle Slags, om Frankrigs Finantsnød, om Dronning Mathildes engelske Sædvaner, om Grev Holks Fjernelse fra Kongens Person og om Kongens nye, meget indflydelsesrige Livlæge, Conferentsraad Struense, der syntes at have mere Indflydelse hos Kongen personlig, end Minister Bernstorff og begge Dronninger tilsammen. Alt hvad der dreiede sig om denne Mand, interesserede følgelig Enkedronningen, og Grev Rantzau maatte derfor fortælle, hvorledes han havde spillet Doctoren det Puds med hans Forlovede, og derved fra nu af gjort ham til livsvarig Modstander.

„Superbt, superbt," udbrød Enkedronningen, „det var et lystigt Indfald, og endskjøndt det har skaffet os den almægtige Doctor paa Halsen, saa maa jeg dog takke Dem, Greve, for denne Genistreg. De har min Naade; men sig mig dog, Kjære, hvad Figur gjorde den gode Stiftsphysicus til dette, den nye Favorit synes jo reent at glemme, at hans Herre har fældet hans Vildt. Blev han slet ikke vred paa Kongen eller paa Dem, Hr. Greve?"

„Tilsyneladende tog han sig Sagen meget let."

„Ah charmant, saa er det jo en fuldendt Hofmand?"

„Fuldkommen sandt, Deres Majestæt, men hans Tanker?"

„Bah, hans Tanker høre ikke ind under Debatten; først naar de træde frem med et officielt Præg, enten paa hans Ansigt eller i Handlinger, først da have vi Ret at kalde dem for vor Domstol."

„Ypperligt sagt, Deres Majestæt! Jeg kan heller ikke nægte denne Avanturier min Beundring; han sluttede strax med den elskværdigste Beskedenhed en Tractat med Hans Majestæt, hvorved han forpligtede sig til at føle Kongens Puls og see Enden af Allerhøistsammes Tunge, imod at han derfor fik 2000 Rigsdaler aarlig og Titel af Livmedicus og Conferentsraad."

„Stakkels Greve, hvilken Modgang De har — og imorges er han endog udnævnt til Kronprindsens Hofmester — og, vær nu fattet, jeg gav mit Samtykke, min Sønneson er i gode Hænder."

„Majestæt, Tiderne forandre sig, før sagde man gammel Vin og gamle Venner — nu hedder det: nye Venner og nye — —"

„Nu tal ud."

„Indfald!"

„Jeg ynder Oprigtighed, bliv ved, min Herre, De er snart utaalelig og jaloux paa de Æresbevisninger, der vises Andre."

„Hvem veed?"

„O, jeg kjender Deres Tanker."

„Den ikke officielle Part?"

„Jeg skal drille Dem, min kjære Greve, De troer Dem altfor sikker."

„Tvertimod, Majestæt, jeg har ogsaa en Achillessæl, jeg er Soldat, men jeg er ikke usaarlig."

„Og hvis han nu behagede mig, behagede mig meget, denne nye Prometheus?"

„Saa vilde jeg finde Opholdet paa Breitenburg yderst kjedsommeligt."

„Ah, De trænger til en lille Lection; man faaer see at vinde ham."

„Spøg ikke med Ild, Deres Majestæt, han er ung og veltalende — og selv den meest ophøiede Dame er dog en Qvinde."

„Hvad, De vover, Hr. Greve? Godt, nu skal De have Riis."

„Naade!"

„Hvor De er morsom, Oberst Rantzau. Lad mig nu see, prægtigt."

„Deres Majestæt, lad mig slippe for denne Gang."

„Slippe?"

„Ja!"

„Nei, min Kjære! Hør mine Damer, Grev Rantzau er driftig.“

„Hvad er der, Majestæt?“

„Vi kjende ham,“ lød det i Munden paa hinanden af alle Hofdamer, som nu stimlede om Enkedronningen og talte i Munden paa hinanden.

„Stille, mine Damer,“ bød Juliane Marie. „Greven er vel en Misdæder, men hans Brøde kan affones.“

„Vi brænde af Nysgjerrighed.“

„Fortæl, Deres Majestæt.“

„Lad ham dømmes strengt,“ lød det atter af hele Choret.

„Attension! Greven paastaaer, at den nye Favorit er uimodstaaelig!“

„Han vover.“

„Tænk Dem, en Doctor skulde være uimodstaaelig.“

„O, det er hans Spøg.“

„Ramme Alvor.“

„Har jeg udtrykt mig saaledes?“ indvendte Rantzau.

„Netop saaledes,“ vedblev Enkedronningen.

„Greven mener, at Hr. Doctoren vil uden at saares kunne saare Andre.“

„I Hjertet?“ spurgte den Yngste af Damerne.

„Forstaaer sig, dybt og dødeligt.“

Alle loe.

„Men Deres Majestæt maa have misforstaaet mig,“ stammede Obersten forlegen.

„Og,“ vedblev Enkedronningen ubarmhjertig, „han vil finde mange Patienter ved Hoffet, naturligviis blandt Damerne.“

„Men, Hr. Greve, De vover at supponere?“ udbrød man i forvirret Chor.

„Jeg forsikrer, at her er en Misforstaaelse, mine Damer!“

„Ja, at ikke een af alle Hoffets Skjønne skal kunne undgaae at elske ham med haabløs Kjærlighed.“

„Pardié, det er for stærkt,“ lød det.

„Det vover De at sige, Hr. Greve?“ spurgte Andre.

„Vi fordre Dem til Regnskab, Oberst!“ loe Herrerne.

„Men tillad dog, mine Damer, mine Herrer, det er en complet Misforstaaelse, jeg har udentvivl ikke udtrykt mig klart."

„Jo, det er saamæn klart nok," udbrød en enkelt Stemme, ledsaget af almindelig Latter.

„Tillad blot, mine Naadige, at jeg kommer tilorde; jeg lod falde nogle Ord, som Hendes Majestæt har misforstaaet."

„Benægtelse er et gammelt Forbryderinstinkt, tør De nægte? sagde De ikke, at man skal ikke lege med Ild og at selv de skjønneste og høieste Damer dog kun ere Qvinder?"

„Fuldkomment sandt, men Meningen var —"

„Nægt ikke længer — Meningen var, at Doctoren er saa farlig, at De frygter at fortrænges til Breitenburgs sørgelige Orken."

„Under visse Forhold, kun under visse Forhold, Deres Majestæt."

„Fuldkommen bekjendt og tilstaaet — mine Damer, hvad skal den lide, som har gjort sig skyldig i slig Paastand?" spurgte Enkedronningen ironisk.

„Lad ham falde i den dybe Brønd."

„Det er ikke nok," sagde Andre.

„Ah, De ere meget grusomme, mine Damer!"

„Hvis Deres Majestæt ønsker det, ville vi pardonnere ham."

„Nei, det er igjen at slippe altfor let; lad ham da gjøre enhver af Damerne en Compliment."

„Prægtigt, prægtigt."

„Deres Majestæt," bad Rantzau, „skaan mig idetmindste til siden. Thi jeg skal dog vel ikke høre Brandts Spydigheder. Deres Majestæt seer jo, at han kommer med Oder."

Medens Greven talte saaledes, traadte Brandt og Hofraad Oder ind i Salen, de hilste dybt paa Enkedronningen og let paa de Andre i Salen værende.

„Herligt," svarede Enkedronningen, „Brandt kommer, som han var kaldet. Straffen har Hr. Obersten strax at afsone. Lad den Spottefugl kun komme med sine Bemærkninger, mig røre de ikke, begynd altsaa med mig. Find nu paa en god Compliment."

„Deres Majestæt er ligesaa skjøn som retfærdig."

„Ah, De provocerer, Hr. Greve, vil De have endnu en Correction?"

„Deres Majestæt er ligesaa naadig som De er aandrig!"

„Kan passere, videre."

Brandt satte et ynkeligt Ansigt op og hvidskede temmelig høit til Oder: „Obersten er nok i Beleiringstilstand, men istedetfor at gjøre et kraftigt Udfald, kommer han med slette Indfald."

Obersten kastede et skjævt Øiekast til Brandt. Denne kysede paa Fingeren ad ham og sagde: „Bliv ved min Himmelske, jeg holder ogsaa af Sukkerkugler."

Obersten vendte sig halv ærgerlig om til Hoffrokenen Amalie Thott og stammede: „Deres Øine ere klare som Aftenstjernen, man kan see ved høilys Dag."

„Obersten er en dygtig Astronom, han gjør Observationer i Jomfruens Tegn," hvidskede Brandt.

„Stille, Ondskabsfulde, det gaaer aldrig godt," svarede Oder.

„Frygt blot ikke, han er nu saa beskjæftiget, at man kan rende Døre ind med den store Bjørn."

Grev Rantzau beed sig i Læberne, han var ikke langt fra at tabe Contenancen, men holdt sig dog tappert. Med et zirligt Buk traadte han hen til Grevinde von Plessen og sagde: „Speilet misunder dem."

„Sminken!" supplerede Brandt, men saa sagte, at kun Oder kunde høre det.

Til Fru Phalen sagde Obersten: „Deres Frisure er ubetalelig."

„Det var en Vittighed," hvidskede Brandt, „en udmærket Vittighed, men det gaaer ud over Friseuren."

„Naadige Frue," vedblev Rantzau, der nu neppe kunde holde sin Vrede tilbage, da han traadte hen til en ældre Dame. „De seer endnu saa ung ud — —"

„At man skulde antage Dem for Deres ældste Søns yngste Datter," supplerede Brandt halvhøit.

En almindelig Munterhed ledsagede disse Ord.

„Min Herre!“ raabte Rantzau, „De staaer og mumler, er det ad mig de leer?“

„Nei, min Herre, tvertimod, jeg leer netop af det, De mumler om.“

„Herre! jeg forlanger en Forklaring.“

„Angaaende det Uklare, vel, jeg læser fra 3—5.“

„De har i Hendes Majestæt Enkedronningens Nærværelse tilladt dem Bemærkninger over mine Yttringer.“

„Ingenlunde, jeg yttrede først noget om Deres Bemærkninger, da hendes Majestæt trak sig rødmende tilbage.“

„Vi tales ved, Hr. Maitre de Plaisir. Forstaaer De?“

„Fuldkommen, Hr. Maitre Déplaisir.“

„Jeg vil dog see, hvad De bærer indenfor Vesten, min Herre.“

„Ønsker De virkelig? To Smaa-Haner.“

„Hvordan, De bærer Vaaben i Kongens Pallads, Hr. Greve?“

„Paa kongelig Befaling, bliv ikke bange, De er jo Soldat, hvis De har lugtet Krudtet, er det kun en tom Indbildning, det er nemlig Fjederpistoletter, som Kongen og jeg øver os med i Gemakkerne, men man kan ogsaa skyde Graaspurve dermed, naar de qvidre altfor høit.“

„Er det mig, De kalder Graaspurv?“

„Hr. Greve, jeg vil nødig saare dem, endnu mindre med Tungen end med andre Projectiler, men kan det more Dem at see min Færdighed i begge Henseender, saa skal jeg fortælle Dem Hofnyt efter Hukommelsen medens jeg skyder en Lindse af Hovedet paa en Stoppenaal.“

Nogle Hofkavallerer der nu saae, at Rantzau udsatte sig for Brandts Mesterskud, tog Obersten tilside, og forsikkrede, at Brandt traf paa et Haar og aldrig feilede.

Rantzau forandrede derfor pludselig Mine og erklærede at han vidste hvor udmærket Brandt kunde træffe, og at han i Alt ansaae ham som en Hexemester, hvorfor han udbad sig hans Protection.

Forbindtlig bukkede Brandt og tilføiede: „Denne Roes

tør jeg desværre ikke fralægge mig, siden jeg engang har forvandlet en gammel kalkunsk Hane til et ængstelig brægende Lam."

Obersten vilde atter svare, men Kongen nærmede sig og ved det derved opstaaende Røre lykkedes det nogle af Hoffets Herrer at drage de stridende Parter fra hinanden.

Da Fløidørene aabnedes paa vid Gab meldte en Drabant med høi Røst de kongelige Herskaber Deres Majestæter Kongen og Dronningen.

Kongen førte ziirligt Dronningen ind i Salen ved sin høire Haand, idet han hilste venligt til alle Sider. Dronningen hilste først Alle, dernæst Enkelte med særlig Venlighed.

Bagefter Kongeparret bevægede sig et prægtigt Følge blandt hvilke Grev Bernstoff, Guldberg, Greverne Otto Thott og Schimmelmann samt Livlægen Doctor Struensee befandt sig. Kongen bevarede en Tidlang den ydre Anstand, men som sædvanlig kjedede dette ham i Længden og han kunde ikke afholde sig fra snart til een, snart til en anden at fremkomme med kaade, endog vulgære Bemærkninger, noget der endmere bestyrkede Rygtet om, at Kongen undertiden var heel eller halv afsindig. Saaledes kunde han denne Aften efter et med Anstand udtalt „Værer hilsede Alle" ikke tilbageholde en stærkt contrasterende Yttring til Dronningen idet han sagte hvidskede: „Læg Mærke til, Caroline, hvor de gloe paa os ligesom Hønsene paa Solen, min Troe, det er undertiden morsomt nok at være Souverain."

Dronningen blev yderlig forlegen ved disse Ord, hun frygtede at hendes Gemal havde sagt, eller det han senere kunde falde paa at sige skulde høres af Andre og hun svarede derfor sagte, men meget hurtig:

„For Himlens Skyld deres Majestæt, lad ingen høre slige Udbrud, lad os dog idetmindste iagttage den kongelige Værdighed."

Kongen lod som om han ikke hørte det, og vendte sig om til Enkedronningen med de Ord:

„God Aften Moder — eller hvad jeg vilde sige Deres

Majestæt, har de opsendt deres fromme Bønner til Gud, for at bede om et frugtbart Aar og om god Fred ved Hoffet?"

„Min kjære Søn — Deres Majestæt, jeg tænker altid i mine Bønner paa Dem og Deres Venner, men hvorfor præsenterer De mig ikke for Deres nye Ven, De veed dog, at Deres Majestæts Venner ikke kan være mig ligegyldige!"

Kongen saae sig tilbage, vinkede ad Struense og sagde formelt:

„Hendes Majestæt Enkedronningen, vor kjærlige Moder ønsker at lære Mirakeldocteren at kjende; — vor Conferenceraad Livmedicus Struense," men sagte tilføiede han i Struenses Øre, „hun vil consulere Dig, hun har ondt for Tænder, men om det er i de forlorne eller i de ægte, maa Du selv see at faae Kundskab om.

Struense beholdt dog Contenancen, gjorde en dyb Compliment og sagde:

„Deres Majestæt, jeg frembærer Dem min underdanigste Respect."

„Ak, min Hr. Conferentsraad, jeg har været borte i lang Tid, hvilket har forhindret mig i at hilse paa Dem. Min Søn kalder Dem Mirakkeldocter, det er en skjøn Titel, og jeg glæder mig til at den er fortjent thi jeg har virkelig i Sinde, som Hans Majestæt skjemtende behagede at yttre, at consulere dem. Jeg lider virkeligt af et horribelt Onde, men ikke, som min Søn Kongen yttrede, i Tænderne — jeg lider af en Mathed, en aandelig og legemlig Fatigue, et vedvarende Ildebefindende, en continuel Kjedsomhed med Hang til Melankoli. Siig mig, er der et radikalt Middel mod sligt et Onde?"

„Det er idetmindste vanskeligt at helbrede, Palliativer nytte ikke, og Midlet er næsten farligere end Ondet selv. Jeg kjender kun to radikale Midler, og beder Gud bevare Deres Majestæt for Begge."

„Hvorledes, Hr. Conferenceraad, De kjender Midler mod dette afskyelige Onde og tøver med at foreskrive mig dem? Men jeg fordrer det, jeg tyer til Deres Hjælp, og troer jeg ikke allerede, at det gaaer mig som saa mange Patienter, der føle Lindring alene ved at tale med deres Læge."

„Deres Majestæt er altfor naadig. Hvis jeg ved Lægemidler, der hidrøre fra Medicinen kunde helbrede min Dronning for et Onde, der er mere ubehageligt end farefuldt vilde jeg ikke tøve med at skrive Recepten, men —

„Men nu — — unddrager De mig deres hjælpende Raad. Jeg kunde fristes til at gjøre dem Bebreidelser, men De har vakt min Nysgjerrighed, og De er desuden saa charmant at man ikke vover at vække deres Vrede. Det maa jeg sige Dem, og til samme Tid som jeg vil takke Hans Majestæt fordi han har introduceret Dem ved vort Hof, vil jeg bede ham udvirke hos Dem at De idetmindste siger mig Midlerne. Deraf kan jeg dog ikke stedes i Fare."

„Hvem veed? Naar Recepten bestaaer i Ord, og Patienten selv troer at kunne laborere eller tilveiebringe Medicinen, saa er der vistnok Fare derved."

„Eet, min charmante Læge, er De vis paa at eet af Midlerne ere ufeilbarlige?"

„Begge, Deres Majestæt!"

„Nævn mig først Sygdommen."

„De angav den selv før — Kjedsomheden."

„Fuldkomment sandt, og De kjender selv, om det kun var af Navn — To Ting, som kan fordrive dette Onde?"

„Ja, men jeg sagde ogsaa Midlerne ere værre end Ondet, thi hvad der vindes derved er kun at et Onde fordrives ved et Andet."

„Hr. Doctor, De spænder min Nysgjerrighed paa det Høieste, nævn mig dog de Midler — jeg beder Dem indstændig."

„Nuvel, Midlerne, de to Onder, der forjage Kjedsomheden, er Ulykken og — Kjærligheden.

„De har bestandig Ret, og jeg lover Dem ikke at laborere med nogen af Dem, er De saa rolig paa Deres Patients Vegne?"

„Det vil være mig en stor Tilfredsstillelse"

„Men hvad siger De, Herr Conferentsraad, om Nogen anvendte begge Midler paa engang? Kjender De Virkningen deraf?"

„En god Læge bør altid experimentere noget, og sel kjende det, han finder ufeilbarligt for Andre."

„Deres Oprigtighed er henrivende, og jeg forstaaer nu fuldkomment, hvilken Tillid Deres Patienter maae nære til Dem. Herr Doctor, spiller De Schak?"

„Med Maade."

„De er farlig, det er jeg vis paa, og dog har jeg stor Lyst at prøve Deres Styrke."

„Jeg vil betragte det som en stor Faveur, hvis Deres Majestæt ikke er altfor grusom mod mig."

„Det er et Ord; føler De Dem for svag, skal jeg til enhver Tid lade mig nøie med en Remi."

„Som Deres Majestæt befaler."

Medens Enkedronningen begav sig til Schakbordet med Struensee, foreslog Grev Thott Dronning Caroline Mathilde at spille Domino en deux; Kongen havde begivet sig i den anden Ende af Salen, hvor han snart skjemtede med Brandt og snart loe høirøstet i Samtalen med Andre. En Sky trak sig ved denne raa Latter over den fiintfølende Dronnings Pande.

Enkedronningens Beilen til Kongens nye Favorit, af hvem Caroline Mathilde ventede sig saameget med Hensyn til sit undertiden pinlige Forhold til Kongen, behagede heller ikke den unge regjerende Dronning. Hun kjendte altfor vel sin Svigermoders Herskesyge, hun vidste, at enhver af Kongens Favoritter instinktmæssig søgtes vunden af Enkedronningen. Den regjerende Dronning betragtedes endnu altid i Stilhed af Hoffet, som om hun var en Fremmed, medens Frederik den Femtes Enke, der havde været ved Roret og saa at sige var de Flestes fødte Herskerinde, bestandig ifølge sin Stilling til Kongen betragtedes som Indfødt. Caroline Mathilde følte sig saaledes temmelig isoleret, og hun havde derfor hilset den nye indflydelsesrige og statskloge Favorit med uskrømtet Glæde, Kom nu dertil, at Struensee ogsaa var hendes Læge, at Forholdene havde tvunget den unge forladte Dronning til at vælge denne sin Landsmand — thi Hannover var jo det tydske England og Struensee var en Hannoveraner, saa faldt det saa

naturligt, at hun med Misnøie, endog med Sorg saae, at Enkedronningen gjorde Alt for at vinde Struensee for sig og unddrage hende hans Indflydelse og Støtte. Struensee var dertil ung og af et indtagende Ydre; de kongelige Børns Underviisning og Pleie var ham tildeels betroet. Et Ord af ham gjaldt mere hos Kongen end hendes og Andres indtrængende Forestillinger; var det da at undres over, at hun følte Skinsyge eller Frygt for at beroves sin eneste Støtte? Og dog vare de anførte Grunde neppe de eneste, der formørkede den unge Dronnings Pande. Havde Mirakeldoctoren ikke maaskee med eller mod sin Villie ogsaa gjort et Indtryk af en blidere Art paa den unge Dronnings Følelser? Havde hun, der var saa ene, der saae sig miskjendt og tilbagestødt af en lunefuld Gemal og forfulgt af en ubarmhjertig, herskesyg Svigermoder ikke funden en Havn i blide Drømmerier for den Eneste, der lod til at kjende og forstaae hende? Vist er det, at Caroline Mathilde maatte gjøre Anstrængelser for at bevare sin Interesse for Spillet og hendes nærmeste Omgivelser, og dog fløi mere end eet flygtigt Blik hen til Schakbordet, hvor Struensee sad, og mere end een Gang gjorde hun sig skyldig i aabenbar Distraction, saa at selv de Hosstaaende vexlede Øiekast i denne Anledning. Grev Thott, hendes Modspiller, bevarede som gammel Hofmand længe Contenancen, men da Dronningen tilsidst spillede feil i lutter Distraction, tabte den gamle Mand Taalmodigheden og sagde:

„Blanc — six. Deres Majestæt maa have blanc — six."

„Her er den, six," svarede Dronningen og satte en Fem paa Bordet.

„Tilgiv, det er en Fem. Deres Majestæt maa kjøbe."

„Meget rigtig, Herr Greve!"

Dronningen tog hurtig en ny Dominobrik, men beholdt den tankefuld i Haanden.

Amalia Thott opfangede sin Faders forundrede Blik og sagde til Dronningen, bag hvis Stol hun stod: „Deres Majestæt har taget en Treer — nu da, min Fadet, Tre og Sex er Ni."

„Dobbelt Tre, min Dronning!" svarede den gamle Hof-

mand ufortrøden. Spillet vedblev, mere ved Amalia Thotts end ved Dronningens Hjælp. Det lod til, at den unge Dronning interesserede sig mere for Schak end for Domino.

Imidlertid gik Kongen, støttet til Brandts Arm, fra Gruppe til Gruppe og gjorde allehaande Bemærkninger. „Hvad siger Du til min Ven Struensee? det lader til, at han morer sig ganske godt i Kjøbenhavn."

„Ja, han gjør store Øine, han havde ventet at see Vadskerbjørne svømme omkring paa Isklipper i Gaderne, og han finder kun Smaaslanger og allerkjæreste Ræve, klædte efter den nyeste Mode."

„Har Du eller Struensee Noget at klage over?"

„Jeg som Pidskestykket kan ikke klage over Dyppelsen, jeg er desuden altid bagved Kongen; men den stakkels Doctor maa døie meget for sin Medicin, og dog er han mere værd end alle de sarkastiske Patienter."

„Og dog, Skjelm, driller Du altid denne i Virkeligheden store Mand."

„Det er fordi han er en stor Mand; driller jeg nogensinde Deres Majestæt?"

„Ondskabsfulde! det gjør Du jo nu — altsaa er jeg ogsaa en stor Mand."

„Hvis De altid er aandrig som nu, maa jeg bede om min Afsked."

„Frygt ikke, min Ven Brandt, igaar lod jeg min sidste Visdomstand trække ud, det er kun lidt Riven i Tandkjødet, der er tilbage, og for at berolige Dig, kunde jeg have Lyst til at gjøre noget rigtig splittergalt. Jeg kunde have Lyst til at jage Bernstorff bort."

„Og det kalder De splittergalt, min Konge. Jeg troede, De vilde skille Dem ved Struensee."

„Nei, saavidt er det ikke kommen endnu; men denne Bernstorff er mig for selvklog, han seer ned paa mig."

„Hvorfor har Kongen stillet ham saa høit, at man maa see op til ham!"

„Det er det, som ærgrer mig. Find paa Noget."

„Skal jeg rive ham ned?"

„Du, Brandt? Nei, men Struensee kan; jeg har flere Gange pudset dem paa hinanden. Tænk, sidst paastod han, at han maatte adlyde tre forskjelligttænkende Souverainer."

„Hvilken Uforskammethed! jeg troede, at jeg var den Eneste, som havde Lov til at tale Sandhed ved Hoffet. Væk med ham."

„Det er let nok sagt, men hvem skal remplacere ham!"

„Skal vi rasle derom?"

„Fy, Brandt, Du lærer mig Simpelheder, nei, fiint skal det være; lad os spille Plat og Krone."

„Godt, Sire! jeg er Plat og Struensee er Krone."

„Lad en Mynt falde."

„Bravo, det er Krone!"

„Du er en Skjelm, men ligemeget, Struensee er Minister; men hvorledes indsætter jeg ham nu i hans Værdighed. Du maa søge et Paaskud for hans Installation. Hvor man vil lee ad Doctoren med Portefeuille."

„O, ikke Andet, har Kongen ikke Magten? Man kan jo sige, at Staten skranter og trænger til en dygtig Læge."

„Ja, men jeg er bange at Patienten vil skjære Ansigter ved Medicinen."

„Han maa alligevel tage sin Dosis for at komme sig."

„Du har Ret, Brandt, med det Gode eller det Onde, jeg er kjed af at have Formynder. Stakkels Struensee! med al sin Viden er han uvidende om det Vigtigste. Han spiller rolig og ufortrøden og veed ikke, at han allerede har vunden. Og Bernstorff, see med hvilken sikker Mine han stryger Schimmelmanns Ducater til sig, uden at ane, at det er ham, der har tabt. Ha, ha, ha! Det gjælder at holde Ørerne stive, naar man er nærved at tabe Hovedet."

„Det er morsomt nok, jeg kunde lee saa Taarerne rinde."

„Ja, Brandt, der er igrunden noget Sørgeligt ved al Morskab."

„Og noget Latterligt ved al Sorg."

„Saadan skal De have det, som gjøre Nar ad Kongen."

„Vor Herre bevares."

„Frygt kun ikke Galfrands, Du og Struensee høre til min Raritetssamling."

„Er det Tilfældet? saa gid Majestæten altid maa være ved sin Samling."

De Nærstaaende begyndte nu at lytte. Kongen bemærkede det og drog Brandt ud af den tætte Hofklynge.

Enkedronningen fulgte Schakspillet med levende Interesse, medens hun dog ikke undlod at conversere Favoriten.

„Nu er Touren til mig, Doctor, jeg har længe havt Lyst til Deres hvide Løber," sagde hun.

„Gaaer ikke an, Deres Majestæt, da blottes Kongen og Dronningen."

Kongen og Brandt nærmede sig Schakbordet. Kongen bøiede sig venligt ned til Enkedronningen og hvidskede halvhøit: „Er det ikke, som jeg siger, en Troldmand? De kan ikke beseire ham, kjære Moder."

„Kongen har Ret," svarede Juliane Marie. „Min Herr Doctor, De har vundet Spillet."

„Om Forladelse, jeg tager Dronningen — og Deres Majestæt har vundet."

„Hvordan? store Mester! De har Ret. Schak-Konge mat. Det maa jeg sige, De spiller uforlignelig — De har vundet, jeg erklærer mig for magtesløs — eet Træk — og De giver mig Seiren ihænde. Det er en Artighed, som er næsten overmenneskelig, jeg føler mig ydmyg ved disse Laurbær. Maa jeg takke Dem, min Søn, De er Skyld deri."

„Ynder Du ham, Moder?"

„Kan Du spørge? sæt mig paa Prøve."

„Du, han og jeg istedetfor denne Bernstorff, som jeg hader; er Du med?"

„Du, han og jeg? det er et Ord; men Englænderinden hun er dog vel ikke med?"

„Bah, hun vil ærgre sig."

„Her er min Haand, va banque."

„Fait!" raabte Kongen og gav Brandt et Vink.

Dronning Caroline Mathilde, der saae Kongen staae i venlig Samtale med Enkedronningen og denne igjen vise Fa-

voritten en ganske usædvanlig Opmærksomhed, tabte endelig Taalmodigheden og Lysten til at fortsætte Dominospillet. Hun kastede Dominobrikkerne og sagde: „Hr. Greve, jeg takker Dem, nu er jeg træt af at sidde."

Med disse Ord reiste hun sig og underholdt sig vexelvis med Hoffets Damer og Herrer, dog saaledes, at hun bestandig havde Opmærksomheden henvendt paa fornævnte Gruppe, der syntes inde i en meget interessant Conversation.

Struense undgik det ikke, at Dronningen uafladelig betragtede ham. Han mumlede ved sig selv Noget, der skulde ligne Beundring for den skjønne regjerende Dronning. Han fandt hende at være en Helgeninde midt i Hoffets fordærvede Cirkel, og ønskede med et Suk, at han aldrig var kommen indenfor denne forføreriske Tryllekreds.

Dronningen, der hørte en Hofjunker yttre Noget om „Den mærkværdige Doctor", blandede sig i Samtalen og sagde: „Saa det er altsaa ogsaa om den nye farlige Favorit, De taler. Det er mig, der har Grund til at klage. Han har bemestret sig Kongens Hjerte, saa Veien dertil alene gaaer igjennem Livlægens Studerekammer."

„Jeg har ladet mig sige," svarede Hofjunkeren, „at det er en arrogant Personnage, som skryder af en Dygtighed, han ikke har."

Dronningen svarede ikke herpaa, hun forlod den ondskabsfulde Hofjunker og nærmede sig en Vinduesfordybning, hvorfra man havde en henrivende Udsigt over Haven. Hun tabte sig længe i Beskuelsen og drømte sig hjem i sit Fødelands skjønne Parker, pludselig lødrev et Suk sig fra det unge beklemte Bryst, hun vendte sig forskrækket om for at see, om der var Nogen, der havde hørt to Rigers Dronning sukke; der var kun een, men denne Ene betragtede hun med Tilfredsstillelse. Det var Favoritten, hvis Øie hvilede med Beundring og Hengivenhed paa hende. Hun vendte sig bort, for at han ikke skulde see hendes Rødme. I det samme traadte Enkedronningen hen og lagde sin Haand blidt paa Strnensees Arm. „Conferentsraad, jeg troer, at De har selv fornylig anvendt eet af Deres Midler og er endnu Reconvalescent.

Har De Mod til at sige mig, hvad De tænkte; drømte De om Tydsklands eller Danmarks Skove?"

„Mine Tanker fløi hid og did."

„Maaskee tænkte De paa, at De ligesom i Schakspillet saaledes ogsaa i Kjærlighedsspillet giver Modstanderen tilkjende, hvorledes De kan rammes."

„Kalder Deres Majestæt Kjærligheden et Spil?"

„Ja, eller en Leeg, thi det er Aanden og Hjertet, der lege Tagfat. Men der maa vel endnu findes et tredie Middel, som De kjender og anvender i al Hemmelighed, thi Kjedsomheden er forjaget, og da jeg ikke føler mig i nogen Maade ulykkelig og er for gammel til at indgyde Kjærlighed, saa er der vel endnu et Middel, ikke sandt?"

„Der er et tredie Middel, men jeg har altid sammenblandet det med det første."

„Et Middel, der ligeledes fordriver Kjedsomheden? o, nævn det, jeg adopterer det som mit, siden jeg er for god til det første og ikke god nok til det andet; nævn det, det er Mit."

„Gud bevare Deres Majestæt derfor, det er Hævnen; den, der vil hævne sig, kjeder sig ikke."

„Ordet er sagt, jeg adopterer Hævnen. Hvad kan en Qvinde i min Alder gjøre Andet? For ung til at forsage, for gammel til at behage, jeg bør hævne mig, naar man vender mig Ryggen, hævne mig paa det Blik, der siger: Majestæt, De er gammel, hævne mig paa Enhver, som undrager mig sit Venskab, sin Hengivenhed, og jo mere jeg sætter Priis paa det Attraaede, des føleligere er min Hævn; en næsviis Flue vifter jeg bort, men det Væsen, som jeg nærede den høieste Beundring for, maatte døe, hvis han lod mig uændset."

„Deres Majestæt bagtaler sig selv. Men heldigviis er det et Tilfælde, som ikke kan indtræde."

„Tag Dem iagt, Doctor, De er farlig fra en, jeg fra en anden Side. Jeg kunde for Tidsfordriv sætte Deres Hengivenhed paa Prøve, inden De veed et Ord deraf. Deres Stjerne viser sig snart i sin fuldeste Glands. Indhyl Dem

da ikke i Utaknemlighedens Sky, og lov mig engang imellem at tænke paa den stakkels forladte Enkedronning, der kun har et Middel tilbage for at hævde sin Stilling i Verden."

„Om min Hengivenhed bor Deres Majestæt ikke tvivle eet Minut, jeg vil stedse erindre, hvad De har sagt mig, og skulde min Stjerne ogsaa stige høiere end den uværdig alt er steget, saa tro dog ikke, at den kunde være indbildsk nok til at ville fordunkle Solen."

„Hvem veed — der gives mange indbildske Stjerner ved Hoffet, og det er slet ikke noget Nyt, men skulde De engang henfalde i samme Ruus, og skulde jeg imod min Villie vredes paa Dem, saa tal saaledes til mig, som De talte nys, og ved Alt, hvad der er helligt, Hævnen skal forstumme."

Struensee bøiede sig dybt for at skjule den Forlegenhed, disse Ord og Julianes næsten omme Tone og Mine satte ham i. Brandt kom ham til Undsætning ved at sige ham et Par Ord i Øret.

Enkedronningen slog opromt Brandt paa Skulderen med sin Vifte. „Spasmager, hurtig et Svar paa min Paastand, at den, der hvidsker, den lyver."

„Majestæt, De vredes altid; naar jeg taler Sandhed, kan det saa undre Dem, at jeg hvidsker?"

„Brillant Hoved — gaae, det vilde være en herostratisk Gjerning at berøve Dem det."

„Det vil den ikke indsee, der behøver det."

Caroline Mathilde havde imidlertid fulgt Conversationen mellem hendes Svigermoder og Struensee med stor Interesse, endskjøndt hun kun kunde opfatte enkelte Ord. Hvergang Struensees Øine betragtede Enkedronningen, foer ligesom en kold mørk Sky over den unge Dronnings Pande, men naar han, hvad ofte skete, lod sit Øie glide hen til Vinduesfordybningen, der laa bagved Enkedronningen, lyste hendes Øie af en lykkelig Ild og krusedes de fyldige Læber til et lykkeligt Smiil.

Da Enkedronningen forlod Struensee for at conversere Andre, stod Favoritten nogle Øieblikke i dybe Tanker. Han tænkte, om det ikke var bedst, hurtigst muligt, medens det

endnu var Tid, medens han endnu havde Kraft dertil, at forlade Hoffet og den glimrende Stilling, han indtog. Et magisk Blik, det følte han, betragtede ham. Han saae op, det forholdt sig rigtigt, Dronningen sendte ham et indbydende Blik, der kunde betyde: Kom nærmere.

Uvilkaarligt gjorde han et Par Skridt henimod Caroline Mathilde. Hun reiste sig og gik ham imøde. „Om ti Minutter efter en Kamp med Bernstorff vil De blive Statsminister," sagde hun hurtig og sagte, idet hun lagde den høire Haand paa Panden, som om hun led af Hovedpine.

„For Guds Skyld, lad det ikke skee, jeg reiser bort inat," hvidskede han ligesaa hurtigt og sagte.

Dronningen blegnede og vaklede. Struensee udstrakte allerede Armene, som om han frygtede en Besvimelse.

„For Guds Skyld nei," hvidskede hun, „jeg er Fange og troede De som Minister vilde udsone mig med Kongen."

Hoffolk kom til og Amalia Thot havde alt i Frastand bemærket Dronningens Sindsbevægelse. Hun bragte stærktlugtende Vande. „Det er bedre, kun et Øieblik Svimmelhed, nu er det ovre. Deres Majestæt maa nyde en Skive stærksukket Citron, det er blot Varmen. Imorgen Formiddag kommer jeg for at see til Deres Majestæts Befindende og haaber da at finde Dem fuldkommen vel."

„Jeg befinder mig allerede nu meget bedre," svarede Dronningen, „og jeg er lykkelig — meget lykkelig", her lod hun Blikket glide rundt i Kredsen, men dvælede længst ved Struensee — „ved at see den Omhu, der vises mig ved en saa aldeles ubetydelig Indisposition."

Kongen ilede til og fandt Dronningen allerede fuldstændig restitueret, derimod saae han Struensee staae med en Drømmermine. „Hvorom drømmer Du, min kjæreste Ven? jeg tør vædde, det er om Statens Sundhed eller Folkets Lykke; jeg veed, at Du er Idealist — tilstaa det kun, hvis Du kunde udslynge Frihed og Velstand i den vide Verden, Du gjorde det, Du har jo selv sagt, at det hører til dine Ungdomsdrømme."

„Deres Majestæt har gjættet rigtig — det er ikke min Skyld, at De har et prophetisk Blik. Jeg kan kun være lykkelig ved Andres Lykke."

„Vilde Du virkelig realisere disse kongelige Tanker og Idrætter, hvis Du havde Magt dertil?"

„Ja, det troer jeg sikkert, jeg vilde forsøge det idetmindste."

„Du er en udmærket Diplomat, Struensee, Du lover ikke mere end Du troer at kunne holde, jeg bifalder det af ganske Hjerte."

„Dette vilde være en mægtig Spore for min Virksomhed. At vinde sin Konges Bifald og Tillid er Alt, hvad en Undersaat kan ønske sig."

Brandt, der nærmede sig med Minister Bernstorff, fordybet i en Samtale, slog om med en Vittighed og meente, „at Hr. Ministeren snart vilde blive en ivrig Tilhænger af Conferentsraad Struensees flygtige Ideer."

„Lad os recreere os iaften, imorgen kunne vi tale om Statssager," indvendte denne.

„Altsaa om Statssager skal man tale i urette Tid," sagde Brandt, „jeg troer dog, at jeg helder til den Anskuelse, at hans Ideer ere holdbare, man skal gaae frem med sit Aarhundrede og ikke tilbage. Struensees Ideer passe netop for Kong Christian den Syvendes Tid, medens Eders forældede Meninger, tilgiv mig, Hr. Greve, ere Reminiscenser fra forrige Seculum, de ere graae, ikke blot af Pudder, men af Ælde, eller, om jeg tør sige, Benene vakle under dem."

Bernstorff betragtede ham stivt, han saae et koldt Blik lyne fra Kongens Øine og tænkte, det er Kongen, der taler igjennem denne Mund.

„Berede vi os paa en levende Begravelse, siden De, spøgefulde Herre, istemmer Psalmemelodier?"

„Jeg synger idetmindste ikke paa det sidste Vers."

„Tvertimod, jeg troer at høre Kyllingernes Morgensang. Jeg har ogsaa været ung engang, jeg har ogsaa med glødende Begeistring og syrigt Blod omfavnet Frihedens Gudinde førend hun blev berygtet, ja endog som Mand, som yngre Embeds-

mand gik jeg svanger med den Ynglingstanke at døre Verden uafhængig, men Erfaringen, denne Olding med ybe Rynker og hvide Haar lærte mig, at Tiden til at gjennemføre det endnu ikke er kommen. For den fremrykkende Alder passer Forsigtighed med alt hvad der har Navn af Reform, for at man ikke skal nødes til at rive ned idag hvad man byggede igaar, og atter gjøre om imorgen hvad der blev gjort idag alene fordi Foretagendet var ubetimeligt.

„Struensee!" sagde Kongen, „hvad siger Du dertil? Svar aabenhjertet, ere dine Planer af saa løs en Art, som Bernstorff siger, saa er det jo kun daarligt Dagværk."

„Saaledes er det just ikke meent, jeg talte ikke specielt om Nogens Planer, kun om den hele Art af forcerede Reformer."

„Saaledes har jeg ogsaa forstaaet det, Hr. Greve!" svarede Struensee; „men for at holde sig til det Almindelige, maa man dog gjøre visse Indrømmelser. Kan Deres Excellence saaledes nægte, at Verden Dag for Dag siden den ældste Tid har gjort Fremskridt, det være sig i store Sandheders Anerkjendelse, i Frihed, Oplysning, Verdensanskuelse med mere. Hvorledes opstod den første Stat, den første raa Menneskesamfund, er der fra hiin Tid indtil nu ikke gjort et mægtigt Fremskridt?"

„Unægteligt!"

„Hør efter, kjære Moder," sagde Kongen til Enkedronningen.

„Vor Ven Struensee paastaaer, at Keraus er en meget sund Dands for gamle Diplomater med slet Fordøielse," hviskede Brandt.

„Det var en Brandter," meente Enkedronningen og smilede.

„Herregud, hvad Vittigt kan man sige om en udtygget Skraa."

„Den, at den savner Spytslikkere," replicerede Juliane Marie.

„Nei, snarere, at de nobleste Damer væmmes derved, og naar de ikke gjøre det, byder Anstanden, at de lade saaledes."

„Det er altsaa en Indrømmelse," svarede Struensee paa Bernstorffs Bekræftelse; „men hvorledes rimer jeg Indrømmelse sammen med hvad Deres Excellence sagde før? Har ikke Samfundet, da det constituerede sig, givet den Enkelte Fuldmagt, udtrykkeligt for at værne lige og retfærdigt om Alles Frihed, Tarv og Sikkerhed? Og var dette saaledes for Aartusinder siden, hvorfor bør det da ikke være nu?"

„Fordi De mulig gaae ud fra feile Forudsætninger. De antager, at Samfundet har givet den Enkelte Fuldmagt, jeg troer tvertimod, at den Enkelte i Egenskab af den Stærkestes og den Fornuftiges Ret har paataget sig Voldgiften mellem stridende Parter og Meninger, har foreskrevet Love, og at de Svage have sluttet sig til Enkelte for paa eengang at støtte og støttes."

„Ogsaa denne Forudsætning kan man gaae ud fra," indvendte Struensee, „men bliver Forholdet da ikke det samme? Erobringsretten er jo saa en gammel, hellig Menneskerettighed, især naar den bæres af Styrken og Fornuften. Den Stærke og Fornuftige har altsaa endnu Ret til at foreskrive Love. Folkenes Lykke er deres fornuftige Villie og denne er igjen den Stærkeste. Dette er altsaa den Stærkestes Ret i samme Betydning som hiin Enkelte, der foreskrev Love og øvede Voldgift, men desuagtet, Hr. Greve, betragter De det som en Nødvendighed, at holde dette tusindaarige Folk, som et umyndigt Barn, i Svøb og Baand; tænk Dem Methusalem med Faldhat og Løiert, og De har det attende Aarhundredes System lys levende for Dem."

„Det kan jeg ikke indrømme. Naar en Mand bliver saa gammel som Methusalem, trænger han til at ledes ved Haanden, deri er intet anstødeligt."

„Folket bliver gammelt, men Livskraften og dets enkelte Lemmer bliver altid fornyet ifølge Naturens Lov. Hvorfor tør det da ei tale? For ikke at sige noget Slemt, det tør ei skrive, for ei at skrive noget dumt. Den høist naturlige Ret som alle fornuftige Væsener bør have: Ytringsfriheden, har man ikke vovet at give Folket, Erhvervsfriheden er ikke en Menneskeret men en Communetilladelse, en hurtig og

upartisk Retspleie har man ogsaa funden ubetimelig, skarpt Forhør og pinlige Midler har man bibeholdt, hvorved man tvinger Folk til at lyve efter Forhørsdommerens Dictat. Helligdagene har man forøget, saa at man arbeider i 2 Dage og hviler i 4. At holde Hvile er en Tvangssag, men man nøder dog ikke Folk til at spise, naar de ikke have noget at spise og det regnes for Ædelmodighed, og for at gjøre det ret fuldstændig, har man forøget Begravelsesomkostningerne i den Grad, at de som døe af Sult ikke have Raad til at lade sig begrave."

„Og har De, Hr. Conferentsraad, som saa nøie har fulgt alle Regjeringshandlingerne, slet ikke lagt Mærke til Andre end de nævnte?"

„Jo, til et høist uheldigt Diplomatie, hvorledes førtes Underhandlingerne med Holsteen-Gottorp? hvorledes indvikledes Danmark ikke i en Krig med Rusland, der kunde ført til bestandig Afhængighed af den mægtige Stat, hvis ikke Skjæbnen uforudseet var kommen tilhjælp ved at frelse Danmark ved Paul den 3dies Død? Men hvad den døde Keiser gjorde godt, have Diplomaterne atter forværret, nu er Danmark ad Fredens Vei nærved at blive ligesaa afhængig af Rusland, som det stod Fare for at blive ved en uheldig Krig."

„Denne Bebreidelse er fortjent, De gaaer meget for vidt i Deres Beskyldninger. Venskab og godt Naboskab er ikke Afhængighed. Hvorfor kalder De det ikke meget hellere for Trældom?"

„Fordi jeg vil bruge moderate Udtryk, og det moderateste er farlig Uafhængighed, men det er ikke nok, at man ad Fredens Vei er kommet til samme sørgelige Resultat som selve Krigen kunde føre til, man har ovenikjøbet med klingende Mynt betalt det holsteenske Huus's uhyre Gjæld, for at beholde Ærø. Det danske Eiland har maattet betalt uhyre Summer, Stiftet Lybek og Hamborg har man fraklippet Danmark for bestandig, og hvorfor? for at behage Rusland, for at hjælpe Czar Peter den Stores Ynglingsidee om et russisk Overherredømme. Er der da Intet, som drager Dem mod

Frankrig og England? Frihedens Vugge skræmmer dem, medens Barbariet fortryller Dem —"

„Nok, Nok," afbrød Kongen. „Jeg maae dog ile Grev Bernstorff til Undsætning, ellers knuser Du ham med Din Anklage, som jeg imidlertid ikke kan finde ugrundet. Hvad har De Hr. Greve at svare dertil?"

„Naar Deres Majestæt finder Anklagen begrundet, har jeg Intet at svare."

„Forklar Dem tydeligt."

„Jeg er en gammel tro Statstjener, finder Deres Majestæt at jeg er for gammel, eller at min Virken ikke har været heldig —"

„Hvad saa, hvad saa?"

„Har jeg kun allerunderdanigst at bede om den Naade at udhvile mig efter lang Tjeneste."

„Struensés Meninger ere mine. De Feil han omtaler har De begaaet. Kan De oprette dem, hvis ikke, da lad en Dygtigere udrette, hvad De ikke kan. Det gjælder altid et Forsøg og jeg befaler Dig, Struensee, i den Henseende at gjøre Dit Bedste.

„Majestæt, De forfærder mig, det kan ikke være Deres Mening."

„Det er vor Majestæts Mening, Du har sagt, hvad der er gjort feilt, jeg befaler Dig at ændre det, Du har herlige Planer for Land og Folk, jeg befaler Dig at gjennemføre dem. Tag Magten med Din kraftige Haand udaf disse rystende Hænder. Du er vor Minister saa skeer vor Villie."

En overordentlig Sensation vaktes ved disse Ord.

Ikkun Grev Bernstorff var ganske rolig og bøiede ærbødigt sit Hoved, som om han fandt det ganske i sin Orden og som den naturligste Ting af Verden. Kunde man læse noget ud af hans milde, uforandrede Ansigtstræk, var det en ydmyg Resignation parret med den fordringsløseste Værdighed.

Enkedronningen lod ligesom Caroline Mathilde sine Øine glide hen over de Forsamledes Ansigter, for at speide efter de Indtryk, denne bratte Udnævnelse gjorde paa dem."

Kongens Øie udsendte Lyn til dem, der vovede blot at

lrække paa Smilebaandet, og Brandt, der ikke kunde holde sig for at smile af den med Magt fremtvungne Alvor, tilkastede Kongen et triumpherende anerkjendende Blik, der sagde saameget som: „Det havde jeg ikke troet at Du havde havt Mod til.“ Ikkun Struensee, Gjenstanden for alles Forundring, stod som den meest Forskrækkede og kunde i det første Minut ikke finde et Ord. Han studsede, men sattede sig snart og udbrød: „Min Herre og Konge! aldrig kunde jeg ventet mig dette Resultat af mine sikkert altfor varme Yttringer. Deres Majestæt! jeg føler, at jeg har ladet mig henrive af altfor stor Iver, jeg erkjender, at i Stridens Hede er jeg gaaet for vidt; det er desværre en Feil, som jeg altfor let gjør mig skyldig i, hvilket lader mig sige Ting, som jeg strax efter fortryder og gjerne vilde have usagt. Jeg beder derfor Deres Majestæt, berøv ikke denne gamle Statstjener Deres Naade, thi har han gjort sig skyldig i menneskelige Feil, saa har han dog altid næret varm Hengivenhed og Troskab imod sin Konge og Kjærlighed til Fædrelandet. Hvormange Statsmænd have ikke før Grev Bernstorff begaaet de samme Feil, og hvormange i hele Verden gjøre det ikke endnu, uden at besidde hans Redelighed og ædle Sindelag? Jeg bønfalder Deres Majestæt, lad Deres Bevaagenhed for ham vende tilbage, og lad ham blive i sit Embede som Statsminister.“

Kongen tilkastede Struensee et strengt Øiekast og svarede: „Det gjør mig ondt, at jeg skal afslaa min nye Cabinetsminister den første Bøn, men mit Kongeord tager jeg ikke tilbage.“

„Endnu et Ord, min Konge! Deres Tillid til mig kunde være altfor stor til at jeg kan fyldestgjøre den. Jeg føler, at jeg maaskee med min bedste Villie ikke er denne høie Post voxen. De overvælder mig med en Naade, som det er mig en Samvittighedssag at modtage. Jeg er ung, men Grev Bernstorff har Erfaringer, som jeg først skal indhente —“

„Tie med dette“, afbrød Kongen, „det er min Villie, at Du er Minister.“

„Deres Majestæt vil det, vel, jeg modtager det med dyb og inderlig Tak; men, min allernaadigste Konge, gjør det

muligt for mig at udrette noget virkeligt Godt i denne Stilling, lad denne erfarne Statsmands Raad veilede mig. Lad ham blive i Statsraadet til jeg føler mig saa stærk og indsigtsfuld, som jeg ønsker at være. Lad os i Forening arbeide for Deres Rigers Lykke."

„Grev Struensee! træng ikke videre ind paa mig, det bliver som jeg har sagt; Du skal være Styrmand, jeg er Skibets Chef, og jeg vil have Ret til at kaste gammelt Stykgods overbord, naar det behager mig. Gjør Du kun Dit Bedste."

„Ja, min Konge, det vil jeg. Men dertil hører først og fremmest, at jeg som Deres Majestæts første og meest betroede Tjener er retfærdig; dertil hører, at jeg erkjender ligesaa oprigtig som jeg nævnte Grev Bernstorffs Feil, ogsaa de gode og lyse Sider af hans Forvaltning, tillad, Deres Majestæt, at jeg udtaler Dem."

„Nuvel, men kort, — giv ham din Skjærv med paa Veien."

„Tak, jeg skal fatte mig i Korthed. Grev Bernstorff, det er ikke Smiger, jeg vil fremkomme med, thi man behøver jo ikke at smigre en falden Stormand. Jeg vil kun fuldende den Kritik, jeg før tillod mig over Deres Handlinger; jeg nævnte først Deres Feil og nævner derfor nu Deres fortjenstfulde Handlinger. Videnskab og Kunst have havt en god Veileder og Velynder i Dem. Velgjørenheden vil altid nævne Deres Navn blandt sine Ædle: de nyttige Værker, der ere blevne til under Deres Virksomhed, ville sikkre Dem en varig Erindring. Skibsfart og Handel skylde Dem sin Opkomst, og først under Deres Styrelse har Danmark faaet at vide, at det er et Kornland, der kan bortbytte sine Skatte paa fremmede Markeder. Som Bondestandens Velgjører og første Befrier vil De stedse erindres med Taknemmelighed, og som en sand Menneskeven vil De stedse agtes; tag derfor min Haand med den Forsikkring, at det aldrig, hverken nu eller nogensinde, var min Hensigt at bevirke Deres Fald."

Bernstorff greb hans Haand og trykkede den med Varme.

„Jeg troer Dem, Struensee, og ønsker, at De maa blive lige saa tilfreds med Deres Eftermand, som jeg er med Dem.“

„Og nu min Konge“, sagde Struensee, „denne gamle Tjener, der har tjent baade Dem og Deres Fader med Troskab, giv ham et Tegn paa Deres Anerkjendelse af hans mangesidige Værd, forund ham et synligt Beviis paa Kongens, hans Herres sidste Naade.“

„Det er ikke Skik i Danmark, at vise Naade mod den der falder i Unaade — dog Du har talt hans Sag saa varmt, at jeg beundrer Dig, og vil vise Dig, som hans Talsmand en Gunst. Tag denne Ring, Tegnet paa min kongelige Fuldmagt som jeg giver Dig. Gjør med ham som Du vil. Det er ofte Tilfældet, at den faldne Ministers Hoved tilhører den nye Minister — det tilhører Dig.

„En kostelig Gave er dette, en Gave som jeg sætter høit i Ære. Velan, saa bær det hæderkronte Hoved frit og stolt Grev Bernstof, og i Kraft af den Fuldmagt Danmarks og Norges Konge har givet mig, smykker jeg Dem med Elefantens Ordenskjæde besat med Rigets skjønneste Diamanter.“

„Tillad min Konge“, med disse Ord nærmede han sig ærbødigt Kongen, løftede til Kongens og Alles Forundring Kjæden af Kongens Hals og hang den om Bernstorffs.

Efter en kort Studsen, sagde Kongen: „Besynderlige Mand, alt hvad Du foretager Dig er nyt og usædvanligt.“

Bernstorff fremstammede sin Tak og trak sig tilbage.

Enkedronningen rømmede sig og yttrede: „Siden Deres Excellence er i det velgjørende Lune, har De saa slet intet tilovers for ham der?“

Rantzau, der følte sig udpeget, sagde forlegen, „Oberſten bliver vel Major.“

„Fuldkommen rigtig gjættet. Ved den første Audients jeg som Minister har i Hs. Majestæts Cabinet, skal jeg allerunderdanigst andrage paa at Allerhøistsamme udnævner Dem til Generalmajor.

Grev Rantzau blev som ramt af Lynet og mumlede sagte, „han ophøier og ydmyger.“

„Tag Dem iagt Hr. Cabinetsminister“, yttrede Enke-

dronningen idet hun kastede et betegnende Blik paa Rantzau, „at Deres Godhed ikke falder paa Uværdige."

„Men jeg takker Dem, Hr. Minister", sagde Caroline Mathilde, „lad Høimodighed og ædelt Sindlag nok saalænge misbruges, den bestaaer dog sin Prøve paa Verdens Guldvægt, og skulde Svig, Ondskab og Bagtalelse end vælge Dem til Offer, eet bliver Dem dog tilbage, som De sætter Priis paa, de Godes Anerkjendelse." Med disse Ord rakte hun Struensee Haanden, som denne kyssede med Ærbødighed.

Kongen, der fandt Alt dette altfor alvorligt, tog Brandt under Armen og sagde: „Kom Du gamle Nar, jeg kjeder mig, det er rigtignok meget moralsk, men det er slet ikke morsomt."

„Tab kun ikke Taalmodigheden Deres Majestæt, jeg synes det er morsomt nok, at vi har faaet Latteren paa vor Side."

Da det alt var blevet noget seent ud paa Natten trak de kongelige Herskaber sig tilbage til deres Apartements.

Alt saa nu ud som sædvanlig efter en kongelig Soiree, med Undtagelse af at Struensee var gaaet ud som Doctor og kjørte hjem som Minister.

Der gives Mennesker, rene ædle Naturer, som troe at man kan afvæbne Modstandere med Godhed og Ædelmod, og at Hadet forstummer ligeoverfor en fast og urokkelig Upartiskhed.

Desværre har denne skjønne Tanke, saa ofte viist sig at være en Illusion, at et godt Hjertes Princip Dag for Dag mere synes at blive en Fabel.

Struensee hørte til dette Slags Væsener.

Han var vel i mange Henseender urokkelig i sine engang antagne Grundsætninger og dette var baade Lys- og Skyggesiden af hans Charakteer, men han kunde ogsaa vise sig meget eftergiven og anerkjendende mod Modstandere.

Man træffer saa Ministre, der saa uegennyttig som han, bestandig ledsaget af Utaknemmelige, viiste sine Fjender Udmærkelser, ja han drev dette endog saa vidt, at man tilsidst slet ikke gjorde nogen Hemmelighed af at man var hans Uven.

Hans altfor store Tryghed skadede ham og bevirkede omsider hans Fald.

Men havde han engang troet at finde det Rette, veeg han ikke tilbage for det han kaldte sin Overbevisning, og det maatte gjennemføres, ihvad det end skulde koste.

En af Struensés Ynglingsideer var at forsone Kongen og Dronningen med hinanden, og endskjøndt han vel vidste, at han ved Gjennemførelsen af sin Plan skaffede sig Enkedrondronningen og hendes forskjellige Partisaner til Fjender, vilde og maatte han gjennemføre denne Idee.

Han gjennemførte den og til sin egen Skade.

En Dag var Kongen taget paa Jagt i Dyrehaven. Næsten samtlige Hoffets Herrer fulgte med Kongen og Struensee kunde saaledes ikke udeblive. Hans Hensigt var som sagt at tilveiebringe en Forsoning imellem det kongelige Ægtepar, hos hvem en overordentlig Kulde fra begge Sider var indtraadt.

Enkedronningen bidrog ikke saa lidet dertil, og det var derfor Struensés Ønske, at Caroline Mathilde som tilfældig skulde indtræffe paa Eremitagen, hvor Kongen indtog Forfriskninger og hvor Etiketten var banlyst.

Det dreiede sig blot om at narre Enkedronningen fra ogsaa at komme derud, thi saa maatte Sagen mislykkes. Ved et Tilfælde, som forud var beregnet, fik Struensee bevirket at Enkedronningen, ledsaget af Rantzau virkelig tog ned til Fredensborg, men man har formodentlig underveis faaet en eller anden Meddelelse, thi pludselig vendte Juliane Marie om, og lod kjøre til Eremitagen, hvor hun ankom meget snart. Rantzau maatte ile iforveien, som Jagttager og for at underrette Enkedronningen om Englænderinden var paa Eremitagen.

Det var efter Jagten lykkedes Brandt at faae Kongen i godt Humeur, og i dette heldige Øieblik blev han af sin Cabinetsminister anmodet om en Samtale, eller som det kaldtes en Conference.

„Det er Dig tilstaaet, min Ven, men gjør mig ikke i daarligt Humeur det hader jeg. Hvad saa?"

„To Ord. Dronningen kommer for at hilse paa Dem. Hun elsker Dem oprigtigt, Sire —"

„Hvad vil hun —"

„Deres Majestæt spørger hvad hun vil?"

„Ja!"

„Beile til et Smiil af sin Gemal."

„Ak, troe blot ikke —"

„Er min Konge den Eneste i Danmark, der ikke veed, at en Kone kan elske sin Mand?"

„Kjærlighed er sjælden ved et Hof."

„Deres Majestæt har Børn, Dronningen er meget smuk og god. Den Konge, der er saa god imod alle Andre, skulde han være uimodtagelig for en ædel Qvinde, der elsker ham?"

„Det sagde Du, og ikke jeg."

„Og jeg tilføier: som er i Hjertet elsket af sin Konge og Gemal."

„Hvad, vil Du fortælle mig det?"

„Ja, Deres Majestæt, det veed De. Den Melankoli som De nu af og til føler, vil ganske vist forsvinde naar De er forsonet med Dronningen, det vil bringe Freden i Deres Hjerte — og med Freden vil Deres Majestæts Helgred fuldkommen vende tilbage.

„Kan Du love mig det?"

„Ja, med Bestemthed."

„Og Du troer, at Dronningen kommer her idag ud til Ermitagen?"

„Jeg er vis derpaa, Deres Majestæt!"

„Men ingen rørende Scene, Hr. Minister."

„Og endnu mindre nogen Kulde fra Kongens Side."

„Det gaaer jeg ind paa, men —"

„Har Deres Majestæt allerede Betænkeligheder."

„Nei, jeg tænker blot paa hvad min Stedmoder vil sige."

„Er hun en virkelig Moder og nærer sand Følelse for Deres Vel, bør hun glæde sig — føler hun derimod som Stedmoder —"

„Saa vil hun ærgre sig, ikke sandt."

„Deres Majestæt har sagt det."

„Hvoraf veed Du imidlertid, at Dronningen elsker mig?"

„Er De ikke hendes Børns Fader og hendes Gemal?"

„Vistnok, men det kunde være Pligtfølelse, maaskee Hengivenhed —"

„Og ikke Kjærlighed? Dronningen er ikke herskesyg, hvem der har Rigets Tømme i sin Haand er hende ligegyldigt, hvorfor er hun da tungsindig, hvorfor lider hun af en uforklarlig Smerte, en Lidelse, som De, Sir! men ingen Læge paa Jorden kan helbrede hende for — ulykkelig Kjærlighed?"

„O, havde jeg Beviser for dette — Struensee, Du vilde blive mig dobbelt kjær, hvis Du kunde overbevise mig derom."

„Sire! saa er denne Lykke mig sikker. Ikke blot er hendes Befindende godt eller slet, eftersom Deres Majestæt er venlig eller kold imod hende — det har jeg nøie iagttaget; men et lille Blad, et Digt, som hun har indsyet i Kronprindsens Ordensstaske, synes mig taler tydeligere end Alt."

„Har Du det, Struensee — min Ven, giv mig det."

„Er det ikke et dobbelt Ran, jeg begaaer ved at give det til Andre end til den, for hvem det er bestemt?"

„Jeg er Herre over Liv og Gods ifølge Kongeloven, altsaa ingen Tøven."

„Men om Dronningen fik det at vide, hun tilgav mig det aldrig."

„Jeg skal tie — giv mig det for min Roligheds Skyld."

„Alene derfor, min Konge, gjør jeg det; her er det."

Kongen greb et ziirligt lille Blad med rystende Hænder, og læste dybt bevæget følgende Linier:

„Til min Søn!

„Naar Du er Mand og Jorden kjærligt dækker
„Din Moders Bryst og det ei mere slaaer,
„Saa tænk, hvor langt at Kjærligheden rækker —
„Fra andre Verdner Dig min Længsel naaer;
„Da elsk for Alt med Trofasthed Din Mage,
„Jeg elsker Ham — og tør mig ei beklage.

„Din omme Moder

„Mathilde."

En Taare trillede ned ad Christians kongelige Kind og faldt paa Papiret. Efter nogen Tøven gav han Struensee Bladet tilbage og sagde: „Tag det, tag det hurtigt, ellers berøver jeg min Søn sin Modrenearv."

Heller ikke Struensee kunde dølge sin Sindsbevægelse.

„Og nu, min Ven, lad komme, hvad der vil, jeg vil bryde Aaget og følge min Villie, trods Enkedronningens Misnøie."

„Viser hun en saadan, har man Midler derimod."

„Hvilke mener Du?"

„Den, der lægger Dronningen for Had, fortjener at tilbagevises."

„Landsforvises, mener Du vel?"

„Nei, Sire, Ploens Slot ligger indenfor Rigets Grænser; jeg mener kun, at to Ord bør være Deres Feltraab: Bestemthed mod Enkedronningen, Forsonlighed mod Dronningen."

„Her er min Haand, lad nu Mathilde komme, hun skal blive modtaget med aabne Arme."

„Det var et Kongeord."

„Og skal blive holdt."

„Jeg minder Deres Majestæt derom."

Denne Samtale forefaldt i et af de mindre Cabinetter i Stueetagen paa Eremitagen.

Hvor glad overrasket blev Kongen derfor ikke, da han traadte ud i den store Sal, ved at see Dronningen studsende betragte de Udtrædende.

Kongen rakte hende venligt begge sine Hænder, men istedetfor at gribe dem, traadte hun et Skridt tilbage og sagde i en Tone, som om den kom fra en fortørnet Ægtemage:

„Sire, De var ikke ene i dette Gemak."

„Vistnok, vi komme jo To ud derfra."

„Skulde Hs. Excellence være indviet med i forskjellige Historier."

„Ja, min kjære Mathilde, han er kommen under Veir med min dybeste Hemmelighed."

„Deres Majestæt mener Deres Hjertes Hemmelighed?"

„Netop!"

„Og deri indvier De en af Deres Undersaatter?"

„O, jeg hader Scener. Struensee, promeneer lidt i Haven med Comtessen, Du seer jo, at jeg skal have en Gardinprædiken."

„Deres Majestæt lovede mig."

„Jeg skal holde mit Løfte."

Struensee gik og førte Comtesse Thot ned i den skyggefulde lille Have tæt ved Lystslottet.

Kongen vendte sig nu til Dronningen og sagde:

„Min Mathilde, nu ere vi ene, og Etiketten er banlyst, lad os være gode Venner."

„Denne Doctor-Minister, er han Eders Ven?"

„Du spørger besynderligt, ganske naturligt er han min Ven og Raadgiver — og han giver endogsaa gode Raad."

„Som til Exempel at Kongen skal følge sin Hjertens Lyst og søge Adspredelser?"

„Det Første, men ikke det Sidste."

„Uroligheden qvæler mig, sig mig, er der slet ingen i dette Cabinet?"

„Mathilde! jeg burde vredes, fordi Du tvivler, men Jalousi kan kun opstaae, hvor der er Kjærlighed. Derfor tilgiver jeg Dig med en Slags Henrykkelse og siger: Elskede Kone, see selv ad."

„O, Christian, jeg tør ikke see ad, thi er der Nogen, saa dør jeg af Fortvivlelse — og er der Ingen, saa dør jeg af Skamfuldhed."

„Men Du maa aldeles ikke dø, hverken paa den ene eller den anden Maade. Kom, vi følges ad, Du skal overbevises."

„Nei — nu er jeg overbeviist, og beder om Tilgivelse."

„Vil Du saa ogsaa tilgive, at jeg længe har holdt Noget hemmeligt for Dig?"

„Jeg faaer vel, men jeg ønskede gjerne at vide — jeg holder saameget af Hemmeligheder, og hvad Struensee tør vide, maa jeg vel ogsaa vide."

„Jeg har ikke sagt ham Noget, men hanj har gjættet det, og jeg har tilstaaet —"

„At Du har en Kjærlighed?"

„Ja!"

„O Falskhed."

„Hvad behager? Du burde mindst være vred."

„Christian, Du leger grusomt med mig. Kan det være mig, efter den Kulde, Du i den senere Tid har viist mig?"

„Vil Du have fuldkommen Tillid til mig, saa skal jeg sige Dig Alt."

„Ja, fuldkommen Tillid, selv om Du sagde mig det Værste, naar Du kun er oprigtig."

„Nu vel, saa vid, jeg har Dig kjær, usigelig kjær, men —"

„Dine Tanker ere ogsaa hos en anden Qvinde?"

„Ja — men det er just ikke venlige Tanker, det er min Stedmoder Enkedronningen, jeg stadig tænker paa."

„Din Moder?"

„Nei, min Stedmoder, men hør nu, lee ikke af mig, jeg er bange for hende. Nu har Du min Hemmelighed, der har Du, hvad der trykker mig, og som kun Du og jeg veed."

„At jeg er bange for hende er naturligt, men Du, Souverainen?"

„Jeg har lovet Dig at være oprigtig, selv om jeg skulde synke i dine Øine derved, saa hør mig nu. En uforklarlig Angst har grebet mig ligefra den Dag, jeg besteg Thronen. Hun deelte før Thronen med min Fader, jeg maatte see op til hende. Hun var Herskeren, jeg Vasallen; hendes Søn, min Broder Frederik, var egentlig hendes Diesteen, thi det var hendes Søn; allerede tidligt bævede jeg for at staae hende i Veien, at hun skulde ønske Frederik istedetfor mig paa Thronen. For at formilde hende viste jeg mig lydigere end Frederik, kjærligere end Frederik, og at jeg skal sige det — jeg kysede Riset for at hun ikke skulde hade mig, eller see den Frygt, som jeg altid har næret for hende."

„Min Christian, dengang var det naturligt, men nu, da Du har Magten, er det høist unaturligt."

„Er da en Konges Liv ikke ligesaameget værd som en Prinds's? For spillede jeg Slaven af Frygt for ikke at blive Konge, nu har jeg spillet Rollen saalænge, at den er voxet mig ind i Kjødet. Kongen, den almægtige Monarch over 2 Riger og 3 Hertugdømmer, bæver endnu naar hun taler — — det er grusomt, at jeg maa tilstaa Dig det — jeg frygter ikke blot for mig, men især for vore Børn."

„Har Du sagt Struensee dette?"

„Nei, men han har gjættet det; paa hans halve Talemaader kan jeg forstaae det. Kort sagt, der har Du Grunden til min Kulde. Jeg dysser Slangen i Søvn naar jeg er kold imod Dig, jeg ægger hende, naar jeg elsker Dig."

„Det er grusomt, men det er dog vist en ugrundet Angst, skjøndt jeg har anet den, og det holdt mig oprejst."

„Mathilde, hvis min Moder døde i denne Nat, vilde jeg blive en stor Konge; hun er den Trold, der knuger mig. Hun har slaaet Hjul over mig — det er en styg Tanke, men den er sand."

„Du maa forjage disse Skræmmebilleder, de maae jo formørke dit Liv."

„Det er altfor sandt. Om Dagen Skræmmebilleder, om Natten Syner, jeg er ikke til at misunde."

„Men kan Struensee da ikke give noget Raad?"

„Jo, han har givet det Bedste, han formaaer, og jeg vil følge det. At det er dristigt af en frygtsom Characteer, vil Du fatte, men jeg siger Dig, at jeg altid drømmer om Gift i Øret, om Angreb paa mine Børn, ja endog paa Dig, Mathilde."

„O, det er sørgeligt, at Du skal plages saaledes."

„Og sørgeligst, at jeg saalænge fattedes Mod til at tage en fast Beslutning, men nu maa det briste eller bære."

„Du gjør mig angst og bange!"

„Nuvel, har Du Mod, saa gjør som jeg, vi trodse hende."

„Men naar hun nu —"

„Trodser igjen? Det er netop det, jeg vil have, jeg vil

have et Brud meb hende; naar hun trodser mig, træder ikke Sønnen, men Kongen frem."

„Er det Struensees Raad?"

„Netop! jeg skal følge mit Hjertes Tilbøielighed, jeg skal elske Dig som min Hustru, som mine Børns Moder, som jeg elskede Dig den første Dag, jeg saae Dig, og naar hun bliver rasende, naar hun bliver hadefuld — saa —"

„Min Christian, jeg skjælver for dette Raad, lad os saa hellere vise Kulde mod hverandre, end ægge hende."

„Nei, nu er det besluttet, jeg mangler igrunden Mod, men om jeg rystede som en Skoledreng, Struensee skal handle som mit bedre Jeg, saa skal hun forvises."

„Forvises?"

„Ja, til Fredensborg eller Ploen. for min Skyld jo længere borte jo bedre, — jeg frygter ikke hendes Vrede, men hendes Nærhed."

„Og troer Du saa ikke, at hendes Intriguer kan naae Dig eller vore Børn?"

„Struensee har lovet, at om Du og jeg skal falde, Børnene skal være uden Fare. Det har han allerede sørget for."

„Gid det maa lykkes ham, men jeg foretrak din Kulde, nu, da jeg veed din Tanke og kjender Dig. Troe mig, om Du nu var nok saa kold, vilde jeg dog sige til mig selv, han har mig dog kjær."

„Vilde Du, Mathilde!"

„Ja. Fra nu af kan jeg aldrig blive ganske ulykkelig."

„O, det glæder mig!"

„Lad os derfor hellere give efter."

„Nei, Loddet er kastet; jeg har lovet Struensee at vise mig som en Mand. Komme, hvad der vil; er jeg ogsaa svag, saa maae Du og Struensee staae mig bi."

„Jeg duer ikke til Kamp, min Christian!"

„Vi have desuden Brandt til Medhjælp, det er den eneste Dodelige, hun bar Respect for. For Pokker, skulde en

Konge, en Dronning og 2 Grever ikke kunne staae sig imod en Enkedronning, saa var det daarligt."

„Lad os overveie Sagen, Christian, det kunde blive farligt, jeg selv deler nu din Frygt."

„Og jeg, som veed, at min Frygt er deelt, føler nu kun dens halve Vægt. Nu, trofast Alliance, kom i mine Arme, Mathilde!"

„Christian, min Mand og min Ven, Du gjør mig alt for lykkelig."

Kongen trykkede hende heftigt i sine Arme og en Taare glindsede i hans Øie.

I dette Øieblik gik Fløidøren fra Trappen op. Det var Enkedronningen der kom, ledsaget af Rantzau.

Et svagt Overraskelsesskrig undslap hendes Læber.

Kongen, der stod med Ryggen mod Døren, vendte sig rask om, og skjøndt han paatog sig en quik Mine, kunde man dog see hans Forlegenhed og Angst.

„Er det muligt?" raabte Enkedronningen, „en Hyrdescene, en Overraskelse, en stor Overraskelse."

„Goddag, Moder, ja det er rigtignok en Overraskelse. Har De aldrig omfavnet min Fader?"

„Saaledes spørger en Søn ikke."

„Jo, naar han er Konge har han Ret til at spørge saaledes."

„Ah, jeg fatter det, Deres Majestæt vil at jeg skal føle, at De er Herskeren og at jeg har været det."

„Ja, rigtig, jeg vil kaste Svøbet."

„Nu, lad os ikke tale mere om det. Er Kongen forsonlig mod den Ene, falder der vel ogsaa lidt af til den Anden."

„Og De er ikke længer vred?"

„Tvertimod, jeg er meget lykkelig, og forlanger at indlemmes i Treenigheden. Nu er da mit kjæreste Ønske bleven opfyldt."

„Godt, saa giv os Velsignelsen med paa Veien, jeg følger Dronningen til Hirschholm til vore Børn."

„Levvel, mine kjære Børn! jeg tager til Fredensborg for at bede for Eders Lykke."

„Farvel Mama, lykkelig Reise!"

„Ogsaa jeg ønsker Deres Majestæt lykkelig Reise, og jeg haaber at vi snart maae see dem paa Hirschholm Slot," sagde Mathilde.

„Mit kjære Barn, jeg skal visselig komme, tvivl ikke derom."

„Farvel!"

„Farvel, Farvel!"

Da Kongen og Dronningen vare gaaede ned til Vognen, fulgt af Grev Rantzau, brød Juliane Marie sin Vifte itu, og da Greven kom tilbage kastede hun Stumperne for hans Fødder med de Ord, „jo, De er en dejlig Diplomat, De burde hellere være Pottemager. Var det den Triumph, De vilde berede mig."

„Overos mig kun med Deres Mishag min Dronning, Hensigten var dog god."

„De er en uduelig Personage — det er jo et fuldstændigt Nederlag."

„Skylden er ikke min."

„Hvis er det da?"

„Skjæbnens."

„O! det er Tosser, som giver Skjæbnen Skyld."

„Deres Majestæt! kan jeg forhindre Kongen i at omfavne Dronningen?"

„Det er der ingen, der paastaaer, men De kunde forhindre mig i at overvære denne Abekomedie."

„Dersom jeg havde vidst —"

„Ja dersom — gaae forlad mig!"

„Er det deres Majestæts Alvor?"

„Jeg spøger ikke."

„Dersom Brandt havde været her, vilde han have sagt: „Deres Majestæt er ikke til at spøge med"."

„Ret saa, Utaalelige, De skulde i Forening med Brand gaae hen og lave Epigrammer over „den gamle Dronning".

„Majestæt, jeg er saa vant til at være Dem troe, at jeg maa blive i Vanen, men —"

„Men — sig frem."

„Der er ingen, der bemærker det."

„Nu gjorde De mig dog Uret — her er min Haand, jeg er syg, jeg er bitter, o, Afmagt, hvor er Du grusom — Rantzau!"

„Majestæt!"

„En lys Tanke. Vent — jo — hør, har Struensee aldrig søgt at vinde Dem."

„Noget nær — men han kan længe spille Comedie for mig."

„Giv mig et Bevis paa deres Hengivenhed, spil Comedie igjen for ham, jeg spiller med. Vi spille Alle, min Troe, og den, der spiller bedst, har vundet Spillet."

„Jeg forstaaer ikke — Vil Deres Majestæt behage at forklare sig?"

„Grev Rantzau skal give den Ærgjærrige, der søger nye Værdigheder."

„Det er en Rolle, der kan føre vidt."

„Hvad mig angaaer, vil jeg spille den Bodfærdige, den angrende Moder, der føler sin Afmagt."

„Vi ville komme til at trække det korteste Straa min Dronning."

„Saa pibes man ud."

„Desværre!"

„Men naar man kan sin Rolle, kan den rigtig, og indbilder sig at være den, man skal forestille — saa vinder man Bifald."

„Tilskuerne ere ikke altid retfærdige."

„Altid, naar man sætter sig paa deres Standpunkt."

„Nuvel, jeg kan og vil gjøre, hvad De befaler mig. Men De maa ikke nedlade Dem dertil."

„Rantzau — De er en troe Tjener, men De skuer ikke klart; nedlade sig, siger De? Ha, De veed ikke, hvad Magten, hvad Herredømmet er, og hvad det vil sige at herske. Jeg har havt Scepteret i min Haand. Jeg har følt Kronens

Ring om min Pande, det Spær, der skjænker Liv og Lykke, Naade og Tilgivelse har jeg leget med i min Haand, det Sværd, der tvinger den Mægtige i Støvet og holder Millioner til Lydighed, har min Haand omfattet, og nu — nu sidder Kronen paa denne Drengs Hoved, han, der som en Hund har slikket min Haand, nu trykker Kronen mig ikke, men jeg savner ligesom Skibet en vis Ballast for at holde mig opreist. Sceptret, som jeg knugede til mit Bryst hver Morgen, ligger nu urørt under Cantslerens Værge — og jeg — jeg fortæres af Tisideſættelse."

„Min Dronning!"

„O, tie, jeg er ikke Dronning, en sørgende Enke er jeg. Man burde begrave Enkedronningen som man gjør i Braminernes Land med Qvinden ved Mandens Død. Hvad skal hun leve for? For at gjennemgaae en Skjærsild."

„Deres Majeſtæt maa fatte sig."

„Og saa tales der om at nedlade sig? Den tydske Keiser kunde nedlade sig til at staae Dage og Nætter barbenet i Pavens Gaard. Troer De det var for at afvaske Banbullens Svie? Nei, for at vinde Magten, stod han der, mærkede han Nattekulden? Nei, Herskerlysten opflammede ham og gjød sin Ild i hans Aarer. Man sover slet paa Silkelagen, og Søvnløsheden er den jordiske Høiheds Plage, men af alle Onder, gives der kun et uhelbredeligt: Tørsten efter Magten, den fortærer Alt, og trives dog ikke, den fortærer sig selv, og bliver dog ved at være, for at føle sin egen Umætteligheb."

„Jeg hører Nogen komme. Det er Struense."

„Lad ham komme. Undre Dig ikke, Du Jismand, naar Du seer mig gjøre Ting, som gaaer over Din Forstand, nedlade mig vil jeg, selv om jeg skulde staae som Keiseren udenfor min Fjendes Dør i Nætter og Dage. Magtens Gift har jeg drukket; dens Ild fortærer mig. Jeg maa lædske min Tørst — om det saa var med Menneskeblod."

Den dybe Schakt i Bjergets Indre, sees ikke af den forbigaaende Vandrer, han seer kun et Bjerg og nogle Kløfter,

at en Hær af sorte Aander pusle i Dybet, at de graadig slide i Bjergets Indvolde, for at nære sig af dets Marv, seer han ikke, thi Overfladen er rolig, og Hjordene græsse fredelig op ad de steile Sider. Hyrden passer sin Dont, og Pigerne deres Rogt; At Bjerget udhules, at en Dag kommer, paa hvilken Frugten af denne rastløse Flid kommer frem for Dagen, aner han ikke, og selv om han anede det, seer han det ikke, og der gives jo mange Folk, som ikke troer Andet, end det De ne op seer.

Saaledes gaaer det med de fremragende Mænds Lykke.

De ere Bjerge i Skabningens Række. Menneskebjerge, der gjemme rige Aarer i deres Indre, en Rigdom, der kan ernære Mange paa Bjergets Sider og paa Bjergets Bekostning, og som, naar det er tomt og udhulet, ikke efterlader sig noget, ikke engang Taknemmelighed.

Store Mænd og høie Bjerge kan man kun bedømme ved at betragte dem i Afstand.

Den mindste Dreng kan klattre op ad Bjerget, stille sig paa dets Spidse og sige: „Du stolte Bjerg, som troede Dig saa stort, jeg træder Dig under Fødder og spytter paa Dig.“ Men for Betragteren i Frastand har Bjerget noget Imponerende, noget overordentligt Storartet. Man veed, at det er Verdenslegemets Ryghvirvel; det Sted, hvor Kraften og Styrken hviler; man veed, at det har en Marv og at Legemet hensygner naar dets Marv er fortæret.

Men der gives, som anført, ogsaa Menneskebjerge.

Ogsaa disse udhules omsider ved smaa, sorte Bjergfolk, og naar de ere tomte, synke de sammen. En Verden forgaaer og en Sang kan maaskee engang minde derom, ligesom for at vidne om den Sandhed, at hvad der skal leve evigt i Sangens Rige, skal først forgaae og trædes ned.

Struensee var et af disse Menneskebjerge, som maatte give sit Indre blot for travle Bjergfolk. I to Aar saae man kun det stolte Bjergs Ydre, og mærkede ikke til dem, der udhulede dets Indre og forberedte dets Sammenstyrten.

For hurtigt tomte man dets Skatte og — spredte det for alle fire Vinde. Men den største Grusomhed begik man,

idet man nægtede, at der, hvor Sammenstyrtningen var skeet, nogensinde havde ligget et Bjerg.

Det er den menneskelige Storheds Skjæbne. Et Vidnesbyrd om at det er blevet til ved en ordnende Haand, ikke af egen Kraft. Og dog er det Tilintetgjorte ikke ophørt, det er kun forvandlet.

I to Aar nød Struensee Lykkens og Seirens Triumpher i fulde Drag. Solen smilede for ham, Dagen lyste for ham. Nattens Fester tændte sine Festblus, og de ædleste Slægter beilede til hans Venskab og Gunst. Selv kronede Monarcher smigrede og anerkjendte ham, og hvem der vilde see med oplukkede Øine maatte indrømme, at Geniet havde sat sit Stempel paa denne Dødelige, men maatte ogsaa ane, at en Mand ikke ustraffet tør være stor, thi det er den største Fornærmelse mod alle de Smaa.

Var denne Mand, saa mægtig ved sin Konges Fuldmagt, ved Dronningens og Hoffets synlige Anerkjendelse, virkelig uvidende om den dagligt voxende Fare, eller vilde han forsætlig ignorere den? Det er det Spørgsmaal, som mange Historiegrandskere have gjort sig, og forgjæves have søgt at besvare.

Trods alene har det ikke været. Snarere har han betragtet sig som en Krieger, der maatte fremad for at erobre det attraaede Terrain. Han maatte frem eller falde, falde uforfærdet som Oldtidens berømteste Helte.

Vi vide, at han faldt. Vi ville derfor først betragte ham i sit Seiersløb.

De Foranstaltninger, som den mægtige, eneraadende Minister havde truffet, ligesaavel som de Reformer, han deels havde forberedt, deels gjennemført, havde vakt alle Upartiskes Beundring. Men anderledes forholdt det sig med hans hemmelige og aabenbare Fjender. Jo hensigtsmæssigere hans Handlinger vare, desmere frygtedes og dadledes de.

Struense var borgerlig født, altsaa tilhørte han ikke Adelens Slægter. Han var Greve, altsaa tilhørte han heller ikke Borgerne, han var dansk Minister altsaa havde han ikke noget tilfælles med Tydskland, og han talte tydsk altsaa havde han

intet Fællesskab med de Danske. Det var en farlig Stilling. Han var hvad man i Schackspillet kalder en ugarderet Brik.

To Omstændigheder skadede ham især. Det ene, at han ikke kunde bequemme sig til at lære det danske Sprog, hvilket skadede ham umaadeligt i den offentlige Mening, og hans Forsvar, at han kunde forberede tusinde nyttige Regjeringshandlinger i kortere Tid end han kunde lære den danske Grammatik, og saaledes gavne Danmark og Norge mere ved at arbeide paa Tydsk end paa Dansk — tog man ikke for gode Vare.

Den anden endnu vigtigere Omstændighed var hans Forhold til Dronningen.

Dette, der med Urette først af hans Fjender, siden af den store Hob Efternakkere blev baaret ud i Verden, tillagde ham forbryderisk Kjærlighed. Naar man veed, at indfødte Konger og Prindser, ja som oftest hele Hoffet, talte Tydsk og Fransk indbyrdes, vil man faae Øinene op for den Urimelighed, at dadle en Minister, der var født tydsk, at han talte og benyttede sig i sine Indstillinger af sit Modersmaal. Det samme gjaldt i en endnu høiere Grad om den anden Hovedklage. Ved et Hof, hvor Letfærdigheden havde Indfødsret, dadlede man den fuldkommen platoniske Følelse, som Struensee nærede for den ukykkeligste af alle Dronninger.

Kongen, der bevægede sig svagt som et Siv for alle Vinde, var bleven sygelig af et altfor lystigt Liv, hans sjælelige Evner toge kjendeligt af Dag for Dag, hans Luner og forkeerte Indfald toge til, han frygtede Alle og Alt, saae Spogelser, Synner og Forfølgelse i den ubetydeligste Handling, i den uskyldigste Demonstration, han blev tilsidst kun et Halvmenneske, hvis Livsvirksomhed kun kunde vækkes ved pirrelige, ligefrem skadelige Midler, eller ved Brandts uafladelige Opmuntringer og Omgang. Hvad Under var det da, at han omsider maatte synke i sin egen, sin Hustrues, sin Ministers, sit Folks Øine. Dertil kom en ulægelig Sygdom af oprørende Beskaffenhed, der ligefrem forbød ham at være i Dron-

ningens Selskab, og da han desuden narrede sin Omgivelse, beredte han Caroline Mathilde en smertelig Ydmygelse, der fjernede og maatte fjerne hende endmere fra hendes kongelige Gemal og tvang hende ved jernhaard Nødvendighed at ty til Struensees Venneraad og fremtvang en Fortrolighed, farligere end to unge Hjerter kunde modstaae. Til samme Tid som Kongen sank dybere baade som Konge og Menneske, hævede Struensee sig baade som Statsmand, Reformator, Ven og Menneske til et Høidepunct, der i hendes Øine maatte see ud som sand Storhed og Elskværdighed. Til Struensees Ministerium var hendes Stilling som fri regjerende Dronning knyttet, fjernedes han — var hun kun et kongeligt levende Ligs forladte Enke, priisgivet sin Dodsfjendes biktreste Had. Kan det da undre Nogen, at Mathilde betragtede Struensee som sin eneste Fortrolige, Støtte og Ven? Struensee var desuden ikke blot Minister, han var hendes Børns Opdrager og Beskytter, deres Rettigheders uforfærdede Bevarer og Forsvarer, ved sin Indsigt og Hengivenhed gjorde han en Krænkelse af deres Ret umulig, hvilket lod ham stige høit i den engelske Regjerings Gunst, hvorledes var da en Sympathi mellem ham og Dronningen til at undgaae? Og dog kæmpede han som en Mand, som en tro Tjener og Undersaat mod enhver Anmasselse. Har Pinebænken virkelig kunnet afpresse ham Indrømmelsen af et løgnagtigt Dictat, hvad beviser det saa vel andet, end at man ved Piinsler kan faae Offeret bragt til at tilstaae at have myrdet den Bøddel, der afvrister ham hvad han vil have udtalt? Og hvor foreligger, at en saadan Tilstaaelse nogensinde har funden Sted. Fjenderne, de grusomste, blodtørstige Fjender have skrevet det i og udenfor Forhøret, men ville de, der have brændemærket sig for Historien som skamløse Bødler, bæve tilbage ved at besmykke deres Handling med en Løgn? Hvormed skulde de ellers kunne fritage sig selv for Ansvar og Straf; hvormed skulde de kunne besmykke sig og motivere deres Handlinger, uden netop ved Bagvadskelser og Usandheder. Man piinte Struensee, ikke for at faae Sandheden frem, men for at hævne sig, og man hævnede sig for at skjule og fordreie Sandheden. At Struensee var elsk-

værdig og kunde indgyde Kjærlighed, tør derimod Ingen benægte.

Man vil endog paastaae, at Cathrine den Anden for ramme Alvor ønskede at gjøre „den elskværdigste og største af alle Statsmænd" til Hertug af Curland og at ægte ham; dette skal være temmelig vist, ligesom at hans Ven Brandt skal have sagt, da han hørte dette Forslag: „Struensee passer slet ikke som Hertug til dette Land, thi han forstaaer ikke at gjøre Cour."

Det er muligt, ja endog sandsynligt, at Struensee har tænkt at trække sig ud af Forviklingerne og den farefulde Situation ved at modtage Tilbudet, og hvis Dronning Mathilde betragtede dette med Skræk, kan det baade tillægges Dronningen, Moderen og Veninden.

Efter disse foreløbige Bemærkninger ville vi aflægge et Besøg i Ministerens pragtfulde Bolig paa Christiansborg Slot i Aaret 1771, for der at gjøres bekjendt med forskjellige Begivenheder, Personer og Forviklinger, der alle mere eller mindre medvirkede til at modne den Catastrophe, som senere indtraadte og som er Løsningen og Toppunktet af vor historiske Novelle.

I Ministerens glimrende Gemakker befandt sig en Dag i nævnte Aars sidste Halvdeel en stor Skare prægtigklædte Hofmænd og Herrer af Landets høieste Embeds- og Adelsstand. Blandt de Første vare Schak-Rathlau, Guldberg og Oder, blandt de Sidste Greverne Otto Thott og Schimmelmann. Foruden de store Herrer befandt sig ogsaa adskillige Borgere og Almuesfolk, mellem hvilke vi bemærke Parykmageren Henrici, for at søge Audiens, foruden et Garniture af Tjenere og Laquaier.

Otto Thott stod i levende Samtale med Schimmelmann og Schak-Rathlau. De øvrige Herrer holdt sig af og til tilbage i ærbødig Afstand.

Grev Thott tilstod aabenhjertigt, at Ministeren forstod at gjøre Mirakler, og at han i to Aar siden Bernstorffs Fald

havde udrettet umaadelig meget, fremskyndet nyttige Reformer, som selv hans Modstandere maatte billige og beundre, og at han, som næsten var beklædt med den absolute Magt, ikke misbrugte den, men overtraf alle retfærdige Forventninger.

„Hvis jeg havde en Datter, som jeg ønskede at gifte med den almægtige Minister," bemærkede Schimmelmann spydigt, „vilde jeg sige det samme; thi det er altid behageligt at have en mægtig Mand til Svigerson."

„Det er ikke fornødent at tale mere herom," yttrede Schak-Rathlau. „Man forstaaer en halvqvædet Vise."

„O, imellem os er det ligemeget," svarede Schimmelmann, „vi behøve ikke at genere os for hinanden. Alligevel synes jeg, at dette Regimente er noget Extraordinairt."

„Schimmelmann mener, at det er et ualmindeligt dygtigt Regimente, han fører, og med megen Statsmandsviisdom. Den strengeste Retfærdighed fører Sceptret, og gjør han ogsaa nogle Indskrænkninger i den høiere Adels Rettigheder, saa gjør han dog ikke Andet end det, han anseer for absolut nødvendig."

„Nei, det er just ikke Meningen. Det finder hverken Du eller jeg; ah, nu forstaaer jeg, Væggene have Øren — Oder og Guldberg kunne ogsaa høre, Du frygter maaskee en Rapport til Struensee; nuvel, i det Hjørne have vi een og samme Veirhane.."

Idet Schimmelmann hævede Stemmen, vedblev han:

„Jøvrigt er det fuldkomment beundringsværdigt, hvad der alt er udrettet i de to Aar, siden det behagede Hans Majestæt i et Anfald af naadigt Lune at forsøge sig i den høiere Statskunst og at give Ministren en velbenyttet Fuldmagt til at regjere de to Kongeriger. Dengang troede vi Alle, lad os være oprigtige, at dette lyse, lystige Hoved skulde bringe os til at lee ved sin Bestyrelse af Statssagerne, at han vilde begaae tusinde Maladresser, som vilde have moret os kosteligt, men nu see vi, hvor klart Kongen har seet, da han valgte, nu indsee vi at en dygtigere Læge kunde det syge Statslegeme aldrig have faaet, end Hans Excellence Doktoren."

Otto Thott trak paa Øienbrynene og spurgte, „hvorfor kalder De Hans Majestæts Minister for Doktor?“

„Af den simple Grund,“ svarede Schimmelmann, „at han ikke er Apotheker.“

Oder og Guldberg traadte hen til de høittalende Herrer. Guldberg viste sin Indignation over den faldne Yttring ved at tage sig en Priis af sin Gulddaase, men Finantsraad Oder sagde harmfuldt:

„De glemmer mine Herrer, at den Yttringsfrihed som tillader Dem saa frit og bittert at føre Ordet, uden at resikere Hovedet er et Værk af den samme Minister, som De attaquerer og gjør Antichambre hos. Havde De været Minister og han kun en høirostet Adelsmand vilde Sligt neppe være skeet uhævnet.“

„Lad ham prøve paa at hævne sig,“ sagde Schimmelmann noget mindre skarpt end før.

„Hvis hans Anskuelser ikke hindrede ham deri, hvad skulde da hindre ham?“

„Schak-Rantzau trak Schimmelmann tilside og sagde med en meget tydelig Hvisken: „Oder har Ret, Du mener heller ikke med, hvad Du siger. Man er dog ganske anderledes fri nu, end før Struensee blev Minister. Desuden er han Uegennyttigheden selv.“

„Jeg veed forvist,“ supplerede Grev Otto Thot, „at Keiserinden af Rusland har tilbudt Excellencen Storfyrstendømmet Courland som arveligt Lehn for at knytte Danmark og Norge i en intim Forbindelse med Rusland. Dertil sendte hun ham en kostbar Diamantring som Gave, men Struensee sendte hende den tilbage med en høflig Taksigelse og svarede, at hvad der udfordredes til Danmarks og Norges Lykke behøvedes ikke at kjøbes med russiske Diamanter, men ønskede man Noget, der stred imod den danske Konges Tarv og hans Rigers Interesser, saa vilde han ikke række Haand dertil, om man saa kunde forvandle alle Danmarks Kampestene og Norges Klipper til Diamanter. Var det ikke smukke Ord?“

„Store Ord var det i det Mindste,“ svarede Schimmelmann.

„Sandheden af det, Grev Thott sagde, kan jeg bevidne," forsikkrede Oder.

Schimmelmann vilde svare noget heftigt, men betænkte sig ved Schak-Rantzaus Vink og tilføiede: „Nu vel, jeg indrømmer, at han er en stor Mand, og at han vil begge Rigers Fremgang, men jeg kan derfor ikke indsee, at Danmarks og Norges Lykke er afhængig af, at Adelen indskrænkes i deres Rettigheder."

„Det er nødvendigt, at ogsaa Borgerne komme frem," bemærkede Guldberg.

„Men det er ikke nødvendigt, at Adelen tilsidesættes for Borgere og Bønder i Embedsbesættelser og Udmærkelser, disse Parvenuer lugte endnu altfor meget af deres Profession."

„Det er heller ikke enhver Doctor eller Videnskabsmand som alene fortjener at blive Greve."

„Fuldkomment sandt!" svarede Oder, „derfor kommer Porcelainsfabrikører og andre Leverandeurer ogsaa i Betragtning."

Schimmelmann følte sig truffet og traf sig forvirret tilbage.

Schak-Rantzau kom ham til Undsætning og yttrede saa høit, at de kjøbenhavnske Borgere kunde høre det:

„Grev Struensee er en Hædersmand, hans eneste Feil er, at han foragter det danske Sprog. Vort dyrebare Modersmaal behøvedes jo ikke at tilsidesættes og ringeagtes fordi Hans Majestæts Minister er født i Tydskland."

„Hr. Greven glemmer, at Kongen er Hertug i to tydsktalende Hertugdømmer som dog maa kunne forstaae de Resolutioner Kongen udsteder."

„Men i Danmark og Norge tales der dansk, og Hertugdømmernes Indvaanere kunde vel nok rette sig lidt efter Majoriteten."

„Hr. Finantsraad, kan De faae dem dertil?"

Grev Otto Thott søgte at give Talen og Sproget en anden Vendiug.

„Man glemmer ganske alle de store Ting, Ministeren har gjort."

„Hvad for store Ting mener Hr. Greven."

„Er Hof- og Stadsretten ikke en af alle anerkjendt nyttig Institution? Afskaffelsen af Pinebænken er ogsaa et stort Gode, thi er det ikke menneskekjærligt, at afskaffe de grusomste Straffe, der blive udøvede førend Broden er beviist og Dom er fældet. Man har med Rette sagt, at vore Bodsforvante ikke maa vidne imod hinanden, men hidtil har man ved Midler, som ingen kan modstaae, tvungen Folk til at vidne imod sig selv, det er meer end forfærdeligt, jeg for min Deel vilde tilstaae, hvad det skulde være, naar man blot viste mig Martereedskaberne."

„Indrømmet," svarede Schach-Rathlau, „men Indskrænkningerne i de adelige Rettigheder — dem stemmer da ingen Adelsmand for."

„Hvorfor ikke, naar Indskrænkningerne ere billige og overeensstemmende med Retfærdigheden. Lad os være oprigtige, og tilstaae, at vi ikke vare fri for at gjøre os skyldige i adskillige smaa Overgreb. Det var nødvendigt for Bondestandens Vel at forhindre slige Overgreb, og Bondens Tilstand og derved hele Landets er bleven mærkelig forbedret."

„De beundrer ham Hr. Greve!"

„Jeg kan ikke nægte det. Trykkefriheden har han ogsaa indført, Ytringsfriheden og Forsamlingsretten har han indført, anstændige Begravelser uden Overdaad, har han foranlediget, og afskaffet Gravølsgilder og et Utal af Helligdagene for Helgene, som vi slet ikke kjende, og som maaskee aldrig have været til."

„De glemmer i Deres Iver een Ting, han har formeret Jomfruhusene."

„Nei, han har kun gjort de hemmelige Huse offentlige for at de kunne være under offentlig Control, og De Hr. Greve bør allermindst dadle ham derfor. Han har ikke anlagt noget af det Slags de anfører, han har kun hævet alle Baand paa Folkets Villie og Handlinger, medens han vil controllere de enkelte Anstalter, som kan bevirke Skade naar de holde sig i Skjul; det er kun mod Misbrugene han virker, af hvad Art

de end ere, og det er baade uadeligt og uværdigt at dadle eller bagvaske ham derfor."

„Er det Hensigten at fornærme mig, Hr. Greve."

„Nei — jeg vil kun minde Dem om det gamle Ordsprog at den bedste Frugt angribes af Orme."

„Det er en Fornærmelse De der siger."

„Nei, det er kun et Ordsprog —"

„De skulde ikke beile til hans Gunst?"

„Fordi jeg taler Sandhed?"

„Og søger Audience."

„Det gjør De jo selv Hr. Greve, altsaa beiler ogsaa De til Ministerens Gunst?"

„Jeg søger kun min Ret, men hvad gjør De her?"

„Sligt Spørgsmaal behøver strængt taget ikke noget Svar, men hvis De vil vide det, saa bar Ministeren beviist mig den Ære at ansøge mig om en Samtale i en høist vigtig Sag."

„Det Samme er Tilfældet med mig, men jeg venter intet Andet end Snak. De derimod venter at finde en mægtig Allieret og Svigerson, see det er Forskjellen."

„Behag at forklare Dem, De tager maaskee feil."

„Jeg tager ikke feil, men De bedrager Dem, Høibaarne!"

„Troer De?"

„Ja, jeg troer, og hvis han nu stikker Næsen høiere end til en Grevedatter, hvis han kimser —"

„Jeg forstaaer Dem ikke, Hr. Greve!"

„Nu, saa skal jeg tale tydelig, thi det er ikke værd, at to af Landets første Adelsslægter blive Uvenner for en Parvenues Skyld."

„Det er lutter Gaader."

„Om en Time er Opløsningen funden. De er endnu ikke den almægtige Mands almægtige Svigerfader, det er endnu usikkert, om De igjennem ham vil komme til at tage activ Deel i to Rigers Styrelse. Deres Datter Amalia er en Perle af første Rang, det er sandt, men den, der af Hovmod ringeagtede en Storhertugkrone, og som i Hjertet troer sig elsket af kronede Hoveder, jeg nævner Ingen — han speculerer maaskee i noget Mere."

„Og det kalder De at tale tydeligt?“

„Saa tydeligt, at hvis De skuffes, saa kommer De til os, som De har forstaaet, og som forstaaer Dem saa vel.“

„Den Tid den Sorg, siger Ordsproget.“

„Ja, og imorgen den Glæde, siger et andet.“

Schimmelmann blandede sig nu atter i den sagte førte Samtale og bemærkede, at Historien om Catharine den Anden klang utrolig.

„Hvorfor?“ hviskede Rathlau. „Er det ikke saa naturligt, at hun vil have en Diplomat, en Mand og en dygtig Læge paa eengang i Huset?“

Schimmelmann loe og vendte sig derpaa om til Kammertjeneren, som just nærmede sig, og spurgte:

„Er den lykkelige Time snart forhaanden? Det forekommer mig, at vi vente forbistret længe idag.“

Kammertjeneren trak sit Uhr op af Lommen, saae derpaa og svarede ærbødigt:

„Klokken mangler endnu ti Minutter i Tolv. Paa Slaget Tolv præcis kommer Hans Excellence fra Geheimeconferencen og saa begynder Audiencen øieblikkelig.“

„Det er en dræbende Tid at vente,“ sagde Adelsherrerne, idet de utaalmodigt i dæmpet Samtale gik op og ned af Gemakket.

Til samme Tid, som den foranførte Samtale fandt Sted i det ydre Gemak, traadte Struensee gallaklædt med en Portefeuille under Armen ind i sit rigt smykkede Arbeidsgemak. Han kastede Chapeaubas og Handsker paa Gueridonen og lagde Portefeuillen, drømmende og i dybe Tanker, paa sit Arbeidsbord.

Blikket stift fæstet paa en lille Kapsel, lignede han mere en Sovngjænger end en Mand i vaagen Tilstand.

Og dog hvilede der et levende ædelt Udtryk over hans hele Væsen. Han talte uden at vide det høit i denne Til-

stand, saa høit, at Kammertjeneren undertiden ilede til for at spørge, om Excellencen havde kaldt.

„Nei, det er kun den afskyelige Vane at tænke høit," svarede Struensee da, „Du skal ikke komme, undtagen naar jeg ringer."

Denne Dag, en af de vigtigste i hans Liv, havde Kongen overøst ham med nye Taksigelser og Æresbevisninger.

Hele den kongelige Magt var nu næsten udelukkende lagt i hans Haand, og dog følte han sig ulykkelig.

Hvilket Spil af Skjæbnen, han, den overalt misundte Favorit, der var ligesaa mægtig som Kongen selv, mægtigere end nogen Minister før og siden, forgudet af et Hof, adlydt af to Riger, agtet, beundret og maaskee elsket af flere kronede Hoveder — følte sig ulykkelig midt i den misundelsesværdigste af alle Stillinger.

Det var Betragtninger over dette modsigende Forhold, der beskjæftigede ham.

Han vilde løse denne Gaade, han, der endnu aldrig havde ladet noget ufuldendt, men som havde løst de vanskeligste Opgaver.

„Storhed, Storhed!" mumlede han, „mægtige og besynderlige Navn, hvad er dit Væsen? Er Du en Lykketærning, kastet i mit Skjød af Skjæbnen ved et Lune, en kongelig Caprice? Er Du et Lykkespil, hvis Lod hændelsesviis tilfaldt mig og som jeg greb som den graadige Slave griber det i Hoben kastede Brød? Eller har jeg virkelig berettiget grebet Skibets Roer, da ingen bedre Styrmand var ved Haanden? Eller er Du en Himmelgave, der blev mig tildeel, hvis Besiddelse jeg retmæssig skal vinde ved Kamp, ved Resignation, ved dybsindig Tænkning og ved utrolig Møie? Sande Storhed, jeg elsker Dig, ikke denne falske Glimmer, for hvilken Taaben og Egoisten bøier sig, og for hvilken Hofets Smiger altid er rede, ei heller Dig, Du tidligfødte purpurklædte Storhed, som alt i Buggen tillægges Navn af ufeilbarlig Viisdom, men Dig, guddommelige Tanke, uvurderlige Bevidsthed, ved Geni og Indsigt, klar Anskuelse, Retfærdighed

og Kraft at fortjene Hædersplads, som Styrelsen henfatte os paa.

„At kunne skabe Tusinders Velfærd, Fred og Lykke, at fornægte sin egen Svaghed, at give selv sin Fjende den Ret, der tilhører ham, staae Du mig bi, naar den menneskelige Skrøbelighed vil bryde frem, hjælp mig til Selvbeherskelse, Sjælskraft og Resignation, saa at jeg som den troe Forvalter erkjender, at det ikke er Mit, men Andres, som er betroet mig at vaage over.

„Mægtige Tanke, staae mig bi, naar Vanskelighederne overvælde mig; lykkelige Inspiration, kom mig til Undsætning og omvift mig med din Guddomsaande.

„At have grebet Magten — at være den Udkaarede blandt Millioner, er ikke Storhed, men at benytte Magten med Sandheds Maadehold og udvikle derved Folkeslagenes naturlige Kraft og Evner, det nærmer sig Ideens Glandspunkt. At erkjende sin skrøbelige Menneskenatur — det er ikke Storhed, men med ubrudt Kraft at undertvinge hver syndig Lyst til Hævn og Gjengjæld, at bortjage hver Tanke, der besmitter Idealet, denne Stræben tør jeg kalde Storhed, og den vil jeg tilkjende mig.

„Hvor fristende er Magtens Misbrug, Misbrug — et sørgeligt Navn, som Tyven bruger, og hvormed den Stærke smykker sig, hvad er Du Andet end Selvtilbedelse, den falske Spiller, den blodige Voldsmand, den tyranniske Hersker fører Misbrug i sit Skjold; maaskee er jeg hadet som disse, men jeg selv tør sige, jeg vil ikke Misbrug, end ikke til Selvforsvar, og her — her føler jeg det, at det er Veien til den sande Storhed.

„Og dog, her er Beviset for al menneskelig Elendighed, bortkaster jeg ikke det eneste, der tynger paa mit Bryst som en skjult Uret, dybt sammenvoxet med mit hele Jeg, troer jeg, at naar jeg river det ud af Brystets inderste Gjemme, ophører det at slaae, ophører alt det Gode, jeg kan og vil udrette. Min bedste Idræt knytter sig dertil, al den Kraft, jeg har, al den Virksomhed og Sikkerhed jeg viser, stammer derfra, og dog maa jeg erkjende, at det er mit Jordelivs

mørke Plet, min Aands Besmittelse, som jeg ikke kan udrive uden tillige at oprykke Kraften og det Gode — med eet Ord at tilintetgjøre hvad der gjør Folket lykkeligt og mig til en jammerlig Drømmer. Jeg har forsøgt at operere Skaden, nei ingen Læge uden han deroppe formaaer det, jeg kjender Sygdommen, dens Natur og fortvivler, netop fordi jeg kjender den.

„Modgangen, Hadet, Miskjendelsen, Alt giver den mig Styrke til at bære.

„Som den rige Gnier, der veed sin Skat i Sikkerhed, bærer jeg Forhaanelsen med Sagtmodighed, ja med stille Triumph, jeg har jo Skatten i mit Indre, de kunne ikke frarive mig den, i Nattens Mørke betragter jeg den, jeg er vanvittig af Glæde, thi Ingen veed at finde den uden maaskee Een, og denne Ene skal ikke vide det.

„Døe med mig skal den forborgne Hemmelighed, begraves med mig, og selv i Graven vil den skjænke Hvile.

„Naar kun jeg ikke selv forraader den, hvor tidt har jeg alt grebet smerteligt til Brystet, naar man nævnte Ordet: „Hun elsker ham". Min Gud, det Ord gad jeg forbyde, naar det ikke ledte Snushanerne paa Spor. Den kolde Sved fremspringer, naar man nævner det, det Ord, jeg ikke vover at tænke paa i Nattens Syner — det nævnes — rædselsfuldt som en Forhaanelse ved høilys Dag af profane Læber. Da gjælder det at smile Falskheds Smil, skjøndt Døden er nærved at stivne Blodet i mine Aarer.

„Jeg har seet hende speide — fornærmet speide, som om min Underdanighed var kun et Spil. Har jeg forraadt mig mindst for hende — O, gid den Dag jeg gjør det med et Ord, eller en Mine, maa blive min Lykkis sidste Dag."

Han stod endnu nogle Secunder i den før betegnede Stilling, pludselig lød Klokkens tolv fulde Slag. Han foer sammen. „Timen er der, nu er jeg ikke mere mig selv, men Statens. Hvilken feberagtig Skjælven, det er den Kamp det koster at løsrive sig fra sin helligste Tilværelse og stige ned i Virkeligheden. Tie hver en salig Smerte, hver en indre

Vellyst, thi den Stund jeg forraadte Dig styrter jeg mig selv — Gud høre det — fra Magtens Tinde ned i Støvet.

„Hvem kan fatte det? Jeg skjælver som et Espeløv, hvergang Audiencetimen nærmer sig.

„Udenfor staae de Audiencesøgende maaskee som jeg med Hjertebanken, og jeg — saakaldet een af Jordens Mægtige, jeg skjælver som en Synder, der skal bestige Retter-Banken.

„En Dødsangst griber mig, der først gaaer over, naar jeg som en Skuespiller er bleven varm paa Scenen.

„Men jeg maae til det, Tæppet gaaer op, og jeg maae ind, — Hvormanges Øine hvile ikke paa mig, hvormange Fjender findes ikke blandt dem? Een finder mig for stolt, en anden for ligefrem, snart taler jeg for lidt, snart for meget, hvert Ord maa veies paa en Guldvægt og dog læser man mellem Linierne alt hvad der ikke staaer.

„Venlig tør jeg ikke være, da beiler jeg til mine Fjenders Gunst, og man gjør sig Haab og Ønsker, som ikke kan realiseres og seer sig siden skuffet. Alvor er heller ikke yndet, det regnes let for Opblæsthed. Høist vanskeligt er det at gjøre Alle tilpas.

„Jeg føler Skræk for store Audiencer. Det er den offentlige og mundtlige Regjering, der critiseres af Alle.

„Bag Bureauet i Centrum har man sin Nimbus ved et Navn, som hver en Haand kan skrive efter, men ved personlig Sammenkomst, ved Audiencer, ved at staae Ansigt til Ansigt, seer Supplicanten, at den Mægtige er Kjød og Blod og Been som han, og kun som han en Haandfuld Aske — Nu vel, det maa saa være, Gud staae mig bi."

Ved disse Ord greb Struense Sølvklokken og ringede.

Da Kammertjeneren bragte Listen over de Audiencesøgende gjennemløb han denne og sagde:

„Først Oder, dernæst Guldberg, De har Referater, saa Otto Thott, Grev Rathlau, Schimmelman og saa Resten efter Skjøn — jeg venter Rantzau, skulde han udeblive? Det gjør mig ondt, jeg havde gjerne seet ham med det hvide Baand paa Hofballet iaften. Der er en Mængde ørkesløse Hof- og Adelsmænd endnu — De vil kun spørge om mit Befindende —

men der er Oldermænd for Borgerstanden, for Haandværkerne, de bør ikke vente, lad dem komme efter Greverne siden det ikke gaaer an at de komme før. Men hvad? Henrici, Friseur hos Dronningen, hans Navn staaer to Gange, vil han have to Gange Audients? Det maa være rigtig, først som Oldermand, dernæst som Friseur — Lad Oder komme."

Kammertjeneren gik ud i Forgemakket og raabte:

„Finantsdirekteuren, Etatsraad Oder."

Denne traadte ind til Ministeren og Kammertjeneren lukkede Døren efter ham.

„Deres Excellence! her er Oversigten. Begge Aars Indtægter og Udgifter."

„Godt, godt, min kjære Oder. Jeg havde tiltænkt Dig en ny Udmærkelse i Anledning af Dronningens Navnedag, men Du faaer holde den tilgode. Vi har mange Fjender, veed Du, og Politikken byder, at vi stoppe Munden først paa Skraalerne."

„Jeg er tilfreds og kan vente, saameget mere som det Synderegister som De har befalet mig at jeg skal holde over Deres Fejl, i denne Uge er løbet frygtelig op."

„Guds Død, jeg troede netop at jeg havde været fikkelig i denne Uge — men Du kunde da ogsaa have advaret mig, maaskee det saa var løbet mindre op — men jeg troer Du har Din Glæde i at læse mig dygtig Texten."

„Nei, det er ingen Fornøielse at hovmesterere Hovmesteren, hvis De tillader, skal jeg derfor gjerne ophøre med denne besynderlige Regnstrering."

„Paa ingen Maade, ubønhørlige Tugtemester, kom med Dine Anker."

„I denne Uge har De atter været hidsig imod den russiske Gesandt, og derpaa i Fredags havt et lille Anfald i Geheimeconferencen."

„Et Øieblik, jeg seer Dine store Evner, og glemmer mine svage Sider. Af Regnskabet seer jeg, at vi i to Aar har nedbragt Statsgjælden tre Millioner og har en Beholdning af Halvfjerde, det er en virkelig Forbedring af halvsyvende

Millioner og under vore Hænder. Oder, alt Nag tilside, kom i mine Arme. Ven, jeg er meer end lykkelig."

Oder omfavnede Struensee og torrede sine Øine, men vedblev derpaa rolig at læse op af sine Optegnelser:

„Den ældste Fuldmægtig i Rentekammeret har De nægtet et billigt Tillæg, trods hans lille Gage og store Arbeide. Tre Adelsmænd har De atter stødt for Hovedet, ved at nægte dem Militairansættelse, og Oldermanden for Parykmagerne har De svaret, at Staten trængte ei til Pudder. Med Hensyn til den unge Kronprinds — —"

„Nok, nok, Du Strafpredikant, idag maa Du ikke forstyrre min Glæde over Statens gode Fremgang. Oder, veed Du hvad det vil sige, at hades bittert og føle, at man ei fortjener det?"

„Renonceer paa at være Magthaver og Statsstyrer, og De vil undgaae Hadet."

„Troe blot ikke det, man vil ikke tilgive, at jeg har havt Magten."

„O, det vilde være afskyeligt."

„Saaledes ere Menneskene, og disse Efternakkere, som jeg kalder Tanketrælle, ville gjentage i Chor, hvad en enkelt Fjende, der giver Tonen an, faaer ifinde at sige."

„Maaskee — og maaskee ikke."

„Ganske sikkert, det skeer altid i alle Forhold. Jeg er desuden et stakkels Værktøi i en mægtigere Haand, men naar man bringer Een, som med renere Villie, Iver og Sandheds-stræben, og vel at mærke med Upartiskhed forener Kraft, til at afløse mig i mit vanskelige Hverv, saa vil jeg vige Pladsen, og give mig til igjen at skrive Recepter."

„Naar jeg har funden ham, skal jeg melde mig, jeg venter altsaa, og lader Guldberg komme."

„Ja, lad ham komme, skjøndt han ikke er gjort af Dit Metal, redelige Oder, gid han elskede mig ligesaa oprigtig, som jeg veed, Du gjør."

Da Guldberg traadte ind med et lel Buk og et fiint Smiil, lagde han en Pakke Documenter paa Bordet.

„Her er Dommene til Underskrift, Excellence!"

„Der er dog ingen Dødsdomme?"

„To, eenstemmig domte af Høiesteret."

„Jeg indstiller dem til Benaadning, thi den egentlige Høiesteret, det veed De jo er dog kun hisset. Gud maa domme Folk fra Livet, jeg kan det ikke. Lad mig blot ikke række Haand dertil."

„Her er et Benaadningsforslag for Greverne Gyldenstjerne og Rosen."

„See, hvor mildt. To Adelsmænd mishandle en fredelig Borger midt om Natten. Dem ønsker man benaadet, thi de har mægtige Connexioner indflydelsesrig Familie, — godt, lad dem faae Benaadning, imod at de udsætte en ordentlig Livrente til den Mishandlede og hans Familie."

„Det vilde vække Opsigt, Excellence."

„Hør, Guldberg, den Dag vil komme, da mine Fjender faae Bugt med mig, da min Jernvillie vil være knækket og min Udholdenhed opslidt. Jeg har søgt rundtom i Kredsen, Faa eller Ingen er der, som er Kaldet voxen, — De er en af disse Faa."

„Jeg Excellence?"

„Netop De, jeg forudsiger Dem det, men lov mig da at lade Sandhed gjælde, at De vil maale ind og maale ud med samme Alen, lov mig at et Centner Adelsmænd og et Centner Borgere og Bønder, maa veie ligemeget i Nemesis Vægtskaal."

„Deres Excellence — jeg — jeg —"

„Giv mig deres Haand, Conferentsraad, lov mig det i Statens Navn."

„Jeg er uværdig at være Deres Excellences Eftermand, men jeg sværger Dem til, at Deres Tanker ogsaa ere mine."

„De letter mig en Steen fra Hjertet. Farvel, vi sees iaften paa Ballet, ikke sandt?"

„Hvis De befaler."

„Nei, frivilligt, kom frivilligt."

„Jeg skal komme frivilligt, som De befaler."

Da Guldberg var gaaet, mumlede Struensee:

„Den Mand burde været Diplomat for længe siden, hans Ord have altid to Udgange ligesom Rævens Huler."

„Ak, min kjære Grev Thott, tilgiv, De har maattet vente, men Statens Sager gaae fremfor Alt.“

„Visselig, Excellence!“

„Hans Majestæt har overdraget mig det Hverv at meddele Dem, at han udnævner Dem til Geheimeraad og ønsker, at De tager Sæde ved Geheimeconferencerne.“

„Tak, tak, min ædle Protector, De er beskeden, jeg veed dog, at denne Ære skylder jeg alene Dem.“

„Kongen skylder De Tak, ikke mig, Hr. Greve,“ svarede Struensee.

„Hans Majestæt først og fremmest, det er sandt, men dernæst og i Særdeleshed Dem, thi jeg veed jo, at jeg i Dem har en mægtig Allieret og Beskytter.“

„De smigrer mig virkelig i altfor høi Grad.“

„Ingenlunde, jeg vilde kun ønske, at jeg i nogen Maade kunde tjene Deres Excellence; Alt, hvad mig tilhører, skulde, naar De blot yttrede et Ord, være til Deres Disposition.“

„Alt, Hr. Greve!“

„Alt, ubetinget Alt.“

„Og af dette glimrende Tilbud vil jeg strax benytte mig.“

„Ah, det glæder mig, det gjør mig usigelig lykkelig.“

„Thi af Alt paa Jorden vilde jeg nødigst savne Deres Overbærelse.“

„Min Hr. Greve, De taler om Overbærelse, De, den mægtigste Mand i Riget, med hvem jeg ønskede at indgaae den helligste, intimeste Alliance.“

„Desuagtet, min Herre, jeg vil med den største Taknemlighed indgaae den ubrødeligste Alliance med Dem, en Venskabs- og Broderskabsalliance, De skal blive hørt i ethvert vigtigt Spørgsmaal, og jeg skal følge Deres vise og erfarne Raad.“

„Jeg skal ikke være paatrængende; spørger De mig, vil jeg svare, som jeg bedst kan, jeg har jo kun to Lidenskaber: Fædrelandets og mit elskede Barns Lykke.“

„Nu fordrer jeg netop Overbærelse — i det Første ville vi Begge tage activ Deel —“

„Min Hr. Greve, forstaaer jeg Dem Ret?“

„Behag dog at blive siddende. Jeg skal strax forklare mig."

„Hvad De nu vil sige, kan jeg nok høre staaende. De overlader mig selv at sørge for Amalies Fremtid."

„For det Venskabs Skyld, som De har lovet mig, lad mig tale ud og oplyse Dem om Aarsagen."

„Det er nok, min Hr. Greve, jeg maa gaae."

„Jeg bønfalder Dem om at blive, og at høre mig."

„Tal da, min Herre, men jeg føler mig upasselig."

„De har i flere Samtaler, hvormed De har beæret mig, ladet skimte et Haab om en Lykke, hvortil jeg ikke har gjort mig fortjent."

„Ud med Sproget, Hr. Minister! en Lykke, som De betakker Dem for?"

„Hr Greve, De hører til en af de ældste Adelsfamilier, jeg til den nybagte."

„O, det er Udflugter — De betragter det som en Mesalliance for Dem."

„Ved den levende Gud nei, men ingen af os kan dølge for os selv, at jeg staaer paa en Vulkan — hvorlænge denne min Stilling er holdbar, kan ingen af os vide; skulde jeg nu drage en dyrebar Skabning, som jeg ærer og agter, med i mit Fald, maaskee i min Landflygtighed?"

„Det vilde blive min Sag at komme med slige Betænkeligheder."

„Men naar De overseer Dem — og jeg ærer Amalia som en Søster — er det da ikke min Pligt at yttre dem?"

„De sætter mig i en piinlig Stilling, Hr. Minister — ær hende lidt mindre, og frygt lidt mindre, en Familieforbindelse mellem os vilde netop sikkre Deres Stilling — og desuden er det nu i Alles Øine en afgjort Sag. Jeg maatte indtage en fornærmet og fjendtlig Stilling, hvis De lod mig blive bespottet og udleet."

„O, Hr. Greve, det kunde aldrig blive Tilfældet. Alle vide, hvor høit jeg agter Dem og Deres, men man veed ogsaa, at en tidlig Kjærlighed, et skuffet Haab har udbrændt mit Hjerte for en Følelse, jeg ikke længer kan nære."

„Folk paastaae det Modsatte, Hr. Greve — i andre Retninger, og ogsaa i denne Henseende var det god Politik."

„Hvordan, Hr. Greve, troer ogsaa De paa Klafferen?"

„Nu veed jeg ikke, hvad jeg skal tænke."

„De kan umuligt troe det Utrolige, kunde Deres Datter da være tjent med en Mand, der ikke nærer Kjærlighed?"

„Min Datter er lydig nok til at føie sig i sin Faders Ønsker og gjør ikke andre Fordringer end at ægte den Mand, jeg bestemmer hende."

„Hr. Greve, vær min faderlige Ven, og lad mig være hendes Broder, siden jeg aldrig kan gifte mig ifølge et Ungdomsløfte."

„Saa tilgiv, at jeg har opholdt Dem, Hr. Minister. Jeg frygter at have taget altfor meget af Deres kostbare Tid."

„Grev Otto Thott, jeg lader Dem ikke gaae fra mig som Uven."

„De har jo Magten, Hr. Minister! saa behold mig da, men hvad vil De gjøre mere ved en Mand som mig? Er der flere Ydmygelser, De har at byde mig? Vil De ikke ringe paa Deres Lakeier, at de kunne pege Fingre af en gammel Mand, som formastede sig til at see op til en Minister, der har Magt som en europæisk Potentat?"

„De gjør mig høilig Uret, jeg beder jo kun om Deres Venskab — intet Andet ønsker jeg."

„Jo, De ønsker mere — De vil, at jeg skal være Deres Dupe. De har i mig slaaet den danske Adel i Ansigtet, jeg opfordrer Dem som Adelsmand at afvæbne mig eller belave Dem paa Gjengjældelse."

„Det er en ægte ridderlig Undsigelse, Hr. Greve! Ved at være falsk imod Dem kunde jeg have vundet Deres ubrødelige Venskab; nu, da jeg er ærlig, faaer jeg Dem til Fiende, hvor sørgeligt er ikke dette? Nu vel, jeg vil falde — men jeg vil ikke rive Dem eller Deres med i mit Fald. Gaa da med Gud; hellere vil jeg see Grev Otto Thott som min Fjende, end Amalie Thott ulykkelig ved mig."

„Undskyld, lidt Næseblod, jeg maa forlade Dem."

„Husk, at jeg er Læge, kom, lad mig hjælpe Dem."

„Nei, nei, intet Mere mellem os."

Da Grev Otto var gaaet, saae Struensee smerteligt efter ham og sagde:

„Skade, det var dog en ædel Ven, jeg frygter, at han fra nu af bliver mig en bitter Fjende."

Da Schack-Rathlau traadte ind i Gemakket, hørte han Thott hvidske de Ord: „Aften Kl. 7."

Et let Triumphsmiil krusede Schack-Rathlaus Læber og han mumlede ved sig selv:

„Nu vel, man er dog kun et Menneske."

Struensee gik ham venlig imøde og udbrød:

„Vær mig høist velkommen, kjæreste Hr. Greve. Hvorledes lever De?"

„Ret vel, ret vel, Deres Excellence har ladet mig tilsige til Audience."

„Jeg har anmodet Dem, Hr. Greve, at bevise mig den Ære at komme paa Grund af et Budskab, som jeg har til Dem fra Hans Majestæt Kongen."

„Fra Hans Majestæt — til mig?"

„Finder De det saa underligt, Hr. Greve?"

„Overraskende, Deres Excellence, jeg er meget behagelig overrasket, skjøndt jeg ikke veed, hvorom dette kongelige Budskab dreier sig."

„De skal øieblikkelig erfare det. Hans Majestæt vilde naadigst uddele nogle Ordenstegn til fortjente og fremragende Mænd, hvad var da naturligere end at Deres Navn blev nævnet."

„Hvem nævnte mig?"

„Deres ærbødige Tjener, men jeg kunde umulig andet end handle efter Overbeviisning."

„En ufortjent Ære i Sandhed."

„En velfortjent, Hr. Greve, De først og fremmest."

„Excellence, hvorfor jeg først og fremmest?"

„Tilgiv mig, jeg taler ligefrem. De er ikke blot en udmærket Mand, De er ogsaa ærgjerrig, saaledes som Adels-

mænd have Lov at være. Jeg saae Dem ofte kaste et sælsomt Blik til mit blaa Baand, derfor tænkte jeg, at denne Udmærkelse behagede Dem, at De ønskede et lignende — og jeg foreslog Hans Majestæt at give Dem denne Orden."

„Hvorledes, mig? Elephantordenen?"

„Jeg foreslog det, men Hans Majestæt svarede: „Senere hen skal han have det, han er endnu noget for ung, men lad os give ham Storkorset af Dannebrog."

Med disse Ord tog Struensee det hvide Baand, der laa paa Bordet, og hang det roligt om Rathlaus Hals, idet han tilføiede:

„Jeg lykønsker Dem i Kongens Navn."

Schack-Rathlau blev et Secund staaende maallos, betragtende vexelviis sin nye Udmærkelse og Ministeren. Endelig udbrød han glædestraalende:

„Hvorledes, det er Alvor — denne Naade og fremkaldt ved Dem?"

„Ja!"

„Jeg vil møde Deres Oprigtighed med Oprigtighed, jeg var ikke Deres Ven, men dette rører mig dybt. Herefter, jeg siger kun herefter, kan De stole paa mig."

„Derfor takker jeg Dem, inden et Aar skal De have det blaa Baand."

Rathlau fremstammede nogle uforstaaelige Ord, og ilede under Forlegenhed og Complimenter ud af Audiencegemakket. Da han vel saae sig udenfor, traf han Veiret dybt og sagde til sig selv:

„Det er da et Satans Menneske, Skade at han er en Borgerlig, men endelig, Schimmelmann taften Kl. 7 hos Otto Thott!"

Grev Schimmelmann, der just var i Begreb med at træde ind i Struensees Arbeidsværelse, vendte sig hurtigt om og sagde sagte:

„Thott i Brede, Du decoreret? Der uddeles altsaa baade Naade og Unaade i Flæng. Ah, jeg faaer saa ondt, undskyld mig hos Excellencen. Min Vogn, min Vogn — o, jeg er saa syg, det svimler for mig."

Ved disse Ord støttede han sig paa en Tjener og lod sig lede til sin Vogn, uden at modtage den tilbudte Audience.

Rathlau kom ham endelig tilhjælp, steg ind i Schimmelmanns Vogn og lod sin egen kjøre tom bagefter.

Struensee, der med Uro ventede Grev Schimmelmann, modtog nu Kammertjenerens Undskyldning.

„Jeg forudseer en Storm," sagde han til sig selv, „et mægtigt Uveir trækker op — hvilken Dødelig kan staae sig i en Kamp mod Elementerne. Men jeg vil gjøre, hvad jeg kan."

Han satte sig hurtig ned, skrev i Hast nogle Linier, ringede og sagde til den indtrædende Secretair:

„Bring i Hast dette Brev og dette blaae Ridderbaand til Grev Schimmelmann tilligemed Diplomet. Gaae hurtig, uden at tøve et Minut, og lad saa Oldermændene og Borgerdeputationen træde ind."

Da disse traadte ind i Arbeidscabinettet gik Ministeren dem venligt imøde og spurgte: „De mine Herrer ere Borgere og Laugsdeputerede?"

„Jeg er Slagterlaugets Oldermand."

„Og jeg er Murerlaugets."

„Jeg har den Ære at være Børstenbindernes."

„Vi Andre ere Oldermænd for Maler-, Tømmer- og Skræderlaugene."

„Meget vel, mine Herrer, men da jeg kun kan høre een af Gangen saa vil De behage at vælge en Ordfører."

„Det er Oldermanden for Paryksmagerlauget, Hr. Henrici."

„Godt, behag da at tale, min Herre!"

Henrici traadte frem.

„Jeg er, som Deres Excellence nu veed, Oldermændenes Oldermand, Hendes Majestæts Hofcoiffeur, Furnisseur og Leverandeur. Man har paadraget mig det Hverv at tale med Deres Excellence, da Statens Borgere er Statens Kjerne og Statens Kjerne er Haandværkerne, der igjen repræsenteres af deres Laugsoldermænd, som taler paa alle Stænders Vegne."

„Jeg er lutter Øre, behag at sige mig Deres Mening."

„Vor Mening er den, at vi Stadens Oldermænd ere meget misfornøiede."

„Hvormed mine Herrer?"

„For det Første er Handel und Vandel slet og Nul."

„Det beklager jeg, men De vil da vel ikke, at jeg skal kunne forandre det?"

„Jo, det er netop det vi ville, De er jo Kongens Minister?"

„Sandt nok, har De noget skriftligt?"

„Naar vi komme mundtlig, behøve vi vel ikke at have noget skriftligt."

„Har De da ingen Fuldmagt?"

„Jo, men mundtlig, Lauget vælger Oldermænd og Oldermændene have valgt mig mundtligt, det er det Hele, således var det, førend Deres Excellence kom her til Landet — og saaledes vil det vedblive, naar De er salig hensovet."

„Ja, det har været Skik og Brug i flere hundrede Aar," istemmede Choret.

„Slig Skik kan ikke længer gjælde, naar den viser sig som Uskik, mine Herrer. Fordi Oldermændene ere valgte til at syne Mesterstykker og varetage Laugets Tarv, kunne de ikke optræde som Deputerede for selve Folket, uden særskilt Fuldmagt og særskilt Valg."

„Kunne vi ikke? Da har vi dog kunnet det før, formedelst Hævdsret."

„Vi ville ikke disputere derom — hvorledes lyder da Deres Klage, hvad har De at anke over."

„For det Første er Næringen so knap i Haupstaden, at man meiner Seele ikke kan begaae sig. Der er ingen Geschäft mellem Folk, det har vi at klage over."

„Men Staten kan da ikke commandere Omsætningen og fremtvinge Omsætningen og Næringen."

„Jo Gu' kan den so, meiner Seele kan den so, hvordan den bær sig ad bli'er Statens egen Sag, men vi er Byrger, und svarer Skat og Tynge, also kan vi med Billighed forlange vi skal ha'e en god, sorgfrit Udkomme."

„Er det virkelig Deres Mening, at Staten, fordi De

svarer ti, tyve eller Hundrede Daler i Skat om Aaret, skal skaffe Dem Fem Hundrede eller tusinde Daler aarlig til at leve af."

„Jo, meiner Sele er det min Mening, und det er vores Alles Mening."

„O tykke Enfoldighed," mumlede Struensee sagte for sig. „Deres Mening er grundfalsk, mine Herrer, Staten tager Skat af sine Borgere og Indvaanere for at beskytte dem mod indre og ydre Uret og Vold, Staten er, forat tale tydelig, en Slags Oldermand, der honoreres af det Laug, som vi kan kalde Landets Indvaanere, eller Laugsinteressenter, efter Behag, men fordi Lauget belønner sin Oldermand for sit Arbeide i Laugets Tjeneste, kan De enkelte Interessenter ikke forlange at Oldermanden skal ernære Dem og Deres Familier, hvormeget har De af Landet, Hr. Henrici!"

„Det kommer an paa Aaret, naar der er mange Parykmagere, saa har jeg saa ungefær 3—400 Daler, men naar der kommer mange Pidskeflettere und Puddersvende, so er det Reverenter talt Dreck."

„Nu, lad os da tage et godt Aar uden Pidskeflettere og Puddersvende altsaa tre til firehundrede Daler, ernærer De derfor hele Laugets Mestere og Svende med Deres samtlige Familier?"

„Nei, meiner Seele om jeg gjør, hvordan skulde det Smule Penge strække til?"

„De har Ret — det vilde ikke strække til, men det samme er ligeledes Tilfældet med Staten, dens Midler vilde heller ikke kunne strække til, at ernære Alle."

„Hm! jeg troede doch det var en anden Sag."

„Nu videre, har De meer at klage over?"

„Ja, Hr. Minister, man siger, at den danske Sprok er exstimirt saa meget som garnicht. Man forlanger, at Di skal æstimire den danske Sprok, und sprecke Dansk vi andre skikkelige Folk."

Struensee rettede sig i Veiret ved disse Ord, han rynkede Brynene og saae Heurici med Værdighed stift ind i Ansigtet.

„Og denne Klage," sagde han med høi Stemme, „kommer fra Dem, et Menneske, der selv er tydskfødt, og som ikke formaaer at tale det danske Sprog halvt saa reent og uforgvaklet som jeg. Føler de andre Herrer ikke det Latterlige i at en Mand, der ikke selv kan tale reent Dansk, opkaster sig til det danske Sprögs Talsmand, ligeoverfor en Anden, der ikke kan tale det Sprog saa reent, som han ellers gjerne vilde."

„Men jeg er ikke Minister, hvis jeg var det, skulde jeg nok lære den danske Sprok perfect."

„Ti — hvad Sproget angaaer er der ingen Forskjel paa en Minister eller en Parykmager. Enhver taler saa godt han kan, for at udtrykke sine Tanker, men mine Venner, lad Jer ikke dupere af denne Herres gebrochne Ordsqvalder. Sproget er kun en tilvant Yttringsform, et Middel, hvorved man iforer sin Tanke og sine Følelser Skikkelse og gjør sit Indre anskueligt og forstaaeligt for Andre. Tanken selv er Kjernen, Sproget kun den glimrende Skal af den forgyldte Nød, der hang i Juletræet. Naar altsaa Kjærnen blot er god, maa man bære lidt over med Formen, men at jeg ikke estimerer det danske Sprog fordi jeg ikke kan tale det correct er en grov Feiltagelse. Ethvert Sprog i hvilket man kan bede til Gud, og udtrykke sine Meninger om Frihed, Oplysning og Menneskerettigheder, er respectabelt. Har De mere at fremføre?"

„Man siger — man mener — man frygter —"

„For hvilket, for hvilket?"

Henrici, der alt iforveien var forlegen nok, blev nu heelt forbløffet og fremstammede:

„Hvad var det nu vi talte om? — nu har jeg det meiner Seele — man siger, at De vil ophæve Laugene, Hr. Minister!"

„Men om jeg tænkte paa Sligt, dermed ophæves jo ikke Professionerne."

„Meget muligt, men saa kan Enhver være Fusker, og so er vi ganske ruineerte i vor Næring."

„Mine Venner, endskjondt det klinger besynderligt at klage over det, som Rygtet siger, saa vil jeg dog oprigtig til-

staae, at jeg har betænkt en fornuftig Reform i Laugsvæsenet. Synes De ikke selv, at vore altfor strænge Laugs- og Nærings-forhold trænge til fornuftige Reformer?"

„Fornuftige Reformer, vor Herre bevares, saa skal vel Barbererne have Lov til at puddre Folk."

„Netop, hvorfor skal man bruge to Personer, naar man kan hjælpe sig med een."

„Og saa skal vel Svineslagterne have Lov til at sælge Studekjod?" spurgte en Mand, der saae meget bister ud.

„Og Snedkerne have Lov at lægge Gulv og opsætte Skillerum?"

„Og Fruentimmerne have Lov til at sye Buxer og Veste?"

„Vær De kun rolige, det skal ikke komme paa engang, men lidt efter lidt, efter lang Forberedelse. Det er dog naturligt, at vi, om ikke for, saa dog i en fjern Tid tænker paa, at Alle have lige Ret til at ernære sig."

„Kom, lad os gaae og bringe vore Medborgere denne Besked."

„Hils dem fra mig, og sig, at de ville selv engang erkjende denne Ret, især naar den skeer efterhaanden i en Række af halvtredsindstyve Aar."

„Vore arme Børn!"

„De ville sandelig ikke beklage sig derover; men synes De ikke at Tidsfristen er lang nok — thi det gjælder jo blot Princippet — saa kan man vel indføre Reformen om hundrede Aar."

„Vore stakkels Børnebørn!" lod det i Chor og Henrici tørrede sine Øine.

Struensee trak haanligt paa Smilebaandet og tilføiede ironisk:

„Nuvel, halvandet hundrede Aar — det kan da vel aldrig skade?"

Men en alderstegen Mureroldermand misforstod Ironien, vred sine Hænder og udbrød: „vore stakkels Børnebørnsbørn!" og en anden Oldermand, der aabenbart stod med den ene

Fod i Graven og den anden høit i de 80, tilføiede: „Hvilken sørgelig Alderdom man gaaer imøde."

Struensee havde Møie med at holde sig fra at lee, han forandrede imidlertid Latteren til et velvilligt Smiil og befalede dem Gud i Vold, hvormed Audientsen endtes.

De bukkede derpaa Alle meget dybt og gik bort med den Forsikkring, at de skulde sige til Laugsmestrene det, som Ministeren havde sagt dem.

Da de alle vare gaaede, med Undtagelse af Henrici, sagde Struensee mildt: „Nu Mester Henrici, er det os To, som skulle tale sammen. Stig mig, hvad vil De?"

„Først vil jeg sige Deres Excellence, at De ikke skal bryde Dem det Mindste om alt det Vaas, som jeg har sagt. Jeg maatte tale, som jeg gjorde, ellers nærer jeg mig ikke mellem mine Kammerater. Men vi skal nok klare Sagen naar vi blive enige."

„Det skulde glæde mig, Hr. Oldermand; men jeg forbauses, for var De sandelig ivrig nok."

„Det er jeg, meiner Seele altid, naar de Andre ere tilstede; man maa tude blandt de Ulve man er, man maa desuden see paa sin Fordeel, nogle ere gode Kunder, andre ere besvogrede med rige Folk, men det er nogle snurrige Karle, doch, man er nu engang her i Landet og spiser Landsens Brød, so man maa lade, som man elskede de danske Mennesker."

„Hvordan? tør jeg troe mine egne Øren? det er jo en fuldstændig Forvandling. De siger, De maa lade, som om De elsker de Danske? De, som lever og ernærer Dem her i Landet, elsker De ikke det Land, der føder, beskytter og opholder Dem?"

„Gu gjør jeg ikke nei, jeg er en Tydsker; elsker De maaskee Danmark?"

„Om jeg elsker det? Ja som Himlens Salighed, som mine Øines Lys, som Barnet Modermelken. Hvad jeg er, skylder jeg ene dette Land, De maa have afskyelige Tanker, siden De kan tvivle derom."

„Bravo, Deres Excellence! saadan skal man tale, naar Nogen hører derpaa, men unter uns er det ikke Umagen

værdt, vi kjende hinanden, vi ere begge Tydskere og begge Coifeurer, De pynter Statens Hoved, og jeg coifeurer Hovederne i Staten, und meiner Seele, det er en schlechter Coifeur, som ikke lader noget af Kundernes Pomade hænge ved Fingrene. Hæ, hæ, hæ!"

„Uforskammede, pak sig øieblikkelig ud af Døren, eller skal jeg kalde paa en Tjener?"

„Lad mig tale, Deres Excellence!"

„Ud med sig, siger jeg!"

„Kun eet Ord!"

„Nei, ikke et Ord af denne væmmelige Fortrolighed og kjæltringagtige Snak! bort paa Øieblikket."

„Dersom De troer at have en Maaneskinskarl for Dem, tager De feil; jeg er meiner Seele, en ehrlig Tydsker, kenst Du mir nicht, Johann, ich bin dein alter Schulkammerat aus Halle."

„Jeg kjender ingen Kammerat eller Skolekammerat I Eder; maa jeg bede Dem om at gaae."

„Inte hidsig; det, jeg har at sige, er uhyre vigtigt. Jeg er den Poul Fritz, som altid kaldtes Spitsbuben."

„Kan være, men jeg vil ikke have Samqvem med Spitsbuber, jeg lader Dem kaste ud."

Struensee ilte hen til Klokkestrengen og havde allerede fat i den, da Henrich sagde:

„For Dronningens Skyld maa De ikke ringe — jeg raader Dem, lad det være."

„Nævn ikke et Navn, som I er uværdig og uberettiget til at nævne."

„Hvis I ringer, er Dronningen dødsens."

Struensee slap Klokkestrengen og blegnede; han gik tilbage til Henrici, saae mork og truende paa ham og sagde: „Troer Du Usling, at Du kan fræmme en tro Statstjener med et Skræmmeord? Dit Liv er i min Haand, hyver Du, skal Du straffes haardt. Forklar Dig, hvad er Meningen."

„Meningen er den, at jeg er en Spitsbub, og at der er flere som jeg. Den ene Haand vasker den anden, Deres Excellence siger, at De har mit Liv i Deres Haand. Det er

en Smule Overdrivelse, thi der skal Lov og Dom til, men jeg, Hr. Minister, jeg har Dronningens Liv i min Haand, og jeg skal strax bevise det."

„Gud forbyde, at Hendes Majestæts Liv eller Skjæbne skulde beroe i saa forvorpne Hænder; men tal, siden følger Straffen."

„Belønningen, Hr. Minister, det er jeg vis paa. Thi paa Veien til Fængslet kan jeg styrte Jer og Dronningen i Skam og Ulykke."

„Nævn ikke Dronningen paa saa oprørende Maade, eller jeg hugger Jer ned paa Stedet."

„Hug man weck. Alting er opskrevet, jeg vil blive Martyr og mine Børn adlede. Men I vil komme paa Skafottet og Dronningen jages væk."

„O, gid jeg kunde tilintetgjøre den Spitsbub med et Blik."

„Hvad kunde det nytte, naar der dog er skriftlige Beviser?"

„Tal tydeligt, at jeg kan forstaae Jer."

„Det skal jeg, Excellence. Men først maa De gaae til Vinduet for at see, at samtlige Oldermænd vente paa mig nede i Slotsgaarden, maaskee er Oldgesellerne med; de gaae ikke førend jeg kommer ned. Seer De dem?"

„Nidding!"

„Deres Excellence er meget splendid, thi for hvergang De regalerer mig med et Skjældsord, bliver jeg dyrere og dyrere."

„Tal og lad mig vide, hvad det er, som De saa forblommet taler om."

„Det skal jeg, meiner Seele, hør saa vel efter. Vi ere Lykkeriddere begge To, De og jeg."

„Hvad vedrører det Dronningen?"

„Ubyre meget, altfor meget; vær blot taalmodig og lad mig snakke."

„Vær kort og hurtig."

„Vi ere Begge komne op til Danmark, men Lykken er lunefuld — jeg har slidt som en Beest for min kjære Kone

og de velsignede Børn — min Kone er en Søster til Slagteroldermanden, og han er igjen Svoger med Tømmeroldermanden og andre Honoratiores."

„Til Sagen, om jeg maa bede."

„Mutter, sae jeg, det kan ikke blive til Noget paa den Maneer. Vi maae tilveirs."

„Hold Dem til Sagen uden Omsvøb."

„Nu kommer det. Man taler, siger jeg, om, at Dronningen og Struensee elske hinanden."

„Du lyver Skurk!" raabte Struensee og greb ham i Brystet.

„Skal jeg skrige? mine Kammerater er her strax, men saa er J og hun færdig og min Fortjeneste væk."

„Nidding, Du vil styrte mig i Ulykke og belyve Dronningen."

„Gu' vil jeg ikke nei, hvad Fordeel havde jeg deraf, nei jeg vil have noget for at lade det være. See det er netop Sagen."

„Du har gjort feil Regning Spitsbub — Din Djævleplan ryger i Lyset."

„Warte, warte, den ryger ikke i Lyset, jeg vil ikke blot sige, men jeg vil bevise."

„Det bliver snart morsomt. Skulde det ikke være et Hjernespind, saa Daareanstalten var passende."

„Det maae Hr. Doktoren forstaae bedre end jeg, men af hvad Slags Galskab lider jeg da?"

„Af den fixe Idee, at jeg skulde elske Dronningen."

„Det har jeg aldrig sagt."

„Ah, Du begynder alt at gaae fra det."

„Jeg har aldrig sagt at J elsker Dronningen, Dronningen har enhver Lov at elske, Gudbevares, det er endogsaa Pligt."

„Leeg ikke med Ord, hvad sagde J til mig for et Øieblik siden?"

„At Dronningen elsker Jer, Hr. Minister."

„Du vover?"

„Ja gu vover jeg det, for hun har selv sagt det og det kan jeg bevise."

„Min Gud, hvilken ubyre Løgn!"

„Jeg er en Skurk, en Kjæltring, en nederdrægtig Karl, men, saasandt jeg er en ærlig Mand, denne Ting er sand og jeg vil bevise det med Frøken Amalie Thott og med tre af mine Svende."

„Elendige! og Du har vovet at tale med Nogen om Sligt?"

„Om jeg har? jeg har ikke bestilt andet i 14 Dage end fortalt det til Alle og Enhver med alle Biomstændigheder og Tilsatz, gal maatte jeg ellers være."

Struensee sprang op og sagde: „Saa skal Du dø, Usling! om jeg saa skal følge Dig 10 Gange. Du skal dø som en Majestætsforbryder."

„Naa, og saa Dronningen?"

Ministeren blegnede atter. Han søgte at gjenvinde sin Fatning og var nærved at fortvivle over den Nolighed og Frækhed, som Henrici viste.

„Hør mig blot i fem Minuter, saa skal alt blive godt."

„Hvormed kan Du gjøre det godt, hvad Du Elendige har gjort."

„Jeg baade kan og vil gjøre det om — imod en Godtgjørelse."

„En Majestætsforbryder kan ikke vente anden Godtgjørelse end Døden."

„Døden — godt, men det er ikke mig, der er Majestætsforbryder, det er ikke mig, som er elsket af Dronningen."

„Bov ikke oftere at krænke dette Navn."

„Jeg vover Alt og kan kun kjøbes med Guld og gode Ord."

„Henrici, det er en forfærdelig Straf, der venter Dig."

„Det vil jeg see først, i mit Liv ligger Dronningens Ære bevaret, meiner Seele!"

„Bedre og bedre; var det derfor Du udspredte denne Løgn?"

„Jeg har udspredt Sandheden, og tre af mine Svende,

som hørte med derpaa, har med Eed und Underskrift bekræftet, at de have selv hørt det; men naar jeg ikke maa tale ud, kan jeg ikke sige hvordan det gik til og heller ikke forklare, paa hvad Maade jeg kan gjøre det om."

„Hvis Du kunde gjøre Din Sladder om, vilde jeg —"

„Det kan jeg, hvad vil Ministeren saa give mig?"

„Forklar først, jeg skal tale siden."

„Nuvel. For 14 Dage siden vare jeg og mine Svende tilsagte for at coiffere til Hofcomedien. Alle Hofdamerne skulde sættes op; der var nok at gjøre for Fire, for de agerede jo Allesammen i Hofcomedien. Først maatte vi vente i den lange Gang i Hoftheatret bag Coulisserne, og der saae vi Dronningen og Frøken Amalie Thott gaae Arm i Arm ind i et Paaklædningsværelse for at iføre sig deres Dragter. Af Nysgjerrighed trak jeg det yderste Gardin tilside."

„Uforskammede!"

„Vær blot rolig, Excellence, jeg fik ikke noget at see for det Gardins Skyld, som var indenfor."

„Ah!"

„Men høre kunde jeg desbedre, fordi de to Trækruder stode aabne. Jeg kunde høre hvert eneste Ord, der blev talt indenfor, endskjøndt de talte med dæmpet Stemme, men Omklædningsdivanen stod lige under Ruderne. Først talte de om Giftermaal, og Dronningen lykønskede Frøkenen eller Comtessen til en Lykke, som Millioner vilde misunde hende. De talte om en Greve, men hvilken Greve de talte om, kunde jeg ikke strax forstaae, da bristet Dronningen lige med eet i Graad. Mine Svende bemærkede at jeg lurede, og kom ligesaa nysgjerrige, som jeg, hen for at lure. Dronningen hulkede, saa en Steen maatte røres, og Frøkenen gav sig da ogsaa til at græde og sagde: „Dyrebare Mathilde, jeg vil ikke gifte mig med ham, det vil gjøre Dig ulykkelig, thi — Du elsker Struensee."

„Ja, jeg elsker ham — som Englene elske hinanden i Himlen."

Strax tog jeg mine Svende i Eed, at de havde hørt Dron-

ningen sige, at hun elskede Struensee; Himlen og Englene lode jeg naturligviis udenfor, thi de sidste Ord havde de ikke hørt for Graad. De blegner, Hr. Minister, confronteer mig med Dronningen og Frøkenen, det er sandt hvert evige Ord."

„Og saaledes forvansker Du Nidding den reneste Tanke."

„Hvor reen Tanken er kommer ikke mig ved, jeg er kun en simpel Mand, men jeg kan dog indsee, at naar hun ikke elskede Dem en Smule mere, end Englene elske hinanden i Himlen, saa behøvede hun ikke at hvile og græde i sin Venindes Arme, fordi denne skal giftes med Dem."

„Afskyelige Menneske, Du veed at opstille Formodninger, djævelske som Du selv."

„Det er meget godt, at De kalder mig en Djævel; hør nu, om jeg fortjener Navnet; stop! sagde jeg, nu skal Skolekammeraten holde for, han kom op ved et Ord af Kongen, jeg kommer op ved et Ord af Dronningen, min lille Tobbi skal blive lykkelig."

„Men behøvede Du derfor at udbasune det i Byen."

„Hvad var det ellers, naar det ikke var et farligt Rygte?"

„I hvad Diemed?"

„Har Ministeren og Dronningen ikke Fjender, gik der ingen Rygter, vakte det ikke Opmærksomhed, vakte det ikke Opmærksomhed fik Fjenderne ikke Lyst til at caballere, og naar Fjenderne ikke havde Lyst til at caballere, saa stod jeg mutters alene. Nu derimod, tager Ministeren fat i mig, saa har jeg et mægtigt Parti, som støtter mig — o, jeg behøver blot — —"

„Nok, Uskyldsmorder! din Plan er altfor godt udtænkt. Du sagde, at Du vidste et Redningsmiddel, nævn det, og sig, hvad Du vil."

„Endelig forstaae vi hinanden. Redningsmidlet er saa let som Fod i Hose. Naar vi ere blevne enige, saadan som jeg kalder rigtig enige, indskiber jeg mig til Halle, min Fødeby, med min Tobbi og min Kone — det Beest —, ligemeget, jeg reiser hjem til Hannover og skriver en ydmyg Ansøgning om Tilgivelse, fordi jeg for Betaling af Dronningens Fjender

havde ladet mig forlede til at udsprede en Løgn om Dronningen og lokkede mine Svende til falsk Ed og Underskrift. Jeg forpligter mig til at skaffe deres Tilstaaelse, ligeledes med Ed at de have løiet og ere forførte af mig — er det saa godt?"

„Gjøre godt hvad Du har forbrudt, kan Du ikke, men at det er en taalelig Udvei, om end noget djævelsk, nægter jeg ikke."

„Naa, Herre Gud! man kan ikke Alle elske som Englene i Himlen, især naar man ikke har Raad dertil."

Struensee reiste sig og gik i dybe Tanker længe frem og tilbage. Beklemte Sukke stege ham uafvidende op af hans Bryst. Han mumlede nogle uforstaaelige Ord, som Henrici trods al Anstrengelse og Lytten ikke kunde høre. Brystet bevægede sig som en Blæsebælg, Taarer stode i hans Øine, han kunde paa engang af Raseri og Fortvivlelse kaste sig over den rolige, beregnende Skurk, der stod i hans Nærhed, og dog kunde han i al hans Smerte og Harme ikke andet end tilstaae, at der midt imellem disse grusom skarpe Torne laa en duftende Blomst, som henrev hans Sjæl til Lykke, om den end var smerteblandet og fuld af Haabløshed. Omsider blev han staaende foran Henrici. Hans Ansigt var bleven askegraat. Han saae ud, som om han havde reist sig af Graven og var bleven vækket af Domsbasunen. Flere Gange vilde han tale, men Tungen nægtede ham sin Tieneste. Endelig slap en Lyd ud over hans Læber. Det var det næsten uforstaaelige Ord: „Hvormeget?"

Et andet Menneske vilde ikke have forstaaet ham, saa utydeligt var det og saa hemmelighedsfuldt gled det over hans Læber, men Henrici forstod det, han havde ventet paa det næsten et Quarteerstid og han svarede derfor ganske roligt med ligesaa dæmpet, men fast Stemme:

„En Million!"

„En Million? raser Du!" brølede Struensee, „en Million, Du spøger Skurk!"

„En Million — uden Spøg, meiner Seele, en Million for ramme Alvor."

„Troer Du, jeg er Millionair?"

„Har I da ikke Statskassen at tage af, er det ikke til Majestæternes Tarv, hvem skylder I Regnskab?"

„Vil Du at jeg skal stjæle af Statskassen, for at tilfredsstille et djævelsk Ubyre."

„Tag hvor I vil, mig er det ligemeget."

„Du er vanvittig."

„Det faaer I mig aldrig til at tro, mine Indfald ere ikke saa tosede."

„Jeg spørger Dig, hvorfra skal jeg tage en Million?" spurgte Struensee.

„Gift Jer med Cathrine, sælg Gurland, red Dronningen, og skaf mig og Tobby ind i Adelstanden."

„At forlange Sligt for en storartet Løgn."

„Det er en kongelig Løgn, og den er mange Millioner værd. Tager I det mindre nøie, da kan I redde Alt, og siden gjøre hvad I vil. Struensee — er I kommen over den Afgrund, jeg har lagt, da kan I usædt komme over enhver Anden uden Ulejlighed. Kongen vil faae tusind Gange mere Tillid end før — han døer imidlertid, I bliver Regent — et cetera — alt for den samme Million."

„Vig fra mig Frister!"

„Ja eller nei? nu bliver jeg snart kjed af det."

„Jeg vil ikke gjøre en Niddingsdaad, for at forgylde Din Løgn, om Du havde tusinde Liv, skal Du før miste dem, end jeg skulde vanære mig."

„Strenge Hr. Joseph. I stoler paa at Potiphars Hustru ikke skal faae sit rette Navn?"

„Nidding, et Ord som dette endnu — og Du er dødsens."

„Lad os tale rolig om Tingen. En Minister som Bernstorff eller Schimmelmann vilde ganske simpelt have kastet mig i Fængsel. Han havde med Embedsmine ladet mig domme, kagstryge, kappe Hovedet af. Det kunde I ogsaa gjøre, hvis I ikke forraadte Jer selv og Dronningen, men I gjør det ikke, thi Dronningens Ære er Jer mere værd end alle Jordens Millioner — og jeg forlanger kun een eneste af dem. Hr. Minister vær dog rimelig."

„Hør mig, Henrici, min Sjæl er i Oprør, det er sandt, at jeg gruer for at see Dronningen draget ind i den Muddergrøft, Du har gravet med saamegen Snedighed; jeg vil ogsaa gjøre hvad jeg kan, for at forebygge en yderligere Skandale, jeg vil, saavidt det lader sig gjøre, opfylde store Fordringer, men stjæle kan jeg ikke, det er umuligt."

„Og gifte Catharine, gaaer vel heller ikke an?"

„Jeg hverken kan eller vil gifte mig —"

„Thi ellers vilde Hun igjen briste i Graad."

„Tie Usling."

„Naa, min gode Mand, Hvad vil I da gjøre?"

„Henrici, jeg eier Intet selv, Gud veed, at jeg har ført Statens Midler saa vel og nøie at jeg reent har glemt mine egne Sager. Hør da, og om Du vidste, hvad det koster mig — jeg vil for første Gang begaae en Uret af Hensyn til at forebygge en anden og større Uret, den mod Dronningen, der er uskyldig og bør være det."

„Nu vel, jeg vil høre Eders Forslag, kom saa frem dermed."

„For at frelse Uskyldigheden fra Fordærvelse og ufortjent Besudling, vil jeg give Dig et Embede, et Embede med store Indtægter, og det Halve af mit aarlige Gehalt vil jeg skyde til."

„Hvad vil I gjøre mig til?"

„Jeg rødmer ved at sige det — jeg vil gjøre Dig til Raadmand."

„Raadmand? Det er ikke meget — desuden jeg maa jo bort herfra — naar det skal due noget. Nei, Raadmand duer ikke."

„Har Du intet Hjerte, er der ikke en Streng i Dit Bryst, som kan anslaaes for Fornuft og Menneskelighed? Tilbagekald Beskyldningen, og jeg skal nedlade mig til at takke og velsigne Dig."

„I rører mig til Medynk, men Millionen maa jeg have enten paa den ene eller den anden Maade."

„Du fremturer endnu? Du veed, at Dronningen er uskyldig og vil dog fremture i Dit Niddingsværk? Godt,

lad komme hvad der vil — jeg skal vise Dig, at jeg har Magten. Pinebænken har jeg afskaffet, men for Din Skyld, og til Din Forbedring skal jeg indføre den paany. Torturen skal nok bringe Dig til Betænkning siden mine Bønner og Tilbud ikke kunne det. Jeg selv skal dictere Dig Sandheden. Du, som paa engang er en Bøddel og et Menneske skal lære af Bøddelens Umenneskelighed at give Ufskyldighed og Dyd sin Ret. Jeg lader Dit Kjød sønderflænge, ikke i Fængslet, men her i min Stue, her for mine Øine og naar Du ikke kan mere, skal jeg brænde og pine Tobby her for Dine Øine. Paa Skafottet, paa Steiler og Hjul skal Du komme, for at man kan see, hvorledes jeg straffer Niddinger i Danmark."

Ved disse Ord gik Struensee med hurtige Skridt hen til Klokkestrengen og ringede heftigt.

„Excellence, hvad gjør De?"

„Min Pligt."

Kammertjeneren traadte ind. Han saae spørgende paa sin Herre.

„Hent fire baandfaste Folk herind."

„Hr. Minister, jeg tilbagekalder Alt, hvad jeg har sagt, skaan mig og jeg skal skaane Andre."

„For denne Karl til Pinebænken, han er en grov Misdæder! og lad Oder hurtigt komme."

„Naade, Naade, Deres Excellence, see jeg knæler, jeg bønfalder Dem om Naade, lad Tjeneren gaae, jeg skal ikke oftere bringe Dem i Vrede — befal, og jeg vil uden Opsigt gjøre Alt, hvad De befaler."

„Endelig! Saa kan Du gaae, men vær tilrede, naar jeg kalder."

Tjeneren, til hvem de sidste Ord vare sagte, gik med et langt forundret Blik, thi han havde endnu aldrig seet sin Herre i en saa oprørt Sindstilstand som nu.

Da Tjeneren var gaaet, blev Henrici endnu liggende paa Knæ, og stammede „Naade"!" medens han stadigt skjelede til Døren.

„Reis Dig!"

„Henrici adlød, men han var ikke saa veltilmode, som i Begyndelsen af Sammenkomsten.“

„Endnu har aldrig nogen forgjæves anraabt mig om Naade!“ sagde Struensee med Værdighed. „Jeg kjender imidlertid Dine Ænker, og vil hjælpe Dig i Dine gode Forsæt. Du vil altsaa tilbagekalde Din Bagvaskelse, og tage ud over Grændsen?“

„Ja!“

„Godt, der skal nok blive sørget i Udlandet, for Dig og Dine. Omvend Dig, og lad Sandheden have sin Ret, gjør Du det, skal Du aldrig mangle. Oder skal sørge for Dig og Familie; men vil Du med Din Slangebraad skade Nogen, der er for høit stillet for Din Ondskab, da vee Dig. Jeg haaber imidlertid, Du er fornuftig. Inden fireogtyve Timer maae Du være ude af Landet. Opfører Du Dig ordentlig, skal jeg være god imod Dig. Gud hjælpe mig for Resten.“

„Tak Excellence, tak!“

Henrici trak sig med et lurende, ondskabsfuldt Blik, langsom og krybende tilbage til Døren, men da han var udenfor, skar han Tænder og mumlede sagte:

„Fordømte Helvedsbrand, jeg troede, at jeg kunde imponere ham, nu kan jeg kun gjøre ham ulykkelig, men det er dog noget.“

„Min Gud, min Gud, hvad er her dog at gjøre,“ sukkede Struensee.

Oder traadte ind og nærmede sig bekymret.

„Her maa være forefaldet noget Vigtigt. Deres Excellence, hvad er her dog paa Færde.“

„Skrækkelige Ting, høist forfærdeligt. En Nidding har vovet at plette Dronningen ved lognagtig Tale. Hvorledes skulle vi nu redde hende fra ond Omtale. Bagvaskeren er Hofcoiffeuren, en af disse Oldermænd.“

„Lad ham fængsle.“

„Nei, nei, saa faaer Klafferen Luft og Skadefrohedeen slaaer ud i lys Lue, Laugene ville irriteres, de troe paa den skjændige Bagvaskers Uskyldighed og ville forlange ham udleveret.“

„Hvad vil De da gjøre?"

„Han har selv angivet Midlet, han maa bort fra Landet, hjemvises efter at have givet Dig en fuldstændig Erklæring. Du, redelige Oder, maa skaffe mig Penge til hans Reise og Underhold, jeg skammer mig ikke for at tilstaae Dig, at jeg selv ikke besidder Midler. Skaf mig laant en 10—12,000 Daler, som jeg kan tilbagebetale med noget Vist aarligt; giv ham det og sørg for, at han forsvinder saasnart han har skrevet Erklæringen."

„Pengene skulle staae til Tjeneste om 1 Time, endeel har jeg selv, Resten laaner jeg hos gode Venner, Guldberg maaskee. Men tilgiv, var det ikke bedre at ignorere, hvad slig Usling gjør og siger."

„Ellers jo, men ikke i dette Tilfælde. Der gives Ting, som Alle troe netop fordi det er utroligt, og naar det er interessant Sladder, troes Alt."

„Er det saa lige sandt?"

„Den farligste Sladder er den, der dreier sig om Toilettet; man vil saa gjerne see sin Næste blottet, at en logngagtig Fortælling derom interesserer mere end den alvorligste Kjendsgjerning."

„Saa vil jeg ile med at udrette, hvad De har paalagt mig."

„Jeg er syg — lad Audiencen hæves, bed dem komme igjen."

„Kan jeg forlade Dem nu?"

„Gaa kun, jeg er svag som et Barn, aldrig var jeg svagere."

„Bliv ikke syg, Hr. Greve — De har Styrke behov, De maa vise Dem med smilende Aasyn iaften."

„O, iaften, dette Hofbal, at smile, naar man er fortvivlet, at courtisere sine Fjenders Allierede — Oder, lov mig Eet."

„Hvis jeg kan!"

„Du kan det, lad Dig aldrig overtale til at blive Minister, vær hvad Du vil, kun ikke Magthaver, ikke Minister."

„Det lover jeg. Vær saa blot rolig."

Struensee kastede sig ned i sin Stol, skjulte sit Ansigt i sine Hænder og blev længe siddende saaledes, idet han sagde hvisfende:

„Det skal, det maa blive anderledes."

En svag, umærkelig Raslen af en Silkekjole lod i Værelset, men den bedrøvede Mand lagde ikke Mærke dertil.

Det var Dronningen, der kom for at consulere ham.

Da hun saae ham i denne Stilling, betragtede hun ham med spændt, bekymret Mine og spurgte sig selv:

„Er han syg, eller hvad feiler ham — gid jeg kunde hjælpe ham, dog nei, ingen Svaghed — han har kastet Handsken — velan, lad os være Fjender, saa har jeg da ikke en eneste Ven mere ved dette Hof. Excellence!"

Struensee sprang op, men de sidste Ord, der var gledet over hans Læber, medens han troede sig ene, var de to Ord: „ulykkelig Kjærlighed".

„Min Svigermoders Ord," sukkede Dronningen sagte, „saa er Gaaden løst — altsaa en virkelig Fjende, nu vel, han skal træffe mig paa Krigsfod."

„Min naadigste Dronning, De her?"

„Tab ikke Fatningen, Hr. Greve, det er kun mig — De ventede maaskee Andre?"

„Deres Majestæt, jeg ventede Ingen, thi jeg er meget lidende."

„Det glæder mig."

„Hvorledes, Deres Majestæt glæder sig?"

„Har man ikke Grund til at glæde sig over sine Fjenders Lidelser?"

„Saa Deres Majestæt troer, at jeg ikke er Deres hengivne Tjener?"

„Jeg veed, hvad De vil sige, jeg har ingen Ret til at blande mig i Deres private og geheime Sager. Det er sandt, det er heller ikke derfor, jeg ulciliger Dem med min Nærværelse. Jeg kunde dog maaskee med et Skin af Ret beklage mig over Mangel paa Hensyn og Ærbødighed — forsvar Dem ikke, det er forgjæves. Jeg undskylder Dem, Deres mange Forretninger levne Dem ikke Tid, hvad Magt ligger der og-

saa paa mig, paa os og vort kongelige Huus, og jeg maa overlade Dem og Deres af Alle høiroste Takt at gjøre, hvad der er passende — om De forresten finder, at en næsten meer end fjendtlig Kulde er passende imod den regjerende Dronning, men een Ting veed jeg og kjender jeg, og det er min Rettighed som Moder, min Værdighed som Thronens Bisidderske, og den har De traadt for nær, min Herre."

„Naadigste Dronning!"

„Dronning er jeg, Hr. Minister, men jeg er ikke naadig, mindst mod Dem. Deres Ligegyldighed seer jeg paa med Ringeagt, men hvormed fortjener jeg, at De lader Deres Vrede gaae ud over min stakkels Søn, min Frederik, et uskyldigt Barn, skal han undgjælde, fordi hans Moder har paadraget sig Hr. Excellencens Mishag?"

„Deres Majestæt bedrøver mig og gjør mig Uret!"

„Uret — o gid det var saa — men desværre."

„Hvorover klager min naadige Dronning, jeg aner ikke Grunden til slige unaadige Yttringer!"

„Det skal jeg sige Dem, Hr. Greve, jeg har taget feil af Dem. Dengang Kongen, min Gemal, udnævnte Dem til Cabinetsminister, burde han have fritaget Dem for at være Kronprindsens Hovmester."

„Det er min høie Dronnings Mening?"

„Dengang takkede jeg ham i min Forblindelse, jeg troer endog jeg takkede Dem, Hr. Greve, men nu behandler De Frederik som en Bondes Barn, ikke som en født Thronarving. De befaler, at han skal gaae med bare Been i streng Kulde, tyndt klædt i haard Frost. Daglig maa han springe i et Toug som Soldaterbørnene og lære med Nøiagtighed 2 store Pensler, imorges har De ladet ham vente 2 Timer med sin tarvelige Frokost, fordi han havde glemt hvormange Miil der er til Norge. Min Hr. Greve, De er baade haard og grusom."

„Hvis min undersaatlige Ærbødighed, høie Dronning, skal kaldes Kulde, saa er jeg straffskyldig og trænger i saa Henseende til Tugtelse eller til Overbærelse, men jeg maa forsikre paa det Helligste, at Deres Majestæt ikke des mindre

ikke har en mere hengiven Person ved Hoffet end netop Deres ringe Tjener.''

„Jeg foruretter Dem altsaa, Hr. Greve!''

„Ja, Deres Majestæt, og jeg er Himlen taknemlig derfor. Gud veed, om jeg elsker Kronprindsen af al min Sjæl, men netop fordi jeg elsker ham, netop fordi han er min Konges og min dyrebare Dronnings Søn og to Rigers Arving, maa jeg uddanne ham til en Mand, stærk paa Legeme og Sjæl. Jeg bør være streng, min Dronning, for at Prindsen ikke skal blive, hvad man saa let bliver ved et yppigt Hof, en dorsk, livsled Lediggjænger. Jeg styrker hans Legeme og hans Aand ved at hærde Begge, thi den, som ikke er et sundt, kraftigt Menneske, kan ikke paa en sund og kraftig Maade regjere Menneskene.''

„Fuldkommen sandt, men alt med Maade.''

„Deres Majestæt tænker paa den forsinkede Frokost. I dette Punkt bør De imidlertid ikke domme som Moder, men som Regentinde, som Dronning; jeg har straffet Frederik, ikke fordi han ikke kunde sine Penser, men for at han itide skal indprente sig, at en vordende Konge altid maa vide, hvor nær et af hans Kongeriger er ham. Min Elev maa fremfor alt være nøie kjendt med de geographiske Forhold i hans Arvelande.''

„Men de nogne Been, Hr. Greve?''

„Jeg styrker ham ved Legemsovelser og veed ikke af, at forvænne eller forkjæle ham. En Bondeson har ikke mere Ret til at være sund og stærk end en Kongeson: paa hiin beroer en Families, paa denne Millioners Velfærd og Existents. Med Hensyn til Klædedragten beder jeg Deres Majestæt betænke, hvor kraftige og stærke Deres Landsmænd Bjergskotterne ere; see hen til Clanerne, Prindsen gaaer klædt som disse, fordi jeg ønsker, at han som disse skal have Mod og Styrke og opnaae en høi Alder. Men, Deres Majestæt, har mine Bestræbelser mishaget Dem, har det vakt Deres Daddel at Barnet fra et forkjælet forknyt Barn er bleven en kjæk, rask resolut og stærk Dreng, saa vil jeg med Smerte, da jeg seer

at jeg har forspildt Deres Naade, renoncere paa den hæderfulde Hovmesterpost."

Mathildes Strænghed var under det sidst fremførte i enhver Henseende formildet. Et venligt Smiil, fuld af Godhed, Majestæt og Ynde, foer henover hendes skjønne Ansigtstræk, som Solen over en blomstrende Eng. Hun saae paa Ministeren med Mildhed og sagde:

„Nei, Struensee, det var ikke saaledes meent. De forstaaer saa fortræffeligt at plaidere Deres Sag, at jeg maa byde Dem Opreisning i de Ord: jeg har taget feil. Det er kun Omhu for min Søn, der leder Deres Handlemaade, og ikke sandt, han ærer og elsker Dem derfor?"

„Ja, det er sandt, det er min lykkeligste Time naar han sætter sig paa mit Knæ, tager mig om Halsen og siger: min kjære Mester Struensee."

„O, ikke sandt, saa nyder De en Forsmag paa Familieglæderne — en Lykke, De jo snart skal nyde i Virkeligheden?"

Et umærkeligt Suk hendøde ved disse Ord paa hendes Læber.

„Jeg troer dog ikke."

„Hvorfor vil De negte det — har jeg ikke hørt at De gifter Dem?"

„Nei, min Dronnig, aldrig, aldrig."

„Ikke? virkelig ikke?" spurgte Dronningen med straalende Mine, „men hvorfor skulde De ikke ville gifte Dem!"

„Lad mig tie derom."

"Det forekommer mig dog, at Amalie er elskværdig og god, hun fortjener vel at blive lykkelig."

„Tilvisse, men jeg elsker hende ikke, og agter hende for høit til at ægte hende under slige Vilkaar."

„Ah, De elsker en Anden, maaskee en Uværdig."

„Min Dronning."

„Jeg nævner ingen, men jeg har nok bemærket, at der beiles til Dem, og at De ikke er uimodtagelig for Smægten og Sukke, selv om de stamme fra en ældre Høst."

„Deres Majestæt er paa Vildspor."

„I dette Tilfælde ikke, o, hvor det er ynkeligt, naar en

overmoden Coquette stikker et mandigt Hjerte i Brand, som en Brændestabel ved en Artillerisovelse, stakkels Mænd, I ere dog kun Marionetter."

„Det kan være sandt i mange Tilfælde, men jeg smigrer mig med, at det ikke er Tilfældet med mig."

„De rødmer ved at tilstaae en slig Svaghed, Hr. Greve, De er ingen Jisklippe — De har et Hjerte, ligesaavel som alle Andre, De har kun ikke Tid at følge Hjertes Tilskyndelser. De er desuden Statsmand — den unge Pige, der vilde skatte sig lykkelig ved at dele Livet med dem, bemærker De ikke, men da De føler noget vist Uforklarligt, saa tænker De Gjenstand er Gjenstand, lidt ældre eller lidt yngre, hvad gjør det til Sagen."

„Og saaledes dømmer De, min Dronning?"

„Har jeg maaskee Uret? Den Yngre kan jo ikke gjøre Cour til en Mand, men Alderen har sine Privilegier, en ophøiet Stilling sine store Fordele. Maaskee er en Kjærlighed, der ikke taaler Lyset ved sin Hemmelighedsfuldhed ogsaa mere tillokkende, end den aabenbare."

„Jeg forstaaer aldeles ikke Deres Majestæt!"

„De vil tvinge mig til at tale reent ud — nu vel, jeg har bemærket min Svigermoders Yndest hos Dem hvorfor ikke? De er bedre end Rantzau, jeg kan ikke vrage hendes Valg; men Dem kan jeg dadle, De bør erindre hendes høie Stilling, og glemmer hun, hvad hun er sin høisalige Gemal skyldig — saa bør De erindre, at ved at trodse hendes Villie, ved med et Ord at gifte Dem med Amalie maa hun lære at indsee —"

„Miskjend mig ikke, min Dronning!"

„Jeg veed nok, det er ikke Deres Skyld. Hun har forfulgt Dem med sine Gunstbevisninger, med sine smægtende Venskabs- og Hengivenhedstegn i to Aar. Nu er De indspundet; ved at gifte Dem, frygter De, at Dragen skal spye Ild, og De har ikke Mod til som en kjæk Ridder at fælde den. Har hun ikke søgt Leilighed til, Dag for Dag at møde Dem og drage Dem til sig, for at De skal glemme, at De elskes af et ungt oprigtigt Hjerte, af — af en Pige som Amalie Thott."

„Om De gjør Den, som Deres Majestæt taler om, Uret, veed jeg ikke, men mig behandler De ikke retfærdigt i dette Fald.“

„Men hvad er da Grunden, naar den ikke er det? Jeg seer kun en ung Pige forsmaaet, fordi en sminket Levning fra Middelalderen fordunkler hende med sine kunstige Blomster og glimrende Diamanter. Det er den blide Vaarsol, der overtrumfes af Ilden fra en spruttende Smede-Esse, Kjærminden blegner for Blomsten af en Pralbønne. Jeg er i en nydelig Situation, thi de to fjendtlige Magter, der kæmpe om Forrangen eller Besiddelsen af Deres Hjerte, staae mig meget nær, den ene er min ommeste Veninde og den anden — min kjærlige Svigermoder!“

„Min Dronning! Ingen af dem. Mit Æresord, mit Liv sætter jeg paa, jeg elsker ikke Enkedronningen.“

„De elsker hende ikke? De sværger ved Deres Liv og Ære — saa maa jeg troe Dem.“

Ved disse Ord gled et lykkeligt Smiil henover Mathildes skjønne Ansigt. Hun rakte Struensee Haanden og sagde med en Inderlighed, der næsten bragte ham ud af Fatning, „saa tilgiv min Heftighed — jeg har gjort Dem to Gange Uret i een Time — men,“ vedblev hun, idet en Sky atter gled hen over hendes høie kongelige Pande, „elske gjør De dog — det har De heller ikke modsagt — Hvem? Altsaa gifter De Dem med — med Amalie Thott? Hvordan?“ fortsatte hun oprømt, „heller ikke hende? De ryster paa Hovedet, gaadefulde Mand, Deres Hjerte er ikke koldt, disse Øine kunne ikke lyve, skjøndt ovede i at lystre Deres Herre, flamme de som Vidne om, at der skjuler sig en Ild, en hellig Ild i Husets Helligdom?“

„Jeg elsker Kongen, Fædrelandet.“

„Net vel, men det Slags Munkeordner existere ikke mere, man kan elske begge høit uden derfor at forsværge at gifte sig. De er utaalelig med Deres Taushed, jeg troede at have Krav paa Deres Oprigtighed. Hvem det saa er, der er Deres Gjenstand, jeg vil vide det, jeg, Deres Dronning, befaler Dem at sige mig det.“

„Det tør og skal aldrig komme over mine Læber."

„Ikke hende og ikke hende — De gifter Dem aldrig — Struensee, kan De see mig bede Dem forgjæves, lad mig være Deres Fortrolige, jeg skal ikke misbruge det, jeg skal gjemme det saa taus, som De — De trækker paa Skulderen, saa lidt Værd har jeg da i Deres Øine, at De nægter mig en Oplysning, der interesserer mig saameget; lige taus. Veed hun det da? har De nogensinde givet hende det tilkjende, aner hun ikke sin Lykke, o, jeg kunde græde af Glæde paa hendes Vegne; har De aldrig ved Ord, Tegn eller Mine gjort hende fortrolig med Deres Følelser?"

„Nei, min Dronning, thi jeg elsker ikke som Andre elske, jeg fordrer ingen Gjengjæld, jeg ønsker det ikke engang, jeg vilde blive forskrækket ved det fjerneste Haab — og er lykkelig ved at tilbede i ærbødig Afstand."

„Hvormeget ligne vi dog hinanden, Struensee. Platonisk Kjærlighed, ja det er ogsaa min Tro, at den er Jordlivets høieste Lykke. Ak, ogsaa jeg har et Hjerte, som ikke er lukket for Kjærligheden. Jeg kom hertil, endnu kun halvt et Barn, men sand Hengivenhed besjælede mig. Jeg knyttede min Skjæbne til Kongens, men jeg mødte Kulde, kun sjeldent og kun ved Deres Hjælp ydedes mig en Følelse, der mere var Godhed end af dybere Oprindelse. Ikke en Sjæl fandt jeg, som jeg kunde støtte mig til, ikke et Hjerte, der ganske sympathiserede med mit. Min Gemal sank Dag for Dag ned i Apathi og Ligegyldighed, der endte med næsten uafbrudt Aandsvækkelse, hvoraf Lune, Vrede eller stærke Pirringsmidler kun af og til kunde vække ham. Jeg, Kongen af Englands Søster, forgudet af mit Folk og af alle Mine, sank derved ned til et tilsidesat Meubel, jeg blev en Fremmed ved et fremmed Hof. Min Svigermoder hader mig, fiendske Blikke møde mig overalt, thi Alle beile til hendes Gunst, og at vise mig Kulde og Ligegyldighed er den bedste Adkomst til hendes Bevaagenhed og formaaende Venskab. Hun har Herredømmet ved Vane, ved Kunst og ved List. Jeg er en fremmed Fugl i et gyldent Buur, troer De saa ikke, at ogsaa jeg forstaaer at gjemme dybt, dybt herinde et Hjertes Følelser."

„Men De har en Søn, Deres Majestæt, og en elsket Datter, som vil besvare Deres Hjertes Klager, De har en Søn, for hvem De maa vaage og være stærk — det er Moderpligt — glem det ikke, for ham maa De gjemme al Deres Kjærlighed.“

„Ak, hvad kan jeg Stakkel gjøre for min Søn?“

„De kan gjøre Alt, De kan leve for ham. To Riger tilhøre ham, Sverrig fattes en Thronarving, ogsaa det kan snart tilfalde ham. 3 Kroner staae endnu i det danske Vaaben.“

„De troer paa et forenet Norden og under min Søn Frederik?“

„Bliv De for ham, hvad Margrethe vilde være for sin Søn.“

„Det tillod min Broder aldrig og har jeg Kraft dertil?“

„Vi formaae ikke at skue ind i Tiden — at see Fremtiden i sin fulde Klarhed blev det dødelige Øie i Almindelighed formeent, men undertiden trænger dog et prophetisk Blik bag det dunkle Forhæng og trænger gjennem Ideen ind i det Helligste. Det hændtes mig undertiden, at jeg saae, hvad der vilde skee med Tiden.“

„Og saae De Held for mig?“

„En Dronning vil beklæde Englands Throne.“

„Struensee, De gjør mig ængstelig, De haaber, hvad De ønsker, saa sig mig da, hvad ønsker De?“

„Mit Ønske og mit Maal er et kraftigt Bolværk mod Østens Barbari, jeg vil et stærkt og enigt Norden, en mægtig Throne — Deres.“

„Og De glemmer, at jeg er kun en Qvinde.“

„De er Dronning, De er Moder, det vil sige Alt, og det er en værdig Gjenstand for Deres Kjærlighed.“

„Store Mand! I Sandhed store Mand, thi Tankens Storhed kan jeg beundre, om jeg endog mangler Kraft til at gjennemføre den. Men De har Kraft. De er forud for Deres Tid, gid De maa staae fast, naar jeg vakler, gid De maa have Styrke, naar Modet svigter mig, thi drømme, beundre og henrives ved det Overordentlige kan jeg, men virke

selv, dertil har jeg hverken Overlegenhed eller Styrke, men jeg har Dem og De er en Mand i Ordets ædleste Betydning."

„Min Dronning, jeg var en Mand, men nu er min Kraft brudt, jeg resignerer."

„De resignerer? Gud forbyde det — umuligt! De vil lade mig og Kongen ene? prisgivne for vore Fjender? De faaer mit Hjerte til at isne."

„Da jeg kom hid, min Dronning, følte jeg mig fuld af Kraft og Iver. Jeg søgte ikke Magten, man gav mig den. Det Sindets Ligevægt, som dertil er fornøden, har længe fulgt mig paa min dristige Reformator-Bane; ja, jeg tør sige det til Dem, en forhen ukjendt Kraft har opretholdt og styrket mig, saalænge jeg fulgte Sandhed og Retfærdighed for Gud og min Samvittighed."

„Det sige selv Deres Fjender."

„Men nu er Kraften brudt; Samson mistede sin Styrke med sit Haar, jeg ved Tabet af mit Hjertes Fred."

„Sælsomt!"

„Saalænge jeg kunde sige: min Gud og min Samvittighed! dom mine Tanker, mine Følelser og Idrætter, saalænge vare de gode Engle hos mig, men min Achilleshæl er her — en Stemme siger, at det forræderiske Hjerte ikke mere vil adlyde Fornuftens Bud, jeg har dømt mig selv, min egen Svaghed har fordømt mig — jeg er ikke mere, hvad jeg vilde være, Ideens feilfrie Tjener. Lad tage Sædet, hvem der vil, herinde er en Plet skjult for Verdens Øine, men dog en Plet — jeg kan ikke dømme Andres Pletter — og viger Dommersædet."

„Struensee! jeg, som før var svag, føler Styrke til at sige Dem den fulde Sandhed. Aldrig saae jeg Dem større end netop nu i den af Dem erkjendte Svaghed. Den, der dømmer sig selv saa strengt og Andre saa mildt, er den Værdigste af dem, der er forhaanden. Tro mig, Gud dømmer mildt om de Kampe, den gode Villie kjæmper med vor Svaghed. En større Synder end De, med mere Selvtillid og

mindre Genie vilde gribe Magten og misbruge den; var dette ikke sørgeligt?

„O, De kjender mig ikke, Deres Majestæt — Fornuften var min Herre hidtil; ved den formaaede jeg at beherske mig selv og hver uværdig Tilbøielighed. Naar dens Magt er knækket trænge Lidenskaberne frem som indesluttede Dyr, der bryde Burets Stænger. Der er ikke en Brøde eller en Last imellem Himmel og Jord, uden at jeg nærer den herinde, Bølgerne ere stegne ud over Leiet og rive den gode Villie med sig — forlang saa ikke, at jeg skal blive."

„Jeg kjender Dem nu saa ganske; ikke en Tanke i Deres Sjæl er skjult for mig, jeg fatter og forstaaer Dem — og dog, saamegen Kraft har De tilbage, at De kan frelse en sindssvag Konge og en hjælpeløs Qvinde med hendes Børn fra Undergang. Hvis De har elsket os, saa bliv; gjør hvad De kan, bliv og styrk dem, der ere svagere end De."

„Umuligt, umuligt!"

„„Der udtalte De min Dom. Naar De, den kyndige Styrmand, forlader den synkende Baad, kan jeg ikke blive; jeg e'n e vilde tynge mine Børn ned i den vaade Grav; jeg redder mig maaskee paa en Planke til den Havn, hvor min Broder hersker, og overlader mine Børn i Himlens Varetægt. Men sig et Ord, som kan give mig Vished før jeg forlader Vraget: har jeg Lod eller Deel i den Ulykke, der ligger i at De nedlægger Magten? Forklar mig, giv mig Vished, og aldrig skal jeg spørge mere, men sig mig kun denne Gang: hvem elsker De?"

„Nei, jeg tør ikke sige det, thi da var min Tanke deelt, og denne Gjenstand maatte flye for bestandigt fra min Nærhed."

„Og denne Gjenstand vilde maaskee dog være lykkeligere i Ulykken, end før med Uvished i Lykkens Glands. Struensee, jeg bønfalder Dem, jeg foretrækker Landflygtighed for Uvished; sig, at jeg skal fly, hvis min Nærhed er Dem farlig; min Forviisning vil da kun være en længe ønsket Salighed."

„O, min Dronning, Mathilde, saa fly!"

„Tak, Struensee, Tak! sig intet mere; fra nu af kan jeg bære Alt.“

Caroline Mathilde forlod skyndsomst Gemakket, medens Struensee sank ned i en Divan, hvor han skjulte sit Ansigt i de stoppede Puder. „Store, mægtige, vidtudstrakte Jord,“ sukkede han, „har du da ikke en Plet, hvor jeg uden Vidner kan give Hjertet Luft i Taarer.“

Ligeoverfor den Dør, ad hvilken Dronningen var gaaet bort, var en anden Dør, der førte til Kongens Gemakker.

Det var meget sjeldent at nogen Fremmed kom ad denne Vei, thi Kongen besøgte ikke Struensee ofte i den senere Tid. Denne Indgang var imidlertid ikke aflaaset, deels fordi Ministeren hyppigt benyttede den, naar han gik til Kongen, deels fordi Grev Brandt af og til besøgte Struensee ad denne Vei.

Denne Dør aabnede sig sagte og umærkelig, og en høi, noget fyldig Dame traadte varsomt ind og saae sig om med forskende Øie.

Det var Enkedronningen.

Juliane Marie bemærkede ikke Struensee, der med Hænderne for Ansigtet laae med Hovedet bøiet ned indenfor Divanryggen, og da hun troede sig ene iilte hun hurtigt med lette Fjed hen over Gobelins-Tæppet over til den modsatte Dør, lagde Øret opmærksomt dertil, og da hendes Ansigt ligesom udtrykte Tvivl, aabnede hun sagte Døren og lyttede med et ubeskriveligt Udtryk, en Blanding af Indignation, Skadefryd og Triumf.

Hun troede sig ganske ene og slog derfor harmfuld Døren i efter et kort Minut.

Struensee sprang op ved denne Lyd og saae sig vildt om.

„Hvorledes seer De ud, Menneske?“ spurgte Juliane Marie forundret.

„Jeg er syg, Deres Majestæt; hav mig undskyldt, jeg føler mig meget angrebet.“

„De seer i Sandhed ogsaa meget angrebet ud. Vil De lugte til lidt Salt?“

„Nei Tak, det gaaer over.“

„Skal jeg kalde paa Deres Tjener?"

„Behoves ikke, jeg trænger kun til Ro."

„Lad mig dog hjælpe Dem."

„Deres Majestæt maa ikke uleilige sig, det gaaer strax over."

„Jeg har nogle af Dr. Hofmanns Draaber hos mig, tag nogle paa lidt Sukker, det gjør jeg ofte og befinder mig vel derved."

„Nu er det allerede bedre, jeg takker for Deres Omhu, nu er det meget bedre."

Struensee gjorde en Anstrengelse for at reise sig, men Enkedronningen ilte skyndsomst hen til ham og trykkede ham ned i Divanen.

„Struensee," sagde hun med blid Stemme, „jeg tillader paa ingen Maade, at De reiser Dem. En Patient maa ikke overanstrenge sig."

„Jeg kan dog ikke sidde i Deres Majestæts Nærværelse?"

„Naar jeg ønsker det, vil De ikke nægte det."

„Respecten forbyder mig det."

„Tal blot ikke saa formelt med en Veninde, der tager sig Deres Upasselighed nærmere end De troer."

„Min høie Dronning, De er altfor god, men nu er jeg fuldkommen restitueret."

„Excellence, bliv siddende; vil De ikke sidde i min Nærværelse, nuvel, saa vil jeg ogsaa sidde, men der er Noget, jeg maa tale om, som ikke taaler Opsættelse. Vil De ikke tage nogle Draaber?"

„Paa ingen Maade; maa jeg kun aabne et Vindue, den friske Luft vil gjøre mig godt."

„Lad mig da idetmindste holde Dem under Armen."

„Tusind Tak for Deres Omhu, men jeg er nu fuldkommen rask."

„Er De vis derpaa?"

„Fuldkommen vis."

„Hvorledes kom det over Dem?"

„En Svimmelhed, et pludseligt Ildebefindende; o, den friske Luft gjør godt."

„Det glæder mig usigeligt; De gjorde mig baade angst og bange."

„Formegen Ære, Majestæt!"

„Det er simpel Gjengjæld; hvormegen Omhu viser ikke De, naar jeg er syg. Forkjøl Dem ikke."

„Nu er jeg ganske restitueret, nu er jeg ganske til Deres Majestæts Tjeneste."

„Tør jeg tage Dem paa Ordet?"

„Naturligviis, skjøndt jeg ventede ikke den høie Naade —"

„Jeg kommer netop fra min Søn, han var i et afskyeligt Humeur idag; kan De Intet gjøre for at opmuntre ham?"

„Jeg gjør min Flid, men Statens Sager maa passes."

„Og der er saare meget at tage vare, det har jeg altid sagt; De arbeider formeget, De tager Dem for store Byrder paa Deres Skuldre."

„Jeg gjør saa meget, jeg formaaer."

„De overanstrenger Dem, Greve, i Sandhed, De overanstrenger Dem; gid jeg turde tale ligefremt med Dem, ikke som Dronning med Ministeren, men som Veninde med Ven."

„Det er en saa stor Udmærkelse, en saa overordentlig Nedladenhed og Naade —"

„Etiketten tilside, De er en syg Ven, sæt Dem her i Divanen, vi ville sladdre i al Fortrolighed sammen."

„Majestæt, lad mig kun staae."

„Nei, det er nu en Grille, jeg kan ikke lide at see op til Dem. Sæt Dem, jeg ønsker det, saaledes ret vis a vis. Tør jeg nu tale ligefremt."

„Ja, Deres Majestæt, jo mere ligefremt De taler, desto oprigtigere kan jeg svare."

„Min Gud, De gløder jo, De har Feber, Haanden brænder — Struensee, jeg er bange, De er alvorlig syg."

„Jeg befinder mig vel og brænder kun af Begjærlighed efter at erfare, hvad Deres Majestæt ønsker at vi skulle tale om."

„Det er et lille Spørgsmaal, jeg vil gjøre Dem, men lov mig, at svare mig oprigtig."

„Kan min Dronning tvivle derom?"

„Ja kald dette Spørgsmaal hvad De vil, men det piner mig nu engang. Siig mig ærligt og oprigtigt: „Hvem var det, der sidst gik ud af denne Dør?"

Struensee blegnede og sprang op af Divanen, thi han var ikke fattet paa sligt et Spørgsmaal, og den bratte Maade, hvorpaa Enkedronningen frembragte dette, efter et saa langt og venligt Omsvøb, forfærdede ham ligesom det overvældede ham.

„Deres Majestæt!" stammede han.

Juliane Marie betragtede ham stift og uafbrudt og tilføiede med sødlig Tone den ondskabsfulde, rolige Bemærkning: „Min Gud, forfærder et saa simpelt Spørgsmaal Dem i den Grad; De seer jo ud som et Spøgelse."

Diplomaten greb sig dog snart i den overraskede Situation og søgte nu saa godt som muligt at redressere Feilen.

„De har Ret, min Dronning, Spørgsmaalet er saare simpelt; jeg forfærdedes kun over, at jeg et Øieblik troede mig at være Arrestant og drømte, at De var min Forhørsdommer. Vilde det ikke være forfærdeligt nok?"

„Utaknemmelige! man ødsler Venskab paa Venskab paa Dem, og saa lader De En vide, at De vilde frygte en Venindes Dom —"

„Om Forladelse, jeg har Uret; men jeg sagde Dem, at jeg var syg og behøvede Rolighed."

„Den skal De faae, saasnart De har sagt mig, hvem det var, som flygtede ud af denne Dør et Minut før jeg kom."

„Min Dronning, Feberen er endnu ikke ganske gaaet over, thi jeg føler tilfulde, at jeg maa gjøre Vold paa mig selv for ikke at falde tilbage i samme Illusion, som før."

„Ah, De vil undvige mig. Nu, jeg skal hjælpe Dem saa godt jeg kan. Det var en ung, let, svævende Fod, saa let og ungdommelig, at naar ikke Silkekjolens Raslen var hørt, vilde man troe, at det var en Sommerfugl, der var fløiet gjennem Gangen."

„Majestæt, jeg veed ikke, hvor De vil hen?"

„Jeg vil hen til min Svigerdatter!“

„Men Veien til Hendes Majestæt Dronningen gaaer ikke igjennem mit Værelse.“

„Ikke? det lader dog til det, jeg skal adspørge hende selv.“

„Ikke et Skridt videre, min Dronning!“

„Hvem vil forbyde mig det?“

„Jeg, Ministeren.“

„Med hvad Ret?“

„Med den Ret, Hans Majestæt Kongen har givet mig.“

„Har han givet Dem Ret over min Person?“

„For det Tilfælde, at De vil bibringe Kongen eller Dronningen en Krænkelse, ja!“

„Har De noget Skriftligt?“

„Ja!“

„Nu velan, saa benyt Deres Magt, Hr. Minister, jeg er kun et værgeløst Fruentimmer, De er den Mægtige, og jeg lader Dem herved vide — Dem alene, at jeg ikke vil taale nogen Rival, ihvem det end er.“

„Og jeg, Hans Majestæts Minister, siger Deres Majestæt, at De skal taale en Rival i den regjerende Dronning, thi hun har ligesaa stor Adkomst til Kongens Hjerte som De.“

„Til Kongens, ja Gud bevares, det er der jo Ingen, der nægter, men ikke til Deres Hjerte.“

„Til mit — hvad er det, De siger — De vover at troe?“

„See ikke saa vred ud, jeg troer Intet — og dog — kjender De Jalousi?“

„Men, min Gud, det er jo en forfærdelig Supposition.“

„Ja, paa Alles Læber er den farlig nok, men her er det kun en Bebreidelse, thi deres Fremgangsmaade imod mig i mange Tider har givet mig Grund til at troe, at De, naar De nu vender mig Ryggen, er en Troløs og en Forræder.“

„Deres Majestæt, glem ikke Deres høie Stilling.“

„Det er Dem, der bringer mig til at glemme den. Hvorfor har De i to lange Aar ladet mig svæve i Uvished, om jeg havde noget Værd for Dem eller ikke; hvorfor har

De gjort mit Hjerte til en Boldt for Deres Luner? Er det min Skyld, at De forstaaer at henrive enhver Qvinde til at glemme sin Værdighed? Har ikke Catharine af Rusland følt sin Afmagt ligeoverfor Dem? Nuvel, jeg har vidst, at der gaves Fruentimmer, hvis største Lykke bestod i, at saamange Mænd smægtede og fortvivlede for Deres Skyld — nu veed jeg, at der ogsaa gives saadanne Mænd."

„Hør mig, min Dronning!"

„Nei, jeg vil Intet høre; jeg veed, at De vil sige, vi ere hverken hinanden lige i Rang eller Alder. O, jeg gjør jo heller ingen Fordringer, De har selv saa ofte sagt mig, at De gifter Dem aldrig, dermed var jeg tilfreds, jeg er nøisom, jeg kan lade mig nøie med nok saa lille en Part af Deres Venskab — Deres Hengivenhed — men gjør med mig, hvad De vil — jeg taaler ikke, at Nogen bemestrer sig Dem, jeg har den Ældres Ret, De har drevet et Spil med mine Følelser, jeg indseer det Latterlige deri og kan dog ikke ændre det, men det kan jeg, hævne mig, hvis en Anden gik seirende bort, hvor jeg maa twinge mig til Resignation og nøies med maaskee kun et Skin af Venskab."

„Jeg bønfalder Dem, tal ikke saaledes; jeg beder Dem blot at høre mig."

„Struensee, jeg vil høre Dem, men jeg veed, at jo bedre De taler, jo grusommere vil jeg finde Dem."

„Majestæt! De veed, at en ulykkelig Kjærlighed har forbittret mit foregaaende Liv. De veed, at jeg aldrig gifter mig, at jeg nærer den dybeste Underdanighed for Dem og jeg vover at sige det, det sandeste Venskab for Dem. At Flere have yttret og tilkjendegivet mig noget Mere, er visselig ikke min Skyld. Jeg holder mit Løfte, Venskab for Alle, Kjærlighed for Ingen. Lad derfor det Udtalte være glemt paa begge Sider, intet Nag, ingen Hævn, ingen Lidenskab og mindst af Alt Jalousi, thi ikke blot er jeg for uværdig og ringe til at være Gjenstand for slige, men jeg veed, at jeg Intet har gjort, der kunde berettige til at troe, at jeg gav Nogen større Part af min Hengivenhed end Andre."

„Giv mig Deres Haand, De er en ædel, en høihjertet Mand, men De kan ikke selv bedømme Virkningen af Deres Maade at være paa. Jeg vil troe, at Deres Hensigt aldrig har været at vække noget Haab hos Nogen, men De har desuagtet vakt et saadant Haab hos Forskjellige — og kan De saa forbyde Haabet at yttre sig?"

„Min Dronning, lad os nu afbryde her."

„Hvorfor? fordi det er en Lettelse at give mit arme Hjerte Luft. Er jeg da den Eneste? Og har De aldrig før hørt, at en Enke paa fyrgetyve Aar har bejamret sin egen Svaghed?"

„Men naar jeg nu forsikrer Dem."

„Tal De Fornuft til et Hjerte, det Sprog forstaaer det ikke."

„Tal ikke saaledes, Deres Majestæt, det anstaaer ikke en Dronning."

„Hvem har lært mig at glemme, at jeg er det? Har jeg ikke itide advaret Dem at lege med et Hjerte, ja jeg har endog truet Dem med Hævn. Men nu, nu veed De altfor godt, at jeg ikke engang kan hævne mig, thi De har afvæbnet mig —"

„Majestæt!"

„Nei, for Dem vil jeg kun være Juliane Marie, det jeg i Virkeligheden er — en stakkels Tilfideſat, en værgeløs Qvinde. Ja, Struensee, De er mere end grusom imod mig, thi for ikke at ægge min Hævn, daarede De mig med den usalige Tanke, at De følte en mere end almindelig Interesse og Hengivenhed for mig, og da jeg var fangen i dette Næt, først da kaster De Masken og siger: Majestæt! der er for stor en Afstand imellem os. Der bør reises en Skillevæg imellem os. Jeg bør enten ægte eller elske en Anden."

„Min Dronning, hør mig dog. Jeg er ikke den Skyldige, som De troer, det er vel sandt, at jeg en Tid har søgt at afvæbne Deres Hævn, men —"

„O, De tilstaaer det dog, og skete det ikke ved Venskabs-, jeg kan næsten sige ved Hengivenheds- og Kjærligheds-

beviser, som let egnede sig til at indbyde et taabeligt Qvindehjerte i indbildske Drømme."

„Ved min Ære, det var aldrig min Hensigt."

„Det troede jeg længe selv, men nu, hvilke Ord lod De dog falde før, kunde De paa nogen følelsigere Maade saare mig?"

„Men, min høie Dronning, De lod til at ville gjøre Skridt, som vare uoverlagte og kunde fremkalde et ubyggeligt Røre —"

„Nævn De kun det rette Ord!"

„Vilde det ikke have været en forfærdelig Hofskandale, om Deres Majestæt var ilet til Deres høie Svigerdatter?"

„Det vilde det — hvis jeg havde gjort det."

„Var det ikke Deres Hensigt?"

„Ingenlunde!"

„Hvad var da Hensigten?"

„De vil vide det?"

„Ja!"

„Jeg vilde see og vide, om De elsker hende, eller om jeg tager feil."

„Og hvad Resultat opnaaede min Dronning?"

„Det sørgeligste, jeg kunde naae — De nærer saa stor Interesse for min Svigerdatter, at De uden Betænkning vilde opoffre mig, dersom De kun havde Valget imellem os To."

„Pligten maatte tvinge mig dertil, Kongen er min Herre, kun ved ham har jeg Magten ihænde. Rogtede jeg ikke min Plads slet, ifald jeg tillod, at den regjerende Dronning, hans høie Gemalinde, krænkedes i hans eget Huus?"

„De nærer stadig større Interesse for hende end for mig, med Fløiels Handsker trykker De stedse Pilen dybere og dybere."

„Tiden vil mildne meget, Deres Majestæt, det smerter mig, at De er falden paa Tanker, som min underdanige Stilling forbyder mig at udtale mig om."

„Hvorfor? naar jeg nu netop ønsker det, Struensee."

„Saa turde jeg desuagtet ikke vove det."

„Solen tør altsaa ikke vove at beskinne Jorden."

„Min Dronning, Intet om dette, Sligt tør en Undersaat ikke høre paa."

„Altid Undersaat og ikke Andet. De er factisk Regent, og jeg, det lod De mig føle før, er Deres Magt undergiven; men ikke blot i denne Forstand er det mig, som vilde smigre mig ved at være Deres Ligemand, ogsaa i en anden. De elsker mig ikke; nei, gjør ingen Indvendinger, De har saa godt som sagt det; men De veed, at mit Liv, mine Tanker tilhører Dem. De har et andet, et grusommere Herredømme over mig end nogen Anden. Lad os da tale om og undersøge, om det endnu aldrig er skeet, at en Enke, nedsteget fra Thronen, har rakt sin Haand til en Greve eller en Hertug."

„Majestæt, jeg bønfalder Dem."

„Jeg taler kun om et Fornuftgiftermaal, min Herre; jeg er kjed af at være Enke. Giftede Erik Menveds Moder sig ikke med den holsteenske Greve?"

„Han var Regent."

„Og De regjerer, De regjerer to Kongeriger, han regjerede kun et lille Grevskab."

„Men hvortil min Dronning dette, da jeg dog ikke kan gifte mig?"

„Jeg vil kun motivere hvorfor jeg ønsker det. Dronningen hader mig; jeg hader ikke hende, men Venskab kommer der aldrig imellem os, uden — —"

„Uden — —, min Dronning?"

„Uden at jeg seer, at hun ikke er min Lykkes Hindring. Naar jeg er Hertuginde, Deres Hustru, er hun min Souverain; jeg kan da trøste mig ved een Besiddelse og overlade hende Riger og Lande."

„Og De vilde nøies med en Vens Hjerte?"

„Ja, Struensee, thi denne Vens Hjerte indeslutter Alt, hvad jeg elsker og agter paa Jorden. Hoffolkenes Spot, min Svigerdatters Triumf, Verdens Bemærkninger — Alt vilde være mig ligegyldigt; jeg vilde nøies med hans Venskab, for

at kunne klynge mig til hans Arm og sige: han har reddet mig fra Smerte, jeg bar reddet ham fra Fald."

„Hvis De vidste, min Dronning, hvad jeg lider."

„Og jeg lider ikke? De lider, og vil at jeg skal skaane Dem; men har De skaanet mig, eller viser De mig endnu Skaansel? Jeg viser Dem, at jeg vil lade mig nøie med en lille Afkrog af Deres Hjerte, at De ved mig kan sikkre Dronningens Ro og Herredømme, Kongens Tryghed, Deres egen vedblivende Storhed og Indflydelse, og De svarer: skaan mig, jeg lider, og ved at række Dem min Haand, vilde jeg lide endnu mere."

„Majestæt, De har besynderlige Tanker om mig; jeg maa dog give Dem Grunde, hvis De blot vil tillade mig at fremføre dem."

„Tal, tal, jeg ønsker Intet hellere."

„Hvorofte har jeg ikke maattet høre, at jeg er en Parvenu, en Eventyrer, at jeg har forhexet Kongen, Dronningen, Deres Majestæt og det hele Hof."

„Og er det ikke sandt, Struensee? Jeg for min Deel sværger, at det er sandt."

„De har lovet at høre mig med Rolighed. Majestæt, Deres Haand vilde ikke kunne frelse mig ligeoverfor Adelen og Folket. Jeg har været som Virtuosen, en ganske god Mester paa mit Instrument, men nu er mit Repertoire udspillet; jeg veed, at jeg ikke i Længden vil kunne gjøre min Stilling holdbar. Naar jeg nu om kortere eller længere Tid falder, falder jeg ene; men knyttede jeg min Skjæbne til nogen Andens, vilde jeg rive den med i Faldet; med mig allene falder en Mand, et System — med Andre, nøie forbundne, turde maaskee et Dynastie falde."

„Det er umuligt."

„Kan De benægte Hadet imod mig?"

„Jeg nægter Intet, men jeg veed, at ved mig vilde De staae fast."

„Langtfra, Raseriet vilde voxe, man vilde raabe ud paa Gader og Stræder: Nu er den Mægtige bleven almægtig, bort med Dictatoren og med alle Hans."

„Saa kjender De mig slet; vi mangle ikke Energi, Haand i Haand ere vi ubetvingelige."

„Saaledes troer De, men Grunden er undergravet, De vil gaae over Broen med mig, kald det Had, Uvillie, Modløshed eller Sygdom — jeg kan, jeg tør ikke, min Dronning!"

„Saa lad mig sørge anden Gang som Enke, thi nu har jeg begravet min bedste Livsledsager: Haabet. Nei, De vil ikke haane mig, fordi jeg, skjøndt ældre end De, har følt saa varmt for Dem; maaskee troer De endnu, at det kun var en flygtig, en ærgjerrig Tanke, der greb mig, eller De tog det som en Qvindestolthed, en Triumph, jeg vilde opnaae. Blad da i mit Livs Bog, og see, om De kan finde nogen Modsigelse deri. Jeg har bønfaldet Dem og er bleven tilbagestødt. De lider, De er syg, siger De? O, mindes De, da jeg var syg for et halvt Aar siden, da alle Læger havde opgivet mig, hvad var min Sygdom — Ingen, Ingen kunde helbrede den, jeg paakaldte Døden som en Befrielse, som en Udgang af al Smerte — da kom De, De, Struensee! — ikke stolt, som den mægtige Statsmand, men deeltagende, som en kjærlig Ven, som en Skriftebroder ved en stakkels Synderindes Leie. De saae Alt, De vidste Alt. Med Taarer i Øinene, med sittrende Stemme vilde De mildne det stakkels Offers faa Øieblikke, De havde dog ikke Hjerte til at nægte en Døende den sidste Barmhjertigheds Skjærv. De fremrakte Deres skjælvende Hænder, De lagde dem, fulde af Godhed og Mildhed, paa mit syge, næsten brustne Hjerte og spurgte: „Lider De der?" Men jeg, o, De saae det vel — gjennemstrømmet af en ny Ild, et nyt Liv, et nyt Haab, svarede Dem, lykkelig for første Gang i mit Liv: Nei, nei, nu lider jeg ikke mere!"

„Jeg er sønderknuust, min Dronning, ved at have forvoldt Dem Lidelser. Gid jeg med mit Liv kunde kjøbe Dem Sindsro."

„Struensee, det kan Du, naar Dit Liv tilhører mig."

„Min Dronning — jeg har givet Dem Grunde — det kan aldrig skee."

„Aldrig? Tilbagekald dette forfærdelige Ord, jeg vil vente, Struensee, jeg vil haabe, jeg vil fortvivle, men tilbagekald et Ord, der dræber."

„Det er sagt — uigjenkaldelig sagt."

„Saa lær mig da at hade, lær mig at sønderslide mig selv, lær mig at tilintetgjøre Den, der adskiller os."

„Hvorledes, endnu har De denne forvorpne Tanke?"

„Ja, nu mere end nogensinde — det er Hende, der er trængt ind i Løvindens Hule — det er Mathilde, der forbyder Dig at høre Fornuftens og tilladelig Kjærligheds Stemme, for at gotte hendes Had træder Du mig under Fødder, kun en Dronning kan Du værdig offre paa en Dronnings Altar, I ere Skyldige!"

„Afskyelige Paafund! — Kun Helvede selv har udslynget slige Ord."

„Struensee, jeg veed ikke mere, hvad jeg siger, jeg er vanvittig, o, jeg er vanvittig over denne Haardhed."

„Min Dronning, jeg maa forlade Dem, fra nu af intet Ord mere."

„Min Ven, Struensee, gaae ikke, jeg vil knæle, bede Dig og hende om Tilgivelse — kun, forband mig ikke, had mig ikke!"

„Slip mig, Dronning, betænk Deres høie Stilling, fat Dem dog, tag for Guds Skyld Deres Haand fra min Hals, nu bønfalder jeg Deres Majestæt — dersom Nogen kom."

„Gid Nogen vilde komme, o, gid jeg ikke maatte see Dagen efter denne, men dø her — her."

„For Deres Majestæts Værdigheds Skyld — det er jo en Voldshandling. Tilgiv!"

Struensee gjorde en fortvivlet Anstrængelse og rev sig løs. Hans Ordenskjæde blev sønderrevet i Enkedronningens Hænder.

Han forlod ilsomt og i frygteligt Oprør Gemakket.

Juliane Marie segnede livløs til Jorden.

Ikke en Lyd hørtes i Gemakket, uden Lyden af det eensformige Taffeluhrs Pulsslag. Men over dette Uhr sad Dødens fule Beenrad, med den frygtelige Lee i Haanden slottet til sit

Timeglas, og over dette var dybt indgravet nogle latinske Ord, der, oversatte, lode: „Tiden iler".

En Verdenssandhed. Tiden iler; hvergang Glasset vendes og Sandet fyldes i den øverste Retort, varsle Sandkornenes Fald, at Tiden iler, de drysse eensformigt ned, de travle Sandskorn, hver for sig en lille faldende Verden. De minde om, at Intet standser Tidens Flugt. Det er det samme Sand, det samme Timeglas, men for hvert Sandskorn, der falder, udslukkes et Liv paa Jorden, bortflygter en Sjæl fra de Levendes Tal, saamegen Virken, saamegen Aand og dog kun et synkende Sandskorn; selv det sidste i Glasset maa med naar Touren kommer, thi Tiden iler, og Standsning eller Opsættelse findes ikke. Ikkun Døden griner og triumpherer. Den venter og er sikker i sin Sag. Døden har ingen Hast, den iler ikke — Døden kommer tidsnok.

Da Juliane Marie reiste sig og saae sig om, begyndte Skumringen at falde paa.

Struensee var taget bort.

Til Hoffesten forberedte Alle sig. Kun Struensee kjørte som en Besat over Stok og Steen, som om han vilde fly Parcernes Sax. Enkedronningen befandt sig endnu i Ministerens inderste Arbeidsværelse; Kongen var sovet ind under Brandts Forelæsninger. Dronningen sad drømmende ved sine Børns Portraiter og Rantzau søgte forgjæves hele Slottet rundt for at finde sin Herskerinde, hvem han havde noget Vigtigt at melde.

Ikkun i Ministerens Helligdom var der roligt. Enkedronningen havde lydløst reist sig, og udmattet, som hun var, havde hun ladet sig falde ned i Divanen. Hun sad maalløs og stirrede vildt paa de brudte Stykker af Ordenskjæden, som hun endnu holdt i sin Haand; hun stirrede og stirrede, hun smilte og hun græd, hun troede selv, at hun var vanvittig.

„Elsker jeg ham virkelig?" spurgte hun hvisende sig selv, „jeg troer det — nei, jeg troer det ikke, jeg vilde stinge ham til Døde — og er nu selv — et Offer. Han forlod mig med Afsky og Ringeagt, mig, Juliane Marie, femte Frederiks Dronning. Alt, hvad han efterlod mig, var denne Kjæde,

disse brudte Guldlænker. Det er din Storhed, der brast i min Haand — og det er min Menneskelighed, der brast med den. Barnagtighed, jeg har seet Qvinder paa den lille Skueplads lide mere krampagtig end dette, og hvorfor? — for at lytte til Tilskuernes Bifaldsmumlen og for at faae nogle ynkelige Dalere — en Maanedsgage for sin Uleilighed.

Og jeg — skulde ikke kunne græde, jamre, hulke for et Kongerige, for Herredømmet, for Magten? Men man paastaaer, at den, der spiller Elskerroller ret naturligt, kommer uvilkaarligt til at elske den, med hvem han spiller. Godt, jeg troer det, mere endnu, jeg veed det — og jeg? jeg gaaer, som enhver af disse smaa Acteurer, rolig hjem med den, jeg er viet til, og lader min Elsker styre sin Cours. Naar Comedien er ude, tages Sminken af, og naar Acteuren staaer i Slobrok og Tøfler, ligner han alle andre Dødelige — men kan han sove? Bah — han kan læse paa sin Rolle til næste Dag — saa lukkes hans Øine tilsidst af Trætheд. Lønnen trøster ham; ogsaa Visheden at have spillet godt. Atheniensernes høieste Roes var at forfærde de Uforfærdede, — at faae en Skuespiller til at glemme, at det var Spil — ypperligt — selv at glemme det — herligt, græde, smile, besvime, men altid, som Fuglen, tilbage til samme Maal. Godt. Dit Lod er kastet, Struensee; om jeg elskede Dig høiere end Lyset, skal Du dø, om saa jeg selv skal synke under Vægten. Du kjender ikke en Qvinde. En smilende Blomst kalder Du en Qvinde, et Legetøi — Sceptret er Manden, Kronen er Qvinden. Hvad gjør det, at hun lider? Naar Aarsagen lider mere, er hendes Lidelser jo kun en Nydelse, et Haab, det sødeste af Alt, en Hævn. At styrte sit Offer ned fra Klippen, hvilken Fryd, men at hefte ham ved en usynlig Snor, saa at Dødsangsten kan gjentages — — det kildrer Sjælen, det læger dybe Saar. Hvad lever Gud af? Af sine Sjæles Lovsang — og en forsmaaet Qvinde lever, aander af sine Fjenders Dødsskrig. Men naar Svagheden nu kommer og overmander Hævntørsten? Jeg vil see paa denne brudte Kjæde — det vil give Kræfter."

Grev Rantzau bankede paa Døren. Uden at røre sig fra Pletten, uden at give enten Tilladelse eller Lyd, stirrede Enkedronningen endnu bestandig paa Kjæden, kun paa den.

Rantzau aabnede Døren, hun mærkede det ikke. Han traadte hen til sin Herskerinde; hun forundrede sig ikke, hun vidste, at hendes lydige Slave var der, men Juliane Marie saae ikke op.

„Deres Majestæt, for Guds Skyld."

Hun saae paa Kjæden og taug.

„Men hvad er dog dette!" udbrød Rantzau forfærdet.

„Der er Struensees Liv, der er gaaet itu."

„Den mægtige Mand, hvor er han?"

„Han er ikke mere — han var."

„Er han da ikke mere Kongens Minister?"

„Tosserne kalde ham saaledes' men jeg —"

„Deres Majestæt!"

„Jeg siger, at han var det."

„Men forklar —"

„Han er en forfærdelig Forbryder — to Dronninger elske ham."

„Een, mener Deres Majestæt."

„To, Rantzau, to."

„Umuligt, Majestæt!"

„Som jeg siger, Hustruen og Moderen."

„De anklager Dem selv?"

„Ja!"

„Vee os Alle!"

„Vel, men ham først."

„Jeg forstaaer det ikke."

„Rantzau, De er en klog Mand, men det er Dem for høit."

„Skal han da bort?"

„Han skal døe."

„Fordi han elsker?"

„Fordi han elskes."

Rantzau rystede paa Hovedet og indtog en ventende Stilling.

Juliane Marie blev længe taus.

Endelig udbrød Rantzau frygtsomt:

„Majestæt —"

„Rantzau!"

„Jeg venter Deres Majestæts Ordre."

„Man maa tage sig iagt, han er ikke rigtig død endnu. Der var saa megen Aand i denne Larve, at Legemet bevæger sig endnu i nogle Bridninger — Convulsioner, kun Convulsioner."

„Kom til Dem selv, min Dronning."

„Af Vane aabner han endnu engang Øinene; han griber Pennen for at skrive Andres Dødsdom, men han aner dog at han selv er død."

„Lad os forlade dette Sted."

„Lad os give ham Naadestødet."

„Jeg adlyder Deres Majestæt."

„Prægtigt talt; Adelen maa samle sig i Stilhed, de skal Alle med til Gravvollet. Vi maae have et lystigt Bal."

„Jaften?"

„Til en Dødshævn er det for tidligt."

„Jo før, jo heller."

„Du forstaaer det ikke, Rantzau; han skal ikke myrdes, han skal døe."

„Jeg glæder mig dertil."

„Kjender Du denne Karl Henrici?"

„Skulde jeg ikke kjende ham?"

„En skarp Kniv, sleben til begge Sider."

„Man kan bruge ham til Alt."

„Saanær som til noget Godt."

„Struensees Fald er dog et stort Gode."

„Altid feil — det er en stor, men en nødvendig Ulykke."

„Min Forstand staaer stille."

„See at faae Lidt af hans Forstand."

„De gjør Dem lystig over mig, min Dronning."

„Det er fordi jeg selv er lystig. Det er en Jagt, et ædelt Vildt."

„Men hvad vil Kongen sige?"

„Det jeg dicterer."

„Godt!"

„Vi forstaae slet ikke hinanden, Rantzau."

„Hvornaar skal det skee?"

„Tre Maaneder fra Dato."

„Det er altfor længe."

„Han er ikke moden før den Tid."

„Som Deres Majestæt befaler, blot han ikke undslipper os."

„Det skal jeg sørge for, jeg dandser med ham."

„De, Majestæt?"

„Hvem ellers?"

„Jeg kan ikke undvære ham, men jeg maa. Du skal lære mig at kjende."

„Jeg er ikke uden Frygt."

„Tag denne brustne Kjæde og gjem den vel; naar Du seer mig vakle, forstaaer Du, jeg hører jo til det svage Kjøn, saa viis mig Kjæden."

„Og det skal være Tegnet?"

„Ja, Rantzau, skee hvad der vil — om jeg sov i hans Arme og Du viste mig Kjæden, skulde han døe."

„Majestæt, jeg skal vise Kjæden i rette Tid."

„Og om jeg raabte: Hold inde, saa skal han døe, og om —"

„Jeg gruer, min Dronning, for denne Voldsomhed."

„Rantzau, Du skal sværge, at om jeg dækkede ham med mit Legeme, saa skal han døe."

„Vel, jeg sværger ved min Ære, han skal døe."

„Sværg en høiere Ed, Rantzau."

„Ved Kongens Liv!"

„O, en Spindelvæv mod Struensees; nei, sværg ved Kjæden der."

„Ved denne Kjæde sværger jeg."

„Godt, nu troer jeg Dig, nu staaer det fast."

„Lad os nu forlade dette Sted."

„Bryd Dig ikke om mine Taarer, giv mig Din Arm;

spørger Nogen, da svar ikke — Ingen skal vide, at Juliane begræder Struensee!"

Hun vilde reise sig, men sank hulkende ned igjen i Divanen, hvor hun blev endnu i 10 Minutter, derpaa sprang hun heftigt op, tørrede sine Øine, greb Rantzaus Arm med frygtelig Kraft, idet hun sagde: „See saa, nu er det beseglet!"

„Min Dronning, det staaer altsaa fast?"

„Du har jo Kjæden, Rantzau — han skal dø e!"

Og uden at sige noget Mere, kastede hun et Blik om i Værelset og forlod ved Rantzaus Arm Gemakket gjennem Kongens Corridor.

Femte Capitel.

Storm.

Siden de sidst beskrevne Begivenheder var der indtraadt stor Spænding og Kulde ved Hoffet, mellem Enkedronningen og Arveprindsen paa den ene Side, Kongen, Dronningen og Struensee paa den anden.

Juliane Marie residerede hyppig paa Fredensborg, og kom ikke oftere end Anstanden fordrede ind til Hovedstaden.

Struensee begik den Feil at møde Enkedronningen med Kulde. Han kunde vel efter det sidst Foresaldne ikke med Venlighed komme Enkedronningen for Øine, og det kan vel forsvares, at han saameget som muligt søgte at forhindre, at Enkedronningen talte i Enrum med Kongen, men hvad han ikke kunde forhindre var, at Grev Rantzau-Ascheberg, Kongens gamle Ven, kom til Kongen, og skjøndt denne skyldte Struensee mange Forbindtligheder, advarede Grev Brandt dog

altid Ministeren at tage sig iagt for denne Statsmand, der havde stor Indflydelse i begge de fjendtlige Leire. Den mægtige Minister var imidlertid trods mange Advarsler baade af den redelige Falkenskjold, Oder og selv af Ministerens egen Broder, Justitsraad Struensee, temmelig tryg, at han vilde styrtes som Minister anede han vel, men at det var saa nær forhaanden, og at dette vilde skee paa saa voldsom og grusom en Maade, kunde Ingen faae ham til at troe.

Enkedronningen og hele det Parti, der vilde styrte Struensee, dannede nu ikke blot et tætsluttet Parti, men endog en complet Sammensværgelse, og saa slet var Cabinetministeren betjent, at ikke en Eneste oydagede ham deres mørke Planer.

Den første Yttring af offentlig Uvillie viste sig ved den norske Gardes Opløsning og Gardisternes Hensættelse under forskjellige andre Regimenter.

Garden blev ved Appellen samlet paa Slotspladsen, der blev Kongens Opløsningsdecret oplæst for Fronten, først under dyb harmfuld Stilhed, dernæst under sagte Knurren, men da Gardisterne skulde begive sig til Casernen, for derfra enkeltviis at fordeles blandt de andre Regimenter, udbrød et formeligt Oprør i Gothersgade ved Exerceerhuset; man vilde tilbage til Slottet, sagde man, thi det stred mod Aftalen, at Gardisterne, der rangerede med Armeens Underofficerer, nu skulde tjene som Menige og ikke turde betroes Bevogtningen af Hans Majestæt Kongens Person, som man var meget bengiven.

Officererne satte sig til Modværge og trak blank samt vilde fugtle Gardisterne til Lydighed, men Nordmændene afvæbnede Officererne, brød deres Kaarder itu, kastede dem i Rendestenen og marscherede tilbage til Slottet, hvor de fordrev Vagten og indtoge dens Plads. Omsider fik man ved gode Ord og store Løfter disse Mennesker beroligede, blandt Andet ved at love dem Permission og Hjemforlov, hvormed de Fleste lode sig nøie.

En betydelig Restlønning blev dem ogsaa ved denne Leilighed udbetalt, og dette Exempel hjalp mere end alle Over-

talelser til at sætte ondt Blod i Holmens Matroser, der ligeledes havde flere Maaneders Lønning tilgode.

Hoffet erfarede dog itide, at Matroserne ligeledes vilde komme en masse og begjære deres Løn, og den Dag, som dertil var bestemt, tog Kongen, Dronningen, Struensee og Majestæternes Hofstat om Morgenen ganske tidlig ud til Hirschholm Slot.

Matroserne, der vare ganske godt instruerede, lode sig dog ikke skræmme derved.

Ogsaa her spillede Nordmændene en fremragende Rolle, thi disse Matroser vare nedkaldte til Tjeneste fra deres Fødested, og mange af dem laae bogstavelig i den for dem fremmede By og led Nød, fordi den dem tilkommende Lønning udeblev.

Det er endnu ikke bleven godtgjort, hos hvem Feilen laa. Struensee har aldrig nægtet eller tilbageholdt nogen Soldat- eller Matroslønning. Rimeligviis var det et Krigspuds, som hans Fjender anvendte for at lægge ham endmere for Had, og for ved det Røre, som saadanne Petitioner i Masse maatte fremkalde, lettere at faae Leilighed til at faae ham styrtet.

Man maa vel erindre, at Struensees Regjering var et heelt nyt System, og at det derfor gjaldt for dets Modstandere saa klart som muligt at bevise, at det ikke duede Noget, men at den gamle Regjeringsform i alle Henseender var mere til Folkets, Armeens og Marinens Tarv.

Havde Struensee traadt aabent og modigt frem og erklæret, at det Forefaldne var en begaaet Feil, der var ham imod, og øieblikkelig skulde blive afhjulpen, og at de, som vare Skyld deri, skulde blive afstraffede og mulcterede til Fordeel for Supplicanterne, havde det været godt, men Ulykken var den, at han frygtede at hans tydske Sprog ved en offentlig Fremtræden skulde skade ham eller idetmindste gjøre ham latterlig. Han brugte derfor Mellemmænd dertil, og disse handlede ikke altid i hans Faveur.

En Stafet fra Kjøbenhavn ankom til Hirschholm; man sagde endog, at den var affendt af Guldberg, der sikkert ønskede at Slotsvagten skulde modsætte sig Matroserne Adgang

til Slottet. Hurtig lod Struensee Kongens og Dronningens Vogne forspænde og fulgte dem selv paa Jagt. Længere henne i Skoven holdt beredne Jægere, og der stege Majestæterne tilheft for at jage i de langt bortliggende Skove. Dette var maaskee dog kun et Paaskud for at være bevæbnede, thi Rygtet gik, at Hovedstaden var i Oprør, og man kunde da, hvis Sagen var farlig, redde sig til Kronborg og derfra til Sverrig eller England, hvis Faren var meget stor.

Men Sagen var ikke saa farlig, som den havde Ord for. Hovedparten af de ankommende Matroser vare kun de unge Udskrevne, som først vare bestemte til at afgaae til Algier, men som man senere synes reent at have glemt, og som nu dreve om for Lud og koldt Vand. Man vilde ikke gjøre Oprør, man vilde kun tale med Kongen, forelægge ham den dem skete Uret og forlange Nøden afhjulpen.

Ved Udgangen af Kjøbenhavn havde den 18 Mand stærke Nørreportsvagt villet standse den hele Skare med fældet Bajonet, men Normændene havde afvæbnet Vagten og kastet Geværerne i Stadsgraven. De vilde, sultne som de vare, uden Vaaben tale med Kongen, deres Fader, og forlange Brød, hvis de ikke kunde faae Lønning. Af saa fredelige Folk behøvede Hoffet ikke at frygte Overlast; nogle venlige Ord og noget Mundforraad kunde standse den misfornøiede Masse; men Rygtet, der altid lægger til og gjør en Sneeboldt til en Lavine, havde her overdrevet i den Grad, at Overdrivelsen og den derved opstaaede utidige Frygt kunde have havt de farligste Følger.

En Time senere vrimlede Slotsgaarden af disse stakkels forurettede Mennesker, der iagttoge en prisværdig Orden og Rolighed, men som ledsagedes af en nysgjerrig og urolig Pøbelsværm, der aabenbart var ophidset til at gjøre Optøier, Noget, Matrosernes Holdning dog hindrede dem i. En Officeer traadte frem paa den store Slotstrappe og spurgte hvad man vilde.

„Tale med Kongen!“ lod det med een Mund af tusinde Struber.

„Det er ingen Maade at komme til Kongen paa," svarede Officeren; „Majestæten er desuden paa Jagt. Forføi Eder derfor rolig bort og lad nogle Mænd blive tilbage, saa skal jeg føre dem til Kongen, og de kan da sige Eders Mening."

„Vi ville selv tale med Kongen!" raabte Nogle.

„Er han ikke vor Fa'er?" spurgte Andre.

„Kongen vil Eder vel, det veed jeg!" raabte Officeren; „sig mig Eders Klager, og jeg lover Jer i Kongens Navn at de skulle blive afhjulpne."

„Det er et Ord!" „Det er bravt sagt!" „Kongen leve!" raabte den Ene i Munden paa den Anden.

„Med Forlov, gunstige Herre, tør jeg tale et Ord, jeg kjender Skaden."

„Hvem er J?"

„Jeg er en bekjendt Mand, men Navnet gjør ligemeget."

„Saa maa J henvende Eder til Hans Excellence Cabinetsministeren."

„Nei Tak, jeg lader mig ikke nøie med Capellanen, naar jeg vil tale med Præsten."

„Træd tilbage, eller jeg lader Eder arrestere!"

„Os Allesammen? Det gad jeg seet."

„Ingen Arrestering, vi ville tale med Kongen!"

„Kongen er ikke tilstede, Hans Majestæt er gaaet paa Jagt."

„Godt, det er en stor Fornøielse at høre paa, men vi som Undersaatter ere slæbte hjemmefra, og nu ligge vi hernede og suge paa Labben, er det Ret?"

„Jeg kan ikke svare derpaa, men jeg skal indberette det til Kongen, vor fælleds Herre."

„Det er godt, det skal De have Tak for; men tør De bande paa, at De vil sige det, for vi kunne ikke vente længer; Brød maae vi have, det ere vore Maver nu engang indrettede paa."

„Hans Excellence Geheimeministeren vil sørge for at De faaer Deres Ret."

„Han gjør Fanden! han sørger nok for selv at blive feed, men os glemmer han."

„Lad os holde os til Eder selv," sagde Officeren. „Jeg skal sige Alt til Kongen; men hvorfor henvender I Jer ikke til Jere Foresatte, istedetfor at komme herud?"

„Man gaaer immer den nærmeste Vei, og Kongen, om han ogsaa ligger en heel Deel Miil borte, er dog den Nærmeste. Admiralen har desuden erklæret, at han ikke kan gjøre noget ved den Sag; hvad skal vi arme Mennesker saa gribe til?"

„Mit Æresord giver jeg paa, at Kongen skal erfare Alt, og jeg er vis paa at Eders Nød strax vil blive afhjulpen."

„Gid det var saa vel; vi ere Kongens troe Undersaatter, men vi ere forurettede, baardt forurettede."

„Inden imorgen skulle I være hjulpne, det lover jeg Jer; thi jeg kjender Kongens landsfaderlige Hjerte."

„Det gjør vi med, og derfor ville vi gi'e ham et Hurra og gaae hjem igjen."

„Kongen leve!"

Og dermed rungede et Hurra, som fik Slotsvinduerne til at ryste. Matroserne vendte rolig tilbage til Hovedstaden, og da de ankom udmattede, var der allerede ved Estafet givet Ordre til Forpleining og Udbetaling af Hyren. At Pøbelen fulgte rolig med til Byen falder af sig selv. En halv Time senere var Alt roligt paa Slottet, og nogle Timer efter vendte de kongelige Herskaber med Struensee og hele Jagtfølget tilbage til Hirschholm.

I Kongens Cabinet samledes nu Kongen, Dronningen, Struensee, Brandt og Oberst Falkenskjold. Hver sagde sin Mening, og Kongen var ligesom Struensee meget bleg og altereret. Dronningen saae alvorlig, men ikke ulykkelig ud, Brandt var derimod Sorgløsheden selv og gjorde Bonmots, men Falkenskjold vilde, at Struensee skulde tage Sagen alvorlig og revse Ophavsmændene, samt udrydde Sammensværgelsen.

„Hvem sammensværger sig mod min hellige Person?" stønnede Kongen.

„Nogle magre Køer, der ville fluge Pharaos fede," svarede Brandt.

„Hug dem ned," yttrede Kongen.

„Det strider imod alle Slagterregler; lad os hellere give dem Staldfoder og røgte dem godt."

„Hr. Greve, vi maae tage Sagen alvorlig, man maae oprykke Ondet med Roden," meente Falkenskjold; „bør jeg ikke marschere med mit Regiment til Kjøbenhavn? Hvad mener De, Grev Brandt?"

„Jeg mener, at man maa bære over med sulne Folk; jeg har selv prøvet det paa Jagten, Sulten kan drive til Yderligheder; det Første, jeg havde gjort i en Forlegenhed, var at spise Struensee, for han er saa deilig feed."

„Jeg stemmer for Mildhed," sagde Dronningen.

„Og jeg ønsker, at Admiral Rumohr afskediges."

„Til hvad Nytte?"

„For at statuere et Exempel."

„Da var det bedre at sprænge Sammensværgelsen," sagde Falkenskjold. „Giv mig Fuldmagt. Beringskjold, Eichstedt, Köhler og Rantzau-Ascheberg have Noget for; de bør arresteres; det er en complet Sammensværgelse."

Struensee betænkte sig og sagde:

„Nei, De seer Sammensværgelser overalt, Falkenskjold. Der er Misfornøiede, men ingen Sammensvorne."

„Hvis der er Sammensvorne, saa staae de saa høit, at de ikke kunne rammes," meente Dronningen.

„Hvorfor ikke," sagde Kongen. „Bæk med dem, jeg er dem dog iveien; Du mener det samme, Brandt?"

„Deres Majestæt, jeg mener slet ingen Ting — dog jo, jeg kunde have Lyst til at være Deres Fader."

„Ja saa, hvorfor det, Brandt?"

„Fordi jeg er ligesaa graadig efter en Hertugtitel, som Deres naadige Fru Moder efter en Mand."

„Saa er Du jo en reen Slughals," sagde Kongen og kneb Brandt i Ørene.

Et Øieblik efter traf Kongen Brandt i Næsen og raabte:

„Jeg har det!"

„Kongen faaer en Næse, bliver han saaledes ved," mumlede Brandt misfornøiet.

Kongen gned sig op af Armen og sagde:

„Vi kan styrte Sammensværgelsen paa en nem Maade, naar jeg abdicerer."

„Gud frie os!" udbrød Dronningen, Struensee og Falkenskjold paa eengang.

„Det var et herligt Indfald! Hvad vilde Deres Majestæt saa gribe til?"

„Jeg vilde sættes paa Pension og leve som Privatmand."

„Det vilde ogsaa være en privat Fornøielse; nei, troe mig, Konge er det Eneste De duer til."

„Er Du grov, Brandt?"

„Nei, Sire, det var saa flint sagt, at der skal god Forstand til for at forstaae det."

„Struensee, Brandt er meget ondskabsfuld i den senere Tid. Du maa skaffe mig en anden Selskabsbroder, jeg er kjed af ham."

„Man maa holde ud, Sire, og overbære med hinandens Svagheder, det er gjensidig Pligt."

„Igjen; vent til siden."

„Rumohr skal afskediges," sagde Struensee; „det er det Bedste, for at dæmpe Stemningen."

„Det er halve Forholdsregler," sukkede Falkenskjold.

„Har vi gjort Andet i den senere Tid?" sagde Brandt. „Derfor har vi heller ikke Alle imod os, men kun den største Halvpart, de Modige og de Rænkefulde."

„Vil De bruge Dæmpemidler, saa udbetal Matroserne 6 Ugers Hyre, saa bevarer Regjeringen dog sin Værdighed og udøver en Naade, istedetfor at bruge Strenghed."

„Det lader sig høre," sagde Kongen, „det vil jeg, Struensee, Falkenskjold har bedre Ideer end Brandt."

„Meget rigtigt, men det er dog Altsammen paa Deres Majestæts Bekostning."

„Du har Ret, Pokker veed, hvor jeg faaer alle de mange Penge fra."

„Det er Oder og Justitsraad Struensee, der ruge dem ud, men hvem er det, der kagler for os Allesammen?"

„Det er Dig, Brandt, og de høirøstede Høns skulle først slagtes."

Dette yttrede Kongen med en vis Bitterhed; thi i den senere Tid havde Brandt i sit vrantne Lune drillet Kongen vel meget.

Falkenskjold vedblev at paastaae at man maatte dæmpe Sammensværgelsen ved at gjøre de Sammensvorne uskadelige.

„Siden Ruslandsreisen seer De altid kun Sammensvorne, Falkenskjold."

„Jeg har seet Folk staae øverst den ene Dag, og styrtet i den dybeste Elendighed faa Timer efter. Resoluthed er det eneste Redningsmiddel. Hav idetmindste Deres Papirer i Orden."

„Vær uden Frygt og plag mig ikke med Formaninger."

„Da troer Du vel ikke, at jeg vil formane," sagde Brandt, „men jeg troer ogsaa, at Enkedronningen brygger Said for os. Skamskrifterne flyve ud om os i Tusindevis og det Værste er, at nogle af dem ere ret vittige, saaledes læste jeg forleden i Kongens Have en Indskrift om os To."

„Fortæl, fortæl!" raabte Kongen og gned Hænderne i hinanden.

„Der stod:

„Struensee og Brandt, den So,
Fanden tae dem begge To."

„Naa, Brandt, hvad gjorde Du saa?"

„Jeg tog et Blyant og skrev nedenunder:

Sætningen er ikke blid,
Men den roser Kraft og Vid."

„Det er det Bedste Du endnu har sagt."

„Men nu kommer Moralen, lad os give efter."

„Nei!" svarede Struensee med Kraft, „det er bedre at afskaffe Misbrug end at vinde et Slag; jeg lader mig ikke drage bort fra mine Planer, jeg vil staae og falde for Statens Vel."

„Gid det, De vælger, maa være rigtigt."

Falkenskjold anbefalede sig med disse Ord, bukkede og forlod Gemakket.

Brandt fulgte ham ud og sagde til ham: „Jeg er led og kjed af den Comedie. At være Sygevogter og Galevogter er ikke rart; jeg længes formelig efter, at denne Regjering omstyrtes."

„Men er De vis paa, at komme godt derfra?"

„Bah, jeg kan Loven og Profeterne paa mine Fingre, jeg skal nok svare for mig. Sender man mig Døden, byder jeg ham en Vittighed, saa veed jeg nok, han stikker i at grine."

„Jeg ønsker Dem, at være ved godt Mod," sagde Oberst Falkenskjold, og fremtvang et krampagtigt Smiil.

Saaledes stode Sagerne til henimod Slutningen af 1771. Enkedronningen og Arveprindsen arbeidede og underminerede i Stilhed, men med stor Sikkerhed, og Grev Rantzau-Ascheberg var den ledende Tanke i Sammensværgelsen.

Man paastaaer med Bestemthed, at Grev Rantzau-Ascheberg, der tidligere havde været Struensees ivrige Ven og Beundrer, var lovet Cabinetsminister-Embedet, og at man bedrog ham og gav det til Guldberg, ved hvis Bistand alene Omvæltningen ikke kunde have været gjennemført. Det siges ogsaa, at baade Enkedronningen og Arveprindsen senere vilde trække sig tilbage, men at de Sammensvorne holdt dem til deres Forpligtelser, uden hvilket det Hele vilde have havt et aldeles oprørsk Præg. Men ligesom de Sammensvorne forgrenede sig opad i de kongelige og høiadelige Kredse, saaledes fandt de det ogsaa nødvendigt at slaae Rødder i den lavere Deel af Befolkningen eller idetmindste hos en Deel af den. Man vandt saaledes en Vinhandler ved Navn Jessen, der boede i Kirkestræde. Denne Mand, der havde været Kammertjener hos Frederik den Femte, kjendte bedre end nogen Anden Slottets mange Løngange, Trapper og hemmelige Døre,

hvorved de, der skulde overrumples, vare redningsløs prisgivne.

Ogsaa til at beruse og overtale kunde han være brugelig, og man kan derfor ikke undres over, at man anvendte alt muligt for at faae ham med i Complottet, men han vilde længe ikke deeltage deri, og satte sluttelig som Betingelse, at Enkedronningen og Arveprindsen, for hvem han havde en uhørt Hengivenhed, skulde være med.

Enkedronningen og Arveprindsen holdt sig længe tilbage, men da de Sammensvorne, der holdt deres Sammenkomster i et Huus i Reverentsgaden i Hukken, hvor der tillige var Udgang til Holmens Canal, ikke kunde iværksætte deres Planer uden ved Jessen, tiltraadte de høie Personer omsider Anti-Struensee-Foreningen.

Den Roligheed, som Struensee udviste, forekom dog baade Enkedronningen og Rantzau-Ascheberg for kunstlet og unaturlig. Man frygtede, at det var en Krudtmine, som laae skjult under Blomster og Grønt, og det var ialtfald fornødent at sondere Terrainet, for at erfare hvad Jordbunden indeholdt.

I denne Tro bestyrkedes man ved den Omstændighed, at Kjøbenhavns Commandant Gude havde faaet strenge Ordre, og bestandig holdt Kanonerne skarpt ladte og vendte indad mod Byen. At iværksætte en Folkeopstand fandt man derfor utilraadelig. Rantzau vilde ikke indlade sig paa andet, end hvad der stottede sig paa Kongens Autoritet.

Der blev altsaa ikke andet end en Hofrevolution, et Coup de Main tilbage, og dette kunde kun udføres naar de, der skulde overrumples, befandt sig i den fuldstændigste Tryghed. Man maatte derfor ovenpaa det lange spændte Forhold, som havde herskket imellem de to Hofpartier, søge at tilveiebringe en Slags Forsoningscomedie for at dysse Fjenden i Søvn.

Men dertil behovedes megen Dygtighed og Snildhed, og til dette vanskelige Foretagende, paa hvis heldige Udfald hele Sagen beroede, laante Rantzau-Ascheberg Haand.

Han gik til Struensee, foreholdt ham det Uhyggelige i, at Slægtninge ved samme Hof skulde staae fjendtlige ligeoverfor hinanden, viste det Sørgelige i, at Broder skulde nære Kulde mod Broder, Svigermoder mod Svigerdatter o. s. v.

„Men er det min Skyld?" sagde Struensee, „har jeg ikke udtømt alle Midler for at tilveiebringe et bedre Forhold?"

„Det skal jeg ikke bedømme," svarede Rantzau, „kun veed jeg, at Hoffets Glands og Værd med samt Statens Værdighed taber i Folkets Øine derved, og at Hoffet nødvendigviis først maa være enig indbyrdes, førend Folket kan befinde sig roligt og tilfreds."

„Det er som talt ud af mit Hjerte; kunde jeg tilveiebringe denne Enighed, vilde det være mig usigelig kjært."

„Det kan De, Excellence!"

„Gid De sagde sandt, Hr. Greve!"

„Hør mig og vredes ikke, om jeg kommer med nærgaaende Spørgsmaal."

„Forklar Dem dog, Grev Rantzau!"

„Kommer ikke en stor Deel af Uenigheden fra et Giftermaal, som man ønskede De skulde indgaae med Dronningens Hofdame, Froken Thott?"

„Endeel Uvenner har jeg vel faaet derved — men oprigtig talt, det er ikke Cardinalpunktet."

„Tilgiv, det er alligevel eet af dem. Jeg er vis paa, at saasnart De gjorde Skridt til at forberede et saadant Parti, vilde en Forsoning snart komme istand."

„Jeg kan ikke gifte mig, jeg vil det ikke."

„Men gjør blot smaa Skridt, som om De vilde det."

„Hvad foreslaaer De mig?"

„Et Mesterstykke af Statsmandskunst."

„Jeg kan ikke paatage mig at udføre et saadant Mesterstykke."

„De maa, Excellence, De maa. Idetmindste maa De komme Olie paa Vandet indtil den Hofalliance, som jeg strax skal berøre, er kommen istand."

„De ønsker altsaa en virkelig Alliance?"

„Ja! Enkedronningen ønsker ved mig eller gjennem mig at have nogen Indflydelse paa Statsaffairerne, De optager mig for Formens Skyld i Geheimeconferencen, jeg skal rette mig i Alt efter Dem, saa at det kun bliver en Formsag."

„Vil man være tilfreds dermed?"

„Fuldelig; det indestaaer jeg for."

„Grev Rantzau, engang var De min Ven, o, gid jeg kunde see med Forsynets Klarhed, om De er mine Fjenders Haand eller mine saa Venners sidste Ressource."

„Hvorledes, De tvivler, efterat jeg aabent og ærligt er kommen Dem imøde? Jeg rækker Dem Haanden og De saarer mig."

„Undre Dem ikke, det er ikke Tvivlen om Deres Hjerte, det er kun Omfanget af mine Fjenders Had, der saaer mig til at svimle, saaer mig til at tvivle."

„Jeg beklager Dem af Hjertet, Excellence, har Deres før saa rigtige Dømmekraft nu tabt sit skarpe Syn, saa at De kan tro, at jeg vilde gaae Deres Fjender tilhaande?"

„Det, De siger, er fuldkommen sandt, jeg har tabt min Dømmekraft. Har De aldrig hørt, at den dristige Tømrer, der lagde Træet ved Taarnets Fod, med Sikkerhed veed der at røgte sit Kald? Endnu, da han reiser sin Bygning, gaaer han med Fasthed og Rolighed hen ad Husets Tagværk og Ryg, thi for ham er det det samme som om han gik nede paa Jorden. Men bydes det ham at reise et Taarn, der naaer høit op over Skyerne, et Taarn, hvis Spir skal kunne sees over det ganske Land, et Taarn, hvorfra Menneskene see ud som sorte Puncter eller som travle Myrer, som deroppe i den kolde Atmosphære, hvor Aandedrættet standser og Skyerne falde for det meest øvede Øie, der svimler det for den ellers saa dristige Tømmermand; han har kun een Tanke: Frygt for at falde, kun een Frygt: Tanken om at Nogen, Ven eller Fjende, skal støde til ham og hvirvle ham ned — ned i det forfærdelige Dyb. Raab til ham, han kjender ikke Deres Stemme, nærm Dem ham, han seer Dem ikke — han seer kun sin egen Angsts fordreiede Træk — og siger Du da: „jeg er Din Ven", vil han svare: „Min Ven? jeg kjender

Dig ikke, bliv hvor Du er — Du kunde styrte mig, o, — i Afgrunden."

„Struensee! med gyselig Sandhed har De skildret mig Deres Tanker og Følelser. En saadan Tilstand er saa forfærdelig, at idetmindste jeg ikke havde Mod til at begaae en saa afskyelig Gjerning, og end mindre at sætte mig selv paa en Plads, som afstedkommer saa afskyelige Lidelser. Lad mig da for Dem i den behørige Afstand forklare, hvor liden Nytte jeg kunde have af Deres Fald; lad mig overbevise Dem om, at jeg fremfor Nogen er interesseret i Deres Vel og i Deres lykkelige Vedbliven ved Regimentet. Maaskee De saa vil troe mig."

„Grev Rantzau, jeg er ung endnu og Ungdommens Hjerte knytter sig til Livet, men kjærere end Livet vilde det være mig, om De var mig hengiven. — Nei, nei Rantzau, denne Lykke vilde være for stor, til at den kunde være mulig."

„Tvivl da om Alt, besynderlige Mand, tvivl om Venskab og Taknemmelighed, tvivl om Troskab og om Ordsproget, at det er i Nøden, man skal kjende sine Venner, men tvivl ikke om en Statsmands Egenkjærlighed og Valg af det politisk Rigtige. Træd mit Hjerte og min Hengivenhed under Fødder, men lad min Forstand og m i n Dømmekraft vederfares Retfærdighed."

„Og vil De derved kunne overbevise mig?"

„Ja, jeg gaaer ikke fri herfra, thi enten er jeg en afskyelig Hykler og Forræder mod Dem og mit Fædreland, eller jeg miskjendes bittert og baardt af Dem. I første Tilfælde er det Deres Pligt at gjøre mig uskadelig, i sidste Deres Pligt at gjøre mig Dem og Staten nyttig. Jeg forlanger kun at sætte Dem istand til at domme, hvilket er hvilket, og at handle derefter."

„Tal, jeg beder Dem, Greve, jeg ønsker at overbevises, men tilgiv, om jeg kommer med tusinde Indvendinger; jeg har sagt Dem, det svimler for mig."

„Nu vel, saa skal De lære mig at kjende i Et og Alt, hver Tanke, som jeg har eller har havt, Excellence, vil jeg

lægge frem for Dem; hvad jeg gjør og vil gjøre skal blive Dem klart, tilligemed Bevæggrundene dertil."

„Jeg hører."

„Jeg vil da begynde med mine Tanker ved Deres Ophøielse til Cabinetsminister."

„Ah!"

„Den første Tanke var Fortrydelse, fordi jeg troede mig dygtigere end De."

„Og De havde Ret, men jeg udnævnte ikke mig selv."

„Sandt nok, men De tog imod Udnævnelsen; var det ikke Brøde nok?"

„Unægtelig," svarede Struensee og smilede.

„De næste Tanker vare: Struensee vil begaae Feil paa Feil, Alle ville lee deraf, og jeg, som troede mig dygtigere end De, jeg vilde lee med og triumphere."

„Og De lo, svar mig oprigtig, De lo af Parvenuen?"

„Oprigtigt, ja, hver Gang De tog Diplomatiens fine Traade i Deres kjække Haand, lo jeg og sagde til mig selv: han troer for Gud det er en Hestetømme. Nei, Qvindens Taalmod, Kattens smidige Venten og Luren og Passen paa det beleilige Øieblik — det har han ikke, sagde jeg, det forstod jeg sikkert bedre; thi Mandens Raskhed og Daad er udiplomatisk, og, tilgiv, De handlede mere som en Mand end som Diplomat."

Struensee rakte Rantzau-Ascheberg stiltiende Haanden.

„Men jeg lo ikke, naar jeg saae Dem udføre nyttige Reformer; jeg sværger Dem til ved min Ære, jeg lo ikke, da De med Genialitet og Skarpsindighed, med en Feltherres øvede Øie, med en ædel Regents skarpe Blik saae hvad der fattedes i et sundt og sundt Regimente; jeg lo ikke, naar jeg saae Dem handle som en klog, ubøielig Reformator, da sagde jeg til mig selv, dette havde ikke faldet mig ind i hans Stilling; jeg er en klogtigere Diplomat end han, men han er en dygtigere Regent end jeg."

„Denne Tanke, Grev Rantzau, har De laant af mig, thi tusinde Gange har jeg sagt det samme til mig selv."

„Og dog har De kun gjort nogle faa Skridt for at realisere vor fælles Tanke."

„Fordi jeg frygtede, at den ikke lod sig realisere."

„Denne Frygt var ugrundet. Jeg vover at gjentage, at en enkelt Mand, der paa eengang besad Grev Rantzau-Aschebergs diplomatiske Talent og Struensees geniale Regentegenskab, var vanskelig at finde, men en saadan bør dog staae i Spidsen for to Riger som disse, hvorfor ventede jeg da forgjæves paa at De bød mig Haanden til en Forening, til en Sammensmelten af disse to nødvendige Egenskaber; i Sandhed, jeg følte mig dybt krænket."

„De har Ret, det burde jeg have gjort og det vilde jeg have gjort, hvis ikke —"

„De havde tænkt, Diplomaten kunde overliste Regenten."

„Ja, saa tænkte jeg. De seer, at ogsaa jeg er oprigtig, ligesom De."

„Men ikke saa diplomatisk som jeg, thi ellers vilde De have indseet, at jeg ikke kunde undvære min eneste Støtte."

„Skulde jeg da kunne støtte Dem mere end De mig?"

„Unægtelig, ja; De har Majestætens Støtte, jeg ikke engang Enkedronningens."

„Og dog er det for hendes Indflydelse De arbeider?"

„Om Forladelse, deri maa jeg modsige Dem; jeg kommer halvt i hendes Navn, men jeg arbeider kun heelt i min egen Interesse."

„Af en Diplomat at være driver De Oprigtigheden meget vidt."

„Sandt nok, men det kommer af, at jeg igrunden kun sidder og taler med mig selv. Vi To udgjøre forenede kun een fuldstændig Statsmand. Man skulde da vel tro, at man oprigtig tør gjøre sig selv Tingen klar. Altsaa, Enkedronningen vil benytte mig som en Stige, opad hvilken hun vil naae Magten; har hun den, vil hun snart finde mig for selvstændig, for ubrugelig, da er Guldberg Manden, han gjemmer Conseillets Nøgler i sin Muffe, og Hendes Majestæt gjemmer ham igjen, thi hun har rummelige Lommer."

„Fuldkommen sandt, hun ønsker en Tjener."

„Hun ønsker en Mand, som vil være hendes Tjener."

„Og De vil ikke tjene hende?"

„Jo, til jeg kan sætte Foden under mit eget Bord. Hun skal støtte mig med sit Parti, til vi ere stærke nok til at staae ene."

„De feiler, Grev Rantzau, i, at det er muligt at overliste hende."

„Jeg feiler ikke. Naar vi udnævne hendes Creaturer, og gjøre hende til Villie en halv Snees Gange, da er hun blindet, gjøre vi hende Complimenter, smigre vi hendes Ærgjerrighed, lyde vi hendes Vink, da troer hun i os at have trofaste Satrapper, gjør Eichstedt til General, Koller til Oberst, Beringskjold til Kammerherre — Forfængelighed gjør blind — hun vil styrke vort Forbund indtil hun ikke mere kan løse det."

„Grev Rantzau, selv om jeg vilde er det umuligt, det er en anden hemmelig Gaade, der raader for Opløsningen af dette Drama. Jeg kjender Labyrinten, og kjender Traaden, men tro mig, denne kan lede mig ind — aldrig tilbage."

„Visselig, det kan den!"

„Hvordan, De kjender den?"

„Jeg aner den, Struensee — jeg maatte jo være blind, om jeg ikke havde seet, hvad Alle have seet, og hvad hun neppe selv gjør nogen Hemmelighed af."

„For Guds Skyld — om hvem taler De?"

„Om den Ærgjerrigste i de to Kongeriger."

„Har jeg sagt Noget?"

„Intet, giv mig blot Haanden, hvis jeg opfatter Forholdet ret."

„Det var jo saa dog en Tilstaaelse."

„Saa gjør intet, sig intet — min Opfattelse er dog rigtig. Struensee, hvad vil De gjøre?"

„Rantzau, om jeg vidste det — men det er min Qval — Uvished, Uklarhed, Ubestemthed."

„Vær stærk og vælg det Rette."

„Smukke Ord, men vis mig en Handling."

„Har jeg gjort andet i en heel Time?"

„Sig da kort, hvad jeg skal gjøre for at redde Staten — og mig."

„Elske, eller synes at elske Den, der troede sig forsmaaet, vise Kulde mod Den, man troede elsket, ægte Comtesse Thott, blive min Tvillingbroder, min Jacob, som jeg sælger Førstefødselsretten, og saa kan De gjøre ligesaa mange Dumheder, som De hidtil har truffet kloge Foranstaltninger, uden at en Hund vil gjøe deraf."

„Jeg kan ikke — jeg kan ikke —"

„Struensee, elsker De Staten, da kan De."

„Jeg elsker Staten og kan dog ikke."

„Saa styrter De ikke blot Dem selv, men Dronningen."

„Rantzau, De kalder Dem min Ven og vover at udtale —"

„Jeg er Deres Ven — og udtaler, hvad der er sandt. Undlader De at gjøre, hvad jeg har sagt, styrter De Dronningen og kaster en frygtelig Mistanke paa hende."

„Greve! De taler med Ministeren, med Deres Hoved skal De indestaae for — —"

„Skulde jeg ikke vide det? Hvad er desuden mit Hoved mod hendes Ro, Ære og Lykke — tag det — men det sidste Dødsuk skal dog være: Struensee! følg mit Raad, eller De styrter den reneste, ædleste blandt Qvinder."

„Sværg ved Guds Naade, ved Lyset, ved Deres Ære, at De kun tænker godt om hende."

„Ja, det sværger jeg, men jeg sværger tillige, at jeg troer, at De styrter hende og Alt i Afgrunden, naar De ikke tager imod Fornuftens Raad."

„Hvilken Modsigelse."

„Faae De Menneskene til at være andet end en afskyelig Modsigelse — om Deres Fjender vidste hende uskyldig som Guds Moder selv — De vilde styrte hende som brødefuld — og maaskee netop derfor."

„De kommer ikke herfra før De forklarer mig, om der er en Sammensværgelse."

„Ja, Struensee — en Sammensværgelse af den farligste Slags, Hadets, Hævnens og Bagtalelsens. Den har grebet om sig saa vidt, at i det Øieblik jeg blot med et Ord, eller en Hovedrysten yttrede Tvivl om denne colossale politiske Løgn, vilde jeg for bestandig være ude af Stand til at tjene Dem eller hende. Jeg er heldig stillet, bliver jeg ikke fældet af Dem, bliver jeg det uden Skaansel af Deres Modstandere. Man skal jo belave sig paa Alt".

„Hvad skal jeg gjøre, hvad skal jeg gjøre?"

„De skal arrestere mig, hvis De ikke troer mig, saa er jeg dog idetmindste sikker for Deres Fjenders Hævn, og jeg siger ligesom Kong David, jeg vil hellere falde for den, jeg kalder min Herre, end for disse Menneskers Hænder."

„Rantzau, denne Qval er grufuld, gaae, jeg kan ikke følge Deres Raad, komme hvad der vil, hvad vil De nu gjøre?"

„Jeg vil gaae hen til Deres Fjender og rase imod Dem for denne Refus, jeg vil sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at faae Dem fjernet fra Cabinettet, jeg vil udruge Planer og styre Traaden i Maskineriet, saa ikke en Fibre skal bevæge sig uden paa mit Vink — og naar saa Alt er modent, naar Dagen til den store Gjerning kommer, saa vil jeg sige: Struensee, om en Time eller to kommer jeg og Dine Fjender — frels Dig, om Du kan!"

„Rantzau, det vil Du gjøre, Du vil virkelig advare mig. Kom i mine Arme!"

„Struensee! glemmer jeg mit Løfte, saa glemme Gud mig i min sidste Vaande."

„Min Jonathan — nu troer jeg Dig."

„Nævn mig en tro Mand — hvem skal jeg sende Dig?"

„Oder, jeg veed Ingen bedre end Oder."

„Jeg frygter for at det kan gaae Oder som det gik St. Peter i Fristelsens Nat."

„Brandt da?"

„Er Du vis paa Brandt?"

„Tvivler Du paa Brandt?"

„Du tvivler paa mig — og vil at jeg skal troe Brandt?"

„Hvem da? Hvem da?"

„Den, som maa staae og falde med Dig, Din egen Broder!"

„Lad ham være udenfor."

„Kan jeg, Hovedmanden, betroe ham mit Navn ihænde, saa kan Du nok fæste Lid til os Begge."

„Gives der da slet intet Middel? intet Andet, end det, Du nævnte?"

„Intet sikkert, kun et Palliativ, hvorved Tingen trækkes i Langdrag."

„Nævn det dog."

„Viis Forsoning, gjør Stads indtil det sidste Øieblik, gjør Fest paa Fest, om det saa var Aaret rundt, skal vi feire Skiftetid, saa lad det skee med Sang og Klang."

„Godt, det vil jeg. Imorgen sender jeg Indbydelser til Din Leir."

„Man skal komme med smilende Ansigter, men troe Ingen, Ingen."

„Kun Dig!"

„Heller ikke mig, naar jeg taler er jeg Din Fjende — kun skriftlig i Farens sidste Øieblik er jeg Din Ven."

„Saa vil jeg berede mig og beskikke mit Huus!"

„Gjør det, og nu Farvel, beviis os nu begge den Tjeneste, naar jeg er gaaet, at befale Din Tjener, at nægte Dig hjemme, hvergang jeg kommer for at tale med Dig."

„Det skal jeg, et Favnetag, det sidste."

„Et Favnetag — Gud raade for Resten!"

Efter denne Samtale forlod Rantzau-Ascheberg Struensee med forbittret Mine og stampende i Gulvet af Vrede.

„For denne Herre er jeg ikke oftere tilstede," sagde Struensee idet han stak Hovedet ud af Døren.

„Meget vel, Deres Excellence!"

„Under intet Paaskud maa han komme ind til mig."

„Deres Excellences Befaling skal blive adlydt."

„Den af Eder, der melder ham, skal strax afskediges."

„Vi skulle gjøre, som Excellencen befaler."

Efter disse Ord nikkede Cabinetsministeren tilfreds og trak sig tilbage.

Struensee fulgte, hvad den personlige Politik angik, det af Rantzau-Ascheberg givne Raad. Han imødekom ethvert af Enkedronningens rimelige Ønsker, forfremmede de Mænd, som hun protegerede, indbød hende i Kongens Navn til at undrage sig Fredensborgs sørgelige Ensomhed og at deeltage i Hoffets Fester og Sammenkomster.

I Førstningen spillede Juliane Marie den Fornærmede og Tilbageholdne, men det laae altformeget i hendes Plan at residere i Kjøbenhavn og at gjøre sin Indflydelse gjeldende ved Hoffet, til at hun ret længe skulde lade sig bede.

Hun kom, og kom med en vis Høitidelighed, som en værdig Moder, der nu havde lagt Enkesløret, og pligtmæssig atter traadte ind i Livet for at nyde de Triumpher, som hendes høie Stilling og et vist straalende Udseende kunde gjøre Fordring paa.

Mod Kongen og Dronningen var hun kjerlig, næsten øm, mod Struensee noget tilbageholden, men dog venlig, men mod Brandt spillede hun snart en godmodig Raadgiverindes Rolle, idet hun bad ham for alt at amusere sin elskede Søn, og snart gav hun ham milde Bebreidelser og sagde, at fordi vor Herre havde givet ham lidt mere Forstand end almindelige Dødelige, derfor behøvede han dog ikke at lade de stakkels Umyndige undgjelde. „Vidste jeg, at De var belagt med en eller anden Svagbed," sagde hun, „vilde jeg studere den og kjæle for den, thi man gaaer jo stadig i Dødsangst for at være Skive for deres glimrende Vittigheder."

Det var heller ikke langt fra, at Brandt havde ladet sig føre bag Lyset og overliste af Enkedronningen; han begyndte allerede at træde i et Slags Opposition imod sin Ven Struen-

see, og denne maatte endog skriftlig henvende sig til Grev Brandt for at udjevne adskillige Misforstaaelser.

Ikkedesmindre levede Struensee sorgløs og tilsyneladende rolig midt under alle disse stormfulde Omgivelser. Han begyndte endog at negligere Statens vigtige Forretninger for at hengive sig til Hoflivets Nydelser. Oftere maatte hans Privatsecretair opsætte paatrængende Referater til om Aftenen ved Sengetid, og ikke sjeldent faldt Struensee i Søvn midt under Læsningen, saa at Zoega maatte liste sig bort med sine Sager og see at opsætte de vigtige Forretninger til en beleiligere Tid. Den eneraadige Minister syntes saaledes ikke at bemærke den sig nærmende Fare. Stolede han paa Rantzau-Aschebergs Advarsel eller paa Enkedronningens Kjærlighed, eller stolede han paa Dronningens og Englands Beskyttelse? Man veed det ikke; men vist er det, han dandsede rolig hen over Afgrunden, og Alle ere enige om, at han var ligesaa rolig sin Lykkes sidste Dag, som den første, da han ved Kongens Naade og Valg indtog sin enemægtige Stilling.

Smaa Begivenheder have imidlertid sine store Virkninger.

Havde Brandt ikke Dag for Dag tabt Terrain hos Kongen, kunde Sagerne maaskee, som de vare, være gaaede uforstyrrede i lang Tid, men Brandt var kjed af sin Syge- og Galepasserstilling hos Kongen, Kongen blev Dag for Dag mere ustyrlig og uomgjængelig, han var led og kjed af Brandt og de Vittigheder, der altid gik ud over ham, da ingen Anden var tilstede. Han længtes efter at være fri og ansaae tilsidst Brandt som sin Fangevogter, Noget, Enkedronningens Parti udentvivl havde bibragt ham.

Kongen søgte derfor forsætlig at drille og irritere Brandt paa enhver Maade, og denne tabte endelig Taalmodigheden og meente, at en gal Mand igrunden ikke var Andet end en gal Mand, og at en fornuftig og aandrig Mand ikke behøvede at underkaste sig alle hans Mishandlinger og Luner.

Struensee raadede ham selv at værge for sig, og Brandt foretog sig endelig at sætte Haardt imod Haardt, for dog at indgyde Patienten Respect. Efter længe at være tracteret

haardt af Kongen, tog han en Dag en Ridepidsk med sig og begav sig til Kongen, men ved Indgangen til Kongens Cabinet betænkte han sig dog, vendte tilbage og skjulte Pidsken i et i Forværelset staaende Claveer.

Kongen modtog Brandt med Ordet: „Goddag Cujon!"

„Hvorfor kalder Deres Majestæt mig i den senere Tid Cujon?" spurgte Brandt fornærmet.

„Det er fordi Du er en Cujon," svarede Kongen, „Du undviger mig istedetfor at baxes med mig; naar jeg sparker til en af mine Hunde, knurrer den, men Du er mere hundsk end en Hund, Du logrer med Halen, naar jeg sparker Dig."

„Det er fordi jeg kan drages til Ansvar — og det kan en Hund ikke, fordi jeg giver bidende Svar istedetfor at vise Tænder, og fordi jeg ikke har anden Hale efter mig end Kongens Skygge, der ikke engang har nogen sund og god Facon."

„Nei, det er ikke Grunden, thi Du er en Bulbider saa godt som nogen anden Hund, men Du er Cujon og veed, at Du ikke kan staae Dig med mig, fordi jeg er stærk."

„I Munden er De stærk nok, men ikke andre Steder, hverken i Haand eller Hoved; turde jeg lukke Døren af og følge min Lyst, skulde jeg nok vise, at jeg ikke lader mig cujonere."

„Tør Du lukke Dig inde med en gal Mand? Brandt, tør Du?"

„Af en gal Mand var det ikke saa galt sagt, men Sagen er den, at De har en meget god Forstand, men De forstaaer ikke at bruge den."

„Snak, Cujon!"

„See, det var nu atter galt — see saa, nu er Døren lukket. Hvad nu?"

„Nu er jeg Holger Danske og Du er en lille Trold, som jeg vil stikke Tungen ud paa."

„Rør ikke ved Ragekniven, Hr. Holger Danske. Au!"

„Det var en Kindhest, lille Trold. Hvad gjør Du nu?"

„Jeg holder Kjæmpen fra at gaae Berserkergang."

„Bom, bom, bom, Cujon! slaa igjen, lad mig føle, at Du har Been i Dig."

„Nei, slaa vil jeg ikke, jeg vil kun holde paa Holger."

„Og jeg længes efter Oxetunge, hid med den."

Kongen stak nu Fingeren ind i Brandts Mund og vilde rive den ud af Halsen.

Brandt greb da Kongen om Halsen og kradsede ham til han gav slip.

„Bløder Du, Brandt?"

„Ja, men det er kun Oxeblod."

„Pokker heller, det er vel Æselsblod, jeg burde heller have taget fat i Dine Ører."

„Saa har Monseigneur altsaa taget galt fat."

„Gaa og vask Dig, Du er haardt saaret."

„Nei, det er intet, men jeg frygter, at Deres Majestæt føler sig dybt saaret."

„Aa nei, nu seer jeg, at Du er en heel Karl, og nu skal alt Nag være glemt."

„Men Deres Hals er forkradset."

„Snak bare ikke om det, jeg kan jo sige, at min Livpapegøie har hugget mig."

„Siig saa heller, at en Bavian har taget Dem om Halsen."

„Er Du vred endnu?"

„Nei, jeg ikke, men Kongen er det."

„Tvertimod, nu er jeg glad, fordi Du slap min Hals, jeg troede, at Du vilde qvæle mig, til Fordeel for Landet."

„Ak nei, jeg har aldrig havt noget velgjørende Gemyt, men jeg er tørstig, skal vi drikke Forlig?"

„Ja, Kammerat, og saa drikke vi Dus."

„Saa maatte jeg nok være gal."

„Kan Du ikke tjene mig, Du skal lystre — det er forresten sjeldent, at det Gale kommer over mig, det er kun, naar jeg tænker paa, hvor galt jeg har baaret mig ad."

„O, lad os tænke paa noget Andet, Skaal, Majestæt!"

„Min Kone leve, jeg selv leve, mine Børn —"

„Og Deres bedagede Fru Moder leve."

„Ondskaben leve! Din Skaal, Brandt.“

„Hør, Konge, var De ikke Christian den Syvende, saa burde De være Brandt.“

„Da er jeg slet ikke saa lystig, som jeg før har været — før, hm — min Ungdom, min Ungdom!“

„Pokker tage alle Griller.“

„Der var engang en Jæger og en Ræv, Ræven hed Mikkel.“

„Og Jægeren hed Christian.“

„Ja!“

„Skaal Hr. Jæger!“

„Laan mig Din Sax.“

„Min Sax?“

„Ja, jeg skal just bruge en Rævesax.“

„Til mig udentvivl?“

„Du har en skarp Lugt, en fiin Næse og luske kan Du ogsaa.“

„Men De fik mig dog alligevel.“

„Ja, men Skroget duer ikke, Bælgen er det Bedste.“

„Hvad har jeg saa nu gjort, siden jeg skal flaaes.“

„Ja, det er den forkeerte Verden, du er Mikkel og det er mig der bliver flaaet.“

„Det er ikke mig, der flaaer Dem.“

„Nei, men Du bærer dig ad med mig som Brilleslangen med sit Offer.“

„Saa?“

„Ja.“

„Hvorledes da?“

„Du dysser mig i Søvn.“

„Med Kjedsommelighed?“

„Nei, med Lystighed; naar jeg engang kan komme til at græde som et fornuftigt Menneske, saa er jeg ikke gal mere.“

„De er ikke gal, det er uklogt at sige det; men hvad skulde De græde for?“

„Brandt, det spørger Du om; jeg er den Første i mit Land, Konge i to Riger, kan jeg regjere, kan jeg være Konge? jeg har Børn, men kan jeg være Fader? jeg har en Kjøn,

en deilig, forførerisk Kone, men kan jeg være Mand? Er det ikke til at blive gal over!"

„Det var et godt Raisonnement. Hverken Konen, Børnene eller Rigerne løbe fra Dem."

„Men Rigerne, Fornuften og Sundheden gjør det før, Du; Du er en Fritænker, en Gudsbespotter; men har Du aldrig følt noget Sælsomt, naar Du læste i Biblen om Nebucadnezar?"

„Hvad skulde jeg vel følt, Svinelædersbindet?"

„Utydske, tør Du give Vorherre Spydigheder; han er bedre end Du og jeg tilsammen."

„Det er nok muligt, men han maa være grumme nøisom, naar han er tilfreds med det."

„See, Nabucco herskede over Babylon —"

„Det var den Tids Kjøbenhavn."

„Ja, førend Christianshavn blev bygget."

„Rigtig, Du er en mærkværdig Geograph."

„Nok sagt, han var for hovmodig, spildte sin Ungdomskraft og saa sank han ned til at blive et vildt Dyr og aad Græs."

„Nei, det var tilforladelig Græskar, og ovenikjøbet syltede."

„Spøg Du kun; jeg er meget langt derfra."

„Det er ikke godt at gaae for dybt i Skriften; desuden kom Nabucco sig, blev karsk og munter, og saa gik han hen og satte sig paa Tronen og raabte Hurra."

„Du hindrer mig bestandig i at græde. Gaa ikke imellem mig og min Anger."

„Naar De vidste, at denne Mode er saa gammeldags, vilde De ikke klæde Dem efter det Snit."

„Jo, jeg vilde, det er en Mode, der klæder godt til alle Tider; men Taarekilden er udtørret tilligemed Livskraften. Herre, tilgiv os."

„Vi vide ikke hvad vi gjøre."

„Det var et sandt Ord; jeg kunde som Varro stampe i Jorden og sige: giv mig mine unge Dage og min Sundhed igjen."

„Og saa begynde vi forfra."

„Nei, Brandt, Verden er galt indrettet: naar man har faaet en drøi Lection, seer man altid, at det er for seent at gjøre det om igjen; kunde jeg nu begynde forfra, vilde jeg handle fornuftigt."

„Det siger man altid. Har man da ikke nydt Livet?"

„Nei, jeg har misbrugt det, og det piner mig; thi jeg er Gudskeelov ikke altid fra det. Jeg fik Livet for at være Souverain."

„Og er det endnu."

„Spot kun, Navnekonge er jeg. Veed Du, hvad jeg saa tidt har tænkt paa?"

„Paa Souverainiteten maaskee?"

„Ja, og paa Magnetnaalen."

„Naa ja, de høre jo begge til Compasset."

„Veed du, Brandt, at 1660, Souverainitetens Indførelse, var Magnetnaalen uden Misviisning."

„Ja, hvad beviser det?"

„Det beviser, at der er noget Ophøiet i denne Institution."

„Nei, det beviser, at selv Naturen har sine Særheder. Det første Aar har Souverainiteten vel ogsaa været uden Misviisning, men siden har den løbet alle Stregerne rundt."

„Du har nok selv faaet en lille Streg, Brandt. Nei, det beviser, at saadan vil Forsynet have at Souverainiteten skal være."

„Ho ho, tro dog ikke, Vorherre tager det saa nøie; hvorfor giver han os Magten, uden for at vi skal misbruge den."

„Brandt, nu er det nok; Du er gal. Har vi faaet Tømmerne i Haanden, for at kjøre Vognen i Grøften?"

„Troer De da, at vi skulle være Dydshelte, og at Alt skal gaae ud af den lige Landevei."

„Naturligviis."

„Paa ingen Maade, Jorden er skabt puklet, de smukkeste Charakterer ere puklede."

„Og Dit Baas er ogsaa saa puklet, at jeg kunde have

Lyst til at varme Din Pukkel; menadet vil jeg dog sige Dig, at Vorherre er en retfærdig Mand."

„Man siger det, men man kan ikke bevise det."

„Fy, det var lumpent sagt."

„Vorherre har ogsaa sine Smigrere, men jeg siger, han kan ikke udstaae Maanesskinskarle. En rask Udhaler har derimod noget Kjækt ved sig. Han deroppe har nu sin største Fornøielse i at tilgive; men naar vi ikke gjorde Volter, hvad skulde vi saa gjøre?"

„Hør Du, er det Dit Alvor, Brandt?"

„Jeg tør bande paa det."

„Morian!"

„De kalder?„

„Ja, godt, der er han."

„Morian, gaae ned i Vagten og hent to Mand og en Gefreider op."

„Hvortil skulle de, vi kunne nok tømme Flaskerne alene."

„Du har reven min Hals, Brandt; det kan jeg tilgive Dig, men, at Du bagtaler vor Herre, det taaler jeg ikke."

„Hvad skal der da skee?"

„Du skal kukkelure i Slotsvagten, til Du kan Din Catechismus bedre, og Piberdrengen skal gjennemgaae Lectier med Dig."

„Det er da vel ikke Alvor?"

„Jo, det er; et Menneske, der ikke troer paa Gud, vil jeg ikke omgaaes med. Du er en fæl Karl, kom ikke igjen, førend Du kan Begyndelsesgrundene."

„Godt. Jeg bliver dernede, til jeg bliver grøn."

„Grønskolling er Du nu — bliv —"

„En Pedant, ikke sandt?"

„En god Christen, thi Du skal ydmyge Dig."

„Det vil holde haardt."

„Morianen traadte ind og sagde, at Vagten var derude.

„Er Piberdrengen med?"

Morianen svarede da, at det kunde han strax besørge, og ilede ud.

Da han kom tilbage med Piberdrengen lod han de 4 Mand træde ind i Gemakket. Flaskerne stode endnu paa Bordet; Brandt havde reist sig og var noget ængstelig tilmode.

„Piberdreng! kjender Du mig?" spurgte Kongen.

„Ja, Herre, De er Kongen."

„Godt. Hvad hedder Du?"

„Nicolai Grib, paa Befaling."

„Kan Du Din Catechismus?"

„Min Konge, jeg er ikke stiv i den, for det er saa længe siden, jeg har staaet."

„Har Du Din Catechismus endnu?"

„Ja, Hrr. Konge, men den ligger hjemme paa Casernen ved Beenenden."

„Saa spring hjem til Casernen ved Beenenden og tag den, og kom strax igjen. Før nu denne Mand, det er Grev Brandt, ned i Vagten, og lær ham Catechismussen, og naar han kan den rigtig godt, thi han har god Forstand, saa før ham op igjen til mig."

„Jo, Majestæt!"

„Min Konge, eet Ord —"

„Ikke før I kan Guds Ord, Grev Brandt, jeg anbefaler Eder i gode Hænder, nemlig i Piberdrengens, lær af ham, at der gives Hog over Hog — og at en Mand af Aand dog maa erkjende en høiere Aand over sig. Marsch!"

Denne sidste Ordre blev udraabt med en Kraft og en Mine, der fordrede øieblikkelig Lydighed.

Til stor Morskab for alle Laquaierne, og især for Morianen, maatte Brandt nu marschere ned i Slotsarresten og læse Catechismus.

Da Kongen var alene, gned han sine Hænder og lo som en Besat, men strax derefter blev han meget alvorlig. Han satte sig ved Bordet, tegnede i det spildte Fluidum forskjellige Navne, hvoriblandt tydeligt skjelnedes Mathilde og Frederik; derpaa gav han sig til at græde som et Barn og blev længe siddende saaledes i taus Bevægelse.

Morianen traadte ind og meldte Dronningen.

Christian sprang glad op og ilede hende imøde. Men han studsede og traadte med rynkede Øienbryn hastig tilbage.

„Mathilde! i denne Dragt?"

„Ja, min Gemal, jeg kommer fra en Ridetour. Veiret var saa friskt, og jeg har moret mig godt."

„Madame, det er en styg Maskeradedragt; man venter at see sin Kone, sine Børns Moder, og man seer Noget, der ligner en Jægerlaps."

„Tag dog ikke det fortrydeligt op, min Christian, det er jo den nyeste Mode."

„Men jeg ynder ikke denne Mode, Madame!"

„Saa skal jeg heller ikke bære den oftere."

Kongen rakte hende Haanden og sagde:

„Sæt Dem. Har De nylig seet vore Børn?" spurgte han efter et Øieblikks Forløb.

„Ja, jeg kommer lige fra dem."

„I denne Dragt — det gjør mig ondt."

„Tilgiv mig, jeg tænkte intet Ondt derved; men det er sidste Gang, jeg bærer den."

„Godt. Hvad sagde Børnene?"

„Frederik blev bange og løb fra mig, men Augusta var saare glad og hoppede af Glæde."

„Det beviser, at Frederik har bedre Forstand end Søsteren."

„Jeg vil strax gaae hen at klæde mig om."

„Nei, Leiligheden er god, bliv; det kan maaskre vare længe, inden vi tales ved saa uforstyrrede."

„Min Christian, Du er saa høitidelig."

„Ja, jeg er meget høitidelig stemt, jeg veed ikke, hvoraf det kommer."

Mathilde kastede et stjaalent Blik paa Flaskerne.

„Nei, det er ikke Grunden."

„Jeg sagde Intet."

„Men Dine Øine talte, og dog, Mathilde, jeg bærer paa en Vægt — mit Liv er spilt, jeg er en Olding før Tiden, der er en Gift i mine Aarer, en snigende Gift. Med Gru erkjender jeg, at jeg har stormet mod min Ungdom" —

at jeg har ødslet med min Kraft — Mathilde, tilgiv mig — o, atter denne Dragt!"

„Christian, hvad gjør Dragten; slaaer ikke et Qvindehjerte derunder? See ikke saa vred ud, jeg tænkte ikke paa at mishage Dig — og Du maa ikke gjøre Dig selv Bebreidelser — Du har været syg og er sygelig endnu, men Sundhed er Himlens Gave; dens Mangel er ikke vor Skyld. Vær derfor rolig, jeg har Intet at tilgive Dig."

„Undertiden forekommer det mig, at jeg mangler Ord for at udtrykke, hvad jeg føler og tænker, men jeg kan sammentrænge dem i faa Ord: Vær en Moder for Børnene, de have igrunden ingen Fader."

„Christian, jeg bønfalder Dig, lad saadanne mørke Tanker borte; de have en Fader, Din Omhu for Dem beviser det."

„Du veed ikke, Du veed ikke. Saa lidt, som det svage Menneske kan modsætte sig Sygdom, saa lidt kan han modsætte sig Sindsforvildelser. Han vil — men føler sin Afmagt. Det er, som om han vilde betvinge en heftig Søvn; han kan ikke, han kæmper, men han overvældes."

„Men kæmper han ret for Alvor, kan han modstaae; han tyer til et kjærligt Bryst, og han styrkes; han sender sine Bønner op og han modstaaer, han favner sine Børn og han seirer."

„Du er en from og god Kone. Saalænge Du er hos mig, har det ingen Nød, men — ak, hvad skal jeg sige Dig — det martrer mig, at Du slæber Dit Liv glædeløst hen. Fat ikke Ringeagt for mig, lær Børnene at elske mig — jeg frygter for den Tid, der kommer."

„Vore Fædre stolede paa ham og bleve ikke skuffede."

„Du har iøvrigt Ret. Alt kunde jeg bære, men Tabet af min Aand, o Smerte, jeg bringer ikke tilbage, hvad jeg har modtaget. Hvad har Du gjort af det, jeg betroede Dig, lyder det for mig. Jeg gav Dig to Kongeriger, Fremmede bestyre dem; jeg gav Dig Børn, de tør ikke komme til Dig, for ikke at tabe Agtelsen. En Hustru fik Du; har Du bevaret og fortjent hendes Kjærlighed? og den Aand, jeg gav Dig, den uforfalskede Aand, hvor er den, giv mig den atter."

„Christian, hold op. Fordrer Gud saameget, han, som tager og giver, som han vil? Din Aand er lys og kraftig og glad vil den juble sin Skaber imøde, naar Din Time kommer. Du har en Hustru, som agter, ærer og tilbeder Dig, Børn, som jeg skal lære det samme, og Undersaatter, der bære Dig i Hjertet, forlang Intet mere, men vær tilfreds."

„Gid jeg kunde det, men stundom er jeg meget syg og nedtrykt."

„Det vil gaae over, naar Du tager Dig sammen og styrker Dig."

„Troer Du, Mathilde?"

„Ja, min Konge, min Mand og min Ven!"

„Gode Engel!"

„Nei, Engel er jeg ikke — men gid vi altid maae forstaae hinanden og Ingen træde os imellem."

„Du mener min Moder!"

„Nei, jeg nævner Ingen."

„Du kan ikke sky hende mere end jeg."

„Men jeg skyer hende ikke, jeg nævner hende ikke som om hun var imod mig, tro det ikke."

„Hun er imod os Alle, Dig, mig, Børnene."

„O, Christian, Du sammensnører Hjertet."

„Fat Dig, Mathilde!"

„Lær mig altid at være som nu."

„Hvis jeg kan, Villien har jeg."

„Christian!"

„Hold Stormen ude!"

„Hvilken Storm?"

„Man bygger paa Noget."

„Saa er det Gift til Øret."

„Nu taler Du igjen i Gaader."

„Hvilken Storm da?"

„Skal jeg tale ud?"

„Ja reent ud, at jeg kan vide det."

„Enkedronningen vil styrte Struensee."

„Hun vil?"

„Og hun er listig."

„Sandt nok!"

„Og han er vor bedste Støtte."

„Det er han."

„Hold paa ham, ellers gaaer det os Alle galt"

Han har min Tillid, hvem tør da vove at have en anden Mening?"

„Hun!"

„Og jeg da —"

„Du sagde selv, at hun er listig."

„Du har Ret; men naar Du og jeg holde paa ham, saa faae vi see, hvem der kan trodse os."

„Hun er rænkefuld."

„Ja, men hun er kjendt, og hvis Du ønsker det, forbyder jeg hende for bestandig at komme til min kongelige Person."

„Ak, hun trænger dog ind."

„Endnu idag skal jeg udstede en Cabinetsordre derom; jeg skal dog vise, at jeg er Kongen."

„Ja gjør det, min Christian!"

„Endnu idag, som jeg siger Dig, hvad skrive vi idag?"

„Den 15de Januar; men imorgen kommer hun paa Maskeraden."

„Saa udebliver jeg; jeg vil dog see, hvem der vil trodse mig."

„Enkedronningen!" meldte Morianen og aabnede Fløidøren.

Enkedronningen ilte hen til Caroline Mathilde med et Udraab af Glæde, trykkede hendes Haand, smilte moderlig venligt og kyssede hendes Kind.

Kongen blev ved dette Oprin siddende i stum Forundring. Udtrykket i hans Ansigt forandrede sig dog snart; efter et dumt, næsten sjollet Udseende, der lod i Tvivl, om at han vidste eller forstod hvad der foregik i hans Nærhed, antog hans Ansigtstræk Udtrykket af en sky Mistænksomhed, der atter vexlede med en vis barnagtig Trods eller Vrede. Han sad saaledes nogle Minutter og tog derpaa Tilløb, som om han vilde sige Noget, men ikke kunde erindre,

hvad det var han vilde sige. Han rystede resigneret paa Hovedet, taug og stirrede fortvivlet til Jorden, hvorpaa han hensank i en drømmende Tilstand.

Enkedronningen, der altfor vel kjendte, paa hvilket Stadium Kongens Tankeløshed for Øieblikket befandt sig, benyttede Tiden til et Flankeangreb paa sin Dødsfjende og begyndte det med de Ord:

„Dyrebare Datter! Det glæder mig at see Deres Majestæt saa straalende. Det er længe siden, at jeg har seet den regjerende Dronning saa henrivende, som idag; i Sandhed! De er uimodstaaelig, og jeg bønfalder Dem derfor om hos Hans Majestæt vor fælles Herre at understøtte mig i en Suplik, som ligger mig meget paa Sinde."

„Dyrebare Fru Moder! Min Assistance er sikkert ikke fornøden, thi Deres Majestæts Villie og Indsigt er saa mægtig og af saa overordnet Natur, at De kun behøver at yttre et Ønske, for at bevæge Hans Majestæt til at give sit Bifald, naar De behager."

„Gid det var saa, min inderlig elskede Datter, men det kan dog alligevel ikke skade, at De forener Deres Bønner med mine, de have derved endmere Vægt."

„Tal, Deres Majestæt! jeg længes efter at høre."

„Siden De kjender vort Hof, veed De, min Datter, at Ondskaben bruger Sladren som Tidsfordriv, og ikke sjeldent benytter Løgnen som Kammertjenerinde."

„Desværre! det veed jeg."

„Vi Herskerinder kunne harmes nok saameget derved, vi kunne dog ikke forbyde, at man hvisker i Krogene eller udenfor vor Kreds."

„Forlad mig, det troer jeg dog, vi kunne, Mama, thi naar vi give de Sladrende og de Lyvende saa alvorlige Beviser paa vor Unaade og Misbag, hvis de ei holde sig i Tømme, saa ville de snart lære at indsee, at de ere paa en gal Vei, og at kun Fornuft og Sandhed kunne skaffe dem vor Godhed tilbage."

„Ak, mit Barn, De taler ikke som en Kone af Erfaring;

men vidste De, som jeg, hvor umuligt det er at bortluge alt Ukrud af en Have —"

„Saa vilde jeg neppe forsøge derpaa, mener Deres Majestæt?"

„Nei, det mener jeg just ikke saa lige, men —"

„Jeg er ung og ønsker Belæring; tal, Deres Majestæt."

„Og jeg er gammel, ikke sandt, og taler som den graa Visdom."

„Det har jeg ikke sagt, Deres Majestæt."

„Det var dog Modsætningen, Deres Majestæt."

„Lad os ikke disputere om det, Fru Moder."

„Nei, De har Ret, lad os være enige."

„Ja!"

„Det baader os ogsaa bedst."

„Det er ganske min Mening."

„Eh bien!" det er kun Maaden, hvorpaa vi hidføre Enigheden, hvorom vi ere uenige."

„Jeg troede slet ikke, at vi vare uenige."

„Vel muligt, det skulde glæde mig, men saa maa De ikke blot tale derom til Kongen, men ogsaa til h a m."

„Til hvilken Ham mener De?"

„Jh, til hvem Andre end til den paagjældende Grev Struensee."

„Grev Struensee?"

„Men bliver De forskrækket, Mathilde?"

„Ingenlunde, men jeg altereres over, at De vil at jeg skal blande mig i Statssager."

„De kalder det ved et besynderligt Navn; jeg troer dog ikke, en Statsmands egne Sager kan kaldes Statssager."

„De taler i Gaader; dreier det sig om Grev Struensees egne Sager, saa undrer det mig, at Deres Majestæt og jeg skulle blande os deri."

„Naa, saa det undrer Dem."

„Ja, tilforladelig!"

„Bedste Mathilde, maa jeg tale aabent — ret en familie."

„Gjerne, ret som en Moder til sit Barn."

„Det vil jeg, min Datter. Saa vidt da, han er forelsket i en Dame her ved Hoffet."

„Ah!"

„For saavidt var Sagen jo noget nær ligegyldig, men nu kommer det Værste."

„Ah, endelig!"

„Tænk Dem, man paastaaer — Sladren nemlig — at den Dame, han elsker, og som nok ikke skal være ganske ufølsom for hans Kjærlighed, er — en gift Dame."

„Er det Sladdren, der paastaaer dette?"

„Ja, Deres Majestæt!"

„Men skulde det ikke snarere være Løgnen som er Moder til den smukke Opfindelse."

„O nei, Deres Majestæt, hvor kunde det falde Dem ind, at selv Løgnen skulde finde paa at handle saa umoderligt imod en — en — en gift Dame, en Dame med Børn, ha ha ha! Nei, det vil dog være altfor puerilt."

„Jeg forstaaer slet ikke Deres Mening; De har bedre Tanker om Løgnen end jeg, seer jeg; men hvad der er sikkert og uigjendriveligt, er, at jeg aldeles ikke vil blande mig i slig Kaffesladder."

„Madame! En Sag af saa alvorlig Natur, og som jeg finder nødvendig at bringe paa Bane, kan ikke nævnes ved dette Navn."

„Med hvad Navn vil Deres Majestæt da have, jeg skal nævne det; behag at befale."

„Jeg befaler ikke, De besidder Regentens Hjerte, jeg bønfalder kun."

„Om hvad?"

„Om at baade Sladderen og Løgnen maa blive tilintetgjort."

„Kan jeg bidrage dertil, gjør jeg det gierne."

„Naar vi To slutte Alliance, saa lykkes det."

„Lad dog for Guds Skyld høre."

„Greven maa gifte sig."

„Ja, lad ham det."

„Forstaae mig ret, vi maae Begge insistere hos Kongen paa, at Struensee befales, at han gifter sig."

„Men er det ikke at tage Sagen for alvorlig?"

„Sagen er saa alvorlig, som den kan være."

„Vi skulle altsaa overtale Kongen til at begaae en Voldshandling imod sin Cabinetsminister?"

„Det er ingen Voldshandling, men en Nødvendighedshandling for at standse det oprørende Rygte."

„De ønskes Held til Deres Foretagende, men jeg vil ikke blande mig i Grevens Giftermaalsaffairer."

„Af let forklarlige Grunde."

„Hvad behager? siden Grundene ere saa lette at forklare, vil De saa ikke have den Naade at forklare mig dem?"

„Aa jo — seer De, Løgnen har ogsaa travlt ved denne miserable Sag."

„Ja, det er meget sandsynligt."

„Man kaster snart Mistanken paa En og snart paa en Anden; tænk Dem, hvor afskyeligt, ikke engang j e g er gaaet fri."

„De, Mama, o, det er umuligt, ha, ha, ha!"

„Finder De det saa morsomt?"

„Ja, thi Bagvaskelsen kunde da ikke finde paa noget mere Dumt, ha, ha, ha!"

„Jeg vil vente, til De har afleet."

„O, jeg er strax færdig, men Enhver maa jo dog kunne indsee, at en Kone i Deres Alder —"

„Vistnok, jeg kunde jo være hans Bedstemoder."

„Eller idetmindste hans Moder, Greven er jo ikke meget ældre end Arveprindsen."

„Det er heller ikke fra denne Side, at Faren er stor, men jeg sagde, at man gjetter snart paa Gamle, snart paa Unge."

„Saa, virkelig!"

„Ja, Ondskaben er oprørende."

„Afskyelig!"

„Tænk blot, man mumler endog om Fruit defendu hos en Kone i D e r e s Alder."

„Madam, maa jeg holdes ude af Discussionen, her dreier det sig kun om Andre.“

„Vel, af det Antydede vil De indsee, at det er nødvendigt, at Grev Struensee gifter sig.“

„Tal da til Kongen derom.“

„De veed altfor vel, at min Magt ikke strækker til. Nei, der maa større Kræfter til, Deres til Exempel.“

„Jeg blander mig ikke deri.“

„Heller ikke, da De hører, hvor nødvendigt det er?“

„Nødvendigheden kan jeg oprigtigt taget ikke indsee, thi elsker han en gift Kone, saa kunde han jo ligesaa godt elske hende, naar han selv var bleven gift, og hvad var der saa vundet ved hele Anstrengelsen?“

„Meget, saare Meget.“

„Jeg for min Deel indseer det ikke.“

„Tillades det ham at gifte sig, saa er Kjærligheden, som han siges at nære og som han skal være Gjenstand for, ikke saa heftig, som den antages for, saa er det forbudne Forhold dementeret og saa er Bagvaskelsen slaaet til Jorden.“

„Bah! saa finder den paa noget Andet for ikke at være tomhændet.“

„Muligt, meget muligt, men hvad den saa finder paa er det mindre farligt end nu. Derfor samtyk i at virke med mig.“

„Jeg maa være overbeviist for at kunne samvirke i et saa absurd Anliggende.“

„Mathilde, foi mig, jeg fordrer det.“

„Naadigste Frue Moder, jeg kan ikke og vil ikke.“

„Saa veed jeg nok, Madame!“

„Deres Majestæt, hvad veed De, fordi jeg ikke vil intriguere efter Deres Behag?“

„Jeg veed saameget, som jeg behøver at vide. Det er Deres Ønske, at Grev Struensee ikke gifter sig.“

„Hvilken Maade at udlægge Andres Tanker paa, Deres Majestæt har maaskee skjulte Hensigter, jeg ikke, kun det vil jeg sige Dem, at hvor ligegyldigt det er, om Grev Struensee

gifter sig eller ikke, saa har jeg ikke Grund til at blande mig deri.“

„Heller ikke om han giftede sig med —“

„Heller ikke om han giftede sig med Dem!“

„Mathilde! — med mig? Ha, den Forræder! han har altsaa røbet?“

„Hvad er der, hvad er der?“ spurgte Kongen forskrækket og hævede forvildet sit Blik, og lod det fare fra den ene til den anden af Dronningerne.

„Det er der, Christian! at denne Qvinde fornærmer Din Moder i sit eget Slot.“

„Nei, det er usandt, det er Hendes Majestæt Din Fru Moder, som nu i over en halv Time har overøst mig med fornærmelige Hentydninger.“

„Om hvad, om hvad, jeg vil strax vide om hvad,“ sagde Kongen med en vis Myndighed.

„Mathilde har hentydet til Noget, som Struensee kun i den intimeste, meest himmelraabende Fortrolighed kan have røbet hende under fire Øine.“

„Hører Du nu selv, Christian, det er Din Stedmoder, der fornærmer Din Dronning i Dit eget Huus.“

„Hvad skal det betyde? Er det for Alvor, at man fornærmer min Dronning? Tal, tal!“

„Hun har fornærmet mig og beskyldt mig for, at jeg vilde gifte mig med Struensee.“

„Nei — ikke saaledes. Det var Dem selv, der sagde, at Sladren havde travlt snart med at udpege En, snart en Anden som Cabinetsministerens Udkaarede. Hun og ingen Anden har sagt, at hun selv var udpeget.“

„Men kun han alene har kunnet sige, at jeg vilde gifte mig med ham.“

„Det har han ikke kunnet sige,“ raabte Kongen, „thi han har aldrig sagt en Usandhed.“

„Han har sagt det — og han har sagt Sandhed!“

„Guds Død, er Konen bleven gal?“ spurgte Kongen.

„Majestæt, ved Kongens Liv og min Sjæls Frelse, Grev Struensee har aldrig talt til mig derom,“ sagde Mathilde.

„Jeg vil have Fred i mit Huus, Deres Majestæter behage at begive sig hver til Sit," sagde Kongen og slog paa Lænestolearmen.

„Hør mig blot, Christian, to Ord!"

„Ikke nu, Mathilde, det er jo en Skjendescene, fy — hver gaaer til Sit."

„O, Christian, det var Dit Løfte, jeg fornærmes og Du jager mig bort."

„Min Gud, hvad gjør jeg — nei, saa bliv Du — men Deres Majestæt begiver sig bort."

„Min Søn, Du jager Din Moder fra Dig — nei, saa dybt kan min Søn ikke synke."

„Godt, saa bliv De her, Madame, maa jeg ikke have Fred i mit eget Gemak. Kom, Mathilde, saa vil Du nok vise mig Gjæstfrihed, vi gaae sammen til vore Børn, der vil man ikke forstyrre os."

„Bliv, jeg beder Dem Begge, bliv! Maaskee var jeg for opfarende, men De veed ikke, hvad jeg lider. Mathilde, nu er Touren til mig at bede, bliv og hør et Par rolige Ord."

„Jeg kan ikke prise Deres Rolighed. Naar De beder om Noget, gyser jeg — er det om mit Liv og min Lykke, De vil bede?"

„Lad os hellere gaae, Mathilde!" hviskede Kongen.

Dronningen vilde alt til at løfte Kongen op af Stolen, da Juliane Marie, der opfangede Stillingens Farlighed for sig, pludselig løb hen til Dronning Mathilde, greb hendes Haand og sagde:

„Du, min Søns Hustru, er Du da Hævnens Gudinde? Vil Du, at jeg skal knæle for Dig? Jeg, Juliane Marie, der bar Danmarks Diadem før Du saae dette Land — har jeg med alle mine Feil fortjent at forhaanes saaledes af mine egne Børn?"

En Stilhed indtraadte. Mathilde vaklede. En Følelse tilsagde hende at benytte sig af Øieblikket, men Juliane Marie havde Taarer i Øinene, og dem kunde den unge Dronning ikke modstaae, ikke engang hos sin Dodsfjende.

„Mathilde!"

„Majestæt!"

„Vær ikke vred!"

Med disse Ord udrakte Enkedronningen begge sine Hænder imod Dronningen.

„De indseer selv —" svarede Mathilde, stammende som en svag Modstand.

„Saa er Alt tabt!" udbrød Juliane Marie med en brudt Stemme, idet hun lod sig falde i en Stol, holdt Tørklædet for Øinene og gav sig til at hulke.

Kongen satte et grædende Ansigt op og saae spørgende paa Mathilde.

Caroline Mathilde blev rørt, ilede hen til Enkedronningen og sagde: „Fat Dem, bedste Moder. Vi vare Begge hidsige — lad det være glemt."

„O, mit Barn, Du veed ikke hvorledes Du har smertet mig; Du veed det ikke."

„Nok, nok," afbrød Kongen, „jeg kan ikke taale Taarer. Giv hinanden Haanden — saa, nu er Alt godt."

„Anede Du ikke, min Datter, hvorfor jeg saa indtrængende bad Dig om Din Forbøn hos Kongen?"

„Nei, Mama, og jeg kan endnu ikke fatte hvorfor."

„Men Du veed dog nu, hvorfor jeg blev saa opbragt, da Du hentydede til et Ægteskab mellem mig og Struensee."

„Jeg antog, at De følte Dem krænket derved."

„Nei, Mathilde; jeg frygtede, at h a n havde forhaanet mig ved at meddele Dig — hvad Du nu veed — at jeg virkelig ønskede det."

„Men naar jeg nu forsikrer Dem dyrt og helligt, at han aldrig har talt et Ord derom eller givet en Hentydning dertil —"

„Saa vil jeg tro Dig, og al Misforstaaelse er da hævet."

„Punctum, Finale," sagde Kongen; „nu ikke mere herom."

„Min Søn, eller om Du hellere vil, min Konge! enhver af Dine Undersaatter har den Ret, at bønfalde Kongen.

Skulde Din Faders Enke ikke have samme Ret, som enhver af Dine andre Undersaatter,"

„Du vil dog ikke bede om et Ægteskab — o, det er altfor latterligt; aldrig!"

„Hør mig blot, hør mig blot."

„„Hvordan, min Faders Enke — fy, — og jeg skulde give mit Samtykke — Moder, gjør mig ikke vred. Aldrig, aldrig!"

„Mathilde! Tal til Kongen, jeg forlanger det af Dig."

„Nei, det er umuligt, Deres Majestæt. Jeg siger, som Kongen, aldrig"!

„Veed Du da ikke, at han har Fjender, at kun et Ægteskab med mig kan redde ham?"

„O, han hytter sig nok," svarede Kongen leende.

„Vilde det smerte Eder meget, at give mig Eders Samtykke?"

„Jeg giver det ved mit Liv, min Krone og min Ære aldrig!"

„Og jeg kan kun være af Kongens Mening," sagde Mathilde bestemt.

„Hvad Grund er der til denne Vægring; han, som Du finder værdig til at regjere i Dit Navn, beherske Dine Undersaatter, være i Besiddelse af den hele kongelige Magt — han skulde ikke være værdig til at betræde en Enkes Sovekammer?"

„Fy, fy, det oprører mig, men det er ikke det. Om Du fik Lyst til en af mine Staldkarle — det var ikke smukt, ikke passende, men lad det passere, jeg vilde lukke Øinene og tie; jeg selv er jo kun en svag Dødelig og vil ikke holde Dom over Andres Skrøbeligheder; men offentlig ved en høitidelig Act at indsætte ham som min Faders Eftermand, nei, det var Nedværdigelse. Ved Gud, jeg gjør det aldrig!"

„Mathilde, ved hans Liv, ved Dit Samtykke!"

„Majestæt! Oprigtigheden byder mig at tale frit: det kan, det bør ikke skee. Vare hans Fjender end talrige, som Sand — det bør ikke skee. Skulde han end falde, saa falder

han med Ære; ved et Ægteskab med Dem vilde han — og De være latterliggjorte.“

„Saa har Du aldrig elsket, naar Du kan sige dette.“

„Og dette siges her — ved min Husbond, nogle faa Værelser fra mine Børn.“

„Vil Du da hellere see ham falde?“

„Ja! naar det ikke kan være Andet; hellere død end dette.“

„Man skulde tro, at en Rivalinde talte med denne Mund.“

„Hvad!“ raabte Kongen og Dronningen paa eengang.

„Ja, det siger jeg; Mathilde vil ikke, at jeg skal blive Struensees Viv, fordi hun selv elsker ham.“

„Paa Døren paa Dieblikket!“ skreg Kongen rasende, medens hans Øine gnistrede, og han udstrakte sin skjælvende Haand mod Døren. Han var sprungen op af Lænestolen, og Benene vaklede under ham af Svækkelse og Raseri.

„Deres Majestæt kan lade mig kaste ud,“ sagde Juliane Marie med rolig Trods. „Jeg kan bevise hvad jeg har sagt, Dronningen har selv tilstaaet det. Amalie Thott har modtaget Tilstaaelsen for over 6 Uger siden hiin Comedieaften, og min Hoffriseur Henrici og hans Svende have hørt derpaa.“

„Lad Vagten komme,“ brølede Kongen, „hun skal fjernes med Magt, thi det er en nedrig Løgn!“

Kongen greb Klokken og vilde ringe.

Mathilde var bleg som et Lig. Det sidste Slag havde været for voldsomt, men hun saae at Liv og Ære beroede paa dette Terningekast. Hun greb Kongens Haand og sagde; „Christian! Dine Børns Moder bønfalder Dig, ring ikke!“

„Spyt hende i Øinene, Mathilde, og slig hende lige i Øinene, at hun lyver og spyer Ild som en Drage!“

„Lyver jeg? — Man kalde Vidner!“

„Hun er ført bag Lyset, Christian. Nogle Ord, som ligne disse, brugte i en sær Anledning, men fordreiede og forvanskede, har jeg brugt; kun Nedrigheden kunde benytte dem saaledes.“

„Hører jeg ret — eller phantaserer jeg endnu?“

„Du phantaserer ikke, min Konge og min Gemal. Naar denne Qvinde er borte, skal jeg forklare Alt, og Du skal faa en anden Mening end den, hun ønsker at lægge deri.“

„Gaae, Madame, jeg befaler Dem at gaae!“

„Jeg bliver,“ svarede Enkedronningen trodsig.

„Gaae! Ved min kongelige Magt, gaae Begge!“

„Christian! husk vel paa, at jeg er dine Børns Moder; vil Du ikke høre min Retfærdiggjørelse for min Skyld, saa gjør det for Frederiks Skyld.“

„Er Frederik min Søn?“

„O, milde Gud, han spørger; saa har hun dog forgiftet Kongens Hjerte; hun vil ikke blot berøve mig min Mand, men Frederik sin Fader og Danmarks Krone.“

„Bliv lidt, det svimler for mig — Kronen — lad mig samle mine Tanker — Kronprindsen — Arveprindsen. Godt, nu seer jeg Hensigten; Arveprindsen er hendes Søn, derfor maa hun ikke taale, at Kronprindsen er min.“

„Saaledes er det!“ udbrød Mathilde, næsten qvalt af Taarer.

„Bliv, Mathilde! Du skal have Ret til at forklare Dig.“

Kongen hævede med et usigelig bønligt Blik sine Øine mod Himlen og udbrød:

„Gud, milde, kjærlige Gud! giv mig min Fornuft i to, blot i to Timer, og tag den saa igjen for Resten af mit hele usle Liv; blot to Timer bønfalder jeg Dig om, hør, o hør mig for min Søns Skyld!“

Mathilde segnede om i en Stol og skjulte sit Ansigt.

„Madame!“ sagde Kongen derpaa med fuldkommen kongelig Værdighed til Enkedronningen. „Vi ønsker at være ene med Dronningen. Vil De behage at begive Dem til Deres Gemakker, hvor De venter Vor nærmere Ordre.“

„Majestæt, jeg kan ikke forlade Dem, før jeg har beviist hvad jeg har sagt.“

Uden at svare et Ord greb Kongen Klokken og ringede.

Mathilde foer op som skræmmet ved et Lynslag.

„Bliv siddende, Deres Majestæt, det gjaldt kun hende der."

Istedetfor Morianen traadte Grev Brandt ind af Døren med smilende Ansigt og Udraabet:

„Her er jeg, nu kan jeg den."

„Hvilket, hvilket kan Du? hvor kommer Du fra?"

„Fra Slotsvagten, hvorhen Deres Majestæt allernaadigst sendte mig, for at lære Catechismus."

„Har jeg sendt Dig — ah, et Anfald! — Godt, Du kan altsaa Din Catechismus? Min høie Moder vil ikke forlade mig, jeg har bedet og befalet forgjæves; nu paalægger jeg Dig at skaffe hende bort enten paa den ene eller anden Maade; lær saa hende Din Catechismus, om Du vil, men skaf mig hende fra Halsen."

„Godt, jeg vil begynde strax. Catechismen lærer os Pligterne mod Gud og vore Medmennesker. Vi skal elske —"

„Grev Brandt, forskaan mig for Deres Vittigheder."

„Vi skal elske Magten og Herredømmet, staaer der i Deres Majestæts Catechismus, ikke at tale om Arveprindsen. For at opnaae dette skal vi stifte Sammenrottelser mod Kongen, Dronningen, Fædrelandet og Cabinetsministeren; men det er lutter Trykfeil, Allernaadigste, thi Falsk staaer sin Herre paa Hals, og naar man holder meget af Mandfolk, og tillige holder meget af sig selv — —"

Enkedronningen bed sine Læber tilblods, førte hurtigt Hænderne op til Hovedet og holdt sig for begge Ører.

Brandt tog et Blad Papir, skrev derpaa i Hast: „Reverentsgade Nr. —", og holdt det for Juliane Marias Øine. Hun stirrede med panisk Skræk paa de med Blyant skrevne Ord, og gik hurtigt ud af Gemakket.

Men Brandt fulgte hende lige i Hælene og vedblev sin Ramse med allehaande komiske Fordreielser og skjærende Udfald.

Da Begge havde forladt Gemakket, vaklede Kongen hen, laasede Døren af, traf Portieren for, gik hen til et Skab og udtog en lille Flacon, tømte det Halve af Indholdet og nærmede sig derpaa Dronningens Stol.

„Mathilde, forklar Dig nu uden Omsvøb — elsker Du Struensee? Du staaer for Gud og Kongen!"

„For Gud og Kongen vidner jeg, det koste mit Liv og min Ære: jeg elsker Struensee som Englene i Himlen elske hinanden, saaledes og ikke anderledes, og Andet har jeg aldrig sagt."

„Selv det er nok; det skiller mig ved en elsket Viv, men ikke ved Kronprindsens Moder."

„Jeg skal finde mig i Alt paa dette Vilkaar."

„At han er min Søn, veed jeg, føler jeg, men det lyster mit Øre at høre det bekræftet. Er han min Søn?"

„Christian, Konge og Herre, see her min afdøde Moders Billede; ved hendes Sjæls evige Fred sværger jeg, som jeg sværger ved vor Frederiks kommende Lykke, ved dette rene, barnlige Billede: han er din Søn, Danmarks Søn!"

„Tak, Herre, tak! Det er min høieste Lykke. Mathilde, nu troer jeg Dig."

„Endnu Eet: ved begge disse Dyrebare, jeg er brødefri i min Handling, om ikke i min Sjæl; Struensee var altid ærbødig mod mig."

„Intet om ham."

„Christian, giv Gud Æren; jeg kjender ham ikke paa den Viis, Du troer, men jeg kjendte ham ikke af Navn, da Frederik blev født."

„Deri troer jeg Dig ganske; men om Du senere havde fattet Tilbøielighed for ham, hvad Under?"

„Enkedronningen har altsaa opnaaet hvad hun tilsigtede."

„Ja, men kun tildeels. Der er reist en Skillemuur imellem os, men elske Dig maa jeg til enhver Tid."

„Du, mig? O, saa forlænge Himlen Dit Liv."

„Kun til Frederik bliver myndig; ikke længer, ikke længer. Mathilde, den Mand, Du bandt Dig til, bærer Fordommelsen i sit Indre. Jeg er forgiftet først ved hende, saa ved Dig, ønsk mig ikke at leve længer, end nødvendigt."

„Har jeg forgivet min Herre og Konge, saa lad mig døe."

„Nei, Du skal ikke. Før var der svagt Haab om min Helbredelse, nu slet intet. Jeg har kun eet Ønske, at jeg maa hendøse mit Liv indtil Frederik kommer til Regjeringen.

Hvis Gud er god imod mig, vil han lade mine Tanker være omslørede fra det Øieblik, jeg har befæstet Frederiks Trone."

„Hvorledes, det ønsker Du?"

„Ja, jeg ønsker at vugges i en evig Dos."

„Umuligt!"

„Thi ellers maatte jeg, for at sikkre ham mod Efterstræbelser, spille Gal som Hamleth."

„Grueligt!"

„Men sikkert nødvendigt. En gal Konge er ingen Konge, og Ingen iveien; imidlertid voxer Frederik til, og han vil lære at regjere, for at støtte sin Fader."

„Og hans Moder vil være glemt."

„Det beroer paa Dig."

„Paa mig?"

„Ja."

„Saa bliver jeg kjærligt erindret."

„Vær oprigtig."

„Christian!"

„Jeg er den Brødefulde for min Dommer og for mig selv; men Du, Mathilde, var ung og smuk, Dit Hjerte følte Tomhed — Du havde ingen Mand — har jeg ikke selv kastet dig i hans Arme?"

„Nei, hverken Du eller jeg; det er Bagvadskelse."

„Saa tilstaae Alt, at jeg dog kan modtage den Vished, at Du er oprigtig, at jeg veed Alt."

„Du veed jo Alt."

„Og om Du nu reiste hjem til Dit Fædreland, vilde det saa modtage Dig saa reen og hellig, som Du forlod det?"

„Ja, ja; thi Børnene ere helligede ved brødefrit Ægteskab."

„Men i Hjertet, i Tankerne? svar mig, Mathilde."

Dronningen knælede, kysede Kongens Knæ og græd.

„Et Ord, Mathilde, skal jeg troe Dig, maa jeg troe Dig i Alt."

„I Hjertet og i Tanken, men ikke i Handling, er jeg lig den Qvinde, som Christus frelste fra at stenes."

„Godt, saa vil jeg sige med Frelseren: den, der er reen, kaste den første Steen. Kom i mine Arme, stakkels Qvinde;

den, Frelseren tilgiver, vil ogsaa jeg tilgive; kom til mit Bryst."

„Nei, Christian, jeg vover det ikke."

„Nu elsker jeg Dig mere end nogensinde, Mathilde; thi hvis Du havde feilet var det min Skyld; jeg kjender Omfanget af den Skyld, jeg har paadraget mig. Nu er Du bedre end jeg, derfor elsker jeg Dig."

Med disse Ord løftede Kongen hende op og kysſede hendes Pande.

„Du gjør mig lykkelig og ydmyger mig tillige."

„Det samme siger jeg for mit Vedkommende ligeover for Dig, men hør nu efter. Kort eller længe er umuligt at sige, men vi har store Offre at bringe for Frederiks Vel."

„Hvilke da?"

„Du, jeg og Struensee maa omsider offres for hans Skyld; Stemningen er slet."

„Skee Guds Villie!"

„Aftor nu Dine Taarer, Mathilde. Du maa komme til enhver Tid til mig, Nat og Dag. Gaae paa Bal imorgen og lad Ingen see, at der var et Øieblikks Misstemning imellem os."

„Ønsker Du det?"

„Det ønsker jeg."

„Godt, saa gjør jeg det, men med et tungt Hjerte."

„Enkedronningen maa ikke komme til mig, ikke under nogetsomhelst Paaskud. Endnu i denne Time sender jeg Bud til den engelske Gesandt. Din Broders Repræsentant skal høre min frie kongelige Villie med Hensyn til Frederik, han skal høre det af min egen Mund, og derpaa skal det forsegles med Danmarks og Englands store Statssegl."

„Vær takket tusindfold."

„Jeg handler retfærdigt mod Dig og mig, men fremfor Alt mod vor Søn."

„Endnu engang, vær takket, Christian."

„Naar Gesandten har været her, vil jeg finde mig i Alt."

„Jeg ikke mindre."

„Nu Gud befalet, min Mathilde."

Da Mathilde var gaaet for at see til sine Børn og for at græde ud ved sin lille Datters Vugge, lod Kongen Struensee, Guldberg, Rantzau-Ascheberg, Schack Rathlau, Schimmelmann og Grev Thott komme. Endvidere sendte han Bud til den engelske og den franske Gesandt. I disse Herrers Nærværelse opsattes et lovformeligt Document, i hvilket han erklærede, da han undertiden følte sig meget svag, at hans Søn Kronprinds Frederik, naar han blev myndig, skulde være Regent i sin Faders Levetid og efterfølge ham paa Thronen.

Da dette var gjort vare hans Kræfter udtomte, han gik til Sengs endnu ved Dagstid og sov uafbrudt til den næste Middag Kl. 12.

Sjette Capitel.

Revolutionen.

Rollerne imellem de Sammensvorne bleve nu fordeelte efter Enhvers Evner og Forhold. Man havde hørt at Kongen, Dronningen og Struensee Morgenen efter Maskeraden paa Christiansborg Slot ganske tidlig, Kl. 6, vilde tage til Hirschholm og derfra enten til Kronborg eller Nyborg, for at sikkre sig Kongens Person, og derved den ved ham havende Myndighed og Magt. Det gjaldt derfor at komme dem i Forkjøbet, og hertil hjalp, som vi ville see, Enkedronningens List, Jessens Kjendskab til Slottets hemmelige Gange og Arveprindsens Klogskab i Forbindelse med den Assistance, som Rantzau-Ascheberg, Guldberg og Beringskjold udviste, ligesom den dybe Taushed, hvormed Alt foregik. General Eichstedt og Oberst Koller vare raa Krigsfolk, men Enkedronningen vidste, at hun kunde

stole paa dem, og deres Soldater havde netop Vagt paa Slottet Natten imellem den 16de og 17de Januar. Det blev altsaa bestemt, at naar Maskeballet paa det kongelige Hoftheater var tilende skulde Eichstedts og Kollers Regimenter være i Nærheden. Guldberg skulde have de fornødne Arrestordrer parate lige til Kongens Underskrift, og der siges endog, at man havde skaaret et Træstempel, der skuffende efterlignede Kongens Navnetiffer, for i Nødsfald at fremvise de Documenter, hvorpaa saadan Forfalskning fandtes. Guldberg bar alle disse Herligheder i sin Muffe. Naar Alle paa Slottet efter Ballet havde begivet sig til Hvile, skulde Enkedronningen, Arveprindsen, Rantzau-Ascheberg, Eichstedt, Koller, Guldberg og Jessen følges ad med lydløse Skridt igjennem de mørke Gange til Kongens Værelse.

Rantzau-Ascheberg vilde dog, sit Løfte tro, endnu forsøge paa at redde Struensee; om Eftermiddagen før Maskeballet vilde han absolut ind til ham, men blev efter Aftale haardnakket afviist. Han ilede da til Justitsraad Struensee og gav ham den skriftlige Advarsel, men Enkedronningen lod ham ved en hemmelighedsfuld Tjener hente ud til Falkenskjold paa Frederiksberg Slot, hvor han holdtes indelukket til henimod Daggry. Da han derpaa iilte til Christiansborg Slot, mødte han Broderen i Slotsporten, idet han som Fange steg ind i den kongelige Vogn, for at føres til Citadellet. Revolutionen var da endt og gjennemført.

Men førend vi nærme os denne sørgelige Catastrophe, ville vi nøiere betragte de smaae Begivenheder, der foregik forinden, og hvilke alle hørte med som Led i den store Kjæde, der knytter Aaret 1772 til et af Danmarks mindeværdigste Tidsafsnit.

Efterat Kongen havde læst paa Bunden af Mathildes Hjerte og i statsretlig Henseende havde sikret sin Søns Arvedeel, faldt han atter med Mellemrum tilbage til sine Anfald, ikke desmindre viste han Mathilde den oprigtigste Ømhed.

Om Aftenen den 16de Januar var hun hos ham i Sygeværelset, formodentlig for endnu med Kongen og Brandt

at træffe nogle Dispositioner til den næste Morgen. Kongen og Dronningen vare glade og tilfredse, og Mathilde følte sig endogsaa meget lykkelig, ventelig fordi hun troede at have besejret Enkedronningen og fordi hun i ethvert Fald vidste sin Søns Rettigheder sikkrede. Hun var klædt i rød og hvid Domino og holdt sin Maske i Haanden.

Hun lænede sig fortroligt ned over Kongen og hviskede ham et Par kjærlige Ord i Øret, som hun ikke vilde, at den tilstedeværende Grev Brandt skulde gjøre sig lystig over, ikke engang ved et sarcastisk Smiil.

Kongen besvarede hendes Kjærtegn med et venligt Haandtryk.

„Gaae," sagde han, „min kjære Mathilde, gaae paa Bal! Hvis jeg ikke frygtede at stode sammen med min sydende Stedmoder, skulde jeg, saa svag jeg er, ledsage Dig lige ind i Balsalen."

„Virkelig? — o, Christian, Du er saa god!"

„Og Du, Mathilde, er saa smuk; jeg mindes endnu aldrig at have seet Dig saa straalende, som netop iaften. Du udfordrer Guderne."

„Ja, og Enkedronningen."

„Men ingen af dem skal forstyrre Din Lykke; thi Du er jo lykkelig, ikke sandt?"

„Ja, virkelig; jeg har ikke længe følt mig saa lykkelig, som idag."

„Og dog maa jeg skjende paa Dig, Mathilde; derovre er Musiken, Maskerne og et glimrende Hof samlede, de vente paa Dig, Festens Dronning, og her bliver Du nu i et skummelt Kammer hos en sygelig Mand, hos en gnaven Patient — gaa nu, man venter Dig!"

„Er jeg da ikke lykkelig her hos Dig? det er et stort Offer, jeg bringer, at gaae paa Bal iaften; stod det til mig, blev jeg her, lo med Dig, dandsede for Dig, her er mit bedste Hjem."

„Og denne ziirlige Dragt skulde Du have iført Dig alene for min Skyld, nei, denne indesluttede Hospitalsluft vilde snart knuge Dig til Jorden."

„Nei, nei, min Christian; o, herefter vil jeg knytte mig til Dig ved Guld og Blomsterlænker, jeg vil være Din Syge, vogterske, Din Pleierinde, jeg vil pynte mig alene for Dig lee for Dig og græde for Dig, naar Du lider."

„Tak, min gode Engel, mit kjære Barn. Hør, Mathilde, hvorledes kan det være, at Du snart forekommer mig at være min egen elskede Moder, der pleier mig med Ømhed, snart min elskede Huustro, og til andre Tider mit kjære Barn, som om Du kunde være min Datter."

„Saaledes er vel altid Forholdet i et lykkeligt Ægteskab."

„Ja, det maa være det; men nu tillader jeg ikke, at Du bliver her længer, Du gaaer nu kjønt paa Ballet, morer Dig godt og fortæller mig imorgen, hvor lykkelig Du har været."

„Slemme Mand, Du jager mig bort. Lad mig dog blive lidt endnu."

„Nei, jeg vil det ikke, Du gaaer strax hen for at more Dig, ellers siger Hoffet, at jeg er en uretfærdig Konge og holder det Bedste for mig selv."

„Smiger; men det er herligt at smigres af en Konge. Nuvel, jeg gaaer, men jeg veed, jeg vil kjede mig, og jeg kommer endnu iaften tilbage, for at fortælle Dig det."

„Men jeg vil ikke, at Du skal spilde Din Nattero; naar Du har dandset, dandser Du lige i Din Seng. Imorgen er det atter Dag."

„O, Christian! der er saa længe til imorgen. Jeg kommer alligevel ind til Dig, min Ven."

„Godt, saa vil jeg sidde oppe, fordærve min Natteſøvn og vente paa Dig."

„Nei, nei, det maa Du ikke, saa vil jeg heller vente til vi sees igjen — o, Christian, hvad det er for et grusomt Ord: vente."

„Og jeg venter dog taalmodig, til Du er færdig med Din Barnesnak — finder Du det saa grusomt."

„Ja, Du burde kjønt lade mig skaddre Tiden hen til den glade, lyse Morgen. Imorgen, Christian, Du har lovet mig det — en Tour til Kronborg."

„Man maa ikke love Børn Noget, saa faaer man ikke Ro førend det er opfyldt."

„Og jeg tager lille Auguſta med, det har Du ogſaa lovet mig."

„Nu vel, Auguſta ſkal med, er det saa godt?"

„Sov nu vel, saa gaaer jeg da; tænk paa mig og vore kjære Børn — o, hvor jeg ſkilles nødig fra Dig, Chriſtian."

„Nu, den Tid gaaer ogſaa, omſavn mig, min egen kjære Mathilde. Du har gjort mig saa bevæget, ſee jeg græder jo ligeſom Du, ſom det var en lang Adſkillelſe."

„Ak, mit Hjerte er saa tungt, det er ſom om det for mig var nogle Timer før Pompejas Ødelæggelſe. En Huſtru forlader ſin Mand, men kan ikke Nat og Aſkeregn, Ild og Lava forhindre hende i at vende tilbage?"

„Sværmerinde!"

„Du har Ret, nu vil jeg lee — lee af Hjertet, der ſkeer ikke noget ſaadant i Danmark. Vi have jo intet Veſuv."

„Nei, men vi have et Hekla, men det er langt borte."

„Farvel, min Mand, min Konge, min Ven!"

„Farvel, Mathilde! vær lykkelig — jeg ſkal troſte mig i Enſomheden."

Mathilde rev ſig løs, hun var saa uſædvanlig bevæget. I Døren ſtandſede hun og vilde vende om igjen, for endnu engang at omfavne ſin Mand; men Kongen, der bemærkede det, gjorde en utaalmodig gnaven Bevægelſe, ſom om det var ham imod.

Han betegnede hende med Haanden, at hun ſkulde ſkynde ſig bort; hun adlød da med et Suk, men tilkaſtede ſin Mand endnu et Fingerkys, et ſidſte kjærligt Blik, og forſvandt saa i Corridoren, for ad de lange Gange at begive ſig over til den modſatte Fløi af Slottet, hvor Hoftheatret og Balſalen laae.

„Hvilken Engel!" udbrød Kongen, da han var alene med Brandt.

„Unægteligt! Hun er meget for god for dette Babylons Hof. Hun er en qvindelig Daniel i Løvehulen."

„Du har da befalet, Brandt, at man ikke indlader Nogen mere iaften?"

„Det har jeg, Sire!"

„Og især har Du vel forbudt Dragen at komme her?"

„Ja, jeg har sagt, at Kongen holder ikke af Mareridt, og at Enkedronningen derfor under intet Paaskud maa indlades i Sovegemakket."

„Godt, men man maa passe godt paa, for hun er from som Slangen og snild som Duen."

„Hun er Pokker heller; var jeg Konge, vilde jeg lade Gifttænderne trække ud, uagtet de ere forlorne."

„Au, au!"

„Hvad er der, Sire!"

„Gigten — den forbandede Gigt!"

„Ja, der burde udstedes en Cabinetsordre mod Gigten eller rettere mod Podagraen!"

„Det er gamle Synder, der lade sig melde."

„Vistnok, eller Undersaatterne, som gjøre Oprør, fordi de altfor længe have maattet vandre efter Eders Hoved."

„Hør Musikken derovre. Nu dandse de Lykkelige derovre i Hoftheatret, medens jeg Stakkel maa sidde her i Puder og Værk. Hør, Brandt, hvor de vilde gjøre store Dine, naar jeg fik det Indfald at aflægge dem en Visit."

„I Slobrok og Nathue?"

„Hvad gjorde det? jeg er jo bestandig hjemme, og deres Konge."

„Man vilde lee, men jeg fik det Værste!"

„De Rødder, de dandse og juble, og lade mig ene og forladt."

„Regner De ikke mig for Noget? Jeg vil læse Noget for Dem."

„Du med Din Læsning, kan Du læse Kjedsomheden bort?"

„Ja, ved Hjælp af Cyprianus."

„Men Du har jo kun Corneille ved Haanden."

„Han er ogsaa god i Nødsfald."

„Aa ja for Fruentimmer — o de Qvinder, de Qvinder."

„Jeg takker Gud for, at min Moder er en Qvinde!"
„Ak, min stakkels Brandt, Du kjeder mig."
„Vil Deres Majestæt da ikke gaae hen og lægge sig?"
„Nei, jeg kan ikke sove for denne Helvedes Musik."
„Nu, saa lad os underholde os med Corneille."
„Du med Din Corneille — Du er accurat som alle de Andre."
Brandt greb en Bog, slog op paa Lykke og Fromme og læste:

„Horace:
„Til hvad Nytte er det, jeg mig forsvarer,
De har jo Retten, jeg ikkun Farer.
Alt hvad De tænker, bør være godt;
Man sig forsvarer slet mod en Drot,
Var end mit Forsvar nok saa fyldig,
Naar en Konge vil — er man altid skyldig."
„Det er sandt, Vi Konger have dog en frygtelig Magt, et Øieblik er man uskyldig — et andet Øieblik skyldig, idag er man levende — imorgen død."
„Et Øieblik er man klog — et andet forrykt."
„Er det til mig, Du siger det?"
„Nei, det er til Corneille!"
„Bliv ved; hvad svarer Kongen?"
„Horace vedbliver:
„Af vor Hengivenhed gjør I en Brøde,
For et Indfalds Skyld lader I os bløde."
„Hvad svarer Kongen, spørger jeg."
„Kongen svarer:
„I min Fornuft er Rigets Styrke,
Det er den Guldkalv, som I Alle dyrke;
De mildeste Love, vel tolket lød:
Vort ringeste Mishag er Eders Død!"
„Ha! Min Drøm, min Drøm; jeg har seet ham død!"
„Hvem? Horace?"
„Nei, Struensee! See der — der han dandser uden Hoved. Skjul mig — frels mig, Slottet vakler!"
„Berolige Dem, Sire, det er en Illusion, det er Intet."

„Intet, det siger Du, som var et Intet, og for hvem han har gjort Alt. Og det siger Du til mig, som var Intet og som han har gjort til Noget. Seer Du ham da ikke, han dandser endnu — med min Svigermoder — hu, hun kysser vellystig hans blodige Hoved — hun holder det i sine Hænder."

„Det er en Smule Feber, min Konge; tag disse Draaber, saa vil De befinde Dem bedre."

„Er det hans Blod — Struensees Blod, jeg har seet det. Hun kyssede det afhuggede Hoved, jeg har seet hende udrive hans Hjerte af Brystet og kjærtegne det. Hører Du, hun sukker Elskovssukke — o, det klæder den gamle Fjante godt; hør: „Nu tilhører Du mig alene." Hun elsker et Lig."

„Hurtig, Sire, drik dette, det er Struensees Elixir, det beroliger."

„Er det fra Struensee — saa er det godt — ah, det forfriskер, hvad der kommer fra ham — det oplivер — han lever endnu — ikke sandt?"

„Han lever, vær kun rolig„"

„Jeg svedte Angstens Sved — nu er det ovre, o, det var frygteligt, aftor min Pande, Brandt; det var et grueligt Anfald, ikke sandt?"

„Deres Majestæt gjorde vel i at gaae tilsengs og komme til Ro."

„Hør mig, Brandt; dersom jeg døde i dette Øieblik, vilde det maaskee være en stor Lykke for hele Landet, for mig, Dig og Struensee."

„Hvilken bizare Idee, Sire!"

„Den er retfærdig og sand, takket være disse Draaber; nu føler jeg mig atter oplivet og styrket, men hvorlænge varer det, saa kommer der et nyt Anfald. Og kan man saa ikke faae mig til hvad det skal være? Men jeg vil benytte mine lyse Øieblikke, saa godt, som jeg kan, til Statens Nytte. Kom med Pen og Blæk, men vær hurtig; jeg veed, at Du har altid nogle af Din Vens gode Forslag i Baghaanden. Lad

os benytte Øieblikket, kom frem med dem, jeg vil underskrive dem."

„Klokken er mange, Deres Majestæt; det er seent paa Aftenen."

„Bedre det Gode seent paa Aftenen, end det Slette tidlig om Morgenen."

„Meget sandt. Nu vel, her er Skrivetøiet og her ere Forslag til Statsreformer."

„Læs dem op; det vil sige, blot Indholdet overfladisk."

„Cabinetsordre til Oprettelse af et Seminarium for Bondestanden til at skaffe dygtige Skolelærere paa Landet!"

„Bravo! Christian Rex."

„Forbedring i Landoeconomien, Præmier for Hesteopdræt og for Vexeldrift af Jorden. Opmuntring til Arbeidsdrift."

„Christian Rex."

„Ny Befaling, at Digtere, Kunstnere og Skuespillere skulle betragtes som nyttige og fortjenstfulde Medlemmer af Samfundet."

„Det er ganske som jeg tænker, og det undrer mig, at Ingen tidligere er faldet derpaa. Det skal have min Underskrift, see der!"

„Befaling om fornuftig Indskrænkning i Adelens Rettigheder."

„Ah, det vil virke som et Lynslag, men det er retfærdigt. Christian Rex."

„Lov om Borgernes Ret til at udnævne Delegerede for hver By til at discutere Love og Skatter."

„Stop, det er nok — det er ikke ubilligt, men det maa jeg dog først sove paa; det turde være for meget paa engang; jeg er desuden nu træt for iaften. Gjem nu Skrivetøiet og disse Snurrepiberier. Jeg er igjen bleven ganske svimmel, o, Alt løber rundt! Det er Slottet og Struensee, som falder! Ah, ah!"

„Min Konge, kom til Dem selv! Majestæt, Konge — min Gud, hvad gjør jeg? nu er han besvimet!"

Kongen var falden tilbage i Stolen, Brandt tog et Glas Vand og stænkede Kongen i Ansigtet, men denne syntes steen-

død; Brandt vilde kalde, men Kongen havde selv lukket Døren og Noglen var i hans Lomme. Han iilte derfor tilbage, greb Lyset og betragtede Kongen ængstelig og opmærksom.

„Min Gud, skulde han være død, saa er jeg om en Hals! Jeg faaer da Skyld for at have myrdet ham. Konge, Majestæt! — nei, han er steendød. Jeg vil forsøge et sidste Middel, jeg vil bide ham i Fingeren, det har en Besvimet endnu aldrig kunnet modstaae, og jeg maa hellere bide ham i Fingeren, end de skulle bide Hovedet af mig."

Med disse Ord bøiede Brandt sig ned, tog Kongens Pegefinger i sin Mund og bed først sagte, siden eftertrykkeligt i Fingeren.

„Au, au!" raabte Kongen af Smerte. „Hvor er jeg — hvem bider mig — er det Dig, Brandt?"

Kongen havde neppe udtalt disse Ord, førend hans Kammertjener Brigel traadte lydløs ind i Værelset med et Lys i Haanden, fulgt af Rantzau-Ascheberg, Schack Rathlau, Guldberg, Henrich og en Dame, der var ganske klædt som Dronning Mathilde, i rød og hvid Domino, med Maske for Ansigtet.

Kongen reiste sig halvt op og saae sig sky om.

„Er det Dig, Mathilde? Du lovede jo at komme; men hvortil alle disse bevæbnede Mænd?"

Dronningen trængte sig frem og sagde hurtig med forandret Mæle:

„Sire, der er Forræderi og Sammensværgelse mod Eders dyrebare Liv. Vi komme for at frelse Kongen. Der staaer en af Forræderne, grib ham!"

„Jeg?" raabte Brandt; „og idag kaldte Deres Majestæt mig selv en af de Trofaste — det er en Vildfarelse."

„Forklar Dig, Mathilde, hvad vil alt dette sige?"

„Eders Majestæt skal erfare Alt. Man har opdaget en frygtelig Sammensværgelse; han er en af de Skyldige, nu veed jeg det. For enhver Priis maae vi frelse Kongen og Staten. Før ham bort!"

Flere haandfaste Folk greb Brandt og førte ham bort.

„Tag Dem iagt, Herre Konge!" raabte Brandt.

„Det er Mummespil — Hendes Majestæt maa ogsaa have faaet et Anfald eller være ført bag Lyset, ellers er baade hun og jeg forrykt. O, nu forstaaer jeg det: vi spille Maskerade for at more Kongen. Holla! en Domino, et lille uskyldigt Grevskab for en Domino! Ha ha ha!"

Man førte Brandt bort, og hans Skoggerlatter hørtes endnu længe i Corridorerne.

Dronningen ilte hen til Kongen og sagde med hastig Aandedræt:

„For Guds Skyld, I er i stor Fare, Eders og mit Liv hænge i en Traad, hele Byen er i Oprør, man skjænder og brænder og raaber Blod og Hævn."

„Hævn over hvem?" spurgte Kongen forskrækket.

„Hævn over Doctoren, Hævn over Dronningen. Man vil have den ene straffet, den anden bort fra Byen."

„Hvad er der da passeret?"

„Spørg ikke, Tiden tillader ikke at svare. Man taler om Kongens Beskjæmmelse, om et troløst Forhold, det fordrer Hævn, hører I Raabet i det Fjerne, det er Folket, som fordrer Hævn."

„Vær rolig, Mathilde, jeg skal selv træde frem og besværge Folket ved Din Uskyldighed. Det er Folket, som skal straffes, men Brandt er ikke blandt de Skyldige."

„Jo, Sire, han er utro og rænkefuld, han ellfer Struensee, som er Forræder mod sin Konge og som har krænket Dronningen, der ligeledes er brødefuld."

„Hvad hører jeg, Mathilde? anklager Du Dig selv, ha ha ha, er Du da ogsaa bleven gal, eller er det igjen min Phantasi, o det svimler. Du bærer en Engels Klædning — og taler som en af Helvedes Udsendinge — hvem er Du? Er Du et Phantom fra Graven?"

„Jeg er Din Moder!"

Ved disse Ord rev Dronningen Masken af.

„Forræderi!" raabte Kongen og Kammertjeneren paa eengang.

„Ulykke, tifold Ulykke! Hyklerskjen bærer Uskyldighedens

Maske, vil Du dræbe mig til Fordeel for Din Søn, Forræderi!"

„Nei, Du er min Søn, jeg vil frelse Dig til Held for os Alle. See, min Søn, der staaer Guldberg, Rathlau, Rantzau, troer Du dem istand til Forræderi, her ligger jeg for Dine Fødder, gjør man det, naar man vil forraade sin Søn, sin Konge. Dit Liv afhænger af et Minut, jeg vil frelse Dig."

„Hellere vil jeg see Dig dø for mine Fødder end frelses af Dig."

„Hold op med disse taabelige Indfald, Tiden er kostbar, Sværdet hænger os Alle over Hovedet — endnu er det Tid — der er kun eet Middel til Frelse, lad os anvende det for at frelse Riget for Din elskede Søn!"

„Din mener Du vel, Du Drage!"

„Nei, jeg mener Din Frederik, Kronprindsen, ved mit Liv sværger jeg, han skal være Konge efter Dig. Byen er i Oprør, frels hans Throne ved at sende Struensee bort, og stil Folkeraseriet ved at lade Dronningen reise blot een Dag til Kronborg."

„Men saa vil jeg følge med, og sende Struensee bort, aldrig, aldrig."

„Han elsker Mathilde, jeg har Beviser i mine Hænder, De have bedraget Dig."

„Du lyver! dræb mig, Qvinde, men jeg troer Dig ikke."

„Saa tro disse Mænd: sværg, at I vide, at Dronningen og Struensee elske hinanden!"

Henrici og hans Svende hævede deres Hænder og sagde med dyb Røst:

„Vi sværge!"

Kongen sprang rasende op, stampede i Gulvet og skreg:

„Løgnere! Meenedere! Bort fra mig!"

Kongen skjælvede over alle Lemmer og kunde ikke holde sig opreist, han sank udmattet ned i Stolen, og Enkedronningen, der med Glæde saae Virkningen af sin Hævn, be-

falede med en bydende Gestus, at de afhørte Vidner skulde fjerne sig. Derpaa nærmede hun sig Kongen og sagde:

„Christian, jeg vilde gjerne have skaanet Dig, men Du vil jo ikke troe mig, nu vel, saa følg med; man har i dette Øieblik grebet dem Begge i Dronningens Sovekammer."

En uartikuleret Lyd undslap Kongen; den lignede halvt et qvalt Skrig, halvt et forfærdeligt Suk. Han blev blaahvid i Ansigtet og sank tilbage i Puderne. „Nei, nei, jeg troer det ikke — jeg vil Intet troe, jeg vil Intet see — o, Mathilde, Mathilde — o, Struensee!"

Kongen vilde atter reise sig, men segnede paany overvældet ned i Lænestolen og skjulte et Par frembrydende Taarer med sin ene Haand, medens han knugede den anden til sit Bryst.

En dyb Taushed indtraadte i nogen Tid. Enkedronningen gav et Tegn til de Bevæbnede.

De vovede dog ikke høirostet at afbryde Stilheden, men tilkjendegav deres Nærværelse ved en sagte Mumlen, hvis Omqvæd var:

„Ned med Forræderne! ned med Struensee!"

Juliane kastede et stjaalent Øiekast over til den endnu oplyste Balsal, nærmede sig kjærligt Kongens Stol, lænede sig forover og sagde omt:

„Min Søn, saml Dine Kræfter; af disse Øieblikke er Din og Din Søn Frederiks Throne og Liv afhængigt; saml din Styrke, jeg skal hjælpe Dig, og alle disse Hædersmænd ville hjælpe os. Husk, at Du er en krænket Konge, Du er Dine Undersaatters Fader; fat en energisk Beslutning."

„Ned med Struensee!" raabte Guldberg, og nogle Faa af de Tilstedeværende, paa hvem Juliane kastede et Basiliskblik, gjentog derpaa Ordene: „Ned med Struensee!"

„Stille!" raabte Kongen strengt, „stille! Har han været utro mod mig, hvad vedkommer det Jer eller Andre? Det tilkommer kun mig at dømme derom. Ville I have Resten af mit Liv? ere I Oprørere, saa kom, jeg skal ikke engang forsvare mig; at overfalde værgeløse Folk, holde I dog mest af; men hans Liv skulle I ikke røre. Det er muligt,

at han har gjort mig Uret, men Jer har han arbeidet for og beriget med Velgjerninger. Gaae, forlad mig, og huft vel paa, at jeg, førend jeg tænker paa at hævne personlige Fornærmelser, først maa tænke paa Statens Vel, og Staten har han ikke krænket."

„Ned med Struensee!" vovede man at svare; thi nu frygtede man allerede en Gjengjældelse.

Kongen saae foragteligt ned paa Skraalerne og værdigede dem intet Svar.

Enkedronningen opfattede hurtigt Situationen. „Stille, mine Herrer," sagde hun, „Kongen byder det. Endnu er min Søn Konge, og kun over mit Liig skal I kunne vise ham Jeres Paatrængenhed. Tilbage! siger jeg; hvad Ret I end troer at have til Eders Had mod Forræderne, bør I dog intet Øieblik glemme den Respect, I skylde Kongen. Træd tilbage, jeg vil i underdanige Ord søge at tale Hans Majestæt tilrette."

„Det er unyttigt, Qvinde! jeg troer Dig ikke, tie derfor ogsaa Du!"

„Saa troer Du altsaa, at jeg er med i Complottet, fordi jeg, for at lægge Baand paa deres Had og Vildhed, sagde, at jeg vilde være deres Ordfører hos Dig? For at gavne Dig og ham kom jeg i denne Forklædning; vil Du følge mit Raad, skal Stormen have lagt sig inden faa Timer."

„Gid jeg kunde gjennemskue Dig! Forlad mig, ogsaa Du hader Struensee."

„Du veed det altfor vel, Christian — giv mig Dit Samtykke, og jeg skal vise, hvormeget jeg elsker ham."

„Og Du vil ikke styrte ham?" spurgte Kongen sagte.

„Jeg vil frelse ham og os Alle; Alt er forberedt dertil, jeg spiller et høit Spil, for at dupere Mængden."

„Tør Du sværge, at Du elsker ham virkelig?"

„Det er med Undseelse jeg tilstaaer, at jeg elsker ham høiere end mig selv, Dig og Mathilde!"

„Udtal ikke dette Navn, gjør mig ikke rasende!"

„Jeg siger Intet, men see her et Bevis. Underskriv nne hans Udnævnelse til Statholder i Hertugdømmerne —

det er en Retraite ham og mig værdig — underskriv den samtidig med denne Quasi-Arrestordre; jeg viser den til Vagten, fører ham med mig ombord paa en Skonnert, og han og jeg gaae til Hertugdømmerne — Du og Frederik ere da frelste."

„Nei, nei, aldrig!"

„Han skal blive aflagt som en Prinds af Blodet, see dog, Christian, 50,000 Daler aarligt, ikke at tale om min Appanage — Alt dette for at redde ham af Pøbelens Kloer. Troer Du endnu, at jeg hader ham?"

Kongen kastede et Blik i Dokumentet.

„Altsaa, det er Dit Alvor, naar jeg nu underskrev?"

„O, saa giver Du os Alle Lykken og Livet, saa er han frelst."

„Qvinde, bedrag mig ikke!"

„Frels ham, underskriv og frels ham."

„Det ene Dokument er jo nok?"

„Nei, begge; thi ellers sønderriver Folket ham."

„Nei, jeg underskriver kun det ene."

„Saa ere vi Alle fortabte; man sønderriver ham, man støder os Alle bort fra Thronen. Christian, det gjælder Dit og hans Liv!"

„Lad mig i Fred, jeg har ingen Pen og Blæk."

„Guldberg, hurtig Pen og Blæk, Kongen vil frelse os Alle!"

„Jeg kan ikke skrive, den Skjælm Brandt har bidt mig i Pegefingeren."

„I høre det, Brandt har begaaet Majestætsforbrydelse og bidt Kongen i Fingeren. Underskriv nu; o Gud, Folkestimlen nærmer sig, skriv, det er den høieste Tid, Pøbelen gjennemtrænger Dronningens Gemakker — Børnene ere i Fare! Underskriv, at jeg kan ile hen for at frelse dem, Sværdet hænger over deres uskyldige Hoveder! Til Hjælp, min Søn, frels ham, som jeg elsker, skriv, skriv!"

„Hvis Du bedrager mig, vier jeg Din Sjæl til Helvede!"

„Skriv! O, see mine Taarer — skriv! Hans Liv er afhængigt af et Pennestrøg — skriv!"

Enkedronningen greb som i Fortvivlelse Kongens zittrende Haand, trykkede den og Pennen til Papiret, og han skrev mechanisk sit Navn to Gange, kastede derpaa Pennen og raabte:

„Fordømt være Den, som opfandt Skrivekunsten, og Den, der opfandt Pergamentet!"

„Triumph," raabte Enkedronningen, „nu er Danmark frelst?"

Derpaa vendte hun sig med Høihed om til Rantzau-Ascheberg, rakte ham Arrestordren og sagde: „Skynd Dem, gjør Deres Pligt; dette er mit."

De Bevæbnede vare med Rantzau hurtigt ude af Døren.

„Holdt!" raabte Kongen; „det er Forræderi — bliv, lad mig see dem begge!"

Juliane Marie tilkastede Kongen et Fingerkys og sagde: „Kjære Søn, inden en Time er Faren overstaaet; jeg iler til Børnene, ikke et Haar skal krummes paa deres Hoveder, det indestaaer jeg Dig for med mit Liv."

„Og hun, Mathilde?"

„Hun maa til Kronborg med Børnene."

„Nei, Frederik bliver hos mig."

„Godt, det lover jeg, men det søde Pigebarn maa følge med Moderen; hav Tillid til mig. Skriv blot: Reis til Kronborg! saa er Alt godt."

„Alt bliver sort for mig, jeg kan hverken skrive eller see."

„Christian, saa frels Dronningen iblinde; her er et Par kjærlige Ord, skriv!"

„Igjen skrive, Du vil da, at jeg skal forskrive mig."

„Christian, det, Du nu gjør, vil mindes længe som en Velgjerning."

„Nu, i Guds Navn da!"

„Tak, det var godt."

„O, gid jeg maa være gal fra denne Time af, det er min eneste Undskyldning."

Hurtig som en Gazelle forlod Juliane Marie Gemakket, og Guldberg fulgte hende som en logrende Hund sin Herskerinde. Ikke Een blev tilbage hos den elendige, syge Konge, der stirrede vildt omkring sig i det store, øde Gemak. „Hvad var det,

er det en Drøm," spurgte Kongen sig selv, „ja, jeg haaber det, det var kun en afskyelig Drøm — Bevæbnede, hendes falske Taarer, Sukke og Bønner — og lige med eet forsvandt de Alle — og nu er jeg ene. Konge over 2 Riger og ene. Jeg hersker over 3 Millioner Hoveder, og jeg kan ikke beherske, ikke styre mine egne Been. Ak, var det en Drøm, men disse sorte Fingre vidne om, at det er en sort Gjerning, der er begaaet. Storhed og Ungdom, Udsvævelse og Straf — Cathrine, Du svoer at hævne Dig — og nu er Du hævnet! Jeg vil redde et Menneskeliv, redde Mathilde — og nu fattes jeg den bortødslede Kraft. To Kongeriger maae betale et elendigt Menneskes afskyelige Svaghed. Konger og Mægtige, gid I maatte ræddes ved min Elendighed og blive bedre! Ha, ha, ha! hvad vaaser jeg, lad Vorherre gjøre det om, hvis det er ham imod, han har Magten og ingen Stedmoder — Holloi! Kammerherre! — er der ingen Kammerherre derude til Kongen, ved min allernaadigste Unaade, holloi, er det passende at lade min Majestæt alene uden Hofsnoge? Tør I Elendige minde mig om min Elendighed og forlade min Almægtighed uden at lade den stottes af en bestjernet Nar eller en halvudruget Hofjunker? jeg skal kappe Hovedet af hele det hovedløse Slæng. Siden min Stedmoder fik Magten, fik jeg Samvittighed i Benene, og nu er jeg ikke Karl for at vække dem igjen. Holloi, Hr. Kammerherre, jeg er Ild foroven og Is forneden. Holloi, jeg sværger ved Enkedronningens Krokodille-Kjærlighed, at den Første, der kommer ind til mig, om det saa var Stovlet-Cathrine, skal være Kammerherre. Holloi, Kongen kjeder sig og Kongen er bange, holloi!"

Angstens kolde Sved perlede paa Kongens Pande. En Huusgeraadskarl, der altid pleiede at bringe Brænde ind i Kongens Gemak, naar Kongen var gaaet tilsengs, traadte just ind med en Kurv Brænde.

Da han bemærkede, at Kongen endnu var oppe, vilde han træde tilbage, men Kongen vinkede ivrig af ham og raabte: „Kom nærmere, hvad Du saa er, er Du Kammerherre? eller er Du et Menneske?"

„Nei, jeg er Huusgeraadskarl!"

„Saa er Du en Sjeldenhed, for saa er Du paa engang en Kammerherre og et Menneske."

„Vorherre bevares, det veed jeg ikke noget af," svarede Karlen.

„Du er dum nok til at bære Forstandsnøglen bag paa, lad mig nu høre, om Du er saa forstandig som et Menneske?"

„Sveitseren siger, at jeg har god Forstand, men at jeg gider ikke bruge den, og Forvalteren siger, at jeg er reverenter talt et Fæ!"

„Det beviser, at Forvalteren er en Klodrian og Sveitseren en af Salomos Efterkommere, for Du er den eneste, som har havt Forstand nok til at see til en forladt Konge, der ikke veed hvordan han selv har det."

„Aa, Deres Majestæt smigrer mig."

„Hvad er Din Bestilling her, hvad foretager Du Dig til Hverdagsbrug?"

„Ja, naar jeg skal sige det saadan lige reentud, saa bærer jeg Brænde ind til Kongens Værelser."

„Saa stjæler Du Brænde, ikke sandt?"

„Jo, ligesaa bestemt, som Deres Majestæt siger; jeg stjæler Brænde hver evige Dag!"

„Fy for den Lede; og jeg, som vilde gjøre Dig til Kammerherre, — ere Kammerherrerne ikke ærlige Folk?"

„De ere Fanden heller. Nogle ymte, kunne være ærlige nok, men Alle? paa det Lav, nei for den Sags Skyld kunde jeg nok bære Nøglen til Brændekjælderen bagud."

„Men hvorfor stjæler Du da?"

„Hvorfor? jo, det er jeg jo nødt til, for Kongen kan da ikke fryse."

„Er Du gal, eller — hør, veed Du hvad, hvem af os To er den Allergaleste?"

„Jeg veed ikke saa lige, men skal jeg sige min Sandten, saa er vi nok lige kloge begge To."

„Du er idetmindste oprigtig! Naa, sig mig saa, hvorfor Du stjæler Brænde."

„Jo, fordi Forvalteren han stjæler Brænde fra Deres Majestæt."

„Det er rimeligt."

„Ja, sommetider, men sommetider stjæler han saa urimelig meget, at naar jeg inte igjen stjal Brænde af hans Bunke og bar herop, saa vilde Deres Majestæt komme til at fryse."

„Hvad for Noget! Du stjæler til mig? Du er en rask Karl; men fy, saa gjør Du jo mig til Hæler?"

„Aa vist ikke; for det Første veed De jo ikke noget af det, og for det Andet er det jo Deres eget Brænde, jeg stjæler."

„Ja saa, saa er der jo ikke Noget iveien. Du er mig en flink Fyr, hvad hedder Du?"

„Jeg hedder Thomas og bliver Svvogtyve til Kyndelmisse."

„Hør Du, hvis jeg hed Thomas, troede jeg Dig ikke, men siden jeg hedder Christian, faaer jeg vel troe Dig. Vil Du være Kammerherre?"

„Ja, det vil jeg saa evig gjerne."

„Godt; fra nu af er Du Kammerherre!"

„Jøsses, hvor jeg vil blive glad imorgen tidlig, naar jeg kan fortælle det til de Andre. Hvad befaler Deres Majestæt?"

„Naar Deres Høivelbaarenhed har lagt godt i Kaminen, for at holde Varmen vedlige hele Natten, saa vil Vi lægge os."

„Ja, lad os det!"

„Naar jeg siger Vi, mener jeg Vor kongelige Person. Hjælp mig nu hen i Alcoven."

„Jo, Hr. Forvalter — Deres Majestæt! vilde jeg sige; jeg beder tusind Gange om Forladelse."

„Ingen Forseelse, Thomas; den daarligste Konge maatte nok ønske sig at være en god Forvalter."

„Uden at stjæle Brænde."

„Uden at røve Noget fra Nogen."

„Hvilken Lykke; tag kun rigtig fat, Deres Majestæt, der er Krummer i Deres nye Kammerherre, — hvor Forvalteren vil gjøre store Øine, naar han hører, at jeg er Kammerherre. Lad os saa lægge os.“

„Hvad vil det sige: vi?“

„Naar jeg siger vi, mener jeg Deres Majestæts kongelige Person, men hverken mig eller Forvalteren, der stjæler Brænde, for at varme sig mens Kongen fryser.“

„Du snakker for meget; en Kammerherre maa vide at skjule sin Dumhed, ved at tie stille.“

„Jo, det skal jeg øve mig paa, Deres Majestæt. Forresten er det ikke saa let at være fornem.“

„Tie nu stille, Thomas, og hjælp mig i Seng; Din største Fortjeneste bestaaer i, at en gal Konge føler sig klogere end Du. Lad os nu ende denne elendige Dag. Jeg har ikke gjort andet end lutter Galskaber idag. Hvad siger Du, Thomas?“

„Jeg siger Ingenting, Deres Majestæt, for jeg skjuler min Dumhed.“

„Min Søn, Du er lykkelig, Vorherre er Din Formynder!“

„Hm,“ svarede Thomas og nikkede.

Paa Hoftheatret bølgede Maskerne imellem hinanden. De Fleste vare pragtfuldt costumerede og uden Masker, Andre bare Masker i dyb Forborgenhed. Blandt de Første vare Dronningen og Struensee, blandt de Sidste Enkedronningen, Rantzau-Ascheberg, Guldberg, Beringskjold, Koller og Eichstedt, der bestandig skifteviis omcirklede Struensee og Dronningen. Enkedronningen havde skiftet Dragt og var nu i blaa Domino; hun iilte af og til hen til en guul Trappist-Munk med Hætte, som Alle viste megen Hyldest. Hoffolkene sagde, at det var Arveprindsen. Guldberg nærmede sig den blaa Domino og spurgte sagte:

„Skal han arresteres her?“

„Nei — gaae til Siden og vent.“

Til samme Tid nærmede en Franciscanermunk sig til Struensee, der netop vilde træde op i Dronningens Qvadrille, og hvidskede:

„Vi ere forraadte, Falkenskjold udebliver, Justitsraaden er ikke til at finde, Vagten er tripleret, hvad skulle vi gjøre?“

„Lade som intet og dandse.“

„Brandt er arresteret.“

„Er Du vis derpaa?“

„Aldeles vis.“

„Sig det til Køller.“

„Det er ham, som har sagt mig det, han beder Dem være forsigtig og tage Dem iagt for Eichstedt. Køller har Nøglen til Tøihuset, en Baad ligger parat.“

„Ved Griffenfeldts-Porten?“

„Spøg ikke!“

„Hvorfor ikke, vi have ikke Tid til at tænke paa noget Alvorligt.“

„Klokken slaaer 12.“

En Stemme sagde:

„Dronningen begiver sig til sine Gemakker.“

En almindelig Forvirring opstod ved disse Ord.

„Jeg ledsager Dronningen,“ hvidskede Struensee til Oder.

„Nei bliv, jeg skal.“

„Jeg maa tale to Ord med hende.“

„Excellence — eller rettere min Ven, bliv!“

„Jeg maa, Farvel.“

En maskeret Domino lagde Haanden paa Struensees Skulder:

„Bliv, Greve, lad hende gaae ene — det gjælder Æren, bliv!“

„Hvem er Du, Maske?“

„Din Ven og Din Fjende, som Du selv vil. Frels Dig, Struensee, før det er for seent. Din Magt er endt. Flygt, hvis Du vil redde Livet!“

„Hvis Du vil skræmme mig, Maske, saa søg et andet Maal; jeg bliver, hvor det behager mig."

„Ulykkelige, Din Død er vis, fly!"

„Jeg frygter ikke engang Døden."

„Men hendes Ære da —?"

„Er renere end Din Tunge."

„Det er den Dødsdømtes Spot, jeg hører."

„Giv mig et Bevis, at Din Tunge taler Sandhed, hvis Du vil, at jeg skal troe Dig."

„Nu vel, Du kan ikke flygte uden ved mig — Din Arrestordre er i gode Hænder, men jeg har Din Frelse i min Haand — naar Du vil flygte strax."

„Naar Du beviser, at Du taler sandt, og hvis jeg da kan."

„See over min Skulder og læs."

„Jeg Statholder i Hertugdømmerne med slig Gage — drømmer jeg — ja, det er Kongens Underskrift, det er mit Papir."

„Nei, det er mit."

„Altsaa dog afskediget — ved hvem?"

„Ved Din Fjende!"

„Ved Enkedronningen?"

„Hader Du hende?"

„Ja, Maske, hører Du? jeg hader hende."

„Elendige, Du dømmer Dig selv!"

„Hun er en elendig Bedragerske."

„Kun ved Vold, Løgn og List har hun seiret. Derfor hader jeg hende."

„Dette skal vidne, jeg har styrtet Dig, Struensee, jeg, men jeg kan ogsaa redde Dig. Ligemeget, jeg vil være større end Du — der, tag det som en Naadesgaave, men flygt strax, om en Time er det for seent, thi om en Time er Du Statsfange."

„Dette er ogsaa en List."

„Nei, det er en Opoffrelse."

„Kom det fra den usleste Terne, jeg tog det som et

Nødanker, men fra Juliane Maries Haand — nei, det kan jeg ikke tage — det er bittrere end selve Døden."

„Struensee, maaskee har jeg forurettet Dig, flyv nu — forband mig, om Du vil, men frels Dig ved dette Sikkerhedspas."

„Du er altsaa oprigtig, Maske?"

„Ja!"

„Er det et virkeligt Nødanker?"

„Ved Scepter og Krone, Ja!"

„Og det vil blive respecteret?"

„I Løbet af en Time ja, det sværger jeg."

„Godt, saa vil jeg ogsaa bringe et tungt Offer, jeg vil redde Uskyldigheden dermed."

„Nei, kun for Dig er dette, kun for Dig alene."

„Og hun, den Rene, den Hellige som Madonna?"

„Tie, Ubesindige!"

„Hun er hjemfalden sin Rival."

„Aldrig."

„Bring mig ikke til at glemme mig selv."

„Endnu engang, kan jeg frelse Dronningen dermed?"

„Nei, kun Dig selv; hun maa trædes ned."

„Af den Brødefulde?"

„Jeg vil sønderrive hendes Hjerte, som hun har sønderrevet mit."

„Lad det skee, saa sønderriver jeg Beviset for Dit Ædelmod, jeg bliver Juliane Marie, jeg træder Din Gave under Fødder!"

Med disse Ord sønderrev Struensee med stor Anstrængelse Pergamentet i smaa Stykker og kastede det for Maskens Fødder.

Juliane Marie udstødte et qvalt Skrig.

Struensee var bleg som et Lig, han traadte tæt hen til Dominoen og hvidskede:

„Juliane Marie, jeg foragter Deres Aimisse."

Masken anvendte uhyre Vold paa sig selv for at beherske sig, og stod nogle Øieblikke ubevægelig og stum. Mechanist greb hun ned i Lommen, tog en Nøgle og hvidskede:

„Dit Had til mig er større end mit til hende. Ligemeget, hvis Du er uskyldig, skal Du frelses, flygt gjennem mine Værelser, gjennem Kirken og Høibro, ved Stranden staaer en Vogn, som fører Dig til Fredensborg, vent mig der og Du er frelst — tag mine Diamanter, tag Alt, jeg fortryder det Onde, jeg har gjort Dig, jeg vil gjøre Alt godt — men træd ikke mellem mig og hende, hun alene skal falde — Du skal frelses, hvis Du forlader hende. Reis, denne Nøgle frelser kun i 40 Minutter, nyt dem. Farvel for evig."

„Farvel, jeg vil prøve Eders Ærlighed altsaa i 40 Minutter."

„Farvel."

„Dronningen skal frelses," mumlede Struensee og ilede ind ad Enkedronningens Corridorer.

Rantzau og Guldberg vilde ile efter Greven, men Juliane Marie stillede sig imellem Corridoren og hendes lydige Tjenere; de vilde dog ikke lyde strax, hun rev fortornet Maasken af og tilkastede dem vilde, hævnfnysende Blikke.

„Hvor gik Struensee hen?" spurgte Guldberg.

„Er Kongens Gemak bevogtet?"

„Ja, men Grev Struensee?"

„Har De Arrestordren, Rantzau?"

„Ja!"

„Giv mig den."

„Hvad siger Deres Majestæt?"

„Giv mig Arrestordren!"

„Det gjælder vort Liv altsaa."

Guldberg sagde rolig:

„I Enkedronningens Navn giv mig Arrestordren, Hr. Greve!"

„Her," svarede Rantzau-Ascheberg.

Guldberg tog den, besaae Underskriften og stak den til sig.

„Guldberg, jeg befaler Dem, giv mig Ordren."

„Nei, Deres Majestæt, De er exalteret, nu i dette Øieblik giver jeg Dem den ikke."

„De vover, Elendige!"

„Majestæt, De skal faae den om 20 Minutter i Dronningens Gemakker."

„Hvad, i Dronningens Gemakker?"

„Ja, og De vil takke mig. Er han flygtet alene, saa skal De faae den uden Vægring, men vil han redde Deres Erkefjende — da faaer Ingen den uden Eichsted og Koller!"

„Hvis Du har Livet kjært, Guldberg, saa giv mig Ordren ufortøvet. Er han der, hvor Du siger, skal alle Jordens Konger ikke kunne frelse ham. Er han der ikke?"

„Nu, hvad saa?"

„Saa er han allerede frelst."

„Majestæt, jeg er Eders Slave."

Med disse Ord rakte han Enkedronningen Arrestordren.

„Følg mig, Hr. Cabinetsminister."

Guldberg fulgte. Rantzau blev staaende et Øieblik og saae mørk og nedslaaet efter dem.

Endelig tog han sig sammen og fulgte bagefter med et dybt, undertrykt Suk.

Struensee havde faaet et godt Forspring.

Ad en hemmelig Trappe stødte Oder til ham, da han netop traadte ind i et af Dronningens Gemakker.

En Kammerfrue saae bestyrtet paa de Indtrædende.

„Meld os strax hos Dronningen, sig, at der er Fare og Frelse; men ikke et Øieblik Tøven."

Dronningen kaster noget Tøi om Kronprindsen og den lille Prindsesse.

„Sig, vi maae flygte gjennem Slotskirken til Høibro."

„Nei, Dronningen sagde gjennem Bibliotheket."

„Det var en Snare — jeg har en Hovednøgle — hvert Secund er kostbart!"

„Hendes trofaste Tjenere følge hende. Hurtig, hurtig!"

Struensee gik op og ned i yiinlig Spænding. Han frygtede, at Børnene skulde forraade Flugten. Han, den Mægtige for nogle Timer siden, lyttede nu med Angst ved hvert Vindstød, ved hver Dør, som i den fjerneste Deel af Slottet bevægede sig op eller i; han frygtede Støien, men selve Stilheden var ham ligesaa utaalelig.

„Saa er Timen da kommen, som jeg saa længe har frygtet."

„Desværre, den er kommen," svarede Oder.

„Min Ven, jeg skammer mig over min Svaghed, jeg havde tiltroet mig selv mere Styrke; men vi ere stærke og freidige naar Faren er fjern — naar Ulykken banker paa vor Dør, lammes vore bedste Evner."

„Alt er ikke tabt endnu; om en Time kan Falkenskjold være her — af tredsindstyve Minutter er saa meget afhængigt, af een elendig Time."

„Hvor mangt et Dødshug kan ikke falde i een Time."

„Lad mig heller forkorte Tiden ved at fortælle noget Andet. Jeg vil fortælle en Historie om en Orm."

„Ak, jeg er selv kun en stakkels Orm."

„En Orm styrtede to Riger i Fordærvelse. Kong Salomon var død, men Folket vidste det ikke; for at bedrage det holdt man den kongelige Figur opreist ved Hjælp af en Stok, men Ormen gnavede Stokken over — Kongen faldt, og begge Rigerne med ham."

„Ak, Oder, havde Du fortalt mig denne Historie igaar, havde jeg selv passet paa Kongen, og vi havde været frelste tilligemed Rigerne."

Endelig kom Dronningen med en Kammerfrue.

„Er det virkelig sandt, Struensee?"

„Ja, Deres Majestæt, men Øieblikket er kostbart, ret nu maae vi bort. Gaaer ikke denne Vei til Kirken?"

„Ja; men Børnene sov, jeg kunde dog ikke lade dem blive. De, mine Herrer, fører mig til England, til min Broder; for Resten maa Gud sørge."

„Min Dronning, tov intet Øieblik længer."

„Struensee, eet Skridt maa jeg endnu vove, jeg maa til Kongen, han lever jo."

„Ja, men han er i vore Fjenders Vold; man har vakt Kongens Skinsyge mod Deres Majestæt. Ethvert Skridt er forgjæves, og jeg kaldes den Skyldige."

„De? Afskyeligt! Og hvad vil man gjøre?"

„Vil De vide det?"

„Tal, tal!"

„Tage mit Liv!"

„Umuligt, jeg maa til Kongen, han maa, han vil høre mig, De i Livsfare? Aldrig, aldrig! Han vil frikjende os, eller jeg vil forlade et Land og et Hof, hvor jeg er givet i Forfølgelsens Haand."

„Tøv intet Øieblik, min Dronning. Lad mig og Oder redde Dem og Børnene, det er høieste Tid, thi Enkedronningen —"

Enkedronningen, Rantzau, Guldberg og Jessen, ledsagede af en stærk Vagt, anført af Eichstedt og Køller, traadte pludselig ind af 3 forskjellige Døre. Sex Geværløb sattes strax mod Struensees Bryst. „Giv Dem tilfange i Kongens Navn!" raabte Eichstedt og Køller paa eengang.

„Hvem befaler her?" spurgte Struensee med Myndighed.

„Kongen af Danmark og Norge," svarede Enkedronningen med knusende Foragt. „Kongen, der hævner den Krænkelse, en Forræder har viist mod ham og hans Huus."

„Hvilken Krænkelse?"

„De befinder Dem midt om Natten i Dronningens Gemak, det er Høiforræderi."

Dronningen knugede forbittret sine Hænder og sagde: „Vil Eders Majestæt naadigst erindre, at De befinder Dem i mine Gemakker; jeg skal spørge Hans Majestæt, om han tillader slig Forhaanelse mod sin Gemalinde."

„De hans Gemalinde! Hr. Greven der veed bedst, at De ikke er det mere."

„Det er formeget, Eders Ord er Bagvaskelse og Had; for den Rene er Alting reent, men for Dem er Alting ureent!" raabte Struensee.

„Oplæs Arrestordren, Guldberg!"

Guldberg udfoldede Documentet og læste med hævet Røst Følgende:

„Ved nærværende Decret, udstedt af Os selv og undertegnet af Vor egen Kongelige Haand, afskediger jeg herved Johan Frederik Struensee, Ex-Doctor medicinæ, fra hans

hidtil havte Embeder og Værdigheder i Statens Tjeneste. Vi berøve ham samtidig Ret til at fremstille sig for vor Kongelige Person og befale derfor, at han øieblikkelig, hvorsomhelst han træffes, belægges med personlig Arrest og føres til Citadellet, hvor han hensættes som Statsfange under god Forvaring i et sikkert Fængsel, indtil hans offentlige Vandel og øvrige Handlemaade nøiagtig er undersøgt ved dertil af Os udnævnte tro Mænd. Saaledes skeer Vor Villie. Givet paa Vort Slot Christiansborg, Natten mellem d. 16de og 17de Januar 1772. Undertegnet: Christian."

Struensee hørte rolig og med Værdighed paa Oplæsningen af Arrestordren, og sagde derpaa: Jeg forlanger at see Underskriften."

„Vil Deres Majestæt tillade det?" spurgte Guldberg.

„Behold det i Haanden, men vis ham Kongens Haand."

Guldberg adlød.

„Ordren er ugyldig!" sagde Struensee efter at have kastet et prøvende Øiekast paa Documentet. Han sagde dette med en Koldblodighed og Ro, som om det gjaldt enhversomhelst anden Person, og ikke ham.

„Hvorledes?" spurgte Guldberg blegnende.

„Hvad siger han?" spurgte Enkedronningen med iisnende Kulde.

„Han siger, at Arrestordren er ugyldig."

„Af hvilken Grund?" Juliane Marie henvendte stadig sine Spørgsmaal til Guldberg, som om det var dybt under hendes Værdighed selv at tale med en Statsforbryder.

„Af hvilken Grund?" gjentog Guldberg mekanisk, idet han overleverede Spørgsmaalet til Struensee.

„Af flere Aarsager. Først er Kongens Underskrift aldrig Christian, thi her er mange Christian'er i Landet, og ikke een har for Navnets Skyld Ret til at udstede en saadan Ordre, men her er kun een Konge, og fordi man skal kunne see, hvilken Konge, der underskriver Ordren, undertegner Kongen sig altid Christian Rex."

„Snak, det er Kongens Underskrift, og dermed Basta!" raabte Enkedronningen utaalmodig.

„Her er ikke Tale om, hvad den Ene eller den Anden mener," svarede Struensee med Bestemthed, „her dreier det sig om et Retsdokument er retslig affattet og i gyldig Orden for at exeqveres. Kongen kan efter Loven kun undertegne det, naar det er contrasigneret af hans første Minister. Da jeg ikke har undertegnet, ei heller vil undertegne eller contrasignere Decretet, saa maatte det være contrasigneret af en anden dertil allernaadigst udnævnt Minister."

„Guldberg er Minister," skreg Enkedronningen som rasende.

„Han er maaskee udseet af Deres Majestæt dertil, men han er ikke udnævnt af Kongen, ellers vilde De behage strax at vise mig hans Diplom, undertegnet af Kongen og Geheimeconferencen. Men da slig Udnævnelse aldeles ikke har fundet Sted, og en Stat ikke et Øieblik kan være uden noget Ministerium, saa vidner det om, at dette Papir lovstridigt er fravristet Hans Majestæt i et Øiebliks overvældende Sygdom og Sindsvildelse. Først maa min Eftermand med gyldige juridiske Former udnævnes, først da kan Hans Majestæt i Forening og efter Beslutning af Geheimeconseilet undertegne en af Ministeren affattet og contrasigneret Ordre. Dette Papir er derfor ligefrem falsk og ugyldigt, og Kongen vil øieblikkelig, naar jeg som hans Cabinetsminister forespørger ham derom, kalde det tilbage."

„Ha!" fnyste Juliane Marie og stampede i Gulvet.

„Struensee har Ret," raabte Rogle.

„Excellencen har Ret," gjentog Rantzau-Ascheberg, medens Guldberg paa Enkedronningens spørgende Blik trak paa Skulderen, som Tegn paa, at der var Intet derimod at indvende.

„Himmel!" sagde Juliane og skar Tænder, medens hun med Fortvivlelse bemærkede den Triumph, der lyste ud af Dronning Mathildes Øine.

„Men der er endnu to vigtige Aarsager, som gjør denne Ordre ugyldig og umulig."

„Ikke et Ord mere!" skreg Enkedronningen.

„Han har Ret til at tale," sagde Rantzau, „Loven til-

steder udtrykkelig enhver Arrestdecreteret Ret til at unddrage sig Iværksættelsen af en ugyldig Arrestbefaling."

„Tal, tal!" raabte de Bevæbnede, som allerede begyndte at holde til Struensees Side, fordi Rantzau støttede ham.

Juliane Marie sendte denne et knusende Diekast; denne iagttog til Gjengjæld en ydmyg, næsten sønderknuust Holdning.

Struensee vedblev:

„For det Første har man ikke anført nogen Forbrydelse, hvorfor jeg skal underkastes Arrest, thi Undersøgelse skal først finde Sted, og naar denne er endt, kan det først med Rette godtgjøres, om jeg er Forbryder eller brødefri, om jeg skal kastes i Fængsel eller et. En Anholdelse kan vel foreløbig finde Sted, men denne kan kun udstedes af Justitsministeren paa eget Ansvar, og da jeg er Justits- og Cabinetsminister, erklærer jeg baade Anholdelse og Arrest for ulovlig og et Værk af personligt Had."

„Han har Ret," supplerede Rantzau. „Hans Excellence har Ret."

„Forræder!" brølte Juliane.

„Majestæt! Kalder De mig en Forræder?" spurgte Rantzau-Ascheberg.

„Nei, det er ikke Dem meent."

„Hvem mener De da?"

„Ham der!" Juliane Marie pegede paa Struensee.

„Mig? I dette Papir staaer der Intet derom. Kongen vil vistnok sige netop det Modsatte; men jeg har, som Deres Majestæt har hørt, Ret til at gjøre lovlige Indvendinger mod et ulovligt og ugyldigt Papir, navnlig her, hvor det gjælder om ved Forræderi at overliste og forgribe sig paa Hans Majestæts Cabinetsminister, som jeg endnu er. De behager derfor at høre min sidste Grund, hvorfor Papiret er ugyldigt og i enhver Henseende ulovligt og retsstridigt."

„Grib ham!" raabte Juliane Marie; men Ingen rørte sig.

„Han har Ret til at tale," sagde Rantzau.

„Der existererer et lovgyldigt, af Kongen skrevet og contrasigneret Document, som i Tilfælde af Sygdom eller utilregnelig Sindsvildelse, indsætter en Regentskabsjury."

„Det er ikke sandt."

„Papiret hviler i Geheimearchivet, og den engelske Gesandt, saavelsom jeg, har en nøiagtig Copi."

„O vist ikke!"

„Det indsætter i saa Fald Hendes Majestæt Dronningen, Arveprindsen, mig paa Kronprindsens Vegne, Grev Rantzau, Guldberg, Grev Thott og Oder til Regenter, som har enhver vigtig Sag, navnlig Cabinetsforandringer, at afgjøre."

„Det er nok!"

„Nu er Kongen syg, Regentskabet maa høres."

Juliane Maries Øine rullede vildt, hendes Ansigt antog mere Udtrykket af en rasende Tiger, hvem Byttet er ved at undslippe, end Udseendet af en vred Qvinde. Hun vilde sige Noget, men formaaede kun at fremtvinge en hæs Strubelyd. Guldberg slog Øinene ned ved dette forfærdelige Udtryk; ikkun Dronning Mathilde udholdt det med et trodsende Smil.

Struensee henvendte sig derpaa til de Tilstedeværende og sagde:

„De seer, mine Herrer, at det er Hendes Majestæts Vrede, Had og Hævnlyst, der her giver sig Luft. Om Staten, om Kongen er her slet ikke Tale, en Hofcabale, en fort Hævnplan, det er det Hele. Hvis det kun dreiede sig om at udfinde, hvad der er Ret eller ikke, vilde Hendes Majestæt ikke have skyet Lyset og kommen som Tyven om Natten. Men om Dagen kunde hun jo ikke have overrumplet sin Fjende, om Dagen vilde upartiske Mænd have undersøgt Sagen med Ro — nu har hun derimod søgt at overliste Kongen, Dronningen og os Alle; men en saadan Krænkelse af Kronens Rettigheder maa ikke taales, og derfor befaler jeg, Johan Frederik Struensee, Hans Majestæts Cabinetsminister og første Regjeringsmedlem, under Straf af Død og Forviisning, at De trækker Dem tilbage og forlader den regjerende Dronnings Gemakker."

„Grib ham," skreg Enkedronningen, da hun saae Tegn til at Adskillige, imponerede ved Struensees Ord og Holdning, allerede stode i Begreb med at adlyde ham. „Grib ham," gjentog hun, „han er Majestætsforbryder."

Man saae indbyrdes tvivlraadig paa hinanden; Ingen vidste hvad de skulde gjøre, enten adlyde Enkedronningen eller Ministeren.

Dronning Mathilde kom i dette Øieblik Struensee til Hjælp; hun traadte nærmere hen til den bevæbnede Skare, der veg ærbødig tilbage for den milde, høie Majestæt, der laa udbredt over hele hendes Væsen.

„Gode Herrer og danske Mænd!" sagde hun, „Den Hævnplan, som min Konges og Gemals Stedmoder her vil udøve til Fordeel for sin Søn, er altfor øiensynlig til at De ikke strax skulde have bemærket det. Lad Kongen selv i vor Nærværelse frit og upaavirket af denne selvkjærlige Stedmoder udtale sig, og vi ville da Alle adlyde, men lad det ikke faae Udseende af et natligt Roveroverfald, hvor de med Vold og Magt trænge ind i en værgeløs Dronnings Værelser, thi da saae de ikke Ord for at være Fædrelandsforsvarere, men Enkedronningens blinde, villieløse Slaver. Til Kongen altsaa — til Kongen ville vi gaae, for af hans Mund, hvis han er rask, at erfare hvad der skal skee, og for, hvis han er forvildet, først at faae Regentskabet samlet og derpaa at handle i Landets, Kongens og min Søn Kronprindsens Interesse."

„Ja, ja," sagde Rantzau-Ascheberg, „Hendes Majestæt har Ret; til Kongen."

„Til Kongen!" gjentog alle de Andre, paa Guldberg og Eichstedt nær.

„Ikke et Skridt herfra!" brølede Juliane Marie med barsk, næsten Mandfolkestemme. „Den, der vover at gaae et Skridt herfra, er dødsens."

I det samme Øieblik aabnedes Døren til Caroline Mathildes Sovekammer. Den indtrædende Kammerfrue havde Kronprindsen ved Haanden og den lille Prindsesse paa Armen.

„Ha!“ raabte Enkedronningen pludselig forandret, „gaae nu til Kongen, gaae, jeg holder Eder ikke længer tilbage, men Disse blive her.“

Enkedronningen tog Kronprindsen i Armen og greb efter Prindsessen.

„Mine Børn!“ raabte Mathilde, idet hun løb til og rev Børnene fra Enkedronningen.

„Dine Børn? Kan Du bevise det? Dine Børn? Ha! — hans Børn, mener Du — gaae til Kongen. Struensee, Hævnen skal ikke undgaae Dig!“

„Løgnerske!“ skreg Mathilde og var nærved at segne.

„Ja, ved Himlen, en lav og nedrig Løgn!“ raabte Struensee med dyb Foragt.

„Du vilde ikke frelse Dig selv — men Dine Børn vilde Du frelse, Høiforræder! Af Kjærlighed til dem kom Du her; nægt det, om Du tør, det sværger jeg paa!“

„Meenederske! forsætlig Meenederske!“ svarede Struensee, næsten qvalt af Harme.

„Gaae, Hr. Cabinetsminister! Tag Deres Børn med Dem; kan De redde Dem selv og Deres Kjæreste her paa Jorden derved, saa var det Synd at nægte Dem det, men Folket, husk paa, Folket, jeg iler ud til Folket, jeg tordner det Sandheden i Ørerne, vi komme mandstærke tilbage, og vi skulle see, hvem der seirer.“

„Et Ord, Majestæt, et eneste Ord!“ sagde Struensee.

„Med Dem intet mere! Gaae — gaae!“

„Jeg maa først tale. Hvis jeg adlyder denne feilfulde, ugyldige Arrestordre, hvad da?“

„Da beviser De, at De ikke har nogen Andeel i disse Børn — da ere de Kongens.“

„Sværg det for disse Mænd, saa vil jeg gaae i Fængsel!“

„Jeg sværger ved Gud og Æren, ved Kongens, mit og min Sons Liv, at naar Grev Struensee gaaer i Fængsel, erkjender jeg og Alverden, at Kronprindsen er Kongens Søn og rette Thronarving.“

„Og Prindsessen ogsaa?“

„Det tør jeg ikke sværge paa, men jeg sværger heller ikke paa det Modsatte."

„Nei, tro hende ikke," bad Mathilde. „Lad os Alle gaae til Kongen, hendes Udsagn er et Hyæneskrig, og De gaaer i Døden, naar De gaaer i Fængsel."

„Lad mig kun gaae, hellere vil jeg døe, end een eneste Stemme skulde udslynge denne forfærdelige Usandhed."

„Vælg nu — gaae i Fængsel — eller —," bød Juliane Marie med isnende Kulde.

„Mine Herrer! Jeg er Deres Fange, naar De sværger mig til, at varetage Kronprindsens Ret."

„Det sværge vi," sagde Alle uden Undtagelse.

„Det sværger ogsaa jeg, ved Guds Blod og Bunder," sagde Enkedronningen og løftede de tre Fingre mod Himlen.

„Min Dronning og min Prinds; jeg vil døe glad ved denne Visshed."

„O, bliv dog," indvendte Mathilde.

„Elsker Du ham høiere end Din Søn?" spurgte Enkedronningen og saae Mathilde stift speidende ind i Øinene.

„Min Søn, min Frederik!" hulkede Dronningen og omfavnede Kronprindsen, der med stigende Forundring og Angst betragtede den Ene efter den Anden.

„Nu er jeg Eders," sagde Struensee til Eichstedt og hans Mænd.

Eichstedt pegede stiltiende paa Døren, der førte til Corridoren. Sex Mand omringede øieblikkelig Struensee og førte ham ned ad Slottets Trapper til Capitainsvagten.

Kort Tid efter førtes han i en kongelig Vogn under stærk Escorte til Citadellet, hvor han af Eichstedt strax førtes i et stærkt og frygteligt Fængsel.

„General!" sagde Struensee, „vær menneskelig; De vil da ikke, at jeg skal opholde mig i denne forfærdelige Hule."

„Tie, Forbryder!" svarede Eichstedt; „sæt Dem ved Væggen."

„Hvad er Deres Hensigt?"

„At sikkre mig mod en Høiforræder. Slutter, læg ham i Lænker."

„Hvordan, Eichstedt, kan Hadet gaae saa vidt, jeg i Lænker? Hvorfra har De Fuldmagt til en slig Behandling?"

„Forhold sig rolig, her commanderer jeg; eet opsætsigt Ord skaffer Fangen Bastonnade."

„Det tør De byde mig?"

„Stille, De er ikke mere Minister, men Forbryder. Lænkerne paa, smed dem fast i Muren, 18 Punds Lænker ere vel ikke for svære til at tæmme en halsstarrig Forbryder, der længe nok har havt os Alle i Lænker."

„Eichstedt, Eichstedt, hvis jeg havde misbrugt min Magt, som De nu misbruger Deres."

„Hold Mund Deres Excellence, hvorfor var De saa dum; nu kan De lære Noget af mig, hvordan De skulde have baaret Dem ad, da De havde Magten; men De var med al Deres Latin en dum Karl."

„Har Enkedronningen befalet Dem, saaledes at mishandle en falden Stormand?"

„Stille!" skreg Eichstedt; „det kommer ikke en Karl som Dem ved, hvad Hendes Majestæt befaler eller ikke. Forøvrigt er det for at bevise Dem, hvor høit Hendes Majestæt sætter Priis paa Deres dyrebare Person."

Struensee taug med ædel Værdighed; han var jo nu ganske i denne brutale Mands Vold, og denne lod ham tungt føle, hvor dybt han paa nogle faa Timer var styrtet.

Smeden og hans Svende samt Slutteren og Vagten vare i flere Timer ifærd med paa enhver Maade at sikkre sig den faldne Ministers Person.

Man paalagde ham 20 Punds Lænker, smedede dem fast i Muren, der havde en Aabning, som lod 6 Mand og en Officeer nafbrudt have Die med den vigtige Statsfange, for hvis Tilstedeværelse de maatte indestaae med deres Liv.

Lænken, der var lagt om Struensees høire Haand tillod ham ikke at gaae mere end tre Skridt fra Muren.

„Er det muligt!" sagde Struensee, „det Land, som jeg

igaar regjerede med saamegen Skaansel og Frihed, bereder mig idag denne Lon!"

„Det lader til, at Forbryderen ikke er tilfreds med det, han har faaet. Hurtigt et Fodjern, han skal vide, hvad det er at gjøre Dronningen imod."

Man adlød Eichstedt, der fra nu af var Commandant i Fæstningen.

Da Struensee havde faaet Boilen om Benet, spurgte Eichstedt:

„Er der nu slet ikke mere, Excellencen har at befale?"

„Nei, General; De er en fortræffelig Slutter, en udmærket Arrestforvarer og Bøddel."

„Et lille Halsjern kunde endnu klæde Dem ganske godt. Vi maae tæmme Hr. Greven; hid med et Halsjern. Det skal være en Forsmag, førend De smager det sidste rigtige Jern."

„Vil De virkelig belægge mig med Halsjern? Jeg besværger Dem, for Himlens Skyld!"

„O, bliv nu blot ikke gudsfrygtig for Halsjernets Skyld. Hidtil har De ikke besværet Vorherre, nu kan De see, hvad Han har sendt Dem paa Halsen."

Den grusomme Eichstedt paalagte ham selv dette Martterredskab, og havde endnu den Lumpenhed, at raade ham til, „ikke at hænge sig i sit Strompebaand".

Endelig var den langvarige Pinselsscene endt. Struensee var nu gjort uskadelig, ja, meget mere, han var lige med Eet fra den mægtigste Mand i Landet sunket ned til den ulykkeligste, den grusomst behandlede i Landet. Kun Hadet og Hævnen, kun Fruentimmerhævn kunde finde paa en saa raffineret Grusomhed.

Da Fængselsdøren omsider lukkedes efter Struensees Plageaander, kunde han først uforstyrret overgive sig til sin Fortvivlelse. Denne udeblev ikke, men Ungdommens Kraft og Haab var dog endnu ikke veget bort fra ham; thi da han efter en qvalfuld Dag og en taarefuld Nat, udmattet af Sorg og legemlige Smerter, sank sammen paa den haarde Træbrix, der tjente ham istedetfor Seng, sank hans trætte Øine til, og

han drømte om Kongen, der paa Dronningens Forbøn gav ham fri og lod ham, ledsaget af gode Ønsker, reise ud af Landet.

Da Struensee, ledsaget af Eichstedt og de Bevæbnede, havde forladt Dronningens Gemakker, vilde denne ile efter Følget ud i Corridoren, for at gaae til Kongen.

Juliane Marie vilde imidlertid nyde sin Triumph heelt; hun stillede sig i Veien for Dronningen og viste Befalingen til at hun skulde begive sig til Kronborg.

„Jeg forlader ikke dette Slot, før jeg har talt med Kongen," svarede Caroline Mathilde.

„Koller, gjør Deres Pligt, føer Dronningen til Kronborg!" befalede Enkedronningen med overlegen Myndighed; thi nu, da Struensee ikke mere var tilstede, nu, da det var en Kjendsgjerning, at Ministeren var styrtet og virkelig Statsfange, følte hun sin Myndighed voxe, og maatte, for at det Skete ikke skulde falde tilbage paa hende og tilintetgjøre hende og hendes Tilhængere, gjennemføre sin Plan, og den var ikke fuldført, naar ikke hendes farligste Modstander var fjernet fra Kongens og Hovedstadens Nærhed.

„Kongens Befaling skal adlydes," svarede Juliane Marie kort; „Kongen vil, at Dronningen skal føres fangen til Kronborg under stærk Escorte, og der oppebie hans allerhøieste Befalinger."

„Hun lyver, som altid!" udbrød Dronningen heftigt; „Kongen kan ikke ville dette — og foruden at jeg er Kongens Hustru, er jeg Kongen af Englands Søster; man vove ikke at gjøre mig til Fange, det vilde fordre en frygtelig Gjengjældelse."

„Lad Syndfloden komme efter vor Tid," haanlo Enkedronningen, „nu er der intet Andet at gjøre, end tie og adlyde."

„Nei, jeg adlyder ikke, jeg er regjerende Dronning, Kronprindsens, den vordende Konges Moder, min Mand er

syg, sindsforvirret, og desuden er jeg en engelsk Prindsesse, jeg stiller mig under den engelske Regjerings Beskyttelse. Man sende Bud efter den engelske Gesandt."

„Køller, endnu engang, her er Kongens Befaling, adlyd, eller De vil blive behandlet som Høiforræder!"

Køller rettede sig militairisk, skred med ærbødig Fasthed hen til Dronningen og sagde:

„Min pinlige Pligt befaler mig, at ledsage Deres Majestæt til Kronborg."

„Bliv fra mig, Oberst!" raabte Dronningen med Afsky. „De, som jeg har vist Naade og Velgjerninger, vil De lægge Haand paa en salvet Dronning!"

„Jeg maa, under Dødsstraf, Majestæt, men jeg skal underdanigst erindre, at De er min Dronning."

„Og De vil, at jeg skal forlade mine Børn? aldrig!"

„De kan jo tage Prindsessen med," sagde Enkedronningen, „Kronprindsen fører jeg selv til Kongen."

„Ha, De vil dræbe ham, nedrige Uhyre! Skulde jeg betroe ham i Deres hæventerstige Varetægt!"

„Jeg bliver hos min Moder," sagde Kronprindsen med en Stemme, der forbausede Alle.

„Nei, Deres Kongelige Høihed," sagde Enkedronningen, „Kronprindsens Plads er hos Kongen, nærved Thronen, Deres Søster følger Dronningen."

„Og De, Rantzau, De, Guldberg, har De da intet Hjerte? er Troskaben vegen fra Dem, siger De Intet?"

Rantzau, der havde opgivet Alt ved Struensees Tilfangetagelse, traf paa Skulderen og svarede:

„Deres Majestæt, naar en ulykkelig Conflict imellem Kongen og Dronningen opstaaer, maae Kongens Mænd altid staae ved Kongens Side, hvormeget Hjertet end maa lide ved at gjøre Dronningen imod. Jeg skal for at berolige Deres Majestæt ledsage Hans Kongelige Høihed Kronprindsen til Kongen, og der i Forbindelse med Kronprindsen anraabe Hans Majestæt om en Forandring. Jeg foreslaaer derfor Deres Majestæt at begive sig til Deres indre Gemak for at oppebie den nærmere allerhøieste Ordre."

„Det kan lade sig gjøre," sagde Enkedronningen, „men De, Køller, indestaaer med Deres Liv for Dronningens Tilstedeværelse."

Køller bukkede og gav sine Folk et Tegn.

„Men hvem indestaaer mig for Kronprindsens Liv og Frihed," spurgte Mathilde.

„Jeg!" raabte alle de Tilstedeværende med een Mund.

„Med mit Liv og min Ære indestaaer jeg for Hans Kongelige Høihed," sagde Guldberg.

„Og De, Moder, som har hadet og forfulgt mig, ligesom De har lokket og lysset mig, hvad borger mig for, at De ikke forfølger og nedtræder Barnet, ligesom De har gjort ved Moderen? hvad, o min Gud, sikkrer min Søns uskyldige Skridt?"

„Caroline Mathilde! Min Hævn er tilfredsstillet med hvad der er skeet, jeg troer Dig ikke værdig at throne ved min Søns Side, men hvad vi have havt sammen er snart opgjort — Din Søn har intet gjort mig — og min Sikkerhed er Borgen for Kronprindsens Liv."

„Eders Sikkerhed, J, som fører Jernsceptret."

„Det Herredømme, jeg udøver, strækker sig ialtfald ikke ud over disse Riger; man vil kunne finde min Fremgangsmaade mod Eder berettiget saalænge jeg hævder Kronprindsens Ret. Den, der vilde styrte mig i Fordærvelse, behøvede blot at krumme et Haar paa Kronprindsens Hoved. Saalænge han lever er England roligt, men døde han, var jeg vis paa Englands blodige Hævn. Det er den engelske Prindsesses Søns Ret til Kronen, der holder Brittanniens Sværd i Skeden, og kun saalænge han lever uantastet, er jeg og min Søn sikker."

„Kunde jeg troe Dem — o, gid jeg kunde troe Dem, saa gik jeg mere let herfra."

„Tag Tingen, som den falder. En Skilsmisse mellem Eder og Kongen vil jeg sørge for, men videre gaaer jeg ikke. Det skal staae Christian den Syvendes Enke frit for at reise tilbage til sit Fædreland, men selv der vil jeg være sikker for

Eders Hævn, saalænge Kronprindsen lever og nyder sin fulde Ret."

„Jeg vil da tro Eder, men bedrag ikke en ulykkelig Moder."

„Gaae nu ind og saml Eders Tanker, vær sikker paa, at jeg holder mit Ord, Frederik skal være tryg her og han skal selv tilmelde Eder det."

„Farvel, hold da Ord!"

„Jeg skal holde det ubrødelig!"

„Min Søn, omfavn Din Moder for sidste Gang."

Kronprindsen ilede i sin Moders Favn og slyngede sine smaa Arme om Dronningens Hals. Det var en lang, en inderlig Omfavnelse.

Alle vare rørte, selv Juliane Marie.

„Caroline Mathilde!" sagde hun derpaa med blød Stemme, jeg skal sørge for, at begge Børnene blive nogen Tid hos Dig paa Kronborg."

„Tak, Tak!" det var Alt, hvad den ulykkelige Kone kunde fremføre.

Pludselig rev Prindsen sig løs, gik hen til Koller, truede med sin lille Barnehaand ad ham og sagde:

„De understaaer Dem ikke at gjøre min Moder Fortræd, ellers skal jeg, naar jeg bliver Konge, lade Dem og alle deres Børn løbe Spidsrod."

Koller svarede ikke, men bukkede ærbødigt.

Derpaa viskede Prindsen en Taare bort og sagde:

„Kom, Guldberg og Rantzau, I slemme Mænd, som have gjort min kjære Mester Struensee Fortræd, men jeg skal tilgive Jer, naar I holde Ord og følge mig lige til Kongen."

Han tog derpaa Guldberg i Haanden. Instinctmæssig følte Barnet, at denne vilde blive hans bedste Beskytter. Derpaa forlode de Gemakket.

Enkedronningen gav et forstaaeligt Tegn til Koller om at blive og være agtpaagivende.

Hun vilde ligeledes forlade Gemakket, men Dronningens røde, opsvulmede Øine rørte hende, hun vendte derfor om, gik tæt hen til Caroline Mathilde og sagde med dæmpet Stemme:

„Gid jeg havde en Søn af Alder som Din Fredrik, saa skulde jeg medgive Dig ham som Gidsel, men ved min Sjæls Fred, Kronprindsen skal succedere sin Fader!"

„Nu troer jeg det," svarede Dronningen, og med disse Ord gik hun ind i sit Sovegemak, medens Enkedronningen ilede efter Kronprinds Frederik og Guldberg ud i Corridorerne.

Hvis der overhovedet findes noget Forsvar for den Fremgangsmaade, Juliane Marie havde brugt for at tilrive sig Magten, saa kunde det udledes af den Omstændighed, at hun frygtede en total Kuldkastelse af den kongelige Værdighed under Borgerministerens reformatoriske Herredømme. Maaskee troede hun hverken sin eller sin Søns Existence sikkret under saadanne Forhold. At hun derfor med eet Slag vilde knuse den fremmede Indflydelse, der nu gjorde sig gjældende i hendes Huus, kunde maaskee fra hendes Standpunkt synes berettiget, men med hvilken Ret forfulgte hun sine Offere efterat hendes Modstandere vare styrtede fra Magtens Høidepunkt, med den forfærdeligste Hævngjerrighed og Grusomhed. Med hvilke Grunde vilde selv de Hofsmigrere, som hun opelskede i den lange Guldbergske Periode, besmykke de væmmelige Grusomheder, som hun lig en rasende Furie gjorde sig skyldig i efterat hun havde overlistet og afvæbnet sine Fjender? Den altid retfærdige Eftertid vil, selv om den dadlede Struensee nok saa haardt, finde hans Skjæbne, Dom og Død afskyelig, den vil betragte Brandts Henrettelse som et Mord, og Forfølgelsen mod Dronningens Venner som en lav Skjendighed.

Og nu den ulykkelige Dronning Mathilde. Mod sin Villie blev hun slæbt til Danmark for at formæles med den extravaganteste af alle Konger. Hendes Ophold i Danmark var en Række af Krænkelser og Ydmygelser og hendes Fald og Forviisning en af de meest oprørende Handlinger.

Denne ædle, skjønne Qvinde, Moder til Danmarks tilkommende Konge, hvis Ophold i Fødelandet var en vedvarende

Forgudelse, blev her sat i Skygge af en avindssyg Enkedronning, en Medbeileri..de til Magten, der forbittrede hende hvert Skridt og hver Dag, og da hendes Fald var besluttet, blev hun beløiet og traadt under Fødder baade af det Land, hvis Dronning hun var, og af det Land, til hvilket hun skulde tye som sin sidste Tilflugt: hendes Fødeland. Hun skulde paa eengang miste sine Børn, sin Mand, sin Broder, sine Venner og to Rigers Diademer, men hun skulde tillige slæbes for Skranken, underkastes Forhør, hendes Navn skulde trædes i Dyndet, forhaanes og besudles, og hun skulde forvises ikke blot fra de Riger, hvis Dronning hun var, men endog fra hendes eget Fædreland.

Denne Skjæbne var haard og bitter, og dog skulde dens Malurt forøges. Ved at ophidse Pøbelen gav man hende Navn, Egenskab og Indbegrebet af al Ryggesloshed og Usædelighed. Man benævnede de sørgelige Boliger for faldne Qvinder med hendes Navn. man ruinerede og udplyndrede dem, som en Hævn, man vilde udøve mod Kronprindsens Moder, og man piinte paa den meest umenneskelige Maade de Personer, der havde viist sig hende hengivne. I flere Dage lignede Kjøbenhavn en By fyldt med gale eller fulde Folk, og da Excesserne truede med at ramme selve Ordenens eller Uordenens Opretholdere, standsedes disse vel, men kun for at afløses af en Syndflod af Smuds og Smædeskrifter, der ligesom Sluser væltede ud over Landet fra Digtere og Forfattere, ja selv fra Prædikestolene, hvor Guds Tjenere i mange Tider kun prædikede over Texten af Hævnens og Hadets Evangelium. Den Sag, der er reen, behøver ikke saa smudsige Midler til sin Besmykkelse, og den Omvæltning, der har saadanne Affødninger, viser med Rette, at Uretten var Udgangspunktet.

Endnu gives der Mange, som troe, at Hofrevolutionen var en retfærdig Handling, saa stærk og mægtig er Uretfærdigheden, at Folk, som endnu ville gaae og gjælde for sanddrue, borneerte harmes over dens Afsløring, og troe, at en Sag og en Fordom, der i saa og saamange Aar er bleven fortalt saa og saaledes, hellere burde gro fast og lægges hen,

end at det rette Lys skal udbredes derover. Offrene have lidt, have blødt, have bødet, hvad de end have forskyldt og forbrudt; kan en retfærdig Efterverden nu forsvare, at Bødlerne smykke sig med Uskyldighedens rene Gevandt? Danmarks Fald og Svækkelse dateres fra Caroline Mathildes Fald og Forsmædelse, Nutiden maa desværre bøde for Fortidens Vildfarelser, men vi kunne afbøde dens haardeste Følger; Nutiden fandt det værdigt at bortrydde Skampælen over Corfitz Ulfeld, der dog vitterlig havde forraadt Land og Rige, men Skampælen over Danmarks ulykkeligste Dronning kneiser endnu, Tidslerne voxe endnu paa den Skjændselshøi, som Hadet og derefter troskyldig Sladder har opdynget paa hendes Mindes Grav, og slaae endnu frodige Rødder i mange Hjerter, der elske Danmark og troe at hylde Sandhed og Billighed. Næsten et Aarhundrede er forløbet siden den Tid, da de i dette Værk omtalte Begivenheder fandt Sted, men endnu er Caroline Mathildes sidste Ord paa Dødsleiet: „Jeg er uskyldig i den Brøde, man har tillagt mig!" ikke offentlig anerkjendt. Gid Sandheden maa blive anerkjendt, før det er for silde; det er den Henfarnes Taarer, der vippe vor Vægtskaal iveiret, og vi have en Anelse om, at før Danmark giver Caroline Mathildes Skygge sin Ret, vil den aldrig opnaae sin.

Grev Brandt var, da Struensee førtes til Citadellet, ogsaa bragt i Fængsel, men dette var af en heel anden Beskaffenhed, end den sørgelige Celle, hvori hans Lidelseskammerat befandt sig. Værelset, der vel var stærkt forsynet med Jernstænger og en uigjennemtrængelig Dør med stærke dobbelte Jernlaase, var iøvrigt lyst og rummeligt, Vinduet vendte ud til en med høie Mure omgivet lille Gaard, men Voldens Træer kunde dog skimtes over Murene, naar Fangen stod i Baggrunden af sit Værelse, og den deilige Himmel, Fængselsbeboerens Trøst, kunde beskues fra Fangens tilgittrede Vindue. En standsmæssig Seng og dito Bohave var tilsyneladende forud henstillet her, som ventende paa en grevelig Eier-

mand, end ikke de mindste Toiletgjenstande manglede den forvænte Hofmand, saa at han, med Undtagelse af Friheden, igrunden kunde finde Opholdet her ret taaleligt. Et lille Haandbibliothek, meest bestaaende af religiøse Bøger, var ogsaa opstillet, saa at den grevelige Spasmager, efter at have gjort sig fortrolig med sit nye Hjem, uvilkaarlig udbrød: „Ah, ikke Andet, nu, det er vel til at udholde". Foruden Udgangsdøren, der saae skrækindjagende og massiv ud, bemærkede Brandt en anden mindre Dør, der ikke var aflaaset, og skjøndt den paa en Maade lignede alle andre Fængselsdøre, dog saae mindre bister og truende ud. „Nysgjerrighed er en styg Last," sagde han til sig selv; „jeg har jo Alt hvad en fangen Mand behøver, hvad vil jeg da søge i Sidegemakket, der formodentlig er et Tjenerkammer. Jeg vil ikke efterforske hvad det er, men vise, at jeg er mig selv nok, og dermed Basta."

Brandt kastede sig efter denne fornuftige Monolog paaklædt paa Sengen, men kunde længe ikke sove. „Om jeg dog havde gjort Uret i, ikke at undersøge Værelset, der sandsynligviis er til at aabne, siden Dørgrebet sidder her indadtil. Om det nu var en Afkrog, hvorfra man i Nattens Stilhed kunde bryde ind for at myrde mig, medens jeg endnu laa i Søvnens Arme. Bah! Kunde man saa ikke ligesaa godt komme ad Hovedindgangen — ja, men naar det nu skulde skee hemmeligt, for at see ud som et Selvmord. O, Ingen i Verden vilde troe, at Enevold Brandt vilde lægge Haand paa sig selv, det vilde være altfor ridikült. Og dog ængster det mig. Paris har nok af slige Banditthuller. Og for hvad skulde man myrde mig — mig, som ikke, i det Høieste, har været Andet end en Stormands Skygge? — God Nat, Deres Naade, min Ubetydelighed assurerer mig imod Efterstræbelser — man har været bange for nogle Bonmots. Men min Tilværelse truer ingen. Værre er det med Struensee, thi det lod til, at man vilde gaae ham paa Klingen, skjøndt jeg endnu ikke forstaaer et Ord af det Hele. Nok sagt, jeg vil give Verden en god Dag; nu er jeg fri for at passe paa Kongen, det er det Bedste af hele Historien; jeg

kan endelig sove rolig, uden at forstyrres af Hans Majestæts allernaadigste Dumheder."

Trods disse beroligende Ord kunde Brandt dog ikke lukke et Øie; han gjennemgik Alt lige fra den rødhvide Dominos Indtrængen med det væbnede Følge, med Guldberg og Rantzau i Kongens Gemak; han gjentog Ord til Andet Alt hvad Dronningen, thi hende var det jo, havde sagt, og han erindrede sig Alt, hvad der var passeret og talt hele Dagen, og kunde da ikke faae Andet ud end, at enten beroede Alt paa en Misforstaaelse, eller ogsaa havde Dronningen under Sandhedens Maske drevet et falskt og hyklerisk Spil, for ved et Statscoup ved Guldberg og Rantzaus Hjælp at sætte sig i Besiddelse af Magten til Fordeel for sin Søn. Men hvorfor da arrestere ham, der altid havde været Dronningen saa hengiven, og hvorfor alle de forblommede Ord, hvoraf han ikke forstod det Allermindste. Han tænkte, tænkte atter og atter, men gabede tilsidst over sine egne Tankers Trivialitet. Voxlysene brændte døsigt i Armstagen, og inden han fik udregnet et fornuftigt Facit af alle Gaarsdagens forvirrede Summer, faldt han i Søvn og drømte om Opløsningen paa den Gaade, som han ikke havde kunnet finde i vaagen Tilstand. Han hørte Balmusiken i det Fjerne, den blev stærkere og stærkere, han reiste sig op, gik hen til Døren og lyttede, et Par hvidskende Stemmer, iblandt hvilke han tydelig bemærkede Dronningens og Struensees, lød bag den lukte Dør, gjennem hvis Sprækker en overordentlig Lysglands strømmede ham imøde. Han opsnappede nogle Ord og en undertrykt Latter, og troede at høre, at man blot havde villet gjøre ham bange. Tænkte jeg ikke nok, at det Hele var en Maskerade, sagde han til sig selv. Nei, Børn, Brandt bliver ikke bange for saa lidt, der skal mere til; men jeg vil rolig lægge mig hen paa Sengen, de skulle finde mig tilsyneladende sove den Retfærdiges Søvn." Og han gik for at lægge sig paa Sengen. Men var det Kogleri; Sengen stod ikke 10 Skridt fra Døren, men han gik og gik og kunde dog ikke naae den. „Det var som Satan!" udbrød han, „endeløs kan Værelset da ikke være, Ufortrødenhed er en Hofdyd, og Udholdenhed kroner Maalet; fremad, fremad,

og bestandig fremad!" men han naaede den alligevel ikke, han blev ivrigere, da en sagte Fnisen lød bagved ham. „Brandt er ikke bange", sagde han halvhøit; han løb og løb, og endelig, ved et langt Spring, naaede han Sengen, et Hop og han laa triumpherende paa sin Plads, trak, badet i Sved, Tæppet op over sig og lagde sig til at snorke. Men skjøndt han lukkede Øinene, kunde han dog igjennem de halvskimtende Øielaage see noget Sort sætte sig, ovenpaa Tæppet, lige paa Brystet; det tyngede og trykkede, saa Veiret næsten gik fra ham. Han vilde lægge sig paa Siden, men kunde ikke; Vægten tog til, som om det skulde knuge Brystet itu. Endelig gav Sengen efter for det uhyre Tryk, han greb for sig, men greb i Luften, det var ligesom om en Lem i Gulvet aabnede sig, thi han og Sengen sank, eller rettere styrtede indtil han følte et Slag og en Smerte og aabnede Øinene med et Skrig. Han havde drømt eller havt et Slags Mareridt, og var i Kampen med de stærke Syn faldet ud paa Gulvet. Han trak Veiret dybt og var glad ved at det Hele var en Drøm; men saae til sin store Skræk, at Fængslets tilgittrede Vinduer og den forfærdelige, jernbeslagne Dør ikke var nogen Drøm, men en Virkelighed. Med et Suk kastede han sig igjen paa Leiet, og nu var han glad over ikke atter at kunne sove, thi de nedbrændte Lys bebudede ham, at Natten, denne frygtelige Nat maatte være tilende og at Dagens Lys, hvor seent den ifølge Aarstiden var i Anmarsch, snart vilde melde sit Komme. Værelset, der tidligere havde været godt opvarmet, begyndte nu at blive koldt, hvilket generede ham, fordi han var badet i en kold Sved. Han stod derfor op og slukkede de to Lysestumper af den firearmede Sølvstage, for at de to, naar deres Kammerater vare nærved at slukkes, kunde tjene som Reserve til Dagens lyse Ankomst.

Nu maatte han see, hvad der var bagved den hemmelighedsfulde Dør, og saa sælsomt er Menneskет. Han, Brandt, Tvivleren, der ikke havde tænkt paa Gud længere end den Tid, der behøves til paa Befaling at lære en Catechismus, bankede nu paa tre Gange og mumlede: „i Guds Navn!" før han vovede at aabne Døren til Sidekamret.

En kold Vind kom ham imøde, der nær havde slukket hans Lys, han blev virkelig angst derover og tændte i al Hast de andre to Lys og gik nu forsigtig med Armstagen ind i Værelset. Det var et raat, fugtigt, uhyggeligt Rum, der strax tog sig ud som et Materialkammer med endnu et Par stærkt tillaasede Udgange; en Bænk af et forunderligt Udseende med en Vinde og nogle mistænkelig udseende Seler i hver Ende og med nogle Tverstokke, var det, der først faldt ham i Øinene. „Hvad kan det være?" mumlede han. En Jern-Ildgryde, nogle Tænger, et koldt udslukket Ildsted med en heel Deel Trækul bemærkede han dernæst, paa Væggen hang forskjellige Tænger, Skruer og korte Pidske med mangfoldige Læderremme, paa hvis Ender vare steenhaarde Knuder. „Min Gud, nu aner jeg, hvad det er!" raabte han uvilkaarlig, men han blev bange for sin egen Stemme og dæmpede Lyden, saa at han kun hvidskende fuldendte: „Et Pinekammer og dette der — er Pinebænken — ja det er Pinebænken." En heftig Rysten overvældede ham, saa at han nær havde tabt Armstagen, men Skrækken over at skulle befinde sig i Mørket paa dette gruelige Sted gav ham Fortvivlelsens Kraft, med begge Hænder greb han om Stagen, der trods dette dandsede imellem Hænderne paa ham. Han holdt den ikke desmindre krampagtig fast og ravede mere end han gik ud af Kammeret for at vinde tilbage til sit herskabelige Værelse. Han vovede ikke at slippe Stagen med den ene Haand for at lukke Døren, men da han havde sat Stagen paa Bordet, gik han ligesom en lille Omvei for at komme bagved Døren og lukke den, uden at see ind i det mørke, forfærdelige Rum. Da han havde gjort dette, vaklede han hen til Bordet, kastede tilfældigt et Blik i Speilet, men foer et Skridt tilbage — han saae en Figur i Speilet, det var ham selv, men han saae saa forandret ud, at han ikke kunde kjende sig selv. Efter nogen Betragtning af sit eget Speilbillede sukkede han dybt, og mumlede: „Arme Brandt, det er ikke nogen kongelig Spøg, det er ramme Alvor, og jeg vil heller døe og bekjende alt end friste Skjæbnen paa Pinebænken. Rædsel, Rædsel!" Han gik derpaa hen til Sengen, lagde sig som før paa den og ventede med

Længsel paa Dagens og Menneskenes Komme. Dagen kom omsider, men intet Menneske lod sig see, og dog kunde han høre faste Skridt gaae op og ned udenfor Døren, ligesom om det kunde være en Vagt. Han ventede en frygtelig lang Tid. Hans Uhr viste Middag, men intet Væsen lod sig see. En kold Gysen gjennemfoer ham. „Skulde de have isinde at sulte mig ihjel, o grueligt, hellere dø for en Kugle eller et Sværd end saaledes myrdes tommevis." Hungeren martrede ham dobbelt ved Tanken derom, han bebreidede sig, at han ikke Gaarsdagen, den lykkelige Gaarsdag, havde spist dygtigt og saa løbet sin Vei, medens han havde Friheden, eller skudt sig en Kugle for Panden, saa havde han dog undgaaet alt dette. Tiden forkortede han med at læse, men det adspredte ham ikke — han kastede Bøgerne den ene efter den anden, for at søge om noget Spiseligt i det store, herskabelige Værelse, men det var forsynet med alle Livets Bequemmeligheder og Fornødenheder med Undtagelse af det Ene, Spise- og Drikkevarer, ikke saameget som et Glas Vand fandtes der. Karafler og Glas var der, men de v..re tomme. Da Mørket begyndte at indfinde sig, kastede han med Sorg sit Blik paa de nedbrændte Lys. Han imødesaae en sørgelig Nat og satte sig fortvivlet til at græde. Pludselig hører han en Støi og en velbekjendt Stemme udenfor. „Det er Schack-Rathlau — endelig — o min bitreste Fjende skal være mig velkommen i denne eensomme, sørgelige Tilstand, og om han end slog mig, skal jeg betragte det som et Venskabsstykke imod denne rædsomme Forladthed." Døren blev aabnet og Grev Rathlau traadte venlig ind til Brandt.

„Vær tusind Gange velkommen, Hr. Greve," raabte Brandt ham imøde, „igaar saae De surt til mig, men om De var nok saa vred i Dag, vilde jeg betragte Dem som et Himlens Sendebud, naar De blot vil tale og høre mig tale."

„Begge Dele, Hr. Greve," svarede Rathlau, „og jeg vil slet ikke see surere til Dem end jeg accurat er pidsket til og knapt det endda, thi igaar var De den Mægtige — idag er De den Overvundne, og idag skal jeg ikke blive fortrædelig over, om De seer surt til mig."

„Nei Tak," loe Brandt og rystede trohjertig Rathlaus Haand, „man er gal, at man paadrager sig Uvenner. „Give efter og føie sig" skal herefter være mit Valgsprog; til Pokker med al Modstand, jeg overgiver Fæstningen af Mangel paa Munition og Mundforraad."

„Det lader sig høre, vi indtage Fæstningen og spise til Aften med Commandanten paa de Betingelser."

„Som De behager at foreskrive, og jeg at underskrive; jeg gaaer ind paa Alt."

„De er en munter Mand, Hr. Greve; saa blive vi ikke let uenige. Hvis De, ligesom jeg, har Appetit, Grev Brandt, saa ville vi strax forlange Mad, Viin og Lys og strax skride til Underhandlingerne."

„Top, det er et Ord; men jeg er bange for, at min Ulvehunger vil gjøre Underholdningen i Begyndelsen lidt abrupt."

„Siger Intet; jeg har nogle Timer til min Raadighed og skal iøvrigt ikke plage Dem mere end høist nødvendigt."

„Fortræffeligt! jeg skal svare til Deres Forventninger, det lover jeg forud."

„De er charmant, min kjære Greve, det har jeg altid sagt. Vi vare ogsaa Alle enige om, at De var altfor god for den, De havde valgt til Ven."

„Fordærv mig ikke Appetitten," svarede Brandt, idet han graadigt skelede til Bordet, der nu i stor Skyndsomhed blev dækket. „Jeg er bange for, at det er gaaet galt med den Stakkel, De taler om."

„Nok en Armstage med Lys," befalede Rathlau de Tjenere, der gjorde Opvartning„ „Og lad Maden hurtig komme. Hvilken Viin drikker De helst?" spurgte Rathlau, idet han vendte sig om til Brandt.

„O De behager at spøge, Hr. Greve, almindelig Bordviin."

„Og til Dessert?"

„Tak, helst et lille Glas Madeira; men De forkjæler mig, og hvis De ikke tager det ilde op, tør jeg smage et Glas af denne vieux Bordeaux?"

„Hvor kan De spørge, lad den smage Dem; De er jo hjemme her og jeg er Deres Gjæst, jeg har kun taget lidt

med mig, fordi jeg havde en Anelse om, at De ikke ret var belavet paa at modtage Fremmede."

„Fuldkommen sandt, — ah, Vinen er fortræffelig — jeg maa virkelig bede Dem om Undskyldning, fordi min Huusholdning ikke endnu er rigtig indrettet."

„Det glæder mig at finde den gamle, muntre Brandt endnu i Dem, Hr. Greve, og hvis De ikke tager det ilde op, vil jeg, indtil De er kommet i Orden, foreløbig forsyne Deres Bord, for at De ikke skal tabe Humøret."

„Jeg takker for Tilbudet, saameget mere, som baade min Kok og min Kjældermester ikke ere ved Haanden, og fordi de øvrige Betjente," her kastede han et Blik paa de udenfor staaende Soldater, „ikke let kunne finde det, jeg synes om."

„Lad os nu gaae til Bords og i de første ti Minutter tale vi ikke et Ord."

„Bravo, Kyllinger i Carri — jeg er lutter Øre, Mund og Mave. Hvis De har fastet nogensinde, saa vil De undskylde min Graadighed — et Glas Vand — Himmel, Duepostei! Men De spiser jo ikke, Hr. Greve! — tal dog idetmindste — det er Musik for mig."

„De er altfor artig — jeg fryder mig ved at see Dem tage for af Retterne. Her er nogle halvristede, gvartstegte Gaaselever, som jeg tør anbefale Dem."

„Tak, milles fois, tak. O, det er en Ret for Guder. Deres Velgaaende, Hr. Vært!"

„Deres igjen, Grev Brandt! Jeg skatter mig lykkelig ved Deres Selskab, De spiser som en Mand og blegner vel neppe, naar jeg proponerer en Skaal for vor allernaadigste Værtinde Hendes Majestæt Enkedronningen."

„Med største Fornøielse, gid det gaae hende vel; hun fortjente vistnok et Glas Madeira, men en slig Skaal kan man altid gjentage med sand Tilfredshed. Tør jeg spørge, hvad er det, der skjuler sig under denne mægtige Aftet?"

„Det er en meget beskeden Kalkun med Trøfler."

„O, min Livret — De kjender min Smag, dertil hører Portviin — rigtig — tak. Hør, veed De hvad, Hr. Greve,

Hendes Majestæt har aldrig været saa naadig mod mig, som idag."

„Det er ganske naturligt — igaar havde hun en Fjende i Dem, idag ønsker hun at erhverve en Ven!"

„Hendes Majestæt har at befale; hun leve. Jeg drikker et Glas paa hendes Seier, — Parbleu, jeg havde aldrig troet, at den skulde smage mig saa vel."

„Det beroer ganske paa Dem selv, hvor godt De, Hr. Greve, vil at den skal smage Dem."

„Naar jeg skal bestemme det, saa skal det blive saaledes ved i det Uendelige."

„Fortræffeligt, det har hun intet imod, slet intet imod."

„Jeg endnu mindre. Det er Skade, Dinene ere dog større end Maven; jeg tør næppe binde an med disse Ryper, herlige norske Ryper, og der er endnu en Haresteg, en Vildsvineragout, som man kalder det, og et Lam i Carri tilbage. Tør jeg udbringe en Toast?"

„Gjerne — De er saa elskværdig, at jeg forud tør vædde paa, at jeg sympathiserer med Dem."

„Det skulde glæde mig, Hr. Greve. Denne Toast er for Grev Brandts snarlige Frihed!"

„Den tømmer jeg til sidste Draabe, og jeg tilføier en ny — paa Grev Brandts Tilslutning til Os."

„Hør, veed De hvad, Grev Rathlau, jeg vil nødig gjøre Dem Bebreidelser, især da jeg endnu tygger Drøv paa Deres Velgjerninger, men havde De altid behandlet mig paa denne Maade, havde De allerede havt mig for længe siden."

„Glædeligt for os, og seen Prosit er bedre end ingen. Nu, da jeg imidlertid seer, at De sagtner Deres Jagtforslugenhed, vil jeg sige, at Enkedronningen ønsker Deres fulde Oprigtighed."

„Antaget!"

„At De i Et og Alt forlader Struensee, og slaaer Dem til os."

„Antaget. Jeg kan dog ikke gavne ham noget alligevel."

„At De ikke tager mindste Hensyn til Dronning Mathilde."

„Antaget. Hun behandlede mig igaar paa en oprørende Maade. Jeg kunde fordærve min Appetit ved at tænke paa, at jeg saalænge har kunnet lade mig dupere, — dog Alt skal have en Ende. Men hvad hun kunde have under, at kalde mig Forræder og lade mig arrestere, fatter jeg endnu ikke."

„Fatter De ikke?"

„Nei, paa min Ære, om jeg gjør. Har jeg ikke været baade hendes og Struensees Tjener ved enhver Leilighed? Og nu kaste mig i Fængsel, det smager af Frantz den Førstes Devise: Ofte bør man variere Qvinder, Fanden troe dem!"

„Det er lidt frit oversat — men Kjernen er dog, at forlade En og slaae sig til en Anden."

„Ja — Qvinderne leve!"

„Indtil nu have vi været enige, men jeg frygter for, at vi blive uenige om Grunden til, hvorfor Dronningen lod Dem arresterere."

„O, frygt ikke, jeg har slet ingen Mening derom, og for dog at have nogen, adopterer jeg Deres."

„Er det et Ord?"

„Parol d'Honneur! forudsat at det er en rimelig Mening."

„Hun veed, at De kjender hendes Hemmelighed."

„Pokker heller, hvilken?"

„Den med Struensee."

„Død og Pine, tænkte jeg det ikke nok; er der da virkelig en Hemmelighed mellem hende og Struensee?"

„Hvor De forstiller Dem, Grev Brandt!"

„Min Sjæl om jeg gjør. Er der nogen, saa have de været ligesaa hemmelige mod mig, som mod Andre."

„Lad os tale aabenhjertig, Grev Brandt. De, som altid var Struensees intimeste Fortrolige — skulde De ikke være indviet? — — o, kom ikke med Sligt."

„Hvad behager? Antager De altsaa, at dersom der virkelig existerede et omt Forhold imellem dem, at de vilde have indviet mig, Trediemand, deri? O, det er guddommeligt, det vilde jo være naivt, nei mere, det vilde været skandaløst."

„Men var Forholdet vel andet? Med hvad Navn vilde De ellers benævne det?"

„Jeg veed det ikke, siden jeg Intet veed. Lad os imidlertid forudsætte, at et saadant Forhold havde bestaaet, troer De da, at Struensee saa vilde have meddeelt mig det, eller blot ladet mig ane det?"

„Hvorfor ikke? Ellers havde De jo ikke besiddet hele hans Fortrolighed."

„Det har jeg dog utvivlsomt; jeg gjør mig til af, at han ikke har skjult en Handling af sit Liv for mig, ja ikke engang lagt Skjul paa en eneste af sine Tanker."

„Bravo! Altsaa maa De jo ogsaa vide med Vished, hvad hele Verden veed."

„Men i Himlens Navn, hvad veed da hele Verden?"

„At der bestod et ulovligt, ægteskabsforbryderiskt Forhold mellem Dronningen og Struensee."

„Det, at hele Verden, kun ikke jeg ved det, beviser tydeligt, at det kun er løs Snak og, jeg troer sikkert, en ugrundet Formodning."

„De forsvarer dem?"

„Jeg hverken forsvarer eller anklager dem, da jeg Intet har seet, der kan begrunde en slig Formodning, som jeg dog har hørt hvidske om i Krogene. Den, der havde seet Noget, vilde nok melde sig nu — men melder der sig Ingen, saa er det jo løs Tale."

„Hør mig, Grev Brandt; De veed Noget, men vil ikke ud med Sproget."

„Antag mig ikke for saa eenfoldig, Grev Rathlau; en utaknemmelig Dronning skylder jeg ingen Hensyn, og en falden Ven, der ovenikjøbet i den sidste Tid behandlede mig med oprørende Skjødesløshed, skulde jeg sandelig ikke skaane, hvis min Fordeel bød mig det, men videre end til at fortælle Rub og Stub kunde mit Venskabsbrud dog ikke gaae — til at opdigte kunde jeg aldrig nedlade mig."

„De bruger nu ogsaa altfor stærke Udtryk. Hvis nogle Ord af Dem, der kunde fortolkes efter Enkedronningens Behag, kunde, for at bruge Deres egne Udtryk, skaffe Dem

store Fordele, vilde De saa betænke Dem paa at bruge dem?"

„Ingenlunde, naar de vare overeensstemmende med Sandheden, men ogsaa kun da; selv min værste Fjende kan gjøre Fordring paa Ærlighed; hvad der er over eller under, er Umuligheder."

„Grev Brandt, det glæder mig, at jeg, og kun jeg, hører disse altfor kjække Ord. De veed, at Struensee er styrtet og magtesløs; dersom nu Deres Liv og Frihed var afhængigt af en Udtalelse som den, vi før berørte —"

„Med andre Ord, dersom mit Liv og min Frihed var afhængig af en Løgn, maatte det saa ikke være min Fordeel at lyve?"

„De har en meget skarp Opfattelsesevne — vel, lad os forudsætte det."

„Saa vilde jeg bede Dem om, at lade Andre lyve; hvorfor skal det netop være mig? Parbleu! jeg har aldrig taget det saa noie med den ædle Sandhedsdyrkelse, men jeg veed ikke i dette Tilfælde, jeg troer, at jeg vilde være i en djævleblændt Forlegenhed."

„Det kommer af, at Situationen ikke endnu er Dem rigtig klar. De veed til Exempel ikke, at man har søgt at kaste de værste Beskyldninger over paa Dem, Hr. Greve."

„Paa mig? Nu, det manglede blot. Hvad har man da sagt, om jeg maa spørge."

„Struensee har til Exempel anført, at De har lagt Haand paa Kongen."

„Det har han sagt, den Forræder! O, hvilken Nedrighed! For det Første har jeg jo ikke gjort Andet, end afholdt Kongen fra at rive Tungen ud af min Hals i et af sine rasende Anfald, og for det Andet —"

„For det Andet —"

„Nu ja, for det Andet, raadede netop Struensee mig til, ikke taalmodig at modtage alle Kongens Mishandlinger, da Kongen kun betragtede det som Kujoneri."

„Husk vel paa dette; det er et stort Bevis paa hans

Driftighed og Deres Uskyldighed. Det kan vi bruge i Processen."

„Hr. Greve, dette er da for Guds Skyld ikke noget Forhør?"

„Seer jeg ud som en Forhørsdommer?"

„Nei, det var Synd at sige, og dette ligner da heller ikke et Dommerbord med store Folianter — men alligevel, da De taler om Proces, saa maa jeg dog formode, at —"

„At jeg som en advarende Ven itide underretter Dem om at være paa Deres Post, at benytte Dem af alle Fordele til eget Tarv, og ikke tage Hensyn til en Person, en Forræder, som De dog, om de ogsaa vilde udsætte Dem selv, ikke kan redde."

„Grev Rathlau, De gjør mig angst og bange; er det da saa slemt? Man jager en Minister bort, godt, man tager en Anden, ogsaa godt; men ikke redde ham? Selv om han, ligesom jeg, er fængslet, derfor er han dog vel ikke forloren."

„Jeg maa, selv om jeg begaaer en Indiscretion, underrette Dem om Faren. Struensee er fængslet, men ikke som De, Hr. Greve, standsmæssig — han er en topmaalt Statsforbryder; de Ord, De kunde sige, kan ikke redde ham, hvor behagelige de end vare for ham; men med Ord — læg vel Mærke dertil — kan De kjøbe Deres Liv og Frihed, Deres fremtige Lykke og Storhed. Reent ud sagt, De har kun Valget imellem at blive en Elendig, som han, eller at blive forfremmet til de høieste Værdigheder."

„Maa jeg saa bede om Værdighederne."

„Det vil komme an paa, at De finder de Ord, der bevirke denne Trolddomsforandring; er De heldig, er det godt for Dem, hvis ikke —"

„Tal ud, min Herre; hvis ikke —?"

„Maa De dele hans Lod!"

„O, det er Spøg, ikke sandt, det er Spøg, en grusom Spøg?"

„Nei, det er den rene, simple Alvor."

„Men jeg har jo hverken været Minister eller er bleven beskyldt for ulovlig Omgang med Andres Gods."

„De var hans Ven, det fælder Dem ikke, men vedbliver De at være det, vil det fælde Dem."

„Og hvad overbeviser mig om, at Deres Udsagn der ikke er Andet end et Fuglefræmsel, for at faae Spasmageren til at sladdre? Maaskee De og Hoffet kun vil gjøre Dem lystig over mig; maaskee selv Struensee endnu ikke er styrtet, men vil sætte mit Venskab paa en haard Prøve, saa at det, jeg efter Deres Raad skulde gjøre for at frelse mig, netop styrtede mig i Ulykke hos den endnu mægtige Ven. De stirrer paa mig, Rathlau, frist mig ikke. Det kunde ligne Struensee og Dronningen, at ville give mig en Lection, siden det lader til, at Hendes Majestæt idetmindste ikke troer mig. Vil De, at jeg skal være frie i mine Udtryk og Tanker, saa lad mig idetmindste see klart og tydeligt, hvorledes Tingene virkelig forholde sig, lad mig ikke være i den rædsomme Tvivl om, hvad der kan være min Fordeel, hvad min Frelse."

„Godt, De har Ret. De skal blive overbeviist; men kan De tie som en Muur?"

„Det kan jeg — især naar det gjælder mit eget Vel. Naar et Ord kan styrte mig i Afgrunden, tier jeg som disse tause Mure."

„Jeg gaaer udenfor min Instrux, men jeg vil i Deres og Sagens Interesse vove det. Vil De klæde Dem om som Slutter, skal De snart faae Vished ihænde."

„Forklæde mig — jeg — dog, for at faae Vished, lad det skee."

„Men taus, ikke et Ord, ikke en Gestus — en stum Gebærde, et Tegn, og det er ude med Dem."

„Tak for Underretningen; jeg forlanger kun at see — see, og intet Andet."

„Deres Ønske skal blive opfyldt, til Gjengjæld fordrer jeg, at De derefter iagttager Deres eget Tarv, og kun udelukkende Deres eget Tarv."

„Vær vis paa, at denne beskedne Fordring skal blive opfyldt. Vil De være saa god at skaffe mig en Forklædning?"

Grev Rathlau gik hen til Døren, aabnede den og gav nogle Befalinger med dæmpet Stemme.

Medens dette stod paa, kunde Brandt i al Hast ordne sine Tanker, der næsten vare blevne bragte i Vilderede ved Grev Rathlaus Spørgsmaal og de Svar, som han selv, trods den nydte Vin, vidste at have givet. Han saae med et lynsnart Blik, at det var et Forhør, han var bleven underkastet, rigtignok under en egen Form, men dog alligevel et Forhør, og at man under dette havde givet ham at forstaae, at han skulde lyve for at frelse sig, hvis Sandheden ikke var tilstrækkelig dertil.

At han vilde overbevise sig om, hvorledes Sagerne stode, var derfor deels en List for virkelig at erfare dette eller noget mere, eller for om mulig at see en Leilighed til Flugt eller fatte en Idee til lykkelige Udflugter ved senere Forhør. Desuden kunde han i Virkeligheden endnu ikke fatte, hvorfor han var arresteret og paa Dronningens Befaling. Var dette ogsaa Tilfældet med Struensee eller var der kommen en Contrarevolution, som havde krydset Dronningens Planer? Alt var indhyllet i Mørke for ham, naar han kom til dette Punkt. Han turde endnu ikke udfritte Rathlau af Frygt for at røbe sig. Han maatte see noget vist, han vidste selv ikke hvilket, han maatte erfare noget udenfor dette Kammer, og var det end nok saa lidt — derpaa kunde han da atter grunde og maaskee bygge videre, eller idetmindste vide, hvad der for ham var at sige eller gjøre i de nærmeste Dage.

Alt dette og mere foer som et Lyn igjennem Brandts Hoved i de Minutter, Grev Rathlau uddeelte Befalinger ved at stikke Hovedet ud af den massive Dør.

En instinktmæssig Tilbøielighed overkom Brandt i et Secund. Han vilde springe til og klemme Rathlaus Hoved mellem Døren og Karmen, han gjorde endog ligesom et Tigerspring i denne Anledning, men Rathlau trak alt Hovedet til sig og vendte sig om og saae nu kun Brandt staae smilende med graadige Blikke ved Bordet, ifærd med at skjenke sig en Blanding af Vand og Portvin, hvilket han drak efter et lille

venligt Nik til den, han nogle Secunder før gjerne vilde have knuust Hovedet paa.

Hvem der i dette Øieblik paa eengang kunde have seet i Brandts Indre og paa hans smilende, godmodig venlige Ansigt, vilde ikke have nægtet ham Navn af en god og udlært Hofmand.

Man bragte det Fornødne til Brandts Forklædning, en virkelig smudsig og slidt Slutterklædning med Nøgler og Tilbehør, en Blændlygte, en Vandkrukke og deslige. Nogle Arrestbetjente hjalp Brandt i dette væmmelige Tøi, og Brandt underholdt sig paa Fransk med Greven, idet han oprigtig skriftede sin Modbydelighed for denne altfor virkelige Virkelighed, og forsikkrede, at det holdt haardt at sætte sig ind i Rollen, hvilket Rathlau dog alvorligt tilraadede ham „for sin egen Skyld".

Costumeringen var derfor ikke blot nødvendig, men Ansigt og Hænder maatte endog gjøres smudsige og ukjendelige, noget, der skete under Rathlaus egen Veiledning.

„Nu kjender jeg Dem ikke — og De vil neppe kjende Dem selv, men husk, hvad jeg sagde Dem før. De følger mig og gjør punktlig, hvad jeg siger Dem, uden et Ord, en Mine eller en Gebærde."

„Det har jeg lovet, og det skal jeg holde," svarede Brandt og debuterede nu allerede som den adlydende Slutter. Ved at kaste et Blik i Speilet frapperedes han over sin egen Forvandling og fulgte nu, ledsaget af sine nye Kammertjenere, Greven ud af Fængselskammeret. Her omringedes Brandt af en stærk Vagt og gik taus med sin tændte Lygte i den høire og Vandkrukken under venstre Arm mellem Soldaterne igjennem flere Corridorer, Døre og Værelser ud i det Frie.

Den kolde Vinterluft gjennemiisnede Brandt i den uvante, temmelig tynde Paaklædning. Han kastede et stjaalent Blik om sig og bemærkede, at han ikke var langt fra Commandantboligen; at hans Fængsel altsaa laa i dennes Nærhed, vidste han nu. Citadelsporten troede han at see lukket foran sig; hvorledes den, der laa bagved, var, vidste han ikke, thi det gik ikke an at see sig om.

I dyb Stilhed skred man fremad, der blev ikke vexlet et eneste Ord underveis. Sneen og Isen knittrede under Fødderne paa de Vandrende. Kulden skar Brandt lige til Marv og Been og Tænderne klapprede, saa han maatte bide dem sammen, og dog glødede han indvendig som i den stærkeste Feberhede.

Foruden de tolv eller sexten Mand, som omringede ham og som han endog troede at bemærke tilkastede ham truende, hadefulde Blikke, syntes han paa alle Kanter og i hver en Krog at see et Overmaal af Skildvagter, og den Omstændighed, at en høi Officeer gik med, ledsagende Grev Rathlau, begge indsvøbte i store varme Kapper, men for hvilke Skildvagterne ikke gjorde Honneur, indgav ham Vished om, at disse havde ladte Geværer og at man altsaa ansaae ham for en farlig Forbryder, hvem man maatte passe paa, endskjøndt man havde et Experiment for.

Dette tjente ingenlunde til at berolige ham, men var ham dog forsaavidt en Trøst, som han nu saae, at Rathlaus Venlighed var en sindig List og at der aldeles intet Haab var for ham om nogen Redning fra denne Kant.

Ved Omdreiningen af Gaden og Vandringen over Vaabenpladsen tog hele Eskorten Veien henimod Kirken. Her faldt det Brandt flere Gange ind at kaste alt fra sig og undløbe, selv med Fare for strax at blive skudt, thi at døe nu ansaae han ikke for det Værste, men han beherskede Fristelsen, fordi han først maatte see, og dernæst jo kunde gjøre, hvad han fandt rigtig, paa Hjemveien.

Denne Beslutning at falde for et Par Kugler eller frelse sig ved Flugten, gjød Varme og Mod i ham, men man sluttede sig stedse tættere og tættere om ham, jo nærmere man kom Kirken, og først bagved Kirken standsede man ved Indgangen til et forfærdeligt klippestærkt Fangetaarn.

Officeren, som han nu saae var Eichstedt i egen Person, Rathlau og 3 Castelsjægere gik foran ham ind igjennem en snever Gaard og en smal Jerndør ind i en skummel Corridor, der var fuldproppet af Jægere, saa kun et Menneske ad Gangen kunde passere, bagved sig hørte han en Mængde sagte,

tactfaste Skridt, saa at han vidste, at nu var han vel bevaret. Igjennem en svagt oplyst Hvælving kom han til en tredobbelt vel stænget Jerndør. Her standsede man et Øieblik. Eichstedt tilkastede Brandt et forfærdende, næsten knusende Blik. Rathlau, der nu var meget alvorlig, lagde som en sidste Advarsel Fingeren paa Munden, og 2 Sluttere, klædte nøiagtig som Brandt, oplukkede uden at gjøre Støi Jerndørene for de to eneste Indtrædende: Rathlau og Brandt.

Brandt, der skulde gaae først ind i det lille frygtelige Rum, havde, betaget som han var, glemt at aabne Blændlygten. Uden at sige et Ord tog een af Slutterne ham haardt i Armen og oplukkede Lygten med et forbittret Stød og stødte ham dernæst ublidt ind af Døren. Rathlau var ham lige i Hælene og Dørene lukkede sig øieblikkelig, lydløst efter dem.

En hvælvet Hule paa 6 Qvadratalen var det hele Rum, hvori de befandt sig, og dette var endog afdeelt ved et Jerngitter, bag hvilket 4 stærktbevæbnede Mænd og en Officeer uden at gjøre en Bevægelse befandt sig. I et Hjørne brændte en dosig osende Tranlampe og Brandts Lygtestjær faldt strax paa en forfærdelig Skikkelse, liggende paa en Træbrix, uden saameget som et Halmstraa under sig.

„Nærmere," hvidskede Rathlau i en streng, befalende Tone.

Brandt gik et Skridt nærmere, men blev, som ramt af Lynet, maallos staaende.

Han havde seet nok. Det var Struensee, den for 48 Timer siden almægtige Minister, der her laa lænket fra Haand til Fod, fra Foden til Muren og fra Halsen, der var omgivet af et stærkt Jernhalsbaand, lænket ved en tung Lænke til en to Tommer tyk Ring, der var anbragt i selve Muren.

Som fastnaglet til Pletten stod Brandt nogle Øieblikke og speidede, som om han endnu ikke troede sine egne Øine, for at finde Vennens bekjendte Ansigtstræk — han syntes eet Øieblik, at det var Struensee, det næste, at det ikke var ham, og han rystede da tvivlende paa Hovedet. Men den af Mathed Indslumrede udstødte et Suk, et Suk saaledes som kun

en Ulykkelig kan udstøde det fra Bunden af sin Sjæl, og dette Suk, der lød som det banede sig Vei igjennem et bristende Hjerte og et Par hendøende Læber, dette Suk trængte Brandt til Marv og Been og fik hans Puls og Aandedræt til at standse. Dette kjendte han, og Vandkrukken faldt med et Brag til Jorden, hvor den sønderbrødes med et Pladsk, som om det var alle Lidelsers og Medlidenheds Taarer, der paa eengang brøde ud over alle Bredder.

Struensee foer op ved denne Lyd og saae sig vildt om, men faldt strax udmattet og kraftlos tilbage.

„Ubehændige," sagde Rathlau haardt og vredt, „hvordan staaer han! — Sæt Lygten og undersøg Fangen, om Jernene ere hele og sidde faste."

Brandt hørte Ordlyden, men var saa betagen, at han ikke forstod den, og blev staaende som en Stotte.

„Hører han!" brølede Rathlau, „han skal see Jernene efter, om de ere hele og sidde faste."

„Altfor faste," stønnede Struensee; „Kjødet er gnavet af mit Been og mit Haandled er blodigt; Halsjernet qvæler mig — Luft, Luft!"

„Læg vaadt Linned om Haandleddet!" befalede Rathlau i en raa Tone; „han har vel Linned?"

Brandt rystede paa Hovedet.

Rathlau tog en daggertsleben Kniv ud af Barmen, skjar en Flig af Brandts Klædesskjød og befalede ham at dyppe den i den paa Gulvet liggende Vandpyt.

Brandt adlød mechanisk; han vædede i Hast det afrevne Stykke, der til Held havde Bomuldsfoer, og lagde det paa Struensees blodige, ophovnede Haandled. Brandt gjentede ved denne Handling over alle Lemmer, Benene nægtede ham næsten sin Tjeneste, og Hænderne rystede, som om de rørte ved et flammende Baal.

Struensee kastede et mat, lidende Blik paa den medlidende Slutter og udstødte atter et dybt Suk.

„Skynd sig," tordnede Rathlau, „løft lidt i Halsjernet, skrue det lidt løsere!"

Brandt gjorde en overnaturlig Anstrengelse, men overbeviste sig om, at al Lettelse var umulig, thi Skruen var tilnittet.

„Naa," skreg Rathlau, „faaer det en Ende!"

Brandt viste Rathlau tauft, at Jernet var nittet fast.

„Saa løft det blot og lad Skurken ligge," sagde Rathlau.

Et tredie Suk, mere hjerteskjærende og sønderslidende end de foregaaende, trængte op fra den Lænkedes forpiinte Bryst, ledsaget af et svagt, undertrykt Skrig, foraarsaget ved Brandts smertevækkende Medlidenhed.

Vien dette var mere end Brandt kunde bære, en krampagtig hvinende Lyd presede sig som i en Graadkrampe ud over den Ulykkeliges Læber. En uvilkaarlig Hulken, som ingen menneskelig Anstrengelse kunde undertrykke, bemestrede sig ham.

Struensee slog Øinene forundret op og betragtede Slutteren paa eengang med Skræk og Forundring.

„Brandt! Brandt!" skreg Struensee, og i et Nu laae de to Venner høit jamrende i hinandens tætsluttede Arme.

„Hurtig Vagt, Vagt!" raabte Rathlau.

Døren og Gitteret blev paa eengang revet op, og i et Nu var Fængslet fyldt af Soldater med fældede Bajonetter. Denne djærve Forsigtighed var imidlertid baade unyttig og overflødig; thi da man havde vristet Vennerne ud af hinandens Favn, bar man Brandt, ramt af et Slagtilfælde, bevidstløs ud af Fængslet, og den næsten qvalte Struensee maatte paa den tilkaldende Læges Befaling, „af Frygt for at han skulde døe inden Forhøret", befries for Halsjernet, idetmindste i nogen Tid.

Da Brandt længe efter kom til sig selv, laae han rasende af en hidsig Feber paa Sengen i sit Værelse i Huset ved Commandantboligen. Den syge Fange maatte længe see sig om og samle sine Tanker, for at erindre, hvor han befandt sig. Han turde ikke lade Sygevogteren, en i Livree beklædt Person mærke, at han var udenfor Phantasering, men han maatte først og fremmest overbevise sig om, at han havde sine egne Tanker i sin Magt, og dernæst saalænge som muligt søge

at indbilde sin Paapasser, at han phantaserede endnu. Det første Spørgsmaal, han gjorde Tjeneren, var, om Enkedronningen kom snart og bragte ham hans Mixtur.

„Hun kan ikke komme endnu," sagde Tjeneren smilende, „men hun har bedet mig at give Dem den, Hr. Greve."

„Er jeg Greve? Jeg er jo Kammerjunker."

„Ja ja, De er Kammerjunker, det er sandt; men tag nu Mixturen."

„Smager den godt?"

„Ret godt; men den helbreder Dem, og det er det Vigtigste."

„Uh, den er ildesmagende! Nu skal Du; tag strax en Skeefuld."

„Nei, det tør jeg ikke, for saa bliver Doctoren vred."

„Gjør ikke noget, jeg skal nok tie; men vi dele."

„Ja, vi skal dele."

„Kommer hun saa?"

„Hvem, Hr. Greve?"

„Ih, Dronningen."

„Dronningen? Nei, paa det Lag."

„Da lovede hun dog før at komme. Sim, Sim, Sim!"

„Ja før, men nu er hun reist til Kronborg."

„Uf, i den Kulde midt om Sommeren; løb efter hende!"

„Det tør jeg ikke for Greven."

„Jeg er kun Kammerjunker."

„Jeg meente Grev Rathlau."

„O, det er min Ven."

„Saa — aa!"

„Ja, det er min bedste Ven; han skal være min Svoger."

„Men han har jo ingen Søster. Sov nu; Doctoren vil, at De skal sove rolig, saa er De rask om et Par Dage."

„Jeg er jo rask, see bare, hvor rød og sund jeg er — er det ikke Maimaanedskat imorgen?"

„Nei, vi er jo endnu i Februar."

„Aa, bild mig det ind; vi er jo langt inde i Marts Maaned."

„Ja, det er sandt, vi er langt inde i Marts Maaned."

Brandt fortrak ved disse Ord Ansigtet til at græde.

Tjeneren blev bange og sagde:

„Gode Herre, De maa ikke græde, for saa faaer jeg tusinde Ulykker; jeg skal føie Dem i Alt, naar De bare vil lade være at græde, for saa kommer Krampen."

„Skal jeg da lee?"

„Nei, nei, heller ikke lee; jeg skal heller føie Dem i Alt."

„Godt. Hvad skriver vi idag?"

„Fem og tyvende Februar."

„Men Dronningen lovede mig jo at komme den fem og tyvende Marts."

„Hun har vel glemt det."

„Saa husk hende paa det strax."

„Men hun er jo paa Kronborg."

„Er hun paa Kronborg?"

„Ja."

„Saa sig, at jeg kommer om en halv Time til hende paa Kronborg."

„Jo, det skal jeg."

„Men er Enkedronningen paa Kronborg?"

„Nei, hun er paa Christiansborg."

„Godt; men Guldberg er jo paa Kronborg, sagde Du før."

„Sagde jeg det før, saa tog jeg feil, han er —"

„Commandeersergeant?"

„Ja, i Kongens Regiment."

„Naa, hvem er da Minister?"

„Ih, Guldberg naturligvis."

„Hør, Du gjør Nar af mig, Niels."

„Wolfert hedder jeg, gode Herre."

„Er Guldberg virkelig Minister paa Kronborg?"

„Nei, han er ikke paa Kronborg, men han er Minister."

„Naa, men Enkedronningen?"

„Hun er her i Byen."
„Men Rathlau er jo hos Enkedronningen?"
„Ja, det er nok muligt."
„Naar kommer han?"
„Som sædvanlig iaften og imorgen tidlig."
„Han har været her 2 Gange idag."
„Nei, kun eengang."
„Jo vist, 2 Gange."
„Ja, ja, det er muligt, at jeg husker feil."
„Du er nok kjed af min megen Talen?"
„Aa nei, den er jeg saa vant til."
„Saa? jeg taler dog ellers kun lidt."
„Gjør Herren?"
„Ja, hvad var det jeg sidst snakkede om?"
„Om det derovre og om Pinekammeret."
„Det har været Drømme, det skal Du ikke bryde Dig om."
„Det gjør jeg heller ikke."
„Og Du skal ikke sige det til Nogen, det er dumt Tøieri."
„Ja, ja."
„Men Rathlau, min Ven, ham maa Du nok sige det, for han holder saa meget af Drømme."
„Ja det er nok muligt."
„Han leer vel af dem?"
„Ikke alletider."
„Men græde gjør han jo ikke, vel?"
„Nei, græde gjør han ikke."
„Fortæl mig Noget af Drømmene."
„Det tør ieg ikke —"
„Tør Du ikke fortælle mig mine egne Drømme?"
„Nei, jeg tør ikke."
„Du skal, ellers græder jeg."
„Gode Herre, De maa ikke."
„Vil Du da nikke, see det er mine Dukker, den lille Tommeltot, det er Guldberg, væk med ham."
„Ja, væk med ham."

„Ham drømmer jeg aldrig om, vel?"

„Nei."

„Men her er en Guldbrand, det er Enkedronningen, hende drømmer jeg tidt om. Nikker Du?"

„Ja, jeg nikker, gode Herre!"

„Her er Langemand, det er Kongen, den Sjæl, ham drømmer jeg tidt om."

„Ja, det kan nok være."

„Og det er Dronningen, ak, hun er kommen paa Kronborg, fordi hun har arresteret mig, ikke sandt, Du nikker?"

„Ja, men det var jo Enkedronningen, som var forklædt i Dronningens Domino."

Brandt gjorde store Øine; han fik her en Oplysning, som han ikke havde ventet, men han maatte lade som forvildet, for at faae mere at vide.

„Ha, ha, ha! Sim, sim; sim! Men Dronningen arresterede mig dog alligevel, og saa arresterede hun min lille Finger, denne her, for det er Struensee."

„Det var ogsaa Enkedronningen."

„Hvad, er hun ogsaa arresteret?"

„Nei, nei, hun er frie."

„Aa, Du gjorde mig ganske bange, Niels."

„Wolfert —"

„Det er sandt, Wolfert. Hør, Wolfert, er det sandt, at Enkedronningen og Struensee vare gode Venner?"

„Nei, det er jo Dronningen og Struensee."

„Aa, Snak; det er aldrig mulig. Vilde hun ellers arresteret os?"

„Ja, men det har hun heller ikke gjort, for det var Enkedronningen, der gjorde det."

„Vist ikke, Niels. Det var Dronningen."

„Ja, ja, da — naar De veed det bedre —"

„Hør, Niels!"

„Wolfert —"

„Ja, Wolfert, hvorfor har De lagt mig paa Pinebænken?"

„De ligger jo ikke paa Pinebænken, tvertimod, De ligger jo i en herskabelig Seng og skal have god Forpleining."

„Men han, min lille Finger —"

„Det tør jeg ikke sige."

„Vil Du, at jeg skal grædе?"

„Nei, Hr. Greve; naar De er rask, faaer jeg en stor Belønning. Græd ikke."

„Jeg er jo rask; lad os gaae ned i Haven."

„Vær blot rolig, det er saa koldt. Bliv endelig liggende, ellers maa jeg kalde —"

„Paa hvem?"

„Paa de Andre."

„Men naar jeg nu er rolig og sover, hvad saa?"

„Saa sover jeg med."

„God Nat!"

„God Nat!"

Brandt lukkede Øinene og bemærkede en halv Time senere, at Wolfert sov temmelig trygt. Han vidste altsaa nu, at det var Enkedronningen, der havde arresteret ham, hvilket altsaa var skeet ved en List og ved en Overrumpling. Han vidste tillige, at Dronningen var Fange og at Guldberg var iblandt deres Fjender saavelsom Rathlau. Han gjorde sig al Anstrængelse for at overse hele Situationen, men kunde ikke ganske fatte, hvorfor han behandledes saa mildt, medens den ulykkelige Struensee mishandledes saa grueligt; hvorfor man viste sig saa omhyggelig for hans Helbredelse, medens man dog i Hjertet hadede ham ligesaa meget, som man hadede Dronningen og Struensee. Pludselig erindrede han sig Rathlaus Ord, om at finde de Ord, der kunde frelse ham.

„Ah, de ville have, at jeg skal forraade min Ven og Dronningen, for at man med et Skin af Ret kan fuldbyrde sin Hævn over dem, derfor lokke de mig, for siden, naar de have benyttet mig til at tugte de Andre, da at tugte mig selv, det gjælder altsaa at vinde Tid og dupere dem. Men desværre, det er kun Galgenfrist. Jeg maa imidlertid give den Bedaarede, thi see de mig for tidlig i Kortene, vinde de altfor let Spil. De maa troe, at jeg kan vindes ved deres Lokke-

midler, og først naar de har udtømt Alt, og jeg ikke kan narre dem længer, vil jeg kaste Maasken og erklære Dem for Bagvaskere — og dele Skjæbne med ham, som jeg nu har kjærere end nogensinde. De ville friste mig paa alle Maader, men de skal finde en Mand for Dem. Augustinus blev ogsaa fristet, af Skjønhed, Lidenskaberne, Tillokkelserne, og han modstod; jeg skal, jeg vil modstaae — i mit Hjerte vil jeg altid tænke paa Struensee — min arme, ulykkelige Ven — jeg vil lukke mine Øine og see hans Marter, og jeg skal modstaae selv den Augustinske Tortur. Augustinske Tortur — ja, det er det — det er den, man anvender; godt, jeg skal være paa min Post. Det ligner Juliane, Løfter, Lokkemidler, Fristelser paa den ene Side, Skræk, Trusler, Piinsler paa den anden, hun troer, hun skal føre mig til at sætte Seglet paa hendes Skjændselsdaad, nei, Juliane! Du har taget feil af Brandt, før vil jeg lægges paa Spændebænken derinde og knibes med gloende Tænger, men en Tilstaaelse, der lovlig kan fælde Struensee eller Caroline Mathilde, skal I ikke faae ud af mig, før skal jeg synke min egen Tunge. Krampen kan jeg ogsaa forstille mig i. Harme og Vrede mod Dronningen og Struensee skal jeg ogsaa hykle, godt vi ville see, hvad vi kunne gjøre, skulle vi dø — lad det være, men Triumphen, at jeg har fældet dem, skal I ikke faae!"

Om Aftenen kom Grev Rathlau med Doctoren, men Brandt kjendte ham ikke, han kaldte Greven Doctor og Doctoren Struensee. Paa Spørgsmaal, der gjordes ham, svarede han vildt og vilde ned i Grønnegaarden, samt paastod, at han laa paa Frederiks Hospital.

Med disse Forstillelser gik flere Dage og Nætter, indtil han havde faaet at vide af Wolfert, hvad han omtrent kunde faae at vide. Fra den Tid kom han sig lidt Dag for Dag, indtil Lægen erklærede ham udenfor al Fare, men dermed forsvandt ogsaa hans moersomme Selskaber Wolfert, der kun skulde være Paapasser og Spion under hans Sygdom. Han blev nu i længere Tid overladt til sig selv og Ensomheden, hvoraf kun Rathlau af og til og under Venskabsmaske udrev ham. Det kostede imidlertid Brandt stor Over-

vindelse at forstille sig lige overfor Rathlau, men det lykkedes ham omsider saa mesterligt, at baade denne og Enkedronningen derved duperedes.

Da Dronningen hiin Rædselsnat saae, at alt Haab glippede, overgav hun sig til den mørkeste Fortvivlelse. Hun græd og jamrede sig og tiggede Køller om Medlidenhed, om at hjælpe sig til Flugt, men han forsikkrede, at selv om han vilde hjælpe hende, kunde han ikke, thi han selv var ikke rigtig troet.

„O, De bedrager mig, Køller, De bedrager mig," raabte hun, „det er umuligt andet end at De maatte kunne frelse mig, før mig til Kongen, og jeg skal belønne Dem, som ingen Mand endnu er bleven belønnet."

„Denne Tanke maa Deres Majestæt opgive," svarede han; „jeg vovede mit Liv og Deres Majestæts derved."

„Mit Liv har dog intet Værd, naar jeg er berøvet Friheden; jeg vil vove mit, har De som Soldat Mod til at vove Deres?"

„Nei, min Dronning, det er umuligt; foran en Kanon eller foran et Regiments Ild vilde jeg trodse Døden, men i et Fængsel at see Døden imøde har jeg ikke Mod til, det er formeget at forlange af en Soldat."

„Og dog kalder de Dem Modets Søn — see, Køller, disse Diamanter ere mine, de ere min Medgift, min Brudegave; de have over en halv Millions Værdi — jeg vil give Dem dem alle, naar De vil sende Bud til den engelske Gesandt."

„Jeg kan ikke, min Dronning, selv om jeg vilde, hele Slottet er omringet af Eichstedts Soldater."

„Altsaa er De dog feig, Oberst Køller?"

„Kald det ikke Feighed. Magten er nu i Enkedronningens Haand, jeg vilde være Dødens Mand, og De var endnu værre faren; lad os komme til Kronborg, der vil jeg see,

hvad jeg kan gjøre, for at skaffe Dem fat i den engelske Consul."

„Udflugter og Lokkemiddel! Har jeg først forladt dette Slot, vender jeg aldrig mere tilbage; men jeg forlader det ikke, før jeg har seet enten Kongen eller den engelske Gesandt."

„Min Dronning, jeg er kun en Soldat, jeg lystrer Ordre!"

„Hvilken Ordre? De er en stor Forbryder; min Gemal, Kongen, er affindig, hans Ordre kan De altsaa ikke lyde; min Søns ikke heller, thi det vilde være min Frihed og min Lykke; jeg er Dronning, min Ordre afslaaer De jo — De er en Rebel, en Oprører, og jeg vil før myrde mig for Deres Øine end følge med som Deres Fange."

„Jeg er ikke heller Deres Fangevogter, jeg skal ledsage Dem sikkert til Fæstningen Kronborg, det er Alt."

„De er en Majestætsforbryder, Koller, et Værktøi i en hævngjerrig Qvindes Haand, en Slave af min Fjende, et Creatur!"

„Majestæt, insulteer mig kun, men jeg kan ikke ændre Deres Lod."

„O, De kan, men De vil ikke; De har gjort Eed, ikke sandt? og De glemmer, at en Eed mod mig er Meneed."

„Jeg har kun svoret Kongen Troskabseed og den skal jeg holde."

„Og De arresterer Kronprindsens Moder!"

„Men paa Kongens Befaling."

„Paa Enkedronningens!"

„Tilgiv, Deres Majestæt, paa Kongens."

„Som Enkedronningen, Gud veed ved hvilket Middel, har fravristet ham. For sidste Gang, Oberst Koller, vil De følge mig til Kongen eller til den engelske Gesandt?"

„Jeg beklager, men jeg kan ikke —"

„Nu vel an, saa vil jeg døe."

Dronningen rev med Voldsombed sit Livstykke op tæt ved Barmen, fremtog med Feberhast en lille Flacon, rev Seglet og Glastollen af og førte den til sine Læber.

Køller blev bleg som et Lig. Han var rørt til Taarer, og dog et Stykke sneehvidt Marmor. Men en panisk Skræk greb ham; han vilde ile til, men saae, at han vilde komme for seent. Han kastede sig paa Knæ og raabte:

„Ulykkelige Dronning, stands — o, tænk paa Deres Børn."

Caroline Mathilde tabte Flaconen og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

Nogle skrækkelige Secunder forløb i dyb Taushed, kun Taffeluhret lod sit eensformige Pendulslag høre som om det vilde efterligne Hjertets Pulsslag.

Dronningen tog Haanden bort fra sit ligblege Ansigt og tilkastede Køller, der endnu laae paa Knæ, et taknemmeligt Blik.

„Tak for denne Erindring. I min dybe Ydmygelse og Fornedrelse som Dronning glemte jeg en Moders og en Christens dyrebare Pligter, i dette Punct har I handlet som en Mand, men, Køller, vi To mødes engang for Ham deroppe paa Dommens hellige Dag; der, som her, skal jeg da udbryde: hvad gjorde jeg Dig, at Du kunde have frelst mig, og at Du undslog Dig? Den Ær, som Du forraadte mig for, skal bære Din Brøde, barnløs skal Du bejamre Din Haardhed og Din Gjerning, og Guds Brede skal være Din Løn!"

„Det skee," raabte en Stemme. Ingen vidste hvorfra. Køller sprang op og saae sig om med forskende, forvildede Blikke.

Grev Rantzau Ascheberg kom tilbage fra Kongen med nedslaaede Øine og tungsindig Mine.

„Min Dronning, ved min Ære sværger jeg, jeg har gjort, hvad jeg kunde, men det er Kongens bestemte Villie, at De begiver Dem til Kronborg."

„Ved Deres Ære sværger De? Og tør De ogsaa sværge ved Deres Ære, at De har fortalt ham hele Sandheden?"

„Majestæt, Enkedronningen og Arveprindsen ere hos Kongen, Hans Majestæt er meget vred og troer, at Landet kun kan beroliges ved Deres Fjernelse fra Hodestaden, men

han yttrede, at han vilde komme ned for at tale med Deres Majestæt paa Kronborg."

„Og det troer De? og det mener De, Hr. Greve, eller er det blot mig, De vil have til at troe slig Snak. Er jeg først borte, er jeg for evig borte."

„Min Dronning?"

„Flosfler, viis at jeg er Dronning!"

„Hvorledes?"

„Bring denne Mand til Fornuft, eller skaf mig den engelske Gesandt i Tale."

„Umuligt!"

„O, Niddingsværk, uden ydre Nødvendighed trænger man ind i den regjerende Dronnings Gemakker, gjør mig, uden Beviis, uden Tanke om Brøde, til Arrestant, mig, den regjerende Dronning, Kongen af Englands Søster — det er Stimands Overfald. Jeg trodser Eder, Røvere, tilhobe — jeg er Herfker her i min Søns Navn, jeg befaler og I adlyde!"

„Min Dronning, hør mig blot, alt kan endnu faae en god Vending; Kongen befaler, at De skal til Kronborg; vi, hans Undersaatter, kan dog ikke modsætte os."

„I bør modsætte Eder en hævngjerrig Furies Voldsgjerning. Kongen er i hendes Magt. Lad mig tale Ansigt til Ansigt med ham, og hvis han saa befaler mig at reise bort, vil jeg adlyde."

Rantzau vendte sig om til Køller og saae spørgende paa ham.

Denne svarede uden Ord ved blot at trække paa Skuldrene.

„Oberst Køller," sagde Rantzau, „jeg opfordrer Dem til at tale, hvad mener De?"

„Jeg tør kun sige nei"!

„Vien jeg trodser en Rebel, jeg vil see, hvem der hindrer mig i mit eget Huus," raabte Dronningen opbragt.

„Naar Hendes Majestæt saa bestemt ønsker det, kunde vi dog forsøge at føre hende til Arveprindsens Appartements."

„Hr. Greve! her befaler jeg," raabte Køller med raa

Trods og ilede hen til den Corridor, der førte til Kongens Værelser. „Over mit Liig gaaer kun Veien til Kongen."

„Usle, forbryderiske Slave," skreg Dronningen, „hvem vilde plette sin Klinge med Dit sorte, feige Meenederblod."

„Tilside!" raabte Dronningen til den Bevæbnede, der stod ved Indgangen til hendes Sovegemak.

Karlen blev staaende ubevægelig, Dronningen foer ind paa ham og stødte ham med convulsiviss Magt langt bort, saa han næsten tornede mod Gulvet.

„Jeg gaaer tilsengs, og mit Legeme skal I sønderslide, før I fører mig herfra."

Med disse Ord rev Dronningen Døren op, gik ind i Sovegemakket og slog Døren i efter sig. Koller vilde springe til, men Rantzau var hurtigere og nærmere. Han trak sin tynde Pariserkaarde, stillede sig for Døren og raabte:

„Man indhente nærmere Ordre, før man overtræder denne Tærskel, thi jeg sværger, kun over mit Liig skal man bane sig Vei i den første Time til Dronningens Person."

Koller vilde fare ind paa Rantzau og støde ham ned; men Rantzau raabte:

„Kongen er vanvittig, Kronprindsen fangen! En Nidding den, der angriber Dronningen og forraader Fædrelandet!"

Koller standsede.

„Dronningen leve!" vovede To af de Bevæbnede at sige.

„Forrædere!" skreg Koller.

„Hvo er her Forræder, hvo er her tro?" spurgte Rantzau.

„Koller!" vedblev Greven, „lad os spare Blod; Sværdene i Skeden, en Times Vaabenstilstand, og da kan I handle efter Ordre, Oberst."

Desværre benyttede Dronningen ikke den givne Frist; afmægtig, som hun næsten var, rev hun Klæderne i Hast af sig og lagde sig tilsengs.

I Arveprindsens Apartement havde Enkedronningen, Arveprindsen og Guldberg megen Møie med at vedligeholde den mod Dronningen vakte Skinsyge hos den nu af Sindslidelser nedbøiede Monark. De sidste Timers Begivenheder havde virket voldsomt paa hans Gemyt, og der var halve Timer, hvor ikke et fornuftigt Ord, men kun en dyrisk Latter, Skrigen og forvirrede Udraab kom over hans Læber. Saaledes var navnlig denne betydningsfulde Nat den Autoritet, som Enkedronningen i Ledtog med Dronningens og Struensees andre Fjender støttede sig til.

Kongen kaldte uafbrudt paa Brandt, og Ingen turde vove at sige, at han var arresteret, for ikke at bringe Kongen i complet Raseri; man sagde derfor, at han var hos sin Moder, at man havde sendt Bud efter ham, men at han frygtede for at komme.

„Han skal komme!" raabte Kongen; „jeg vil tale med ham."

„Nu skal vi atter sende Bud," sagde Guldberg.

Besynderligt nok spurgte Kongen ikke efter Struensee, og Kronprindsen, der var saare angst for de Kjærtegn, Faderen ødslede paa ham, vovede ikke at tale om sin kjære Mester, hvorimod han dristede sig til at bede for sin Moder et Øieblik, da Enkedronningen vendte sig bort for at tale med Guldberg og Arveprindsen.

„Ulykkelige Barn, Du har ingen Moder," sagde Kongen.

„Have de slemme Mænd da dræbt hende?" spurgte Prindsen.

„Moder Furie, hvad har Du gjort ved dette Barns Moder?" spurgte Kongen og kastede en Pude efter den, han talede til.

„Hun har det meget godt, jeg har slet intet gjort ved hende," sagde Juliane i en beroligende Tone.

„Bedste, Du har arresteret hende, og Du skal strax give hende fri, for at hun kan komme og tale med Fader," sagde Kronprindsen.

„Lille Frederik er saa god at tie stille, og ikke blande sig i uvedkommende Ting."

„I er en vedkommende Ting, Fru Mamme, Barnet har Ret. Hvor tør Din lede Trold lægge Haand paa hans Moder, Du Beelsebubs Drage — Alt hvad Du gjør i Nat er Ondskab, og havde jeg min Rageknív her, skulde jeg barbere Dine Tænder."

„Min Søn, vær rolig, Alt er gjort paa det Bedste."

„For Dig og Din Søn — hæ, hæ — Oldemoder, Oldemoder. Kom Frederik, hjælp mig hen til Vinduet, jeg vil raabe Gevalt og vil have denne Drage arresteret."

En stærk Spænding viste sig ved disse Ord paa Alles Ansigter. Enkedronningen, Arveprindsen og Guldberg vexlede ængstelige Blikkast, men Juliane Marie var dog den, som først fattede sig. Hun traadte med Ærbødighed og Fasthed hen til Kongen og sagde:

„Majestæt! Da vi paatoge os det byrdefulde Hverv at frelse Eder, Hans Kongelige Høihed Kronprindsen og Fædrelandet, vidste vi, at store Vanskeligheder kunde træde hindrende i Veien for dette patriotiske Foretagende og kuldkaste det halvgjorte Værk."

„Vaas, Sladderkjerling. Bom, bom, bom!"

„Deres Majestæt maa allernaadigst høre mig."

„Lirum, Larum, Katten gjør Æg!"

„Nuvel; da jeg kunde forudsee, at Deres Majestæt vilde finde paa alle Slags Indfald —"

„Stille, Poppegøie — Skade, tit, tit, tit!"

„Saa tænkte jeg ogsaa paa dette fortvivlede Indfald."

„Guldberg, arresteer mig denne Bytting, hun skal døe — puttes i en Sæk — og puf, under Vandet med hende, puf, puf — som en gammel Kat, der bider."

„Derfor har jeg fyldt hele Christiansborg Slots Kjælder med Krudt," skreg Enkedronningen, „for at overdøve den gale Konge."

„Hvad, hvad, hvad! Artilleriprøver, Laboratorium, Krudt og Patroner! Christiansborg Slot — aa, aa!"

Kongen sprang op, men faldt tilbage igjen, hans Been vilde ikke staae ham bi. Skrækken stod malet i hans Ansigt;

han greb sig med Haanden til Hovedet og rykkede det frem og tilbage, som om han vilde vride en fornuftig Tanke ud deraf.

Kronprindsen begyndte at zittre af Angst over Faderen og klagede sagte:

„Min Fader, min kjære Fader!“

„Din Fader?“ gjentog Kongen og kastede et forundret Blik paa Prindsen. „Ja vist er jeg Din Fader — Din Beskytter, og Du har ingen Anden, — drømte jeg? — min Søn, sagde hun da ikke, at hun vilde sprænge os Alle i Luften?“

„Jo, Fader. Bedstemoder sagde, at hun vilde — at hun havde fyldt Kjælderen med Krudt.“

„Guldberg, arresteer Majestætsforbryderske; jeg er ved mine fulde Fem; jeg befaler Dig det!“

„Min Konge, jeg er selv Arrestant; udenfor disse Døre ere vi Alle bevogtede.“

„Jeg har brugt Forsigtighedsregler,“ sagde Juliane Marie med Roligheb. „Deres Majestæt og Kronprindsen have Intet at frygte, naar De forholde sig rolige og jeg har Handlefrihed.“

„Jeg er i Din Magt, Qvinde! Det seer jeg — hvad vil Du?“

„Hør mig med Roligheb, Sire!“

„Du kalder mig Konge, usle Qvinde! og behandler mig som en Træl.“

„Til Deres eget og Landets Bedste.“

„Tal, hvad vil Du; maaskee er Prisen for vort Liv dyrere end Livet selv?“

„Nei — det jeg vil, er Struensees Fjernelse fra Magten, Brandts Forjagelse, Bekræftelse af den Fuldmagt, jeg har faaet til at fjerne Caroline Mathilde fra Staden.“

„Og saa, og saa?“

„Det er Alt!“

„Meget beskedent. Guldberg, siden Du er Arrestant ligesom jeg, saa tag mig under Armen og før mig hen til vore Bevogtere; jeg, Kongen, vil tale til Dem.“

„Stands, Sire!“ raabte Enkedronningen. „Alt er forudseet. Idet I gaaer over denne Tærskel, flyve vi Alle i Luf-

ten; see, denne Svovltraad gaaer ned til Krudtkjelderen, jeg behøver kun at nærme mig Traaden med dette Lys —"

„Stands, stands!" skreg Kongen.

„Jeg holder Ord, jeg selv gaaer med, min Søn, Din Søn, Caroline Mathilde, som endnu er i Slottet. Skal jeg?"

„Du tager Livet af mig enten paa den ene eller den anden Maade, kjære Moder. Kjæreste, afskyelige Stedmoder, fjern dog Lyset fra Traaden, en Besvimelse, en Rysten paa Hænderne kunde afstedkomme Ulykken — min Frederik, store Gud!"

„Ja eller nei, Kong Christian den Syvende, svar mig strax."

„Ja eller nei, Kong Frederik den Sjette, Du har mere Forstand i Din lille Finger end jeg. Din stakkels Fader, i sit forvirrede Hoved; jeg vilde saa gjerne svare noget Fornuftigt, men jeg kan ikke, kan ikke; skal jeg gaae tilveirs, eller give efter?"

„Fader, Du kan troe, at Bedstemo'er vil blot gjøre Dig bange. Naar den Traad var saa farlig, stod hun ikke saadan og legede med Lyset, og saa vendte Onkel Fredrik sig ikke om og smilede, for det saae jeg i Speilet."

„Tak, min Søn, Du er klog og vil blive en god Konge, saa til Helvede med Furien."

„Min Prinds!" hvidskede Guldberg ængstlig til Kronprindsen. „Historien om Krudtet er fuldkommen sand, men Roligheden kommer fra, at man stoler paa, at Kongen ikke vil lade det komme til det Yderste. Faaer Deres Bedstemoder ikke sin Villie sat igjennem, er hun jo dog dødsens, og hun vil derfor heller døe med os Alle end alene."

„Satanas," brølede Kongen i samme Tid til Enkedronningen — „Du skræmmer mig ikke med Dit Kogleri — jeg har kun eet Liv saavelsom Du, stik an, Din Søn kun eet Liv saavelsom min, stik an; hvad søler Du efter, gamle Trold, Du skal blive vidsket igjennem Gaderne, og veed Du hvem der skal være Din Bøddel — alle Dine gamle Galaner, een

for een, o det vil blive en Herredag; paa Østerfælled skal jeg reise Dig et Monument — Drage, Drage, Drage!"

„Fader, Fader, jeg bønfalder Dig, hør mig!"

„Min Søn, Kong Frederik, tal, jeg ærer Dig!"

„O, kjære Fader, jeg tog Feil, Guldberg forsikkrer, at der er virkelig Krudt i Kjelderen og at vi springe Alle i Luften, naar Du ikke giver efter."

„Hvad, virkelig Krudt? O, Guldberg, ogsaa Du?"

Kongen sank atter sammen og rystede som før og rokkede med Hovedet i begge Hænderne.

„Fader, frels os, frels mig og min Moder!"

„Ja, Frederik, min Søn, med min sidste Kraft vil jeg frelse Dig. Majestæt Enkedronning! fjern Lyset og al Fare! Jeg offrer Dig Struensee, Juvelen i min Krone. Jeg offrer Dig Brandt, den kjæreste og muntreste af alle mine Plageaander. Jeg offrer Dig — Mathilde — min Mathilde — o det smerter. Jeg offrer Dig mig selv. Frels blot min Søn, frels Kronprindsen."

„Sværg ved Christus!"

„Jeg sværger det ved Christus, ved den Døende og den Levende!"

„Godt, Sire — al Fare er nu forbi, jeg iler at bringe Alt i Orden — I vil senere takke mig."

Efter at have sagt dette og overklippet Svovltraaden, fjernede Juliane Marie sig hurtigt tilligemed Arveprindsen.

Da disse vare gaaede, drog Kongen et dybt Suk, lagde sine skjælvende Hænder paa Frederiks Hoved og sagde:

„Glem aldrig, min Frederik, at saameget elsker jeg Dig, min Søn, at jeg gjorde dette."

Prindsen knælede, kysede grædende sin Faders Hænder og sagde:

„Min Fader, jeg skal aldrig glemme det."

Guldberg bøiede sig tæt hen til Kongen og Prindsen og hvidskede hurtig:

„Hav Tillid til mig. Med Hensyn til mig har hun forregnet sig. Kongen og Kronprindsen kan jeg værge."

Da Enkedronningen og Arveprindsen ankom til Dronningens Gemakker, undrede de sig høiligen over at finde Alt i den dybeste Ro.

„Ak, hun er borte," sagde Juliane Marie; „jeg ærgrer mig næsten over den altfor lette Seier, jeg kunde have ønsket noget mere Modstand, det lystede mig at see min Dødsfjende vaande sig under Staalet og stride imod som en tirret, til Døden saaret Løvinde i sin egen Hule, hendes afmægtige Skrig skulde været min Triumphsang, o, hvor det skulde have gottet mig, at see hende fraadende bide i sine egne Lænker."

„Stille Moder!" hviskede Arveprindsen. „Jeg gruer ved at Du skal faae Dit Ønske altfor snart opfyldt. Borte er hun ialfald ikke, thi jeg hører Koller og Rantzau tale. Moder, Gud forbyde, at hun skulde være død."

„Har Du svage Nerver, min Søn? Du er et svagt Barn, men her nytter Svaghed ikke; vil man herske, skal man have en Jernhaand. Om Du vil vide, saa saae jeg nødig at hun døde her i Landet, thi jeg fik da Skyld, men vel var det, om hun var reent borte, thi væk er altid væk."

„Moder! et Ord, Du lover mig at skaane hende."

„Jeg lover at træde hende med min Fod, men skaffe hende afveien, det skal jeg ikke; gjør Dig ikke unyttige Skrupler, Du er svag, Dig skal jeg skaane, men saa maa Du ogsaa vogte Dig for at gaae imellem mig og min Hævn, thi Du veed, at Had gjør blind ligesom Kjærlighed."

„Men vi skulle dog være menneskelige, ikke sandt?"

„Min Søn, gaae tilbage til Din taabelige Broder og gjør ham Selskab, jeg mærker, at vi To harmonere ikke i denne Nat; kun det vil jeg sige Dig, at jeg ikke for Intet har vovet Alt, men kun i den udtrykkelige Hensigt at vinde Alt."

„Du viser mig bort, Moder?"

„Ja, jeg befaler Dig at gaae tilbage til Dine Gemakker."

„Jeg troede dog —"

„At Du var min Medconspirerende, ikke sandt, det var Du iaftes, men nu er det Morgen, min Morgen, thi denne

Morgen tilhører mig. Nu er jeg Herskerinden og Du min første Undersaat — derfor adlyd."

„Tillad mig dog —"

„Intet mere, Du gaaer — Du er for blød; der skal Staalhandsker til dette."

Prindsen vendte sig fornærmet om og vilde gaae. Juliane Marie betænkte sig et Øieblik. „Frederik!" sagde hun med blødere Stemme, „jeg kalder Dig ikke tilbage, jeg vil kun ønske Dig god Morgen, min Søn; lige overfor Dig er jeg svag — jeg er jo Din Moder. Gaae nu, og spørg mig ikke; om en Time eller saa er jeg hos Dig — jeg skal blot vække dem derinde, jeg troer de sove."

Arveprindsen sagde intet; han lod Moderen kjærtegne sig og gik tilbage til sine Gemakker med et let Suk.

Juliane Marie lod Sønnens Skridt tabe sig i den lange Corridor, førend hun aabnede Døren til Dronningens Forgemak.

Køller og Rantzau gik rolige op og ned i Værelset i en dæmpet Samtale. De Bevæbnede stode rundtom uden at tale og ubevægelige som Billedstøtter.

Ved Synet af Enkedronningen gjorde baade Rantzau og Køller ligesom et lille Hop af Forskrækkelse; dernæst gjorde de forlegne en dyb Forbøining.

„Hvad gaaer her for sig?" spurgte hun forbauset.

Ingen svarede.

„Vil man behage at svare mig?"

„Hvorpaa, Deres Majestæt," spurgte Rantzau.

„Paa det jeg spørger om: Hvad gaaer her for sig?"

„Slet intet, Deres Majestæt!"

„Herligt svaret, men er det min Befaling? Hvor er Dronningen?"

„Hun sover!"

„Hvor?"

„Derinde i sit Sovegemak!"

„Har jeg tilladt det?"

„Nei; Hendes Majestæt Dronningen tillod sig at sove uden Forespørgsel."

„Og man føiede hende? Man tillod det?"

„Ja!"

„Den, der gjorde sig skyldig heri, skal døe!"

„Majestæt!" sagde Rantzau med Rolighed, „døe skulle vi Alle, lidt før eller lidt senere, alt efter Omstændighederne. Efter hvad her er passeret, er det større Ære at døe end at leve, thi fra en Regjeringsvexel har De skruet Sagen op til et Mestermandsoverfald, men tro ikke, at De kan handle ustraffet; jeg skal være Dem en dødeligere Fjende i Morgen end idag."

„Forklar Dem!"

„Nei, jeg forklarer mig ikke. Jeg er rede til at døe, saa kommer Forklaringen."

„Koller, før ham i Fængsel."

„Koller, hører De ikke?" sagde Rantzau, idet han ligegyldig tog sig en Priis af sin Gulddaase og ligeledes bød Koller en Priis, „exeqveer Enkedronningens Dødsdom."

Koller studsede og saae paa Enkedronningen.

„Vil De forklare Dem, Rantzau?" spurgte Juliane.

„Nei," svarede denne kort.

„Arresteer ham!"

Koller tøvede endnu.

Rantzau tog Koller i Armen og sagde; „Oberst, hører De ikke, hvad Enkedronningen har Mod til at befale?"

Koller trak, uden at sige et Ord, sin Kaarde og rakte den til Enkedronningen med de Ord: „Majestæt! jeg er Eders Fange, men jeg arresterer ikke Grev Rantzau!"

„I der, hvad hedde I? Arresteer Greven, jeg befaler det, og ham med!" Hun pegede paa Koller.

De bevæbnede Mænd stode ubevægelige og rynkede Brynene med kold Trods.

„Ynkværdige Enkedronning!" sagde Rantzau, „I er magtesløs; saalangt Kongens Fuldmagt naaede, kunde I række, men ei en Tomme længer. Troer I, at Eders Haandlangere ville snigmyrde Eders Haandlangere? Enhver, der arresteres i denne Nat, er hædret, Enhver, der adlyder Eder fra nu af, er stemplet som en Forbryder, det har jeg sørget for."

Enkedronningen bed Læberne sammem af Raseri. „Forlad dette Gemak, Rantzau — tag Livet som en Skjærv, men inden 3 Timer er I ude af Staden, og inden 48 Timer ude af Landet."

„Majestæt! Før vilde jeg ikke forklare mig — nu troer jeg, det er nødvendigt. Hvis De troer, at Folket tillader Dem at gjøre Alt, tager De feil. De er forhadt — en Gnist kan tænde Tonderet og jeg har baade Staal og Steen i mit Værge. Jeg er afholdt af Folk og Adel, men det er ikke min eneste Ressource — dog jeg vil ikke staae for Dem som en Praler, kun vil jeg sige: Staden vil jeg forlade for ikke at forledes til at modarbeide en Revolution, som jeg selv har rakt Haand til. Men Landet vil jeg blive i, trods Jer, min Dronning, og jeg tilføier her i disse gode Mænds Paahør, I skal ikke faae Søvn i Eders Øine, før I har bedet mig om Forladelse. Men det er Nok om mig. Hvad den ulykkelige Dronning angaaer, saa ønsker jeg — at hun sover trygt endnu en god halv Time, det er en Grille af mig, men en Grille, som I gjør vel i at respectere!"

„Forvovne, hvorledes taler I?"

„Som en tro Kongens og Landets Tjener med En, der stjæler Magten ved Nattetider."

„Forræder!"

„Lad Skjældsord fare — de nytte Intet, kun det maa De vide, at vi Begge, De og jeg, min Samvittighed og Deres, balancere paa et Knivsblad, jeg kan kun vinde ved at tabe, De kan kun tabe ved at vinde."

„Lad forblommede Talemaader fare, Greve, tal frit men tydeligt."

„Det skal jeg. Vi hjalp Dem, ikke for at styrte Landet i Vilkaarlighedens Ulykke, men for at frie det derfor; Struensee var vilkaarlig — De vilde være tusind Gange værre, hvis ikke jeg og Andre havde forudseet det og hæmmet det."

„Er De snart færdig?"

„Om ti Minutter, thi da er Timen omme."

„Jeg faaer da høre Dem enten jeg vil eller ei?"

„Det er en frivillig Sag, om man vil høre Fornuftens Stemme.“

„Tal!“

„Saa vidd da, naadige Dronning, man vidste, at De vilde usurpere Thronen.“

„Jeg? — det er usandt!“

„Gjør Eed derpaa, Ingen vil troe Dem.“

„Jeg gjør min Eed.“

„Og vi troe Dem ikke — ikke Een.“

„Afskyeligt!“

„Vi have da besluttet —“

„Vi! Hvilke?“

„Vi — jeg og de Andre, der elske Fædrelandet endnu høiere end Enkedronningen, at Ingen, der adlyder Enkedronningen, tør være Minister.“

„Vi faae at see.“

„Naturligviis.“

„Hvorfor Enhver, der adlyder Dem, selv om det var Deres egen Søn, er dødsens.“

„Det skal vise sig.“

„Behag at forsøge, men følg mit Raad, tag ikke Nogen, De sætter Priis paa, man vil støde ham ned.“

„Vil De gjøre et Bytte, Hr. Greve?“

„Hvem veed, jeg maa først høre.“

„Jeg byder Dem Fred og Frihed, mod at sige mig Feltraabet.“

„O, naadige Dronning, jeg skal sige Dem det for slet Intet. Disponeer De kun over min Fred og Frihed, om De tør. Feltraabet er: „Kronprindsen leve!“

„Det er ogsaa mit Feltraab.“

„Ja, naar Folket hører det.“

„Tør jeg nu bede Dem om at forlade Slottet.“

„Nei, min Dronning, jeg behøver tre Minutter endnu.“

„De er utaalelig.“

„Et lille Raad endnu, min Dronning.“

„Lad mig i Fred, jeg vil Intet høre.“

„Saa tier jeg.“

„Tal da!"

„Hvis det er muligt, anstil Dem, som om De fortrød denne Nats Gjerning."

„Uforskammede!"

„Paa Ære, det er mit Alvor, det vil bekomme Dem vel. Dog, dette vil De snart selv udfinde."

„Har De ikke flere Raad at give?"

„Jo, gjør Dem Umage for at døe før Kronprinds Frederik bliver Konge."

„Hvad vover De at sige?"

„Sandhed, — men nu er Timen for Haanden, tør jeg nu gaae?"

„Gaae, og tag min Unaade med Dem."

„Det er min eneste Trøst. Farvel!"

Greven hilste med Haanden til alle Tilstedeværende, og forlod Gemakket.

Juliane sendte et hadsk Blik efter ham. Derpaa vinkede hun Koller hen til sig og sagde:

„Alt skal være glemt, naar De nu adlyder mig."

„Befal, Deres Majestæt."

„Godt, et Øieblik, Koller; han havde nok forhexet Dem?

„Jeg er kun et Redskab, men Deres Majestæt —"

„Hvad jeg?"

„Rantzau er mægtigere end —"

„End jeg?"

„Ja, Majestæt."

„Jeg veed det nok, men jeg vil ikke, at han selv skulde vide det"

Koller trak paa Skuldrene, uden at sige et Ord.

„Alt til Alt, troer jeg, det var godt, at vi ikke arresterede denne Grobian."

„Jeg anseer det for en Lykke."

Enkedronningen gik til Vinduet og saae ud efter Rantzau, der alt gik over Ridebanen.

„See, hvor de bukke for ham, den Hovmodige! Elendige Slaver! Alle bukke for ham, og dog var han, ogsaa han et Redskab i min Haand."

Køller svarede ikke.

„Hvem anseer De for den Mægtigste, Oberst?"

„Dem, Deres Majestæt, thi nu er Grev Rantzau gaaet."

Enkedronningen blev længe staaende fordybet i Tanker og stirrede ud af Vinduet. Hun tænkte uden Tvivl paa Rantzaus Ord. Denne Mægtige havde altsaa gjennemskuet hende og krydset hendes Planer. Hun vidste og kjendte hans Indflydelse paa Kongen, Adelen og Folket, og hun kjendte ham nøie nok til at hun et Øieblik skulde troe, at han ikke vilde holde Ord. Denne Qvinde, saa riig paa Indfald og Intriguer, maatte erkjende, at hun i eet Punkt, med Hensyn til Magten ligeoverfor den endnu umyndige Kronprinds, var overlistet, og hun gjennemsøgte forgjæves sit Tankeforraad, for at finde en seierrig Modstand. Tænderskjærende maatte hun erkjende, at hun var begrændset i sin Magt og Myndighed, og at hun maatte tage Hensyn for sin egen og sin Søns Skyld.

Endelig tog hun sig sammen, reiste sig i sin fulde Høide og sagde:

„Nu vel, det dages. Køller, bank paa og sig i Kongens Navn, at Dronning Caroline Mathilde har at begive sig til Kronborg."

„Døren er lukket, Majestæt."

„Tag en Dirk og luk op."

„Nøglen sidder indvendig og der er en Slaa for, jeg hørte det selv."

„Saa sprænge man Døren."

„Jeg vil først banke paa."

„I Kongens Navn, luk op!" raabte Køller med høi Røst.

Intet Svar paafulgte. Køller gjentog sin Opfordring endnu tvende Gange med samme Resultat.

Da Tausheden vedblev og Enkedronningen befalede at sprænge Døren, opfordrede Køller med stærk, skrigende Stemme Dronning Caroline Mathilde til at komme ud, for paa Kongens Bud at begive sig til Kronborg Først da denne Opfordring, med Trudsel om at sprænge Døren, viste sig frugteslos, sprængte man den virkelig, og med et frygteligt Brag, under hvilket man troede at skjelne et qvalt Skrig, splintredes Dø-

ren i tusinde Stykker, og den væbnede Skare med Oberst Køller i Spidsen trængte ind i Dronningens Sovekammer. Dronningen laa afklædt i Sengen og selv Mændene følte Undseelse ved at nærme sig det kongelige Leie.

Dronningen nægtede paa det Bestemteste at staae op. Enkedronningen befalede, at rive hende ud af Sengen med Magt, og der udspandt sig nu den afskyeligste Kamp, som nogensinde har bestaaet mellem en Dronning og sex til otte bevæbnede Mænd. Denne unge, ulykkelige Dronning, der ikke kunde tale af Raseri og Vrede, værgede sig i mere end en halv Time mod saamange brutale Bødler, og da hendes Kræfter omsider vare udtømte, rev hun en Pistol ud af Køllers Bælte og flygtede ind i et Aflukke, hvor hun med spændt Hane paa Pistolen truede den med Døden, der først nærmede sig. Man sendte nu Bud efter Grev v. Osten, der for Øieblikket var hos Kongen, og først denne lykkedes det efter mange Overtalelser med Løfte om, at Dronningen skulde faae sin Datter med, at formaae hende til at opgive sin Modstand. Køller og v. Osten maatte dog blive i Værelset til hun fik ført sig de nødvendigste Klæder, og Kl. 8½ forlod Caroline Mathilde, ledsaget af Frøken Møsting, to Kammerfruer, en Amme og den lille Prindsesse Christiansborg Slot i en Vogn, omgivet af en halv Eskadron Dragoner, under Major Castenskjolds Commando.

Da Dronningen steg i Vognen med ophovnede Øine, udbrød hun: „For mig var dette Slot en Rædsel!"

I stærkt Trav red og kjørte man ud af Porten, der lukkedes, lukkedes for evigt efter den forjagne, detroniserede Dronning. I halvtredie Time havde man naaet Kronborg, der fra nu af og til videre Bestemmelse var taget, skulde være Caroline Mathildes Fængsel.

Syvende Capitel.

Processen.

Grev Brandt befandt sig endnu bestandig i samme Værelse, bestandig en Gjenstand for Grev Schack-Rathlaus Experimenter, Løfter, Trusler, Bønner og Fristelser. Det er bekjendt, at Grev Brandt var en Libertiner; endog paa dette slibrige Gebeet nedlod man sig for at smigre, lokke og friste den faldne Hofmand.

Men ikke for Intet havde han studeret Jura.

Man glemte maaskee, at Brandt allerede i sit 26de Aar havde opnaaet en Høiesteretsassessors ærefulde Post, og at det yppige Liv, han senere havde ført, vel kunde have ladet ham glemme mange nyttige Leveregler, men dog ikke formaaede at udviske alle juridiske Lærdomme og Krogveie af den 36-aarige Hofmands Hukommelse.

Den Denunciation, som man ventede sig af ham, udeblev derfor ganske, og man vil endog paastaae, at man lagde ham paa Pinebænken, hvorfra et virkeligt eller fingeret Krampeslag frelste ham.

Men Alt var forgjæves mod denne Jerncharakteer. Han paastod og paastod bestemt, at han Intet vidste eller kunde vide om noget forbudent Forhold mellem Dronningen og Struensee. Endog da man lod ham læse en Afskrift af Struensees Bekjendelse desangaaende, forsikkrede han høitidelig, at han troede det ikke, men antog, at Struensee enten var afpiint denne Tilstaaelse paa den ene eller den anden Maade, eller at han troede ved at drage Dronningen ind med i sin Proces, skulde kunne redde sig eller idetmindste tilfredsstille endeel af sine Fjenders Hævnlyst.

Det er imidlertid ikke let at dømme i denne Henseende, da baade Processen og alle vedrørende Actstykker ere complet utilgængelige, og Juliane Marie desuden nok har sørget for,

at Alt, hvad der kan vidne om piinlige Forhør og Tilstaaelser, aftvungne ved Tortur, er forsvunden.

Den løse Tale, at ingen Pinsel maa kunne aflokke slige Tilstaaelser, er kun dumme Phraser, da kun den, der har været underkastet sligt, kan domme derom.

Vi for vor Deel troe, at det ved tilbørlig udspegede Væsener, hvis physiske og moralske Kraft man aldeles har brudt eller nedbrudt, er let at dictere hvilkensomhelst Tilstaaelse, selv den usandeste og umuligste, der kan tænkes. Kommer nu dertil, at man samtidig med den Marter og de Lidelser, man lod ham underkastes, tillige truede med, at kun hans Tilstaaelse kunde frelse den ulykkelige Dronning fra en lignende Medfart, saa har man snart fundet Nøglen til denne sørgelige Gaade.

Spørger man, hvorfor Caroline Mathilde i et Forhør paatog sig denne Skyld, da svare vi: Det er ikke beviist, at hun virkelig har tilstaaet, Forhørsdommerne vare hendes Fjender, Skriverne deres Creaturer, og det var let at efterskrive hendes Navn; men selv om Tilstaaelsen ved Trusler, Lokkemidler, ved Frygt og Haab var hende fravristet, hvad beviser det saa andet end hun var bange for sit eget, sin Søns og for Struensees Vedkommende. At hun blev lovet en snar og lykkelig Ende paa Processen, hvis hun tilstod, er vist og sandt, det have hendes Fjender selv tilstaaet; hvad der imidlertid er vist, det er, at fra det Øieblik, hun var udenfor sine Fjenders Omraade, har hun idelig og altid besvoret sin Uskyldighed, sidste Gang i et Brev til sin Broder, Kongen af England, skrevet paa Sottesengen og gjentaget og bekræftiget i selve Dødsøieblikket, et Udsagn, man tør sætte større Priis paa end hendes svorne Fjenders Udsagn og sandhedsfordreiende Udsmykkelser af deres egen forsvarsløse og oprørende Handlemaade.

Hvad Brandt angik, saa sank hans grevelige Fængsel ved hans haardnakkede Modstand snart ned til en elendig Majestætsforbryders, thi da man mærkede, at man ikke kunde faae Bugt med ham, troede man ikke at burde genere sig og berøvede ham en skjøn Dag eller rettere en uskjøn Dag alle

hans Bequemmeligheder og gav ham accurat samme Tractement og grusomme Behandling som den, der var bleven hans ulykkelige Ven Struensee tildeel.

Vi ville forskaane vore Læsere for alle de oprørende Details, der hørte med til disse ulykkelige Fangers Lidelseshistorie; vi ville endog forskaane Læserne for det talentfulde, men unyttige Forsvar, som disse faldne Stormænd nedskrev for at røre og bevæge deres hadefulde Dommere. De vare jo dømte forinden Fængslingen, hvor kunde de da tænke at blive frikjendte efter denne. Vi ville kun anføre, at deres Lidelser vare saamange og gruelige, at da den rædselsfulde Dom blev oplæst, hævede Struensee sit taarefyldte Blik mod Himlen og sagde: „Tak, min Gud, saa slaaer da endelig Befrielsestimen." Brandt svarede med en Spøg. Han bad om en Copi, for at han kunde lade Dommen revidere af Efterverdenen, og da Rathlau satte ham haardt tilrette, svarede han, at naar Hr. Greven vilde være god, saa vilde han gjerne testamentere ham sin ene Bagfjerding (Alludering til Parteringen i 4 Parter).

Dommen, hvis Conclusion var meget vidtløftig, lød saaledes:

„Saa kjendes for Ret, ifølge Danske Lovs 6te Bogs 4de Capitels 1ste Artikkel: At Grev Johan Friederich Struensee (og Grev Enevold Brandt) bør, sig selv til velfortjent Straf, og andre Ligesindede til Exempel og Afsky, have forbrudt Ære, Liv og Gods, og være degraderet fra hans grevelige og al anden ham forundt Værdighed, samt hans grevelige Vaaben af Skarpretteren sønderbrydes; saa bør hans høire Haand af hannem levendes afhugges og dernæst hans Hoved; hans Krop parteres og lægges paa Steile og Hjul, men Hovedet med Haanden sættes paa en Stage.

Commissionen paa Christiansborg Slot den 25de April 1772.

J. K. Juell-Wind. G. A. Braëm. H. Stampe.
Luxdorph. A. G. Carstens. Kofod Ancher.
J. E. Schmidt. F. C. Sevel. O. Guldberg."

Førend Dommen var fældet, saa vis var man paa dens Udfald, havde man allerede beordret Præsten Münter til at forberede Struensee til Døden.

Det samme Hverv havde Præsten Hee hos Brandt.

Disse Mænd, bøiede af Ulykken, søgte villigt og gjerne Religionens Trøst, og de Samtaler og Bekjendelser, som de Haardtforfulgte fremkom med i disse Resignationens Timer, ere ligesaa mange Beviser paa en overlegen Aand, som paa den menneskelige Erkjendelse og Ydmyghed ligeoverfor de store Sandheder. Det er saa naturligt, at man paa en lang Reise forsyner sig med det ene Fornødne til Reisens Formaal, og saaledes betragtet er det baade naturligt og smukt, at Aanden paa hiin store Udflugt medtog det aandelige Behov til de fjerne Egne. Begge vare oprigtig gudhengivne og Struensee navnlig var aldeles fortrolig med sin haabløse Stilling, hvorimod Brandt trods al Resignation dog stedse klyngede sig til Haabet om Benaadning, endog i det sidste skjæbnesvangre Øieblik.

Struensees Defensor, Uldal, gik, saasnart Dommen var fældet i Commissionen, til Struensees Fængsel for at meddele ham det sørgelige Udfald; han havde en Afskrift af Domsconclusionen i Lommen og sagde:

„Jeg bringer Dem en slet Tidende."

„Jeg har ikke forestillet mig det anderledes," svarede Struensee roligt. Han læste hele Conclusionen og Dommen uden Zittren, ja uden at nogen Forandring var synlig i hans Mine. Han gav derpaa Papiret til Mynter, som netop var tilstede, og spurgte om Brandts Skjæbne; men da han hørte, at Vennen skulde underkastes samme Dom, blev han dybt rørt og forskrækkede, at Brandts Skjæbne smertede ham mere end hans egen, da hans Brøde dog hovedsagelig kun bestod i hans ubrødelige Venskab.

Uldal overtalte Struensee til at indgive en Ansøgning om Naade til Kongen; omendskjøndt han vidste, at dette var unyttigt, lod han sig dog af Mynter og Uldal overtale dertil, fordi Dommen endnu ikke var stadfæstet af Kongen og fordi det dog mulig kunde bevæge Kongen til at nægte sin Underskrift eller fordi Kongen maaskee kunde give Straffen en For-

mildelse. Han satte sig strax til Arbeidet og skilte sig meget roligt derved, dog med den stadige Forsikkring, at han vidste, at det var unyttigt. Efter Uldals Bortgang forsikkrede han Mynster, at han var rolig og fandt sig resigneret i sin Skjæbne, han vidste nu, at han kun havde 2 Dage at leve i og at han ikke vilde see den 3die Aftens Sol dale. Han satte sig da til at skrive et kjærligt Brev til sine Forældre i Tydskland, og bad dem være visse paa hans Sjæls Fred, takkede dem for al deres Omhu og Kjærlighed og bad dem tilgive ham den Sorg, som han ved sin ufrivillige Død paalagde dem. Hans Brev aandede paa eengang reen barnlig Kjærlighed og sand Gudsfrygt. Nogle Dage forinden havde han modtaget Breve fra Hjemmet, og disse vare fulde af kjærlige Formaninger og Paamindelserom hvad der fra nu af maatte være det Vigtigste for ham, eftersom de kjendte hans Fald og hans Skjæbne af Bladene. Da Mynster var gaaet bort, overgav han sig til sine Betragtninger over sit hidtil førte Liv. Han erkjendte, at han ofte havde feilet og handlet uklogt, men han var sig bevidst, at han ikke havde handlet af slette Motiver. Han reiste sig, styrket ved denne Tanke og en hjertelig Bøn, og conciperede et Brev til Kongen, som skulde overgives efter hans Død, hvori han med Klarhed og uhildet gjennemgik sit politiske Liv og bad Kongen erindre ham med Venlighed, naar han ikke var mere, da han dog stedse havde tjent ham med Iver og gjort Alt efter bedste Evne.

Efter at have lukket Brevet og henlagt det paa sit Bord, hvor det skulde findes efter hans Død, lagde han sig til at sove og sov trygt i fem Timer. Han skjendte dog paa sig selv, fordi han som en Syvsover bortsov de faa tilbageværende flygtige Timer, og besluttede nu ved forskjellige Arbeider at holde sig vaagen — da han jo havde Tid nok siden til at hvile.

Den sidste skjæbnesvangre Dag for de Fangne oprandt.

Udenfor Østerport paa den østre Fælled havde man reist den Tribune, fra hvilken man vilde vise Folket det blodige Skuespil, hvorledes man mishandlede og henrettede 2 af Kongens meest afholdte Yndlinge, to Mænd, der ved deres ud-

mærkede Forstand og Aandrighed havde erhvervet sig et Hofs Beundring, men ogsaa paadraget sig dets Had og Misundelse.

En uhyre Menneskemasse havde allerede tidligt om Morgenen indfundet sig paa Executionspladsen og man overdriver neppe, naar man siger, at over 50,000 Mennesker vare tilstede. Næsten hele Garnisonen, 3—4000 Mand, var nærværende med skarpladte Geværer, Dragoner og Husarer holdt Vagt og havde Møie med at gjøre Plads for de Domtes Vogne, der ventedes hvert Øieblik.

Skafottet var omringet af en sexdobbelt Soldater-Caree, og foruden disse vare endnu Holmens Folk med Øxer og Entreboiler tilsagte og anviste Plads.

Man skulde troe, at en heel fjendtlig Armee var i Anmarsch, og dog var det kun 2 lænkede, faldne Stormænd, der skulde komme for at lide Døden, fordi de i Virkeligheden havde været store Mænd.

I et Huus nogle faa hundrede Skridt fra Retterpladsen vare Persienner nedrullede for Vinduerne og Alt var tyst, som Graven, derinde.

Mængden troede, at derfra vilde Benaadningstegnet blive givet, thi man tvivlede ikke om, at kongelig Benaadning vilde komme her, ligesom i sin Tid til Griffenfeldt, i det sidste Øieblik. Man antog det for umuligt, at en saa grusom Dom vilde blive exeqveret, og man vidste bestemt, at baade den engelske og franske Regjering havde bevirket en Formildelse, men at Hoffet dog vilde, at Delinqventerne først skulde lide Dødsangsten og Beskæmmelsens Qvaler. Man øgede alt op til den lille Altan med det grønne Jalousi, hvorfra det hvide Lommetørklæde skulde svinges, der for de Dødsdømte var en Gave af Livet.

Bedre Underrettede vilde derimod vide, at fra dette Vindue vilde Juliane Marie nyde sin høieste Triumph, hun vilde med egne Øine see sine Dødsfjenders Hoveder falde for Bøddeløxen, hun vilde see Dødskrampen i deres fortrukne Træk, hun vilde mætte sin Hævn og sin Blodtørst og personlig overbevise sig om, at man punctlig og uden mindste Skaansel fuldførte hendes Befalinger.

De Sidstes Formodninger vare rigtige. Hun vilde tømme Hadets Bæger tilbunds.

Det var i Daggryet en diset, taaget Morgen, men senere tittede Solen igjennem Skyerne og forandrede det vrantne Aprilveir til det skjønneste Foraar. Solen kastede endog et Par sparsomme Straaler ind i Struensees Fængsel.

Fangen, der underholdt sig med sin Sjælesørger, Mynster, smilte over dette lunefulde Solglimt og sagde: „Jeg havde neppe troet endnu engang at see Solglands."

„Hvorfor havde De ikke troet det?" svarede Mynster. „Det er netop nu, at De nærmer Dem Lysets Hjem, det Rige, hvor Solen aldrig gaaer ned."

„Forstaaer sig; det var kun i Skyggedalen hernede, jeg meente at have seet Solens Glimt for sidste Gang, og dette endda kun bogstavelig taget, thi Deres Venskab og Tillid, Deres trøsterige Omgang, er det ikke for mig og min lille Rest af Timer uvurdeerlige Solglimt?"

„Tak for disse Ord, Struensee; jeg hørte ikke til Deres Smigrere i Lykkens Dage, men stod De endnu i Deres hele Magtfylde, aldrig kunde De have talt Ord til mig, der kunde have glædet mig mere."

„Hvis det, jeg siger, ikke var den simpleste Sandhed, saa var det venlig Gjengjæld, og jeg kan tilføie, at Deres trøsterige Ord have bragt mangen Tvivl hos mig til at forstumme, og stillet Meget klart for mig som før var dunkelt.

Mynster greb Struensees Haand og trykkede den med Inderlighed og Varme.

„Tør De, naar vi atter mødes, vidne dette om mig, saa vil jeg kalde Dem min Sjæls Broder, min evige Freds Bevarer!"

„Det skal jeg, Mynster, det skal jeg visselig. Dengang De først kom til mig, saae jeg i Dem den lønnede Præst, som mine Fjender sendte mig for at gjøre Offeret roligt og føieligt, eller for at gjøre min Offring, mit Livs Ophør saa resignered og taaleligt som muligt."

„Det troede De om mig?"

„Ja, Mynster, jeg var flere Gange nærved at kalde Dem en ordineret Dyrtæmmer, hvis Staalscepter vare Ord og almeen anerkjendte Læresætninger, men kun faa Timer vare forløbne, da saae jeg ind i Dybet af Deres Sjæl. Mine Fjender havde sendt Dem, og De modtog Kaldet for at lære mig al Fjendskabs Intethed, De kom til mig, ikke som Fængselspræsten, der skal berette en døende Forbryder, men som Guds sande Tjener, som Guds Udsendte, hvis Aand havde modtaget den Høiestes Kaldelse, for at byde mig Velkommen i Fredens Hjem og føre mig til dets Tærskel. De havde vel modtaget Kaldet og den jordiske Bestalling af Jordens mægtigste Herrer, men Himlens og Jordens Herre havde udvalgt Dem til, ligesom hiin Engel, at røre ved den Blindes Øine og gjøre ham seende."

„Tak, tak!"

„Og jeg blev seende, Mynster! Jeg saae, at det gik Dem som det gaaer Fængselslægen i Almindelighed — for Dem existerede der iugen Forbryder, men kun et Menneske, en Sjæl, der skulde helliges til det Allerhelligste. „Hvad vedrører det mig," tænkte De, „hvad han har gjort hernede, lad mig frelse ham for det Bestandige, er han forvorpen, vil jeg føde ham paany, er han forvildet, vil jeg oplyse ham, men ikke ved Ord eller Lærdomme — men ved at lede hans Opmærksomhed og Tanker hen paa Gjenstande, hvis Besvarelse hans Fornuft og Dømmekraft vil løse paa en tilfredsstillende Maade."

„Ja, ved Gud, De har Ret, saaledes tænkte jeg."

„Og jeg? Hvormange Tvivl, hvormange Phaser maatte jeg ikke gjennemgaae, førend Aanden, uhildet af Legemets Tryk og Smerter, vandt Herredømme over sig selv og saae klart og tydeligt de store Sandheder? Gjennem hvilken Kamp og Modstand af disse skrøbelige jordiske Bestanddele er jeg ikke naaet op til det Standpunkt, hvorfra Tingenes Væsen betragtes som de virkelig ere. O, tro mig, Mynster, det holder haardt, naar Hænderne smerte af tunge Lænker, som bittre Fjender have paalagt, at række den broderlige Forsoningshaand ud, ikke kuet eller ved forknyt Eftergivenhed, men paa engang med Ydmyghed og Aandsoverlegenhed, med Overbeviisning og

sand Tilgivelse at sige: Jeg velsigner Eder, mine Brødre; I have dræbt mit Legeme, men I have frelst min Sjæl! — men, jeg vandt dette Standpunkt, og derfor takker jeg Dem!"

„Saa vil jeg bringe Herren min Tak; en Medvirken som denne er nok til at bringe Freden til os Begge; thi nu seer De Livet og dets Betydning klarere end jeg."

„De staaer ogsaa endnu i Livets feire Middag, jeg ved Enden af mit Livs Bane, med usvækkede Evner, med Oldingens Erfaring og Mandens Kraft. Jeg seer derfor Meget, som Hverdagslivets Dunstkreds forhindrer Andre fra at see. Jeg seer den store Aands Hensigt med de Himmelgnister, han udsaaede i Jorden. Det er Frøet, han betroer Jorden, for at fremelske de Svibler, der i Kjærlighedens Vand engang skulle blomstre og springe ud, for at fryde den gode Gartner. Det er Himlen, der betroer Jorden sine Børn til Opdragelse, men tager dem forherligede og udviklede tilbage; det er Gud, der kaster sin Quarts i Ilden, for at udskille Guldet, det Evige, det altid Værdifulde, hvilket han som en kjærlig Gnier opsamler til det mindste Korn, for at gjemme det i sit store, evige Skatkammer. Ja, det er Ham, der knuger os til Døden, for at skjænke os Livet."

„Held Dig, Struensee, at Du har denne Tanke, og nu, ret nu har jeg Mod til at sige Dig, hvad jeg ikke turde sige før: Din Time nærmer sig — om tredsindstyve Minuter aabner Fængslets og Frihedens Døre sig for Dig! Du skjælver dog ikke?"

„Hvorfor skulde jeg skjælve? Om man bragte mig Benaadning, vilde jeg skjælve, thi Prøvelsen og Forsagelsen kunde da begynde paany. Det er en god Dom, som tager det Forkrænkelige og lader os beholde det Uforkrænkelige som ubestridt Eiendom for bestandigt. Standser eller tøver jeg, saa er det for at gjøre Dig, min Sjæleførger, et Skriftemaal endnu, før min Tunge for evigt tier."

„De har altsaa endnu ikke skjænket mig hele Deres Oprigtighed og Tillid."

„Jo, med Alt — paa et eneste Punkt nær, som jeg ikke turde aabenbare, for Jordlivets Vei er ved at ophøre for mig."

„Saa benyt da de kostbare Øieblikke, thi Døden venter sin Høst, og Livet gives kun til den Sanddrue!"

„Frygt ikke, jeg skal ikke gaae bort med en Løgn paa Læben. Giv mig Kalken og Brødet, knælende vil jeg da fortælle Dig den Sag, som jeg ikke vil tage med mig i Graven, men som jeg betroer Dig, ligesom jeg har betroet Kongen den i dette Brev, men som Ingen maa vide, før jeg er forløst fra jordisk Forfølgelse."

„Jeg lover at tie, men jeg tør ikke give Kalken og Brødet før efter fuldstændig Skrifte."

„Skrifte, det skal jeg — men for min sidste Fred paa Jorden, gjør intet Forsøg, hverken af Venskab, Medlidenhed eller Retfærdighed, for at forandre eller formilde Dommen, der nu engang er fældet, og som jeg frygter for skal tages tilbage."

„For Himlens Skyld, Struensee, tal; jeg lover Alt, men tal, Du griber min Sjæl med Forfærdelse!"

„Jeg er uskyldig i den Brøde, man har tillagt mig, betræffende Dronningen!"

„Uskyldig! Menneske, taler Du vildt, raser Du? Er det Dødsangsten, der bringer Dig til denne Fornægtelse?"

„Læg Haanden paa mit Hjerte; slaaer det ikke roligt? Føl min Pande; brænder den af Feber eller bades den af Sved? See mig i Øiet, Du min sidste Ven, min Dødstimes Fortrolige; seer jeg ud som en Vanvittig, eller blot som en Løgner? Jeg er uskyldig, ved den Alvidende, uskyldig i denne Brøde!"

„Men Menneske, det er jo ene derfor Du skal betræde Skafottet og gaae Vanærens Vei."

„Jeg vil gaae den uskyldig for denne Brøde."

„Nei, det kan jeg ikke tillade, saa var jeg jo Medvider i Din Død."

„O, Mynster, Dit Venskab gjør Dig svag og vaklende;

vilde Du hellere, at jeg skulde døe med Bevidstheden om min Brødefuldhed?"

„Men hvorfor tilstod Du da?"

„Af Feighed, jeg følte Rædsel for Pinebænken; jeg frygtede, at man skulde pine den ulykkelige Dronning paa lignende Maade; jeg vilde — o, jeg skammer mig! — om muligt redde mig ved at forbinde min Skjæbne med hendes, og endelig, jeg vilde hellere døe brat uskyldig, end lide et heelt Livs Qvaler og langvarige Fængselsmarter; men jeg fortjener Døden alligevel, fordi jeg har løiet mig fra Livet, fordi jeg har plettet den Rene med mit Udsagn — see, derfor døer jeg, Mynster, og giv mig derpaa Sacramentet."

Mynster tog Kalken, og en brændende Taare faldt fra hans Kind ned i Bægeret og blandede sig med Vinen. Han hævede Bægeret mod Himlen og vilde sige Noget, men Læberne zittrede kun som ved en indre Krampe. Struensee havde kastet sig paa Knæ, Sjælehyrden knælede foran ham og sagde med bevæget Stemme:

„Herre, Du sagde selv: tag denne Kalk fra mig."

„Men Du tilsoiede," sagde Struensee: „Fader, Din Villie skee!"

Og Mynster gav ham nu Sacramentet med den brugelige Formular.

En dyb Taushed indtraadte i nogle Minuter. Derpaa spurgte Mynster ydmygt bedende:

„Struensee, endnu engang: er det Din faste Villie, at jeg Intet maa sige, før det er forsilde?"

„Det er min Villie at døe og udsone den Brøde, jeg har begaaet ved at belyve Dronningen."

Mynster reiste sig derpaa og sagde:

„Menneske, Du som fældes ved Dit eget Ord og er dømt til Døden, skjøndt Du er uskyldig, saa bær da Dit Kors til Beskjæmmelsens Høi, bær det til Golgatha, hvor den Uskyldige lider, og vær trostig og modig, selv om jeg, der skulde troste Dig, er svag og modløs."

Mynster holdt begge sine Hænder for Ansigtet og gav sig til at græde bitterligt.

Struensee stod op, greb Mynsters ene Haand og sagde: „Mynster, fat Mod, det er snart overstaaet; jeg har jo heller ikke levet forgjæves; noget Godt efterlader jeg dog, og Mange ville bygge paa den Grund, jeg har lagt; maaskee har jeg ogsaa anlagt Meget efter en for stor Plan, nu er jeg undskyldt, at jeg ikke gjennemfører den. Andre overtage Møien og Ansvaret, medens jeg bytter Kamp og Fortrædigelser med Freden. Mod, min Ven! I Himlen er der ingen Utaknemmelige, og der er en Konge, som ikke lader sig overrumple eller føre bag Lyset. Du veed jo nok, at jeg har arbeidet saameget, endog saare meget; und mig nu den Hvile, hvortil jeg trænger."

„Gid jeg kunde være saa rolig, som Du; men naar jeg tænker, hvad Du har gjort for Danmark og paa den Løn, Du nu faaer — saa kunde jeg fristes til at sige: havde vi blot aldrig kjendt Dig."

„Burderer Du det Gode saa lavt, at Du glemmer dets Værd paa Grund af de Onder, vi maae lide, ved at bringe det til Verden? Hvilken Moder vilde sige til en god Søn: havde jeg kun ikke født Dig til Verden, thi Du voldte mi Smerte? Ydmyg, som kun den kan være, der staaer pag Livets Skillevei, agter jeg Sandheden — endog om mig sela — saa høit, at jeg tør see den frit i Øinene. Jeg, ogsav jeg har baaret Ved til den hellige Ild, ogsaa jeg har lag Hjørnestene til Verdensbygningen, og Civilisationen er kommen et godt Stykke fremad i dette Land i det Par Aar, jeg havde Ledelsen i mine Hænder. Veier nogle Maaneders Smerte op med nogle Aars Glæde? Nei, om jeg kunde komme til at lide Døden ti Gange, ønskede jeg ikke det Onde med det Gode, jeg har oplevet, ønskeet, jeg er tilfreds. Reformatoren bestiger Baalet og siger trøstig: Her var jeg den Første, Tiden vil yde mig Retfærdighed!"

„Struensee, Du er i Sandhed en stor Mand, jeg kommer for at trøste Dig og finder Dig rolig, som om Du stod endnu paa Magtens Tinde — men hvad siger jeg? gjør Du det ikke. Din Aand hæver sig ud over Støvets Skranker.

Hvad kunne Jordens Mægtige endnu gjøre Dig? Du har Ret, skjænk dem Din Medlidenhed."

„Nok om dem, vi ville ikke tale om de Fraværende. Har Du Mod at følge mig til Skafottet?"

„Min Pligt paalægger mig det!"

„Jeg forlanger det af Dit Venskab, endnu eet, see dette lille Kors, jeg vil holde det i Haanden, i den høire — forstaaer Du, naar den er hugget af, saa tag det, bring det farvet af mit Blod til Dronningen, et Tegn paa, at jeg bønfalder hende om Tilgivelse; lad hende gjemme det til Kronprindsen bliver Yngling — han vil forstaae det."

„Det lover jeg."

„Hvor Tiden dog er lang — veed Du Noget om Brandt?"

„I følges ad, og have den samme Skjæbne!"

„See, det smerter mig! Jeg døer fordi jeg løi engang, hans Skjæbne er grusommere — han talte altid Sandhed."

„Han var Din Ven!"

„Og nu det sidste Spørgsmaal — jeg har Mod, vil man ogsaa dræbe Dronningen?"

„Nei, Gud forbyde! Hun reiser til Hannover!"

„Hjem til mit Fødeland? Tak, Mønster, det var et Evangelium, see det var den sidste Solstraale i min Celle."

„Jeg talte igaar med Kammerfrue Møsting, hun sagde, at Dronningen havde skrevet et Vers med Diamant i Ruden paa sit Fængsel."

„Et Vers?"

„Ja, og Du var sikkert nævnt deri."

„Du tager Feil, Mynster."

„Dom selv! der stod:

Jeg skilles fra min Mand, min Søn, min Ven!
Men efter Reisen sees vi nok igjen."

„Turde man skrive sligt, naar man var skyldig?"

„Juliane Marie meente dog jo, thi hun lod Ruden udskære."

„Min Gud, i hvilket Øiemed?"

„Jeg veed det ikke, men Glarmesteren tabte Ruden, der gik i tusinde smaa Splinter med Undtagelse af det nederste høire Hjørne af Skriften, der stod tydeligt de Ord: „sees vi nok igjen."

„Det er en Glædesdag, lad mig nu døe, saa døer jeg med et Smil."

Struensee havde neppe udtalt de sidste Ord, før Castellets Kirkeklokke begyndte at ringe. Mynster greb hans Haand.

„Vær Du blot rolig, Mynster," sagde han, „jeg er det."

I det samme gik Døren op, Brandt ledsaget af Vagt traadte ind, og et Øieblik efter laae Vennerne i hinandens Arme.

Struensee afbrød først Stilheden og sagde: „Mod, min Ven, Mod!"

„Det var netop det, jeg vilde sige, min Ven, lad os foregaae Adelen med et godt Exempel."

Guldberg traadte ind i Fængslet, ledsaget af en Suite. Han hilste med den Magthavendes Overlegenhed og tilføiede, at ihvorvel Kongen ikke kunde formilde, men maatte stadfæste den retfærdige Dom, havde Hans Majestæt overdraget ham Myndighed at tilstaae enhver af de Domfældte et sidste Ønske, som skulde opfyldes, naar det var muligt og ikke stod i Strid med Dommen.

Han hævede derpaa Stemmen og sagde: „Domfældte Brandt, hvad er Deres sidste Ønske?"

„Jeg ønsker at blive Amtmand i Bramsted."

„Det strider imod Dommens Ord," svarede Guldberg med Salvelse.

„Paa ingen Maade, man kan godt være Amtmand uden Hoved, naar man har en god Fuldmægtig."

Fortørnet vendte Guldberg sig om mod Struensee og begyndte: „Domfældte —"

„Holdt!" afbrød Brandt ham, „Kongens Ord i Ære,

jeg kan godt dø som Amtmand og overlade min Moder Embedsindtægterne. Kan det lade sig gjøre?"

„Nei!"

„Godt, saa ønsker jeg en Maske for Ansigtet, for at Folket ikke skal see Kongens Nar gjøre Grimasser, naar man skiller ham ved det Bedste, han har."

„Kan heller ikke opfyldes."

„Besynderligt," mumlede Brandt, „det sidste Ønske kommer nok til at næres af tomme Løfter. Saa ønsker jeg da, at Deres Excellence vil hilse Enkedronningen fra mig, at jeg udbeder mig Tilladelse til hver Midnat herefter at hviske hende en lille Vittighed i Øret?"

„De spøger, Domfældte," svarede Guldberg.

„Ja, Excellence, og det er netop min Hensigt at blive ved dermed indtil Hendes Majestæt lader være at plage Deres Excellence med at strøe Sand paa." -

Guldberg vendte sig vred om og spurgte:

„Domfældte Struensee, hvad ønsker De?"

„At Kronprindsen maa erholde Magten af Deres Hænder."

„Det er et Ønske, som gjør Dem Ære, gid det maa lykkes mig at opfylde det."

„Lov mig det, Guldberg!"

„Jeg skal gjøre, hvad jeg kan."

„Det er tomme Ord, men opfyldes dette Ønske ikke, saa skal De staae til Ansvar for Efterverdenen og dø som jeg — men uden Mod og uden Trøst."

Guldberg fordrejede Ansigtet og blev bleg som et Lig.

„Jeg kan ikke love Noget, men opfyldes ikke det første Ønske, saa vil jeg villig opfylde det sidste."

„Godt, nu dør jeg rolig. Tilvogns, mine Herrer, jeg tilgiver Alle og beder Alle om Tilgivelse. Brandt, Du gjør det samme?"

Brandt betænkte sig et Øieblik — og svarede derpaa:

„Jeg faaer vel, siden det klinger saa smukt, for mit Vedkommende er det let nok, men med Hensyn til Dig maa

jeg dog sige: „Herre, tilgiv dem, de vide ikke, hvad de gjøre.“

Bortgangen blev nu iværksat, og der var neppe Tid til at trykke hinandens Hænder.

Brandt førtes først ud, og faa Minutter senere førtes Struensee til Vognen.

Mynster satte sig ved hans Side i den lukkede Vogn.

En talrig Cavalleri-Eskorte omgav dem.

Vi ville forskaane vore Læsere for Henrettelsesscenen, men kun meddele, at da Brandt var haandhugget og halshugget, lod man Struensee knæle i Vennens Blod og lægge baade Haand og Hoved paa den tilsølede Blok.

Mængden udstødte et Forbittrelses-Skrig af Harme over denne grusomme Behandling, saa at man ikke vovede at partere Ligene paa selve Stedet.

Forbandelser udstødtes mod Enkedronningen, da Ligene bortkjørtes for at parteres ved Vesterport ved gamle Pesthuus, og Struensees og Brandts dødelige Levninger saaes endnu i mange Tider liggende paa Steilen og Hjulet. Men det var Julianes Skjæbne, at Forbandelsen over hendes Grusomhed tiltog tiltrods for alle hendes Anstrengelser. Mynster lod hun kalde efter Henrettelsen, hun lod sig fortælle Alt Struensee vedrørende og græd, da Mynster fortalte hende hans Tanker og Brødefrihed.

Om Taarerne vare ægte eller fremhyklede, ville vi senere erfare.

Kongen havde Henrettelsesdagen været paa Jagt paa Amager.

Det var fra først af hans Hensigt at kjøre ganske tidlig til Charlottenlund og derfra hjem over Østerfælled, for naar han mødte de Dødsdømte, Struensee og Brandt, da personlig at benaade dem med livsvarigt Fængsel eller Forvisning.

Juliane Marie mærkede denne Plan og havde, for at bringe Kongen paa andre Tanker, foranstaltet en Fasanjagt paa Amager.

I det Øieblik Kongen vilde stige i Vognen, kom hans Broder, Arveprindsen, til, satte sig i Vognen hos ham og overtalte ham saalænge, til Kudsken fik Ordre at kjøre ud paa Amager, hvor en lystig Jagt blev afholdt, medens Struensee og Brandt maatte bløde under Bøddeløxen.

Et af de Midler, man i den senere Tid havde fundet paa, anvendtes ogsaa her; man fortalte, at hans Svoger, Georg af England, indtog en truende Holdning, hvis Kongen ikke, efter hvad der var forefaldet, lod sig skille fra Mathilde, og sagde, at dette var den eneste Betingelse, hvorefter han vilde indvilge i Kronprindsens Arvefølge efter Faderen, thi Kongen af Englands Værdighed var ligesaa meget krænket, som Kongen af Danmarks, ved det Forefaldne, og han vilde ikke have Søsteren indenfor Englands Enemærker, men forlangte, at hun skulde forvises til Tydskland.

Kong Christian lod sig hilde i disse forebragte Historier, eller lod som han troede dem, men efter nogle Yttringer til Briegel, var det nok hans faste Bestemmelse, saasnart han kunde slippe fra sine Bevogtere, at tage ned til Kronborg, for endnu engang at tale med Caroline Mathilde.

At faae ham fra dette Forsæt eller at formaae ham til at give sit Kongeord paa, ikke at ville gjøre det, kostede Enkedronningen og Guldberg utrolige Anstrengelser. Endelig gav han dette Ord paa de Vilkaar, som vi nu ret strax skulle faae at høre.

Da Kongen henad Eftermiddagen træt og mismodig vendte hjem fra Amager, lod han Guldberg kalde.

„Jeg vil ikke gaae til Taffels idag," sagde han. „Nu ere de Stakler da befriede for Deres Forfølgelse; jeg saae det til min Nædsel paa Alles Ansigter. Saavidt har jeg føiet Jer, men hør nu, hvad jeg har ifinde at gjøre."

„Deres Majestæt! Jeg venter for at høre," svarede Guldberg.

„Enten tager jeg imorgen ned til Kronborg, for endnu engang at see Dronningen, eller Du, Guldberg, tager ned med Kronprindsen for at trøste hende i hendes Fangenskab."

„Ingen af Delene kan lade sig gjøre, Deres Majestæt!"

„Det vover Du at sige mig, mig, Din Konge?"

„Deres Majestæt vil allernaadigst betænke —"

„Jeg betænker allernaadigst, at jeg har afgivet altfor mange Betænkninger i Enkedronningens og Din Faveur, nu skal jeg vise Eder, at jeg har en Villie!"

„Deres Majestæt er ikke vel!"

„Sig hellere: Deres Majestæt er gal!"

„Min høie Konge!"

„Nok sagt. Du er min Stedmoders Creatur istedetfor at Du svoer mig til hiin frygtelige Nat, at Du vilde være mig og Kronprindsen hengiven."

„Det sværger jeg endnu!"

„Godt. Men har Du ikke svoret det samme til Juliane og Arveprindsen?"

„Jeg har lovet det, men ikke svoret derpaa."

„Saa sig mig nu reent ud, naar Du kun kan holde Et af To, vil Du saa holde Din Eed eller Dit Løvte?"

„Min Eed, naturligviis," svarede Guldberg.

„Bravo. Men Du udsætter Dig, ikke sandt?"

„Jeg vover saare meget."

„Det er Snak. Enkedronningen kan ikke krumme et Haar paa Dit Hoved, uden min Underskrift, og jeg sværger Dig til, at jeg giver hende den ikke, naar Du er mig og Kronprindsen tro."

„Det takker jeg allernaadigst for."

„Men hør nu Betingelsen."

„Jeg er lutter Øre!"

„Dronning Mathilde har været syg."

„Min Konge!"

„Du seer at jeg, trods al Eders Forsigtighed, har mine Spioner, at jeg er vel underrettet."

„O, det var kun en lille Upasselighed."

„Det var Mæslinger."

„Hvorledes har Deres Majestæt erfaret det?"

„Det bliver min Hemmelighed. Prindsesse Louise Augusta har ogsaa været syg."

„Men Alt er nu lykkeligt overstaaet."

„Jeg veed det, Guldberg; Dronningen er nu oven Senge. Men hvorfor har Du holdt det hemmeligt for mig?"

„Fordi Dronningens Sygdom vilde forurolige Deres Majestæt."

„Aa ja, men navnlig fordi Enkedronningen vilde have det."

„Paa Grund af Forholdene maa Deres Majestæt holde mig det tilgode."

„Det vil jeg, Guldberg; men til Gjengjæld har jeg Et og Andet at bede Dig om."

„Befal, Deres Majestæt!"

„Artikel 1: Enkedronningen skal ikke vide, at jeg veed Noget om Dronningens og Prindsessens Sygdom."

„Som Deres Majestæt befaler!"

„Artikel 2: Du efterforsker ikke min Hjemmelsmand, eller vi blive dødelige Uvenner."

„Jeg skal ikke efterforske Noget dette Tilfælde vedrørende."

„Artikel 3: Du skal benytte Gusmann, naar Du vil lade mig noget Hemmeligt vide."

„Gusmann?"

„Som jeg siger. Gusmann, han er min Diesteen, rør ham ikke. Desuden holder han af Dig, men ikke af Din Enkedronning. Du skal være urørt, saalænge han er urørt, og vil hun Dig tillivs, saa send mig ham, og Du skal være frelst."

„Jeg skal erindre hvert Ord, min Konge; nu er jeg hans Medskyldige og skal ikke forraade ham."

„Det er godt, Guldberg. Men nu den 4de Artikkel, det er, hvad jeg først talte om."

„Deres Majestæt maa fritage mig herfor."

„Hør nu vel efter, Guldberg. Desværre har jeg mine Sygeanfald — naar det kommer over mig, gribes jeg af Hovedpine, Nervetilfælde, Susen for Ørerne og Smerter, der gjør, at jeg taler vildt; det er en Slags Feber, som tager til og tager af, men jeg troer, at Anger over et forspildt Liv og en uimodstaaelig Melancholi ere Hovedgrundene."

„Vi maae gjøre Alt, for at faa Deres Majestæt helbredet."

„Ak, min Ven, Ondet er for dybt indgroet; jeg har desuden vist faaet noget slemt noget i mig — men jeg vil ikke grunde derover."

„Min Konge! det er ogsaa bedst."

„Ligemeget, jeg takker Gud, at jeg dog af og til befinder mig taalelig vel; naar saa er, har jeg fuldkomment klart Syn paa Alt, og vil da respecteres som Danmarks og Norges Konge."

„Det falder ganske naturligt af sig selv."

„Nuvel, saa falder det ogsaa af sig selv, at jeg adlydes, naar jeg giver en fornuftig Befaling."

„Ja, Deres Majestæt! Men hvilkensomhelst Konge adspørger dog sin Minister, og det er dennes Pligt at sige sin oprigtige Mening."

„Forstaaer sig, men Enkedronningens Mening vil jeg ikke altid rette mig efter. Vil Du altsaa være min Minister, saa skal Du staae over Enkedronningen; har Du Mod dertil?"

„Ja, naar Deres Majestæt taler saaledes."

„Fortræffeligt. Da Du nu ikke kan fratage mig den Idee, selv at see og tale med hende —"

„For Guds Skyld, Deres Majestæt!"

„Lad mig kun tale ud — medmindre jeg kan sende en tro Mand i mit Sted, saa udvælger jeg Dig."

„Det er allerede bedre, min Konge!"

„Jeg tager Følgen paa mig, Du tager ned med Kronprindsen imorgen tidlig. Han skal besøge sin Moder og tage Afsked med hende."

„Befaler Deres Majestæt mig det?“

„Ja, jeg befaler Dig det, men Du svarer mig til Prindsen med Dit Hoved og viger ikke fra ham.“

„Ikke et Sekund; stol trygt derpaa.“

„Hils hende derpaa fra mig og sig, jeg ønsker hende Fred og Resignation.“

„Det skal jeg.“

„Sig hende, at jeg ønsker ikke Andet for mig selv.“

„Jo, Deres Majestæt.“

„Og at vi ville mødes i vore Bønner for Kronprindsens Vel.“

„Jeg skal udrette, hvad min Konge har paalagt mig.“

„Godt, men lad hverken Julianes Trudsler eller Bønner omstemme Dig.“

„Jeg er fast bestemt paa at adlyde Deres Majestæt.“

„Tag Gusmann med Dig, Guldberg.“

„Det skal jeg.“

„Og mødes noget Usædvanligt, saa send ham strax til mig.“

„Jo.“

„Du tager herfra imorgen tidlig Kl. 4, og er her igjen paa Slottet Kl. 10 imorgen Aften.“

„Med Guds Hjælp.“

„Giv mig Din Haand derpaa.“

Guldberg rakte Haanden, som Kongen trykkede med Velvillie.

„Gaa nu til Dine Forretninger og lad som ingen Ting, men lad ingen Moders Sjæl vide noget, før Du lader spænde for. Med Kronprindsen skal jeg selv tale.“

Guldberg lovede Alt og forlod Kongen, forbauset over at finde ham saa vel. „Hvis Kongen altid var saaledes,“ mumlede han ved sig selv, „saa var Regjeringen en let Sag, men desværre, desværre!“

Den næste Morgen Kl. 4 rullede Guldbergs Vogn ud ad Nørreport; i Vognen sad Kronprindsen og Ministeren og paa

Bukken hos Kudsken sad den tro Gusmann. I noget over tre Timer havde man naaet Kronborg og en halv Time efter laae Kronprindsen i sin Moders Arme.

Den ulykkelige Dronning havde ikke i 2 Timer nydt den kjærlige Lindring, Omgangen med sine Børn, som en bestandig Adskillelse fra hendes Kjæreste paa Jorden berettigede hende til, før hendes uforsonlige Plageaand Juliane Maria allerede var i Nærheden, for med Skadefryd at forbittre hende de faa lykkelige Timer, hun endnu skulde nyde i det Land, hvor hun havde baaret Dobbeltdiademet.

Guldberg mødte Furiens Bebreidelser med Kongens bestemte Befaling, og med at forsikre, at det var den eneste Maade, hvorved han, Ministeren, kunde afvende den langt større og farligere Begivenhed, at Hans Majestæt selv havde taget derned. Han besvoer Enkedronningen i over en Time — faa Værelser fra Dronning Mathildes Indelukke — at hun dog vilde skaane den kongelige Fange og lade hende uforstyrret beholde Børnene den Dag. Men Juliane var ubønhørlig; hun vilde fravriste sin Fjende Lykkens karrig tilmaalte Øieblikke, hun vilde rive hende Børnene ud af Moderarmene, hun vilde bringe Børnenes Smil og Taarer til at stivne.

„Velan, saa følger jeg med," sagde Guldberg. „Jeg har Kongens udtrykkelige Befaling, jeg viger ikke fra Kronprindsen."

„Og dog har De nu i tre Timer ladet Hans Kongelige Høihed hos Statsfangen."

„Men denne Statsfange er Dronning Mathilde, Hans Kongelige Høiheds allernaadigste Fru Moder."

„Og jeg er Kongens Moder. Adlyd!"

„Naar Kongens Befaling staaer i Strid med Deres Majestæts, maa jeg adlyde Kongens."

„Vi vil see; De bliver her!"

Dermed ilede hun igjennem Gemakkerne til Fængselsværelset og Guldberg løb til Døren, sagde Noget i Hast til

Gusmann, hvorefter han ilede efter Enkedronningen ind i Fængslet.

Da han traadte ind, mødte han et andet Syn end det, han havde ventet: han saae Enkedronningen sidde i Divanen ved Siden af Dronning Mathilde, og denne med Armene omt omslyngende Juliane Maries Hals, læggende sit blege, af Taarer opsvulmede Hoved op til Stedmoderens Barm. Guldberg standsede paa Dørtærskelen, thi han saae Enkedronningen rørt til Taarer fjærtegne Mathilde med den ene Haand, medens hun lagde den anden paa den foran knælende Prindses Hoved.

Ministeren troede ikke sine egne Øine, han trak sig nogle Skridt tilbage bag Portieren, og var da Vidne til den mærkelige Samtale, som fandt Sted imellem de to Dronninger, der indtil dette Øieblik havde betragtet hinanden som Dødsfjender.

„Stoltheden er knækket," sagde Mathilde med brudt Stemme; „jeg betragter mig som en døende Skabning, der er ved at udaande sit Liv. Jeg beder ikke for mig — Alt, Alt giver jeg hen, skaan blot mine Børn, lad ikke Din Vrede gaae over paa dem."

„Vær rolig, mit Barn, Dine Børn skulle være mine Børn, det sværger jeg Dig til! Jeg havde ventet at finde Trods og Had, jeg finder en Datter, en ulykkelig, jamrende Qvinde — Alt, Alt skal være glemt!"

„Holder Du Ord, Moder? Holder Du Ord, skal al min Smerte være forstummet; for Alt, hvad jeg har lidt, vil jeg velsigne Dig; jeg vil glemme, at jeg nogensinde bar en Krone, vil glemme, at jeg stammer af kongelig Æt; jeg vil kun erindre, at jeg er en Qvinde, er Moder. Gjør Du mig Skilsmissen let; vaag over dem og lær dem, aldrig at foragte mig."

„Mathilde, Din Søn skal blive Konge, han skal elske Dig — dette tør jeg love."

„Saa skal jeg, om Du rakte mig Dødens bitre Drik, velsigne Dig og bede for Dig."

„Min Datter, gid Du altid havde kjendt mig og gjort mig til Din Fortrolige, da var alt dette ikke skeet."

Et dybt, dyt Suk, et Suk, der ligesom sønderfled Sjælen, opsteg fra Mathildes Bryst.

„Men endnu skal Alt blive saa godt, som Omstændighederne tillade det. Naar agter Du at reise?"

„Befal, Moder, jeg adlyder."

„Om nogle Dage kommer Skilsmissedokumentet og derpaa et engelsk Skib, reis da med Gud."

Et nyt Suk og en ny Hulken fulgte som Svar. Den ulykkelige Dronning rev sig løs fra Enkedronningens Hals og kastede sig over Børnene, som hun kyssede med Heftighed, idet hun raabte: „Ja, ja, jeg skal reise og aldrig see Jer mere!"

„Og dog, Mathilde, hvis Du i Følelsen af Dine Feil vil erkjende dem, skal en stor Lindring blive Dig tildeel. Du skal da ved min Omhu blive her paa Kronborg, til jeg faaer indrettet Fredensborg eller Frederiksborg til et mildt Fængsel, eller rettere et Asyl, hvor Du bestandig kan have Dine Børn om Dig."

„Mine Børn? Hører jeg ret, mine Børn bestandig?" O, Moder, Du gjør mig vanvittig af Glæde! Mine Børn! Ak, Guds Engle kunne ikke tale saa sødt. Lad mig kysse Din Fod, o Moder, Moder! Saa har jeg krænket Dig i min Sjæl; Du har et Hjerte, Du aabner Himlen for mig!"

Ved disse Ord vaklede Dronningen og segnede ned for Enkedronningens Fødder.

„Barn, kjære Barn, sat Dig! Hører Du, Mathilde, Alt kan jo blive godt endnu, naar Du blot vil være fornuftig; men ikke denne Graad, ikke denne vilde Glæde, jeg kan ikke taale det. Du skal faae Din Villie. Ganske fri kan jeg ikke give Dig, men saa godt som. Du skal faae et smukt Enkesæde og Børnene bestandig hos Dig."

„Moder, om Du gav mig et Fængsel, om Du lagde mig i Lænker — blot jeg kan see disse Engle, blot see dem lege i Solskin og Lykke, Alt vil jeg lide iøvrigt!"

„Søde Barn, jeg er ikke saa slem, som Du troer. Frederiksborg skal være Dit, Børnene skal Du selv opdrage, og det skal bestemmes strax. Skriv under, og send Din Broder

dette Brev. Fra det Øieblik er Du Enkedronning, lykkelig Moder og Fange paa Æresord."

„Kom med det, hvem vilde ikke kjøbe Himlen ved sin Underskrift — o min Haand vil ryste, men det er af Glæde. Benene kan ikke bære mig. O jeg er et Barn, blot jeg ikke gaaer fra Forstanden af Glæde — hvor, hvor, søde Moder, lad mig kysse Din Haand, Alt maa være glemt, Alt, Alt."

„Fra nu af skal Alt være glemt undtagen Lykken."

Mathilde vaklede hen til en lille Gueridon, greb en Pen, dyppede den med convulsivisk Hast og vilde skrive sit Navn, da et høit og lydeligt „Læs!" lød fra Portieren.

„Forræder!" skreg Juliane Marie og kastede et Furieblik hen mod Udgangen.

Mathilde saae sig forvildet og forvirret om.

„Moder, jeg har Intet forraadt, jeg forstaaer det ikke — o Du seer vred ud, Du søndertræder en Orm."

„Nei, min Datter, det er ikke Dig, det er en Anden, jeg mener; skriv blot under, Alt er afgjort, som jeg siger."

Mathilde greb atter, men nølende Pennen, men hun kastede et veemodigt Sideblik til Børnene, trykkede Øinene til et Secund og vilde derpaa underskrive.

Et endnu stærkere og tydeligere „Læs!" lød atter fra Portieren og denne Gang saa stærkt, at Dronning Mathilde tabte Pennen af Skræk.

Juliane Marie var rasende. Hun ilede hen til Døren for at lukke den, men Guldberg traadte mørk og bestemt frem.

„Nidding!" hvisked Juliane tænderskærende.

„Paa Kongens Befaling er jeg her, med mit Liv skal jeg værne om Kronprindsen — hans Moders Fred er Kongens urokkelige Villie; dette Brev er sikkert en ny Snare, det maa og skal ikke undertegnes ved en Misbrug af Svagheden og Ulykken."

„Hvem er I, at I vover?"

„Min Kronprinds, De har hørt Hans Majestæts Befaling."

„Bedstemoder, min Fader, Kongen, har sagt, at jeg skulde kysse Moder og ønske hende alt Godt."

„Et Barn er intet Vidne."

„Gusmann er dog et Vidne, og jeg er Hans Majestæts Minister."

„Mathilde!" raabte Juliane med raa og bydende Stemme, idet hun slog med den knyttede Haand i Bordet. „Paa Øieblikket skriv under, eller sig for evigt Adieu til Børnene."

„Hvad staaer der i Brevet, Moder?" spurgte Mathilde med frygtsom, bævende Stemme.

„Ikke Andet end den rene Sandhed!"

„Alt løber rundt for mig, jeg kan ikke læse, jeg kan ikke, jeg har næsten grædt mig blind."

Guldberg greb Brevet. „Med Deres Majestæts Tilladelse, jeg skal læse Brevet:

Min dyrebare kongelige Broder!

Dybt angrende Alt, hvad der er hændet, og den Bestjæmmelse, som retfærdig er overgaaet mig, bekjender jeg med dyb Undseelse, at — at —"

„Majestæt," afbrød Guldberg, „dette Brev er saaledes, at det ikke kan oplæses i de kongelige Børns Nærværelse, og ikke kan underskrives af deres Moder!"

„Hvordan? ikke underskrives?" raabte Mathilde, „lad see, lad see!" Hun holdt Brevet tæt op og derpaa et Stykke borte og læste nu med overordentlig Anstrengelse, men eftersom hun læste, udvidede Pupillerne sig og en panisk Skræk greb hendes hele Væsen. „Og denne Løgn vil De, at jeg skal besegle med min Ed, med min Ed paa evig Salighed for mig og mine Børn?" Hun knugede Brevet krampagtigt sammen og rettede sig stolt iveiret. „Og jeg Forblindede, jeg Dybtydmygede, som endnu troede paa Menneskelighed hos Dem. Jeg, som kyssede den Haand, der vilde rive Alt, Alt paa eengang fra mig. Nyd Din Triumph, Juliane Marie, men ikke engang døende, ikke engang med halvbrustne Øine skal Du faae mig til at besudle mit Minde."

„Du er skyldig, Mathilde, I have begge tilstaaet."

„Han er piint dertil og jeg har Intet tilstaaet; en for-

virret Tale, lammet af Skræk, har I udlagt efter Behag. To Mennesker har Du myrdet, to Uskyldige, som Du skal staae Gud til Regnskab for, om mine Taarer og Lidelser vil jeg ikke tale, kun Gud kjender dem, men nu, nu – o Juliane, Moderkjærligheden vil Du fravriste Beskæmmelsen, i det Øieblik Du lægger Din Haand paa Danmarks tilkommende Konges Hoved, som om Du vilde velsigne ham — forbander Du ham og søger at bedække ham med Skjændsel, forlanger Du, at jeg, jeg, Georgs Søster, Christians Ægtefiv, disse Børns Moder, skal gjøre falsk Ed for at besmykke Din Niddingsdaad."

„Du er skyldig, Du er skyldig!" skreg Juliane Marie og stampede med Foden i Gulvet.

„Dit Ravneskrig lyder maaskee videre end en ulykkelig Qvindes taaregvalte Suk, men saavidt som min svage Stemme naaer, vil jeg med min sidste Kraft udraabe: jeg er uskyldig i den Brøde, Du har tillagt mig, ved disse Børns Uskyld, jeg er reen for denne Brøde."

„Bah! Undskyldninger!"

„Tag Børnene, Hr. Minister, og før dem til deres Fader, Gud vaage over dem — en Tigerinde tørster efter deres Blod, men sig til Kongen, at jeg er reen for Ægteskabsbrøde, sig det til alle danske Mænd og Qvinder, sig det til Børnene, naar de voxe til, udraab det til dem, der domfældte Struensee og Brandt, og hvisk det til hende, naar hun gaaer ind og ud af Kirke, paa det hun maa vide, hvad hun forsætlig har gjort."

„Du er skyldig — endnu engang Du er skyldig."

„Knæl min Søn og bed Dit Fadervor, Fadervor for Dig, for mig og for Alle, som maae lide, Fadervor for Din ulykkelige, bag Lyset førte Fader og Fadervor for dem, der maatte bløde som Offre for en sort Bagvaskelse. Mit Hjerte er lige ved at briste. Farvel, tro ikke Bagtalelsen. Jeg favner Jer for sidste Gang, mine Børn, Gud annamme min Aand i Naade saasandt som jeg er uskyldig!"

Caroline Mathilde udstrakte Armene for at omfavne Børnene, men de sank matte ned, hun segnede bevidstløs om paa Gulvteppet.

Børnene gave sig høit til at græde, Kronprindsen kastede sig over sin Moder og raabte: „Du maa ikke døe, Du maa ikke døe!"

Guldberg knælede sønderknuust ved Dronningens Side. Men Juliane Marie udstødte en hæs Strubelyd, der kunde betyde, hvad det skulde være, og ilede ud af Fængslet.

En halv Time senere var Juliane Marie paa Veien til Kjøbenhavn.

Guldberg tilligemed Kammerfruerne hjalp den afmægtige Dronning tilrette. Den dybtrørte Minister trøstede Dronningen og lovede Sikkerhed for Kronprindsen og forpligtede sig paa Æresord, at Enkedronningen hverken mundtlig eller skriftlig skulde incommodere hende mere saalænge hun var paa Kronborg.

Da Dronningen var meget svag, bleve flere Læger hidkaldte og hensigtsmæssige Midler anvendte. Guldberg blev endnu nogle Timer hos Dronningen med Børnene, lod sig give en skriftlig Erklæring af Lægerne om Dronningens Tilstand og lovede den næsten udtømte Moder, da Afskedsøieblikket slog, at han saavidt muligt skulde udvirke, at hun fik Børnene at see endnu engang. Dronning Mathilde fortrak Munden til et veemodigt, vantroende Smiil; hun trykkede svagt Guldbergs Haand, kyssede endnu engang Børnene under et langt Favntag og fulgte dem med Øinene og Sjælen saa langt hun kunde — for siden aldrig at see dem mere i dette Liv.

Guldberg befalede 100 Mand af Garnisonen at følge sig, deels til Hest, deels til Vogns, for at tjene de kongelige Børn til Eskorte, en Forsigtighed, som ikke var overflødig, thi ved Rudersdal, da Mørket allerede var faldet paa, saaes endeel formummede Skikkelser, hvis Antal tog til paa en forurolignde Maade, indtil de endelig toge Flugten ud over Marken til alle Sider. Gusmann med en Commando Dragoner under Castenskjold kom springende hen til Vognen, og spurgte, om der var passeret Noget. „Nei, Gud skee Tak," svarede Guldberg, „vi have kun faaet en Paamindelse om, hvad der er at gjøre fra idag af."

I April 1772 faldt den saakaldte Skilsmissedom, der, uden i mindste Maade at krænke Børnenes kongelige og anerkjendte Rettigheder, ophævede Ægteskabet imellem Kong Christian den Syvende af Danmark og Dronning Caroline Mathilde, Prindsesse af England.

Denne Dom eller Skilsmissesact kunde ikke have sin Gyldighed, uden at den oplæstes for Dronningen i den engelske Gesandt Lord Robert Keiths Nærværelse, og ved denne Leilighed saae hun første Gang siden hiin Rædselsnat paa Christiansborg Slot sin Landsmand, Georg af Englands Repræsentant.

Da Skilsmissebrevet af hende var undertegnet, spurgte hun, om hun nu ikke var engelsk Undersaat, og da dette bekræftedes, stillede hun sig under det engelske Flags Beskyttelse og forlangte med stor Bestemthed at forlade Landet, hvor hun ikke vilde blive eller opholde sig, da hun ikke troede sig sikker noget Sted i Landet, saalænge Enkedronning Juliane Marie besad Herredømmet. Man søgte at overtale hende til at vælge Aalborg Slot til Residents, men hun valgte Celle i Hannover, da hun ikke ønskede, ydmyget at vise sig ved sin Broders Hof, men vilde nyde Fredens Ly under hans Beskyttelse. Ogsaa begjærede hun, at alle Actstykker vedrørende hendes Proces skulde sendes til hendes Broder Kongen, for at undersøges, om hun var skyldig eller ikke. Dette Ønske fik hun opfyldt, og hun havde den Satisfaction, at tolv eedsvorne engelske Retslærde hver fik en nøiagtig Afskrift, for under deres Sjæls Fortabelse eller Salighed sanddrue at erklære sig over hendes Brødefuldhed eller Uskyldighed. Georg modtog de tolv Svar-Breve forseglede, og da han aabnede dem, aflagde enhver af de samtlige Dommere deri deres høitidelige Eed, at der ikke var Skygge af Brøde paa Dronningens Side, men at det tydeligt og klart fremgik, at hun var faldet som et Offer for Magtens Misbrug og en voldsom Hofkabale, hvis Lige ikke fandtes i Historien.

Ved Skilsmissen tilbagebetaltes Dronningens Medgift, 40,000 Pund Sterling, til England, og deraf tilstodes hende i Appanage 30,000 Rd. aarligt. I de sex Uger, fra Skilsmissedagen indtil Afreisen, kom Sir Robert Keith hver Dag

og gjorde sin Opvartning hos Caroline Mathilde, der fra nu af var Fange paa Kresborg. Fængslet blev betydelig mildnet og hun turde gaae frit om indenfor Fæstningens Volde.

Til hendes Afreise traf man nu endog saadanne Forberedelser, der vidnede om et kongeligt Ceremoniel. Grev Holstein til Lethraborg skulde som Oberhofmester ledsage Hendes Majestæt ombord paa den engelske Fregat. Grevinde Holstein og Frøken Mosting vare hendes Hofdamer og Kammerjunker Raben hendes opvartende Cavaleer. Til hendes Suite hørte endvidere den engelske Gesandt Lord Keith.

Den 30te Mai gik hun ombord paa det engelske Skib, efter at hun for sidste Gang havde taget Afsked med sin Datter Louise Augusta og uddeelt Gaver til hendes Omgivelser.

En uhyre Menneskemasse var forsamlet ved Havnen og langs Kysten, Rheden og Havet, der saa langt man kunde øine, var bedækket med større og mindre Fartøier, som næsten bugnede under Vægten af melancholske Tilskuere. Men man hørte ikke en Lyd af disse Tusinder. Taarer vare i de Flestes Øine; Alle blottede ærbødigt og tavst deres Hoveder; kun Sukke og af og til en undertrykt Hulken hørtes. Det var en forunderlig taus Overeenskomst, hele denne Mængde af Mennesker havde truffet; men man havde truffet det Rette. Man sørgede over det Forefaldne og erkjendte stiltiende, at man ikke havde Magt til at forhindre det.

Ligesaa tavst og ærbødigt modtoge de engelske Matroser den ulykkelige Dronning. Da hun havde betraadt Skibet heisedes det engelske Kongeflag, men ved Opseilingen sænkedes det paa halv Stang, som Tegn paa Sorg. Fæstningen Kronborg og Vagtskibet gave Kongesalut. En engelsk Officeer spurgte Commandeuren, der førte Skibet, „om man skulde svare med skarpt". Og da Commandeuren af Bevægelse ikke strax kunde svare, frygtede Dronningen, at dette var et indrømmende Svar, hvorfor hun blev angst, og trods sin Smerte sagde hun: „Sir, det er min Sons Kongerige!" Commandeuren lagde Fingeren paa Munden, Officeren forstod det og man svarede ikke. Dronningen blev staaende paa

Dækket i Agterskibet, medens hendes Følge holdt sig i ærbødig Afstand; hun stirrede uafbrudt mod det Land, der havde seet hendes Lykke og hendes Ydmygelse, men som opbevarede det, der var hendes Dyrebareste paa Jorden, hendes Børn.

Stade var den Havn, den engelske Fregat ankrede i efter at have forladt de danske Farvande. Ved Ankomsten der modtoges hun af sine nye Omgivelser, blandt hvilke Kammerherre, Marschal Bülow befandt sig. Her tog hun Afsked med sit Reisefølge og sagde til Grevinde Holstein: „Kys mine Børn!"

Den 20de October holdt Dronningen sit Indtog i Celle og tog det nylig istandsatte Slot i Besiddelse. „Det er min Grav", sagde hun, „her kan man lide Døden med Rolighed, og ingen ond Aand vil her forstyrre min Sindsro."

Byen Celle viste hende strax den meest udmærkede Hyldest, og hun sagde da til Bülow: „Nu minder man mig om, hvad jeg i den sidste Tid næsten havde glemt — at jeg er Dronning."

Syvende Capitel.

Landflygtighed.

Den Gode finder altid Hjerter, der veed at skatte ædle og ophøiede Egenskaber. Det lille Hof, som nu omgav Dronning Mathilde, kom snart til at elske og tilbede hende.

Ligesaa forgudet blev hun i hele Staden, og Børnene især viste hun alle sine Kjærtegn, som om hun vilde ødsle det paa andre, som Skjæbnen havde nægtet hende at vise mod hendes egne. Hendes Leveviis var saa tarvelig, at hun kunde anvende rundelige Summer til Fattige og Lidende. Men den største Skat, hun uddeelte, og som blev skattet høiest,

var hendes Mildhed og Venlighed imod Alle, og hun frygtede altid, at hun ikke nokſom opfyldte denne Trang og Pligt. Hun deelte ſin Tid mellem Muſik, Digtning, Tegning og Sprog, hvoraf hun, foruden ſit Modersmaal, med Færdighed talte Danſk, Franſk, Italienſk og Tydſk. Promenader og dramatiſke Adſpredelſer nød hun ogſaa, men dette var mere for hendes Omgivelſers Skyld end for ſin egen, thi Smerten havde for beſtandig fæſtet Bo hos hende, ſaa at hun mere deeltog i Livets Gjerning ſom en ydmyg Pligt, end ſom en Trang, endſkjøndt hendes Hjerte endnu var ungt og livsfriſkt. Hun var jo desuden kun endnu 21 Aar gammel; ſaa ung og ſaa ulykkelig.

Uden at ønſke ſig Døden, var hun fortrolig med Tanken derom. Hun udſøgte og beſtemte ſelv ſin Grav i den churfyrſtelige Kirke og talte med Mildhed og Alvor til ſine Omgivelſer om, hvorledes hun vilde have alt ordnet.

Saaledes hengled det meſte af den første Vinter i Virkeligheden tom og glædeløs, thi hendes Søſter, Arveprindſeſſe Charlotte af Brunsvig, glædede hende vel overordentlig i Begyndelſen af hendes Ankomſt til Celle, men Mathilde opdagede desværre ſnart, at hendes egen Søſter igrunden hverken var meer eller mindre end hendes Fangevogter og Huusſpion, en Opdagelſe, der koſtede hende megen Overvindelſe og Smerte, førend hun reſigneret kunde gjøre ſig fortrolig med denne Tanke.

Det er næſten ufatteligt, hvorledes det kunde falde ſelv den intriganteſte Qvinde ind at benytte Blodsforvante til at forraade og udſpionere ſine allernærmeſte Slægtninge, men det er en ofte løſt Opgave, at Guldets Magt ikke ſjeldent er ſtærkere end baade Blodets og Samvittighedens Stemme, Ondſkaben har desuden ſit eget Forſyn, der bevæger ſig temmelig frit og driſtigt indenfor altfor udvidede Grændſer, dets Herredømme og Lokkemidler gaae til det Utrolige, og det er jo ogſaa ulige lettere at bibringe et Saar eller en Smerte end at læge eller lindre den. Der ſkal mange Lys til for at opklare en mørk Nat, medens Solen ſelv kan formørkes ved et Stykke ſort Ravndug. Vi ſkulle dog ikke knurre over dette

Skyggeherredømmes Overlegenhed til en vis Tid, thi det Godes Magt er absolut og evigt, det Ondes Kamp og fortvivlede Anstrengelser beviser det klart, og vil man have et ret tydeligt Bevis paa det Godes Magt, saa lægge man Mærke til, at selv Ondskaben plagierer og pynter sig med det Godes Blomster, for dog i Noget at ligne det. Vilde Ondskaben gjøre det, naar den ikke betragtede det Gode som noget Bedre, Fortjenstligere? Søger det Gode nogensinde at paalyve sig Ondskab, men den, der ikke er nok i sig selv, men føler Trang til at tye til noget Andet, erkjender dette Andet for superieurt. Med andre Ord, det Gode er et Grundstof, noget Absolut, det Onde er en chemisk Forbindelse af noget mindre Godt og noget næsten slet ikke Godt, men kommer dette i Modgangens og Lidelsens Smeltedigel, vil al den uædle Tilsætning fordampe og noget absolut Godt — om ogsaa nok saa lidt — blive tilbage.

Hos Enkedronning Juliane Marie og hendes Haandlangere var der udentvivl ogsaa noget Godt tilstede, men Fordampningsprocessen — her paa Jorden — manglede dem, derfor fik man ikke det Gode at see i uforfalsket Stand. De levede og nærede sig af Magtens Misbrug; tog man blot Magten bort, vilde Misbrugen af sig selv ophøre. At dette alene vilde have været noget Godt, tør ster sig vel Ingen til at benægte?

I det Hele taget havde Juliane meget nemt ved at være rundhaandet. Foruden de overordentlige store og rige Godser, som hun og hendes Søn forærede sig selv i den sindssvage Konges Navn, forøgede de Landets Gjæld med 2 Millioner Daler aarligt, foruden de uhyre Indtægter de tilvendte sig af begge Rigernes ordinaire Indkomster.

At Arveprindsesse Charlotte af Brunsvig var Julianes Creatur er sandt og vist, men om Enkedronningen havde denne Villighed for godt Kjøb eller i dyre Domme vides ikke, det Sidste er dog snarest troligt, thi Torvepriſen paa Forræderi og Niddingsdaad var ikke saa trykket dengang, som den er nufortiden paa Grund af den store Concurrence.

Natten mellem den 16de og 17de Januar 1773 oprandt. For at være uforstyrret havde Dronningen usædvanlig tidlig, Klokken 8, lagt sig tilsengs. Arveprindsessen af Brunsvig sad i over 2 Timer ved Søsterens Hovedgjerde for at lure, om hun virkelig sov eller ikke. Hun hørte kun afbrudte Suk og en Sovendes regelmæssige Aandedrag. Omsider blev Prindsessen selv træt og søvnig af denne Lytten og fjernede sig med Paalæg til Kammerfruen at vaage over Dronningens Søvn, da hun nu afsenterede sig. En halv Time senere stod Dronningen op, klædte sig paa i et simpelt Nattoilette, sendte Kammerfruen bort med Befaling ikke at forstyrre sig under noget Paaskud, og knælede derpaa foran sin Bedepult, hvor hun blev henliggende i dybe Betragtninger.

Hvilken Forandring i eet Aar. Hvilket Hav af Lidelser og Kummer. Ved denne Tid for et Aar siden stod hun paa Lykkens høieste Spidse, men senere, ved hvert Minut, hvert Qvarteer, hver Time, hvilke Qvaler fra Trin til Trin. I denne havde hun talt sidste Gang med Kongen. I den næste havde hun været paa Maskeballet, atter derefter i sine Værelser, talt med Struensee, med Oder, derpaa fremstillede Enkedronningen med Guldberg, Rantzau, Koller og de Bevæbnede sig for hendes Blik, saa forsvandt Struensee for bestandig, hun hørte endnu hans Skridt tabe sig, tabe sig i det Uendelige — derpaa Kampen og Overgivelsen, Processen og Skandalen, Forræderiet og Trudslerne, Ydmygelsen og Falskheden — og midt i alt dette hendes Børn, hendes Frederik, hendes Louise Augusta og hendes vanvittige Mand. Bønner, brændende, som kun en Moder kan opsende dem for sine Børn, opsteg til Ham, der havde tilladt, at alt dette skete, Bønner om, at denne frygtelige Hofrevolution maatte faae en heldig Udgang. Hun tyede til de Forældreløses Fader, for at lægge sine Kjæres Vel i Hans Hænder. „Naar Frederik bliver Hersker, er Revolutionen endt," hviskede hun, „lykkelig endt — o, jeg vil ikke opleve det, men Du hellige Gud, lad mig see et Forbud paa Din Naade, jeg skal villigt bøie Hovedet og døe, men lad mig see i Fremtiden, ak kun eet Minut, at jeg kan velsigne denne Smertens Nat."

Hun hævede sine Øine op til Børnenes Billede, der som en Altertavle hang over Bedepulten, og stirrede veemodig og sukkende paa de elskede barnlige Træk. Da bevægedes Maleriet; langsomt sank det ligesom ned i sin Ramme og forsvandt til hendes Skræk for hendes Øine, hun udstødte et svagt Skrig og strakte Hænderne zittrende ud, som for at holde det kjære Billede fast, men det sank og sank, indtil — var det Blændværk? — et større og skjønnere Billede stod for hendes Øine.

„Jesus Maria, er jeg ved min Samling! Charlotte, Bylow, Fru Warwich, hjælp mig! Hvad er dette?"

„Bliv ikke forskrækket, Deres Majestæt," lød en dæmpet, velbekjendt Stemme, „det er en Overraskelse, en Present fra Kjøbenhavn, men Ingen maa vide det, Ingen."

„Men Børnenes Portrait, Bylow —"

„Det er det jo."

„Lad Børnenes Portrait strax komme frem igjen."

„Ja, Majestæt, øieblikkelig, men ogsaa det er Deres Børns Portrait; see ret til, det er kun anteciperet, en Blanding af den oldenborgske Stammes Træk med Deres Søns mandiggjorte Anfigt; det er Kronprindsen som Konge, 15 Aar gammel, og Søsteren med Diademet."

„Tak! Tak! O, det er smukt; ja, det vil komme til at ligne ham — han holder to Nøgler foruden Scepteret i sin Haand. O, min Frederik, det skee, det skee!"

„Gusmann har bragt det, og imorgen tidlig reiser han igjen. Vi have gjort dette idag, medens De var hos Arveprindsessen."

„Gusmann, siger De?"

„Han kom med dette Billede og med mange venlige Hilsener fra Danmark."

„O, jeg længes efter at tale med ham. Han maa ikke reise, før jeg har talt med ham."

„Det er umuligt, Deres Majestæt; han maa reise herfra endnu i denne Nat, thi Ingen maa vide, at han er her; det er af yderste Vigtighed, at slet Ingen kjender hans Ophold her."

„Bylow, hvis mit Ønske er Dem kjært, saa før ham strax til mig; jeg maa tale med ham, om det kun var nogle faa Minutter, men sørg for, at Ingen seer eller veed det."

„Jeg skal gjøre Alt, hvad Deres Majestæt befaler mig; men det kan ikke skee, førend jeg er overbeviist om, at Alle ere gaaede til Ro."

„Gud velsigne Dem for denne Omhu."

Dronningen maatte vente en god halv Time, i hvilken hendes Utaalmodighed næsten steg til Feber.

Endelig gik Døren op, og den lille, tydske Page Albert traadte forsigtigt ind.

„Du her, Albert, paa denne Tid?" udbrød Dronningen.

„Naadigste Dronning, De troer — og Alle maae troe — at jeg er en af Arveprindsessens Spioner; det er ogsaa Tilfældet, jeg betales derfor, men jeg lægger Forræderpengene hen til gudeligt Brug; thi tog jeg dem ikke, blev jeg jaget bort fra Deres Nærhed, og en anden mere paalidelig Spion blev antaget istedetfor. Mit Liv afhænger af, at man ikke opdager min Falskhed imod Arveprindsessen. Dette siger jeg ikke, for at Deres Majestæt skal bære mig med Roes eller Tillid, men for at De uden Angst kan tale med Hr. Gusmann, som venter Deres Befaling."

„Imorgen tales vi ved. Før nu Hr. Gusmann ind."

Pagen aabnede Døren og forsvandt til samme Tid, som Gusmann traadte ind i Gemakket og knælede for Dronningens Fødder.

„Reis Dem, Gusmann, og sæt Dem her," sagde Dronningen og rakte ham Haanden, som den gamle Mand kyssede med Ærbødighed.

„Lad mig blive staaende, Majestæt, Respecten forbyder mig at sidde."

„Hvorledes leve mine Børn, ere de raske, ere de lykkelige, tænke De paa mig? O, tal, tal! Voxe de dygtigt og ere de sikkre for Forfølgelse af deres Moders Fjender?"

„Ja, ja, de vore godt, især Kronprindsen, som veed, at jeg er her, og som trods sin unge Alder har stor Forstand og veed at tie; han bad mig endog i sin barnlige Uskyld at bringe hans kjære, kjære Fru Moder et Kys."

„Og De har ikke udført Deres Hverv, gamle Mand? Kysfede han Dem paa Munden?"

„Ja, Deres Majestæt, tre Gange hjerteligt og trofast; jeg har bragt Dem det ved at kysse Deres Majestæts Haand."

„Det er ikke nok; De er en gammel Mand, og her er ingen Juliane Maria, som kan tillægge mig slette Hensigter. Udfør Deres dyrebare Hverv."

„Min Dronning, jeg kan ikke driste mig dertil, jeg vilde aldrig tilgive mig det."

„Saa sid stille, Gusmann, ganske stille; De er min Søns Gesandt; jeg tager hans Sending fra Deres Læber."

Gusmann sad stiv som en Billedstøtte og lukkede Øinene, medens Dronningen tog hans hvide Hoved imellem begge sine Hænder og kysfede ham tre Gange paa Munden.

En Taarestrøm væltede ned ad Caroline Mathildes Kinder; hun kunde ikke tale, saa rørt var hun; men Gusmann, der ikke var mindre dybt bevæget, mærkede, at hun fjernede sig med hurtige Skridt, og da han lukkede Øinene op, saae han Dronningen knæle ved sin Bedepult foran det nye Billede, som han selv havde medbragt fra Kjøbenhavn.

Strax efter reiste Dronningen sig og iilte hen til Gusmann.

„Nu, hurtig," begyndte hun, „fortæl nu Alt, lige indtil de mindste Details; Alt interesserer og henrykker mig."

Gusmann maatte nu fortælle Alt om Børnene, hvad han vidste, hvorledes de talte, gik klædte, hvad de foretog sig, hvorledes de legede, naar de stode op, hvad de spiste, hvem der opvartede dem og tusinde Ting, som kun en Moder interesserer sig for.

Dronningen kunde ikke blive træt af at høre den gamle Mand, og da han slet ikke vidste mere, maatte han fortælle det Sagte om igjen.

„Men længes Deres Majestæt ikke efter at vide Andet?" spurgte den tro Tjener.

„Nei," svarede hun, „det er det Eneste, jeg interesserer mig for; alt det Øvrige er mig ligegyldigt."

„Hm!" svarede Gusmann forlegen.

„Det lader ikke til, at dette behager Dem. Jeg elskes kun af disse To i denne Verden, hvem skulde jeg da ellers bryde mig om?"

„Elskes Deres Majestæt kun af Deres Børn?"

„Ja, Andre kunne være mig hengivne, trofaste, men —"

„Min Dronning, De maa tillade mig, at jeg modsiger Dem. Mange, saare Mange elsker Dem endnu med undersaatlig Ærbødighed, og vilde skatte sig lykkelige, hvis de turde offre Liv, Gods og Blod for Deres Majestæt."

„O, Talemaader! Vilde man saa have ladet det komme saa vidt?"

„Min Dronning, man blev overrumplet, og Angsten for Forfølgelse har holdt Manges Følelser i Skjul, men nu —"

„Har Angsten og Hengivenheden lagt sig, ikke sandt?"

„Hengivenheden for Dronning Mathilde er større nu end nogensinde."

„Virkelig?"

„Ja, i Virkeligheden."

„Hvoraf veed De det, Gusmann?"

„Vilde jeg ellers være kommet her?"

„Hvordan, er det da en Mission?"

„Ja og Nei. Troer De paa Hengivenheden, saa har jeg et Budskab; troer Deres Majestæt ikke — saa har jeg slet ikke været her."

„Verden er en lukket Bog for mig, jeg skal vel vogte mig for at blade i den paany."

Gusmann saae paa Dronningen med en forbauset Mine.

„Undrer det Dem, Gusmann?"

„Jeg kan ikke nægte."

„Har De noget Skriftligt?"

„Nei, ikke under disse Omstændigheder."

„Under hvilke da?"

„Jeg tør ikke sige det."

„Saa lad os ikke tale mere derom."

„Kun Et, min Dronning; jeg spørger driftigt: har det aldrig faldet Dem ind at ønske at gjensee Danmark?"

„Danmark? Gusmann, er det Alvor? Jeg skulde efter hvad der er hændet, ønske at gjensee Danmark? Nei, Gud forbyde det, før vilde jeg dø!"

„Jeg mener, ikke under ulykkelige Forhold."

„Tal tydeligt. Regjerer Juliane ikke?"

„Jo, for Øieblikket."

„Ak, hun vil regjere længe, hun staaer i Pagt med Døden, den respecterer hende; hun slipper ikke Roret saa let som jeg og andre altfor trygge Personer; hun rokkes ikke af Pletten."

„Det beroer paa Dem, min Dronning."

„Saa skulde hun strax bort — for Børnenes Skyld."

„For Børnenes Skyld? Ja, men naar De, som Kronprindsens Moder, ikke vil vove en Dyst for deres Skyld, hvorledes tør saa Andre vove det?"

„Og er der da virkelig Nogen, som har Mod til at vove en Kamp mod denne ildsprudende Drage?"

„Ja, der er Adskillige; men er der endnu ikke Mange i Tal, saa vil der komme Mange, hvis de have et Maal, et Haab, et Tilhold for at kunne seire."

„Gusmann, tør De nævne Nogen for mig?"

„Ja nævne, uden Vidner, uden Underskrift, naar De ønsker det, min Dronning."

„Jeg kunde vel have Lyst til at kjende de Ædle, som endnu erindre mig med Hengivenhed."

„Og Haab."

„Men hvorpaa haabe de da?"

„Paa den retmæssige Dronnings Formynderskab istedetfor Enkedronningens."

„Jeg bliver angst og bange. Jeg, den Forskudte, den Forraadte, den Fraskilte — o, det er jo umuligt!"

„Ja, naar Deres Majestæt siger, det er umuligt, saa er det umuligt."

„Altsaa, naar jeg sagde, det er muligt?"

„Saa havde man en Grundvold at bygge paa."

„Det Hele klinger mig saa nyt, saa sælsomt — jeg kan

ikke tænke mig det — jeg, den dømte Miskjendte — o, forklar mig d t dog, Gusmann, jeg seer ikke noget Sammenhæng deri."

„Da er Tingen dog ganske simpel. Deres Majestæt er Kronprindsens Moder, altsaa den naturlige Formynderske under nærværende sørgelige Forhold."

„Men Juliane er Formynderske, uagtet hun handler høist unaturligt. Hvorledes skulle vi kunne bryde hendes Magt?"

„Hendes Magt er farlig, det indseer man nu og taler temmelig uforbeholdent derom. Grev Rantzau Asscheberg er falden i Unaade og landsforviist fordi han ikke vilde række Haand til Arveprindsens Regentskab."

„Asscheberg forviist?"

„Som jeg siger, Deres Majestæt."

„I Sandhed, det var en stor Nyhed. Det var jo Enkedronningens ivrigste Tjener."

„Han var; det var Guldberg ogsaa; men heller ikke han vil Alt, hvad Enkedronningen vil."

„Jeg forstenes af Forundring. Er Alt da forandret i Danmark?"

„Ja, saare Meget. Hun lægger ikke Dølgsmaal paa sin Hensigt, og man frygter, at hun omsider skal overvinde al Modstand, og da er Kronprindsens Ret alvorlig truet."

Caroline Mathilde reiste sig heftigt ved disse Ord, gik nogle Gange grublende op og ned og stod et Øieblik i dyb Eftertanke med Hovedet støttet i Haanden lænet op til Bedepulten.

Med en høitidelig Stemme, der lød som om den kom fra Graven, spurgte Dronningen:

„Erindrer De, hvad Dag det er idag?"

„Ja, det er den 17de Januar, Aarsdagen efter den sørgeligste Hændelse."

„Tilvisse sørgelig — og nu, da jeg er i Havn, skal jeg atter kaste mig ud i Brændingen, for at knuses mod Klippen?"

„Det forbyde Gud! Det er heller ikke Meningen, at De-

res Majestæt skal udsætte sig; man vil kun være vis paa, at man tør arbeide i Haab om at have Deres Majestæts Indvilligelse, naar Timen kommer."

„Nævn mig de ædle Patrioter."

„Reventlau og Bernstorff."

„Er det sandt?"

„Det er sandt. General Hutmann og Stampe, Rumsen og Bülow."

„Hvilken Bülow?"

„Kronprindsens Cavaleer."

„Betydelige Mænd. Men, ak, jeg er saa angst; om jeg udsatte Frederik — nei, nei, jeg tør ikke."

„Jeg har lovet, ikke at anvende Overtalelser, men berette troligt Deres Majestæts Tilbøieligheder."

„Jeg har altsaa skuffet Din Forventning?"

Gusmann taug.

„Svar mig oprigtigt."

Den gamle Tjener stak Haanden ind paa Brystet og udtog et lille Stykke Pergament.

„Kjender Deres Majestæt Grev Bernstorffs Haand?"

„Ja,"

„Er det denne?"

„Ja, ved Himlen!" sagde Dronningen, greb Pergamentet med Begjærlighed og læste de forblommede Ord:

Det gamle Aar gaaer til Hvile,
Det nye Aar staaer frem;
Aftensolen gaaer blodrød ned,
Morgensolen opstaaer forynget.

„Jeg fatter Meningen. — Man har undladt Underskrift, men jeg kjender Bernstorffs Haand."

„Men læs nu Resten, min Dronning."

„Det er jo kun Tal og Tegn."

„Ja, det er gode Tegn. Kjender De ikke Haanden?"

„Men det er jo Keiths Haand; og hans Ciffersrift."

„Kan De læse den?"

„Vent! — Gud velsigne Dronningen."

„Og derpaa?"

„Den sidste Linie har den franske Gesandt skrevet: Dieu vous regarde.“

„Altsaa England, Frankrig og Danmark?“

„Netop. — Vil De ikke sætte en syvende Linie til?“

„England, Frankrig og Danmark,“ gjentog Mathilde grublende.

„Og Kronprindsen!“

„Du har Ret, Gusmann, giv mig en Pen.“

„Nu, for Guds Skyld, ingen Uforsigtighed, kun et Tegn, ikke Andet.“

„Godt, jeg sætter 7 Prikker med en Naal, fire som en Tankestreg og tre som et Udraabstegn; er det nok?“

„Jeg frygter, at det ikke vil kunne kjendes, at det er Deres Majestæts egen Haand, der har sat Mærket.“

„Godt, saa giv mig Pennen.“

„Men intet Navn.“

„Troer Du, at man vil kjende min Haand?“

„Ja, blandt Tusinde.“

„Nu vel, see her: J'attends. Er det nok?“

„Meer end nok.“

„Gid det maa lykkes!“

„Det haabe vi; kun maa der Tid til. Maaskee vil to Aar være nødvendig. Kronprindsen maa være lidt ældre og komme i Folkemunde.“

„Jeg venter, det veed Du er fra nu mit Valgsprog, og jeg kan tilsøie de to Ord: med Længsel!“

Efterat have faaet flere Paamindelser af den ængstede Page og tilsidst af Bülow, ilte Gusmann bort igjennem en Bagport.

Adelen i Danmark var i Virkeligheden misfornøiet med Julianes Kabinetsregjering. Struensee, den borgerlige Parvenu, var falden, falden paa den voldsomste og blodigste Maade; men hvad havde Adelen vundet derved? En anden Borger, Guldberg, stod nu ved Roret, og Juliane, som var den egentlige Herskerinde, regjerede despotisk, uden at er-

kjende anden Adel end den, der blindthen og slaviſk underkaſtede ſig hendes bydende Love.

Man havde faaet England og Frankrig, to mægtige Stater, imod ſig, og af Kronprindſens truede Exiſtence afhang det om og naar England ſkulde kjøle ſin Harme over een af dets elſkeligſte Børns Forhaanelſe.

Og over hvem vilde det da gaae ud?

Over de rige og mægtige Godsbeſiddere, over Adelen der ikke i Tide havde understøttet deres ligitime Dronning og hendes Søn, og ſom havde flere fremragende Medlemmer, der havde taget virkſom Deel i Hofrevolutionen; thi Juliane havde klogelig givet denne Skin af at det var den danſke Adel, der hadede Struenſee og ſom meeſt ivrede imod Struenſees Færd.

Men de Adelsmænd, der ikke havde deeltaget perſonlig i Voldshandlingen, og ſom nu efter Regjeringsforandringen ſaae ſig endnu mere tilſideſatte end under det ſtruenſeeſke Miniſterium, undlode ikke med høi Røſt at dadle den ſkandaløſe Mishandling af en ſtor Mand, men iſær den uværdige og uridderlige Forfølgelſe af en ulykkelig, værgeløs Dronning.

Man var gaaet altfor vidt, ſagde man; af Ombue for Purpuret havde man ſølet det i Skarnet; man havde plettet det danſke Hof, givet Hævnen og Hadet Raaderum og bemægtiget ſig Herredømmet, ſom man misbrugte i en ſindsſvag Konges og en umyndig Thronarvings Hjælpeløsheds Navn.

Den danſke Adel vilde altſaa ikke faae nogen Skyld for, endſige Lod eller Deel i det Forefaldne. Det ønſkede at baade Europa, ſom England og Frankrig maatte erkjende at Adelen harmedes og proteſterede mod de begaaede Uretfærdigheder, og ſkulde det ſaa endelig lykkes Juliane at ſkaffe Kronprindſen tilſide eller gjøre hans Tilværelſe intetbetydende, ſaa ſkulde England og Frankrig dog vide, at de, naar de revſede Udaaden, havde trofaſte Allierede og Venner i den danſke Adelſtand, hvoraf en kraftig og viis danſk Regjering i Kronprindſens Mindreaarighed kunde dannes.

Dette var omtrent Grunden til den Kulde, ſom Adelen udviſte mod Hoffet og Aarſag til, at de ſtørſte og mægtigſte

Familier i al Stilhed og med den engelske og franske Gesandts Bifald, arbeidede paa en Contrarevolution.

Kronprindsen, var deres Feldtraab, hans Rettigheders Overholdelse deres Formaal, og at dette bedst kunde iagttages under Dronning Mathildes Tilbagevenden og Formynderskab, fandt man naturligt og rigtigt.

At Forberedelserne skete saa snildt og saa ubemærket som muligt, faldt af sig selv, men man maatte desuden gaae sindigt og langsomt tilværks, fordi det var nødvendigt at vinde Borgerne og Armeen for sig, uden hvilke man ikke troede at en varig Tilstand kunde tilveiebringes.

Armeens Officerer vare maaskee lettest at vinde, thi de vilkaarlige Forfremmelser der skete med alle dem, der havde rakt Haand til Julianes Voldsgjerninger, satte ondt Blod, og Eichstedts og Koller-Banners Raahed og Lunefuldhed skulde ikke tjene til at formilde Stemningen.

At Falkenskjold, der intet havde forbrudt, og som var almindelig elsket, forvistes, vakte ligeledes stor Harme.

Den brave General Gæhler gik det ikke bedre, og ethvert Avancement blev betragtet med Mistro og Indignation; thi man antog for afgjort at enhver Forfremmelse havde en hemmelig eller aabenbar Tjenstvillighed til Fundament.

I Embedsstanden gik det heller ikke godt. De dygtige selvstændige Mænd sattes tilside eller joges bort ved Cabinetsordrer, Statsgjelden betyngedes uden Control, Gunstbevisninger og Kryberi hørte til Dagens Orden, og man kaldte tilsidst alle de beskyttede Embedsmænd for Julianees Hofjunkere. Titler, som disse tilsidst fandt meget graverende.

I Borgerstanden derimod gjorde Contrarevolutionen kun langsomme Fremskridt, thi den Hærskare af Smigrere, som Enkedronningen, eller som hun nu slet og ret kaldte sig „Dronningen", omgav sig med, vare talløse og vellønnede og da Præsterne især toges i Betænkning af den snu og

rænkefulde Qvinde, saa holdtes i flere Aar næsten ikke en Gudstjeneste uden at „det skjændige, oprørende og formastelige forrige Regimente" tordnedes ned i Afgrunden, hvad Under var det da at disse uasladelige Bagvaskelser fæstede Rod og da bleve gjentagne saa tidt, at man tilsidst troede derpaa.

Kun hos Holmens Mandskab tabte Troen paa Dronningens Brøde sig efterhaands. Man fæstede ikke længer Lid til alle disse Historier, og man svoer paa, at det Hele ikke var andet end et Mytteri, som Næstkommanderende havde afstedkommet for at blive Capitain paa Skuden og beholde Ladningen som god Prise. En Holmens Mand, som heed Jacob og boede i Delphingaden, var især slem imod Juliane. Man fæstede endelig Opmærksomheden paa ham og lod ham vælge imellem mørk Arrest og dobbelt Naturalforpleining, eftersom han roste eller lastede Juliane. Han foretrak den mørke Arrest, „for saa kan jeg dog have den inderlige Fornøielse at tale Sandhed hele Veien baade til og fra Arresten. Ærterne vilde dog blive stikkende i Halsen tilligemed Løgnen."

Tilfældet vilde, at Manden, som gik frisk og rask ind i Arresten, døde derinde efter 8 Dages Forløb. Man paastod nu at Juliane havde sultet ham ihjel for at være fri for hans Snak. Hvorledes det end var, naar Een talte godt om Juliane fra den Dag af, sagde Unge og Gamle: han er bange for at tale med Jacob; Et Ordsprog, som en 11-Aars Dreng første Gang brugte, men som snart blev gjentaget 1000 Gange, og skadede Juliane mere end nogetsomhelst Andet. Man blev tilsidst forbudt at bruge disse Ord, men saa fandt man paa at døbe et Spil med Navnet „Jacob", og vi have endnu i vore Dage seet dette Slags Kortspil spilles, uden at ret Mange tænke paa hvorfra Oprindelsen til Navnet Jacob i Kortspil stammer.

Tidspunctet til en Contrarevolutions Gjennemførelse stred saaledes stadigt fremad. De indledende Skridt vare allerede trufne, man havde aftalt en fast Plan. En stor Deel af Holmensfolk og Bernstorffs Bønder vare rede til at staae en Deel af Garnisonen bi. En stor Deel Borgere, Embedsmænd og Adelige skulde pludselig høirøstet dadle Julianes Voldsherredømme. I den Forvirring som det vundne Kronprindsens Regiment skulde afstedkomme ved at slutte sig til Royalisterne, skulde Holmens Folk slutte sig sammen med Bernstorffs Bønder og raabe paa Kongen og Kronprindsen. Den engelske Gesandt skulde da optræde med Fordring paa Dronning Caroline Mathildes Formynderskab i Prindsens Mindreaarighed, og nogle Regimenter Englændere skulde indskibede paa engelske Fartøier ligge i Sundet, for saasnart Juliane var fjernet og Revolutionen fuldbyrdet, at varetage Mathildes og hendes Sons Rettigheder. Man havde endog formaaet Dronning Mathilde til at give sit Samtykke dertil, og Planen skulde iværksættes i Slutningen af Mai 1775, til hvilken Tid Dronningen forklædt skulde begive sig til Cuxhaven, for der at indskibes og paa en engelsk Fregat føres tilbage til Danmark — da Dronningen, der hidtil befandt sig i bedste Velgaaende, pludselig blev syg og døde 8 Dage efter.

Denne Begivenhed var høist sørgelig og uventet og faldt som et Lynslag paa en klar Sommerdag.

Danmark, Norge, England og hele Europa studsede og rammedes som af et elektrisk Slag, og man siger at den engelske Gesandt i sin yderste Vrede ved Julianes Sygeseng skal have truet hendes og hendes Tilhængere med Struensees Skjæbne; det siges at han ligefrem beskyldte hende for at være Dronning Mathildes Morderske, og at han, da hun beroligende lagde sin Haand paa Gesandtens Bryst for at overbevise ham om sin Uskyldighed, skal have slaaet til Haanden med de Ord: „Bort med den smudsige Haand", — og at Juliane ikke vovede at gjøre andet end lade som hun græd.

Vist er det, at Stemningen i Kjøbenhavn paa den Tid var frygtelig, og at et Barn kunde have jaget Juliane paa

Flugten, men hun gav den ulykkelige sørgende Moder, den trøstende, fortvivlede og elskende Bedstemoder imod Kronprindsen saa vel, at Alle lode sig henrive deraf. Hun var Ydmyghed selv i over eet Aar, og en Tjener behøvede kun i den Tid at sige, at det eller det behagede Kronprindsen, saa ødslede hun uhørte Summer — rigtignok ikke sine egne — paa at tilfredsstille „Thronarvingens" mindste Luner og Indfald.

Planen var kuldkastet og Ingen tænkte paa at gjennemføre nogen anden; Alt var dødt og lamslaaet. Var det Samvittighedsnag, Angst eller Forventning om noget Værre, vist er det, at Juliane i Aaret 1775 lignede mere et Skelet, end et Menneske, mere en kongelig Betlerske end en Herskerinde. Man ventede hvert Øieblik at det skulde være forbi med hende, men desværre! hun kom sig atter, rigtignok langsomt, men havde dog endnu engang Kraft og Mod til at sætte sin Fod paa de Danskes Nakke.

De Oplysninger og Beretninger, man har om Mathildes Død, ere kun faa, men vi ville meddele dem episodisk i et følgende Capitel, saaledes som vi have erfaret dem.

Vi skylde Sandheden at tilstaae, at fra Mathildes Dødsdag at regne var al Forfølgelse fra Julianes Side mod Kronprindsen forbi.

Juliane blev næsten vanvittig Mathildes Dødsdag. Hun sad aldeles oprømt og spillede Schak med Grev Schimmelmann, og skulde netop gjøre et Modtræk, da hun pludselig udstødte et vildt Skrig. Hendes Øine stirrede vildt udfor sig, hendes Haar reiste sig som Børster paa hendes Hoved, hun kastede sig hænderviridende, med Fraaden ud af Munden, knælende paa Gulvet, og hulkede, saa at Stene maatte røres derved, Blodet traadte hende ud af Øinene og Sveden perlede i i store Draaber frem paa Panden; hun afslog enhver Hjælp, men slæbte sig ud, bestandig stirrende med Gru foran sig, ilede gjennem Corridoren ned i Slotskirken, lukkede sig inde der og

fandtes en Time senere ganske forvildet og blodig ved Alteret. I otte Dage nød hun næsten Intet, sov ubetydeligt og uroligt, og vilde, da hun omsider kom sig, aldrig give nogen Forklaring over Aarsagen til hendes Anfald.

Hun betragtede i flere Maaneder Enhver med Skræk og Rædsel, selv sin saa høit elskede Søn; kun naar man førte Kronprindsen til hendes Seng, smilede hun kjærligt, og da hun kom sig, kysfede hun Prindsen uafladelig paa Haanden.

Det var aabenbart, at der fra nu af var indtraadt en stor og gaadefuld Forandring i hendes Følelser for Kronprindsen, og selv hendes Fjender sagde, at nu var der ikke længer nogen Fare for Kronprindsen.

Hvad der havde bevirket Forvandlingen, vidstes ikke; Nogle paastod, at Mathilde tre Gange havde været hos Juliane, og at hun havde maattet gjøre Eed paa Noget ved Alteret.

Men alt dette var kun Gisninger; selv Arveprindsen kunde flere Aar efter ikke afvinde Juliane nogen Oplysning om sin Hemmelighed; nok er det, Scenen ved Schakspillet var nøiagtig indtruffet i Mathildes Dødstime.

Fra dette Øieblik af var Furien tæmmet.

Herskernykkerne voxede vel ud igjen efter 4—5 Aars Forløb, men Faren for Efterstræbelser mod Kronprindsens Liv var for bestandig forsvunden.

Ottende Capitel.

Dronning Mathildes Død.

Foraaret 1775 brød frem. Hele Naturen syntes at smile; aldrig havde man i Mands Minde havt et saa skjønt og lykkevarslende Foraar.

Ogsaa i Danmark, i Patrioternes Hjerter smilede Foraarets Lykke; thi Alt spaaede et heldigt Udfald af det paabegyndte dristige Foretagende.

Næsten hele Adelen, en stor Deel af Borgerne og Armeens Officierer, hele Holmen og ligeledes mange Bønder vare vundne for „Kronprindsens Sag".

Adelige Courerer gik allerede temmelig hyppig frem og tilbage mellem Celle og Kjøbenhavn, og selv Gouverneuren i Celle deeltog i Planen ved en fuldstændig Neutralitet.

Ikkun Arveprindsessen var paa Julianes Side; ofte slog hun paa „de lyse Udsigter" for sin „elskede Mathilde". Hun vilde gjerne indvies i Forbundet, men Mathilde havde faaet saamange indstændige Advarsler, at hun vel vogtede sig for at meddele Søsteren det Mindste.

Da blev pludselig Dronningens hengivne Page Albert syg. Lægen antog det for en ondartet Skarlagensfeber, men Bylow og Fru Warwick troede, at det var Følgen af en hemmelig Gift, som Albert selv havde yttret noget om.

En Morgen tidlig traadte den engelske Præst Mr. Wryth med alvorlig Mine ind til Dronningen; hun reiste sig netop fra sin Bedepult, hvor hun havde dvælet i dybe Betragtninger med Blikket stift heftet paa den nye Portraitgruppe, som Gusmann havde bragt hende fra Kjøbenhavn.

„Finder De ikke, Høiærværdige, at dette Billede ligner Pagen Albert?" spurgte Dronningen.

„Nogen Lighed er der vel, som imellem alle Børn i en vis Alder; men hvorledes kommer Deres Majestæt paa disse Tanker?"

„Jeg kom til dem ved at tænke paa min stakkels syge Page, som jeg jo ikke tør see til, men som jeg desto ivrigere tør bede for. Ak, jeg har bedet inderligt for ham, som for mit eget Liv; døde han — da — —"

„Min Dronning, om Gud vilde det saa — turde vi da knurre?"

„Gud, hvor De siger det besynderligt! Han er da ikke død?"

„Nei — men hans Tilstand er saaledes, at vi bør belave os paa ethvert mødende Tilfælde."

„O, De dræber mig, Høiærværdige, med disse Ord! Hvorledes, min muntre, unge, livsglade Albert skulde dø, han som er mig kjær som en Søn — fjernt fra sin Moder, fra sit Hjem — og jeg tør ikke see ham, ikke trøste ham?"

„Nu er Trøst og Tilsyn dog for seent, min Dronning!"

„Han er død!" raabte Dronningen rystet.

„Hans sidste Time stunder til — Dødens sikkre Kjendetegn, de aldrig udeblivende Ledsagere, have taget det arme Barn i Favn, hans Øine ere halvt brustne og han har tabt Mælet."

„Guds Tjener," raabte Mathilde med huul, dyb Stemme, „det er min Dødsdom, De der udtaler!"

„Himlen forbyde det, Deres Majestæt! Fat Dem, De er altereret."

„Ja, det er min Dødsdom! Nu er den fældet og jeg skjælver ikke mere!"

„Men min Dronning, det er en Vildfarelse, en usalig Tanke."

„Det er en Tanke, Sir, som kommer fra Gud."

„Forklar mig dog, men fremfor Alt, vær fattet."

„Hvad Drømme ere, skal jeg ikke forklare; ofte ere de en urolig Sjæls Phantasier, til andre Tider Ekoet af Dagens og Tankernes Beskjæftigelse, atter til andre Tider en sygelig, febrilsk Ophidselse, et Virvar, der kommer og forsvinder, for ikke mere at mindes; men der gives ogsaa Drømme, som komme fra oven og have en høiere, fuldkomnere Aarsag, der gives Drømme, som ere Aabenbarelser og guddommelige Forudsigelser; disse indprente sig dybt i Sjælen, og dem glemme vi aldrig; jeg kalder dem Guds Drømme og forjættende Drømme."

„Man kan dog bedrage sig ved Troen herpaa."

„Aldrig! thi Drømmen er da saa levende og klar, at vi ikke kunne tvivle, og vi see da Ting, hvorpaa vi ikke have tænkt i vaagen Tilstand, og som vi aldrig kunne tænke os i noget Tilfælde."

„Har Deres Majestæt havt en saadan Drøm?"

„Ja tre Gange. Den første Gang var, da jeg som Pige eller viet Brud drog fra Englands Kyster. Jeg faldt ganske udmattet af Dagens Sindsbevægelser i Søvn, men forinden bad jeg min Aftenbøn for mit nye og mit gamle Fædreland. Da hørte jeg Ulvene tude og Stormen slaae, jeg hørte Øxehug paa Dækket og Raslen af Lænker. Jeg vilde raabe om Hjælp, men jeg formaaede det ikke, og da jeg reiste mig halvt afmægtig op for at gribe i Klokkestrengen og kalde paa mine Damer, saae jeg — saae jeg i en Taage, men tydeligt, meget tydeligt dette Slot, hvor jeg nu er, Celle saae jeg, og jeg spurgte med hvidskende Stemme: er det min Grav?"

„Et Syn altsaa, min høie Dronning."

„Nei, en Drøm, thi da jeg vaagnede, fortalte man mig, at Veiret havde været skjønt hele Natten, og da jeg spurgte, om der ikke havde været uroligt paa Dækket, forsikkrede man, at der var bleven vaaget over, at man hele Natten ikke hørte en Lyd, og at Skildvagterne havde gaaet paa tykke Maatter, for at undgaae den mindste Støi. Da jeg kom til Danmark, frygtede jeg for, at Christiansborg skulde ligne mit Drømmeslot; men jeg blev dog beroliget; senere frygtede jeg, hvergang jeg besøgte et nyt Slot, eller rettere et Slot, jeg ikke før havde besøgt, at træffe det Syn, som jeg havde seet i Drømme. Tilsidst havde jeg næsten slaaet Angsten af Tankerne, indtil jeg kom hertil, da saae jeg min Drøm og sagde derfor: det er min Grav."

„Deres Majestæt, Intet i Deres Drøm berettiger Dem til at troe, at dette Slot skal være Deres Grav. De spurgte jo kun, og jeg — jeg svarer: Gud forbyde det."

Mathilde rakte Præsten Haanden og vedblev:

„Den anden Drøm var ubetydelig, men mærkelig. Jeg var nylig nedkommen med Kronprindsen. Kongen, Hoffet og Diplomaterne lykønskede mig; jeg var lykkelig; Prindsen hvilte i mine Arme, og jeg faldt i Søvn af Udmattelse og i Følelsen af Lykke. O, lad mig see min Søn som Herfer, bad jeg og sov ind. Hvem saae jeg da? Albert! Albert, som Page, bærende min Svigermoders Slæb. — Er det min Søn? ud-

brød jeg fortvivlet. — Han hørte det, kastede Slæbet, greb et Sværd og pludselig stod han som Rigets Hersker, — men stadig lignede han Albert."

„Besynderligt! Og nu den tredie Drøm, min høie Dronning."

Caroline Mathilde tøvede et Øieblik, derpaa sagde hun:

„Det var i denne Nat."

„I Nat?"

„Jeg hørte Celles Cathedralklokke ringe; jeg stod klædt som Dronning med Scepter og Krone, med Robe og Slæb. Da aabnedes Døren. Albert traadte ind. Han var hvidklædt, men smilede saligt.

„Blev jeg vel længe borte?" spurgte han, „kun otte Dage, kun otte Dage, og nu kan De følge mig uden Frygt; vi skilles ikke mere fra hinanden."

„Hvor gaae vi hen? spurgte jeg."

„Til Kongen, svarede Albert og hans Ansigt straalede af Henrykkelse."

„Til Kongen? Du veed jo, jeg er forviist."

„Nei, hjemkaldt, svarede han."

„Mener Du Christian?"

„Jeg mener Kongernes Konge."

„Skal vi til Cour hos ham?"

„Ja, han har befalet mig, at hente Deres Majestæt."

„Men min Søn, Albert, min Søn, min Frederik?"

„Hans Kroning ville vi see fraoven."

„Det lover Du mig?"

„Det lover Han Dem."

„Min Gud," raabte jeg, „naar, naar?"

„Naar hans Gestalt ligner den, De seer mig i, min Dronning."

„Og skal jeg ikke være tilstede:"

„Albert svarede ikke, men drog mig med sig. Vi vandrede igjennem Skyer og jeg følte mig mere og mere opløftet. Kun hørte jeg Klokkeklang indtil Alt forvirredes."

„Albert, jeg troer, jeg døer, raabte jeg."

„Vi maae døe, svarede han, for at han kan leve og herske."

„Jeg vaagnede badet i Sved, men faldt strax efter i Søvn og saae atter Albert, men denne Gang vare vi Begge hvidklædte."

„Vi maae følges ad," sagde han igjen, „kun otte Dage blev jeg borte, nu er Frederik sikker, men lad hende sværge derpaa."

Jeg vaagnede med et Skrig — og nu, min tro Sjælehyrde, lad os nu gaae til Albert."

„Til Albert, min Dronning," svarede Præsten, „paa ingen Maade. Hvad Tro Deres Majestæt end har om Drømme, som jeg i Ydmyghed vil bede Herren om at give et ganske andet Udfald end det, De selv vilkaarlig har lagt deri — men til Albert maa De ikke komme."

„Min fromme Wryth, jeg vil see ham. Er Drømmen fra Gud, da rokke vi den ikke; er den af os selv, da er den kun Tant."

„Dyrebare Dronning, De veed, jeg knæler kun for Gud, men bring mig ikke til at formaste mig til paa Knæ at bønfalde Dem om at afstaae fra at gaae til Albert — han er ukjendelig."

„Ha, forandrer Døden saaledes? — Min kjære Dreng, uden Moder, uden Veninde, skal Du døe utrøstet?"

Caroline Mathilde kastede sig ned paa Divanen, skjulte sit Ansigt og græd bitterligt.

Wryth listede sig sagte bort, da han saae, at Dronningen behøvede Ro.

Den bedrøvede Qvinde gav længe sine Taarer Luft.

Derpaa reiste hun sig rolig op og satte sig til at skrive et Retfærdiggjørelsesbrev til sin Broder, Kong Georg af England.

To Timer senere meldte man Dronningen, at Pagen Albert havde udstridt.

Samme Aften traadte hun ind i det Værelse, hvor Liget var hensat.

Hun var der kun i 10 Minutter, derpaa ilte hun, badet i Taarer og dybt rystet, ind i sit Værelse, hvor hun indelukkede sig i een Time.

Da hun igjen lukkede Døren op for sine Omgivende, var hun bleg som Døden og klagede over Kulde.

Kort efter forlod Gouverneuren og Bülow Gemakket, for at Damerne kunde afklæde Dronningen og føre hende til Sengs.

Lægerne bleve strax hentede og forsikkrede, at der ikke var mindste Fare, men at Hendes Majestæt kun behøvede Ro og beroligende Midler.

Arveprindsessen kom endnu samme Nat meget altereret kjørende til Slottet, og lagde temmelig høirøstet sin Fortvivlelse for Dagen.

Hun greb Dronningens Haand, trykkede den gjentagne Gange og kaldte hende sin kjære Søster.

„Troer Du, jeg kommer mig?" spurgte Dronningen.

„Det baade troer og haaber jeg," svarede Arveprindsessen, „Lægerne sige, at det er Ingenting."

„Ja, Lægerne veed jo Intet."

„Du gjør dem Uret, Mathilde, de ere netop dygtige Folk."

„Du misforstaaer mig; jeg anklager ikke deres Kunst, men de vide ikke Alt."

Arveprindsessen lod som om hun ikke forstod det og blinkede til Warvich.

Warvich tænkte sin Deel og nedskrev efterhaanden følgende Bulletin:

Første Dag.

Den 2den Mai 1775.

Dronningen har havt afvexlende Hede og Kulde; i Nat tørstet meget; qvælende Fornemmelse, Hovedsvimmel og en afmagtlignende Mathed; Trykken i Tindingerne og i Hjertekulen. Pulsen slaaer rolig men tyk. Dronningen har kun sovet lidt, men ligger stille hen. Ved Midnat spurgte Hendes Majestæt

hvad Klokken var. Og efter en urolig Søvn spurgte Dronningen Charlotte: „Skriver vi den 3die idag?"

„Den 2den," svarede vi Begge.

„Hvad er da Klokken?"

„Halv tre, Deres Majestæt!"

„Nu, saa er det jo den 3die, det var jo den 2den Mai igaar."

Vi bejaede det.

„Det var altsaa den første Dag," sukkede hun.

„Deres Majestæt vil nok være oppe imorgen," sagde Charlotte.

„Nei, min Gode, jeg vil ikke kunne det," svarede Dronningen.

„Lægerne sige det."

„Lægerne," gjentog Dronningen.

„Arveprindsessen siger det ogsaa," tilføiede jeg.

„Ja, hun siger det for at berolige mig, men hun troer ikke derpaa," svarede Dronningen.

Vi bad Dronningen være rolig og sove.

„Troe J, mine Venner, at man sover, fordi man lukker Øinene?"

Vi toge da en moralsk Bog og læste deraf.

Dronningen gav af og til en klar og opløftende Fortolkning af det Oplæste og lod os da skifteviis læse videre.

„Nu er det nok for Øieblikket," sagde Dronningen efter en Times Forløb, „jeg vil forsøge paa at sove, thi Matheden kommer igjen."

Efter at have givet Patienten den beroligende Mixtur, lode vi hende i Ro, og det lod til, at hun sov til den lyse Morgen.

Anden Dag.

Dronningen er mat, men befinder sig vel. Lægerne troe, at Hendes Majestæt vil have godt af at være oven Senge.

Hun lod sig villigt raade, men besvimede under Paaklædningen. Vi maatte da strax lægge Høistsamme igjen.

Lægerne kom, men sagde, det var kun en kortvarig Alteration.

Bülow forlangte at komme ind til Dronningen, men Arveprindsessen nægtede det paa det Bestemteste.

Han bad da at tale med Warwick, jeg gik ud til ham. Han udtalte sin levende Bekymring for Dronningen og vilde, at vi skulde tilkalde en dansk Læge fra Altona.

Jeg forklarede ham, at det tillod Arveprindsessen ikke.

Han vred sine Hænder af Fortvivlelse og spurgte mig om Raad.

Jeg sagde, at jeg vidste intet bedre end at see Tiden an, det blev nok bedre imorgen.

Bülow har ikke nogen Tro til de Herrer Læger, som ere her.

Dronningen ringede, jeg maatte strax ind.

„Hvorfor kommer Bülow ikke?" spurgte Dronningen.

Arveprindsessen saae stift og truende paa mig.

„Det er vel ikke passende," stammede jeg.

„Jeg finder det passende," svarede hun. „Lad ham strax komme."

Jeg gjorde en Bevægelse som om jeg vilde reise mig, men Arveprindsessen gjorde en Mine til mig, som naglede mig til Pletten.

„Min Dronning," sagde jeg, „det er et let Ildebefindende, der holder Dem tilsengs."

„Dette er altsaa ikke nogen Sygestue, men et Sovekammer, og det strider imod Etiketten, at Kammerherren betræder Majestætens Sovegemak."

„Men imorgen, naar jeg befinder mig værre, tør han jo nok komme?"

„Du er ovensenge imorgen," sagde Arveprindsessen.

„O, det veed Du altfor godt."

„Jeg?" sagde Arveprindsessen og blev som et dryppende Blod. „Jeg?"

„Ja, Du, min Søster!"

„Forklar dog, hvorledes skulde jeg kunne vide det?"

„Deux sont passés," svarede Dronningen paa Fransk, skjøndt hun hele Tiden havde talt Tydsk og Engelsk."

„Jeg maa vide, hvad Du mener dermed, Mathilde."

„Du vil absolut?"

„Ja, jeg vil vide det."

„Godt, saa fat Dig, min Dyrebare! Jeg havde fra Alberts Død at regne otte Dage at leve i — det troede jeg, at Du vidste ligesaavel som jeg veed det. Maintenant deux sont passés."

Dronningen sagde dette med en besynderlig profetisk Stemme, Prindsessen, Charlotte og jeg udstødte alle et dæmpet Fortvivlelsesskrig og kastede os ned for Dronningens Seng.

Arveprindsessen var ude af sig selv.

„Stakkel," sagde Dronningen, „hun er mere at beklage end jeg."

„Min Søster, min dyrebare Søster," skreg Prindsessen, „Du maa ikke døe," hulkede hun.

„Du vil ikke kunne forbyde mig det, Søster," svarede Dronningen, „desuden tænk paa den sorte Prindsesse med Glasperlen."

„Hvad er det for en Historie," spurgte Prindsessen og tørrede nysgjerrig sine Øine — „maaskee kan det adsprede Dig fra Dine mørke Tanker, naar Du fortæller. Det gjør Dig dog ikke ondt?"

„Nei, det gjør mig ikke ondt."

„Ah, saa fortæl da," bad Prindsessen.

„Skulle vi trække os tilbage?" spurgte jeg.

Charlotte, der alt var paa Vei til sin Alkove, vendte om, da Dronningen sagde:

„Det er for Alle, thi Alle ville tidlig eller silde gjøre samme Bytte."

Vi bleve nu ligesaa nysgjerrige som Prindsessen og hørte Dronningen med nogle faa Mellemrum og undertiden med temmelig frisk og fyldig Stemme fortælle Følgende:

„Paa Negerkysten levede en Konge, som havde to Døttre. Den ene fandt en skjøn Glasperle, den anden tog en stor antik Steen af sjeldent Udseende ud af sin Faders Skatkammer.

„Giv mig Din Glasperle," sagde den sorte Prindsesse til Søsteren, der havde havt en hvid Moder.

„Lad mig lege lidt endnu med Perlen," sagde den Yngste, „jeg har havt den saa kort."

„Giv mig den," sagde den Ældste, „der har Du den haarde Steen i Bytte" — og hun tog den yndige slebne Perle og saa fik den Yngste den haarde Steen i Bytte. Først græd hun meget, men siden trøstede hun sig saa godt hun kunde."

„Hun skulde have taget Perlen igjen," sagde Prindsessen, „og kastet hende den haarde Steen i Panden."

„Det raadede Adskillige hende til, men saa kom der en gammel erfaren Fetisch, en Negerpræst, og han sagde:

„Den haarde Steen skal slibes ligesom Glasperlen, saa bliver den baade varigere og smukkere og er af tusindfold større Værdi, thi det er en ægte Diamant, medens den anden kun er sleben Glas."

„Hvad sagde Søsteren til det?"

„Hun gik til Kongen og forlangte Diamantstenen. Da svarede Kongen: „Du skulde beholdt den, medens Du havde den. Nu, da Du har paanødt Din Søster den, saa maa Du nøies med Perlen af Glas!"

„Men hvorledes kommer denne Fortælling herhen?"

„Derom spørger Du?" sagde Dronningen.

„Ja og det med Grund."

„Dette Liv er Glasperlen, vi bør villig bytte den bort for en Diamant, for det evige Liv af høiere Værd."

„Men Søsteren? hvem er den sorte Søster?"

„Det er Skjæbnen, som troer at narre sit Offer og bliver selv narret, thi den haarde Død er den uslebne Diamant."

„Ja, hvem veed det?"

„Det veed den, der kun har 150 Timer tilbage at leve i."

Vi begyndte nu atter at græde og at protestere mod denne ulykkelige Tro.

Dronningen smilte af os og kaldte os nogle Børn. „Troe J, at jeg er bange for Døden? Min Søns Liv var jeg bange for, men nu er jeg rolig — den, der er bange for Døden, kjender den ikke."

„Det er sandt," sagde Arveprindsessen, „vi skulle altid være belavede derpaa, men Du er ikke 24 Aar gammel, det er for tidlig for Dig at tænke paa Sligt."

„Jeg vil derfor ogsaa holde op at tænke, thi nu er jeg træt deraf."

Lægerne vare idag meget uenige. To af dem havde det bedste Haab, men den Tredie havde en ængstelig og betænkelig Mine.

Dagen forløb meget rolig, men Arveprindsessen var altid om Dronningen og lod hende, hvergang hun blev afmægtig, lugte til sin Flacon.

Dronningen fik derefter lidt Ro, men Besvimelsestilfældene syntes snarere at tiltage end aftage.

Jaften Kl. 11½ havde jeg atter en Samtale med Bülow, der var utrøstelig og grædd.

Da Arveprindsessen var taget tidlig hjem, listede han sig ind i Sovegemakket, betragtede længe, nøie og speidende Dronningen, der laae og sov, og ilte derpaa ud, idet han vinkede af mig.

Da jeg kom udenfor, udbrød han:

„Dronningen har faaet Gift, jeg tør døe derpaa, — jeg iler til Altona for at hente Steinlænder; jeg bringer ham med som en dygtig, erfaren dansk Læge, som Prindsgouverneuren har sendt Bud efter. Siig det til ham Imorgen Aften er jeg her tilbage, hvis det er muligt, hvis ikke, da henad Morgenstunden."

Med disse Ord stormede han bort.

Det gik nu op for mig, at han havde Mistanke til — — og da sammenlignede jeg alt dette med Dronningens besynderlige Udtryk.

Jeg kunde have skreget og jamret af Fortvivlele, men jeg maatte holde mig. Mit Liv hang i et Spindelvæv, — jeg vovede ikke at yttre mine Tanker for min egen Charlotte, men jeg blev smittet af Bülows Frygt.

Gud give han var her med Steinlænder!

Tredie Dag.

Alt er Forvirring.

Dronningen vaagnede imorges med et Skrig og saae sig forvildet om.

Jeg hørte til hendes Befindende.

„Godt," sagde hun, „hvor er min Søster?"

„Hun er her ikke endnu."

„Gid hun vilde blive borte; hun qvæler mig med sit Lugtende. Kald paa Bülow."

„Han er i Altona."

„Hvad, i Altona! hvad vil han der?"

„Han vil hente Steinlænder til Deres Majestæt."

„Steinlænder! Saa Bülow troer altsaa jeg har faaet Gift?"

„Gud forbyde det, Deres Majestæt!"

„Nu, om saa var, saa kom jeg jo dog ikke til Kjøbenhavn. O, blot det var vel overstaaet."

Jeg søgte at indgyde hende Mod og Trøst, men Dronningen var meget vanskelig idag.

„Bülow spilder Tiden, som om jeg kunde vente saalænge. Jeg vilde — der er saameget, saameget, som jeg vilde tale med ham om."

Noget efter kom Arveprindsessen; hun var sær myndig, og gav uindskrænkede Befalinger.

Hun vilde, at baade jeg og Charlotte skulde lægge os tilsengs.

Men jeg havde sovet tre Timer af Natten og vilde paa ingen Maade forlade Dronningen.

Prindsessen var meget unaadig og skjendtes formelig med Dronningen.

Jeg tillod mig at bede Prindsessen, om ikke at afficere Hendes Majestæt.

Hun reiste sig som om hun vilde slaae mig.

„Selv om mit Liv stod i Fare, Deres Høihed, vovede jeg at sige det; jeg vil og maa erindre min Pligt; Dronningen maa ikke afficeres."

Doctorerne kom og endte Striden, men Prindsessens Øine udstjøde Flammer.

Jeg ønskede Bülow tilbage, thi nu vidste jeg ikke, hvad jeg skulde gjøre.

Doctorerne vare idag enige om, at Sygdommen var betænkelig.

Alle vare urolige, saa nær som Dronningen, der forblev rolig indtil Lægerne forlangte at see, om Høistsamme havde røde Pletter paa Brystet.

Herover blev Hendes Majestæt meget opbragt, befalede dem at gaae og ikke forlange Sligt.

Arveprindsessen beroligede Dronningen og lovede Doctorerne at overtale Hendes Majestæt til ikke at genere sig for dem.

Da disse vare gaaede, blottede hun selv sin Barm for Prindsessen, mig og Charlotte, der overbeviste os om, at der ikke var en eneste rød Plet at see. Synet af den næsten jomfruelige Skikkelse greb Søsteren dybt, hun faldt i en Graadkrampe, og jeg lod hende under denne gjentagende lugte til sin egen Flacon, men hun foer iveiret som stukken af en Bi, talte vildt og faldt i Afmagt; atter og atter holdt jeg den tvetydige Flacon under hendes Næse, men maaatte holde op paa Dronningens strenge Befaling, saasnart Hendes Majestæt mærkede det.

Prindsessen var næsten hele Dagen i en Dos, derpaa tog hun hurtigt hjem; jeg fik mange Bebreidelser, da Prindsessen var borte, og Dronningen spurgte, hvorfor jeg gjorde det.

Lidt uoprigtigt svarede jeg, fordi jeg altid havde seet Prindsessen gjøre det ved Dronningen ved hver Afmagt, og derfor troede, det var et godt Middel.

„Ak, med mig er det en anden Sag," sagde Dronningen sukkende.

Jeg for min Deel vilde kun forvisse mig om Flaconen indeholdt uskadelige Bestanddele; det var efter min Mening en retfærdig Prove jeg anstillede. Hvad Prindsessen har brugt hjemme, fatter jeg ikke, thi den næste Morgen kom hun frisk igjen — men Flaconen var ombyttet med en anden lignende. Dronningen lod til at føle en Slags Undseelse og klappede Søsteren bestandig kjærtegnende paa Haanden.

Fjerde Dag.

Henved Klokken tolv Middag kom først Bylow med Steinlænder; de havde havt tusinde Fataliteter underveis, og havde nær ikke troet nogensinde at naae Celle.

Jeg meldte deres Ankomst, men Arveprindsessen blev ligesom rasende, hun vilde ikke paa nogen Maade tillade andre Doctorer end de virkelig hæderlige Mænd at see til Dronningen.

Jeg demonstrerede, og Hendes Høihed nedlod sig endog til at give min Ringhed et meget haardt Slag for Brystet.

Da greb Dronningen hendes Haand, kjærtegnede den og forlangte at tale ene med Søsteren.

Vi, Charlotte og jeg, bleve jagne ud af Prindsessen i en raa Tone, hun dreiede selv Døren to Gange af, traf Portieren for og lukkede Indredøren.

I halvanden Time lod hun os, Gouverneuren, Bylow, Steinlænder, Charlotte og mig, staae udenfor i den største Angst. Bylow vilde netop til at sprænge Døren med Gouverneurens Samtykke, da Prindsessen med tykke, forgrædte Øine aabnede den og bad os træde forsigtigt ind. Hun var som en Engel imod før.

Hun førte selv Steinlænder hen til Sengen, og lovede

ham en kongelig Douceur, hvis han hurtig kunde helbrede hendes dyrebare Søster.

Dronningen besvarede med stor Ro, men under Afbrydelse af Klager, alle Steinlænders Spørgsmaal. Han gik meget omstændeligt tilværks, tog flere af Dronningens Lommetørklæder til sig og betragtede under Forstørrelsesglas hendes Negle paa Hænder og Fødder, ligeledes hendes Øienbryn, Tindinger og Baghoved. Han tog derpaa en lille Flaske op, heldte tre Draaber paa en Svamp og lod Dronningen lugte dertil, og befalede mig at gjentage dette hver Time een Gang, men ikke røre ved Svampen, uden med en lille Guldtang, som han gav mig til samme Brug. Han paalagde mig paa det Strengeste, ikke selv at lugte til Svampen eller lade noget levende Væsen lugte til den, og for at bevise det Farlige derved, holdt han den hen til en Kat, der øieblikkelig styrtede om som død.

„Men hvor kan da Dronningen taale det hver Time?" udbrød jeg forfærdet.

Han trak paa Skulderen og gjorde en grædefærdig Mine, men sagde ikke noget. Kun paalagde han mig hvergang at vadske mig godt, og Tidslængden, medens jeg holdt Svampen under Dronningens Næse, maatte begynde med en hastig Tællen til 3; derpaa skulde han efter nogle Timers Forløb sige mig videre Besked.

Dronningen bedredes synlig ved dette Experiment.

Hele Dagen vedblev jeg dermed, og om Aftenen havde vi den Glæde, at Hendes Majestæt sov 3 Timer uforstyrret Søvn.

Arveprindsessen var meget forlegen, og senere havde hun været oppe hos Steinländer paa Bülows Værelse, hvor de havde skjændtes alle tre som føre Karle.

Gouverneuren maatte mægle mellem dem, men paa Bülows Miner saae jeg, at Altonalægen ikke havde givet det bedste Haab om Dronningens Liv.

Femte Dag.

Bülow skrev og arbeidede hele Dagen ved Dronningens Seng, hvilken Tid jeg og Charlotte skiftevis brugte til Hvile. Steinländer anbragte hyppig selv Svampen, og Dronningen kunde taale at holde den i hele 12 Secunder under Næsen, længer turde han ikke vove at gjøre Forsøg, skjøndt hun opfordrede ham til at forøge Tiden eller Dosis. Arveprindsessen indfandt sig atter.

Det saae ud som om der var sluttet Vaabenstilstand mellem de fjendtlige Parter. Arveprindsessen vilde vide, hvad det Nedskrevne indeholdt, men Bülow var taus og tilbageholden.

Natten var skrækkelig smertefuld for Dronningen, det var ligesom Midlet hjalp mindre eftersom hun blev vant dertil.

Hun græd bitterlig Natten mellem femte og sjette Dag og beklagede, at hun saa ung — ikke 24 Aar gammel — skulde forlade den skjønne, skjønne Verden uden at see og favne sine Børn.

„Min Frederik! min Augusta!" disse Navne vare hele Natten paa hendes Læber.

Doctor Steinländer var næsten hele Tiden ved Dronningens Seng.

Bülow var utrættelig og gjorde Tjenerarbeide; distrait, som han var, bragte han os Alt, og da Charlotte af Overanstrengelse fik lidt ondt, hentede han selv koldt Vand og gav hende det tilligemed nogle engelske Pebermynter af sit eget Etui.

Dronningen sov næsten ikke denne Nat, af og til klagede hun over Hjertetrykning og Smerte i Pande, Tinding og Baghoved, og da vi trængte paa Steinländer at forstærke Dosis, sagde den stakkels Mand, der troede, at hun laa i Dvale:

„Jeg tør ikke, thi jeg vilde vel kunne lindre Smerten, men jeg forkortede derved hendes Liv."

Dronningen, der for Smerte ikke kunde aabne Øinene, greb Steinländers Haand, trykkede den venligt og sagde:

„O, forkort det, forkort det, og jeg skal velsigne Dem derfor."

„Majestæt! Forlang ikke at jeg skal gjøre mod Dem, hvad jeg ikke tør gjøre mod det ringeste Menneske."

„Men behandl mig blot, kjære Doctor, som det ringeste Menneske," sagde Caroline Mathilde; „thi hvad er jeg vel andet end Støv og Aske som alle Andre."

Charlotte og jeg holdt af og til Dronningen i en halv siddende Stilling i vore Arme, da dette voldte hende Hvile og Lettelse.

Doctor Steinländer holdt da leilighedsviis paa hendes Hænder og sagde hurtig:

„Bylow, kan De skaffe mig noget varmt Vand vil jeg give Hendes Majestæt varme Haandbade, det vil trække Blodet og Varmen fra Hovedet ned i Hænderne."

Hurtig kastede Bylow nu Kjolen med Kammerherrenøglen paa en Stol, hvorfra den faldt ned paa Gulvet, hvor han uændset lod den ligge, ligesaa hurtig greb han en dyb Kasserolle mod koldt Vand som han med opsmøgede Skjorteærmer holdt over Kaminilden.

Dronningen aabnede Øinene og saa derpaa med et vemodigt Smiil.

„See, Doctor, hvilket Menneske det er; dersom jeg ikke skulde til at døe, kunde jeg lee hjertelig af den kjære, kjære Bylow."

Paa denne brave Mands Skjælven og Taarer kunde man see hvilket Indtryk disse Ord gjorde paa ham.

Vi havde endelig den Glæde, at Haandbadet bragte Dronningen stor Lindring og hun sov henad Morgenstunden i over halvanden Time.

Vi kunde ikke bevæge os til at gaae i Seng. Vi sad alle og betragtede med vemodig Glæde denne korte smertefrie Tilstand, som vi maaskee havde bidraget noget til.

Det er næsten utroligt at Søvnen ikke gjorde sin Ret

over os gjældende, men vi vare alle i en saa nerveus Spænding, at der hørte større Umage til for at falde i Søvn end for at holde sig vaagen.

Sjette Dag

var en smertefri Dag for Dronningen i physisk Henseende, men uforglemmelig og tung i enhver anden Henseende.

Hun lod os kalde om sig Klokken 9 og uddeelte rigelige Gaver og Erindringer til os Alle.

Ogsaa de Fattige og de milde Stiftelser i Celle fik deres Deel. Hun glemte Ingen og havde et Par venlige Ord til Enhver.

Til mig sagde hun: „Warwik, naar jeg ikke er mere, vil disse Smykker erindre Dig om det Væsen, som Du pleiede med saa megen Godhed og Hengivenhed. Ud over Graven vil jeg erindre det, saafremt Aanden endnu i hine Egne bevarer Indtrykket af det Gode og Ædle, som findes paa Jorden." Til Præsten gav hun sin Bede- og Psalmebog, der var smykket med Guld og ædle Stene, og til sine Børn gav hun sine Diamanter og sit Portrait, samt et simpelt Staalkors med Rustpletter, specielt til Kronprindsen. Kammerherre Bylow blev med sin Villie rigelig aflagt, ham overleverede hun tillige Brevskaberne og de forskjellige Commissioner, som han lovede personlig at besørge, deriblandt det egenhændige Brev til hendes Broder, Kong Georg, tilligemed Hosebaands Ordenens Insignier, som hun ønskede engang maatte bæres af hendes Søn*).

Mr. Wryth anmodede hende om ikke at anstrenge sig, men erindre, at Dronningen endnu kunde komme til Helbred eftersom en saa mærkelig Bedring var indtraadt, og hun maatte derfor ikke modarbeide sin egen Helbredelse. Hun rakte ham Haanden og sagde: „Sagen er afgjort, min gode Mr. Wryth, det vilde være utidigt ikke at erkjende det. Held mig, hvis

*) Dette Ønske blev opfyldt.

de faa Rester af mine Dage kan tjene som en Gudsdyrkelse for mig og min Omgivelse, jeg har endnu saa meget paa Hjertet, som jeg længes efter at udtale og hvis Dr. Steinländer erklærer, at der intet er at tabe ved at jeg letter min Sjæl for enhver Byrde, saa vil jeg tale saalænge jeg formaaer."

Dr. Steinländer var enig med Mr. Wrytb, at en saa mærkværdig Bedring var indtraadt i Dronningens Tilstand, at det altid var en Mulighed, at man turde haabe paa Fremtiden. Imidlertid vilde det snarere gavne end skade naar Dronningen ret udøste sit Hjerte, dette kunde han af Erfaring forsikkre.

Dronningens Øine lyste af Glæde.

„Saa vil jeg da først takke Eder alle, mine Venner, for al Eders Omhed og Hengivenhed. I have været den Forviste en Trøst og Lindring, og jeg har ikke altid nokſom paaskjønnet det. Naar jeg derfor beder Eder Alle om noget ret Vigtigt, saa veed jeg at I ikke ville afslaae mig det."

Vi lovede det Alle med een Mund.

„Jeg tager Eders Ord, og nu kunne I ikke tage det tilbage. Jeg forlanger af Eder, at Ingen, naar jeg er borte, anstiller Gisninger eller Undersøgelser om Grunden til min Bortgang, og at Ingen af Eder i de første 25 Aar efter min Død opgiver Noget, der kan henlede Mistanken paa nogensombelst."

Vi tænkte vist alle paa een og samme Person, nemlig paa Arveprindsessen, som netop paa Grund af Upasselighed ikke var tilstede.

Vi taug Alle.

Dronningen reiste sig halvt op i Sengen og sagde med indtrængende Stemme: „Kjære Børn, nægt mig ikke denne Bøn, ville I virkelig afslaae en Døende sit sidste Ønske?"

„Nei, nei," raabte vi Alle, „vi love at efterkomme Deres Majestæts Villie."

En lydelig Hulken ledsagede disse Ord.

„Hav Maade med Eders Sorg, I Kjære, lad os hellere anstille alvorlige og nyttige Betragtninger i denne Time, og skulde jeg efter eders Mening henfalde formeget i Prædiketonen,

saa husk hvad hiin ærværdige Guds Tjener sagde da man berettede ham at nogle unge Mennesker propheterede. „Ak var blot hele Folket Propheter, da syndede det meget mindre."

„Først vil jeg bede Eder," vedblev Dronningen, „om at lade alt Hovmod fare, see paa mig og vær ydmyg. Ak ogsaa jeg var engang hovmodig. Datter af et mægtigt Rige, udkaaret til Dronning for tvende tapvre Folk, var der da ikke Grund til, hvis der nogensinde er Grund til stigt, at hovmode sig — ja med Anger bekjender jeg — jeg var stolt i min Sjæl. Jeg troede mig udkaaret blandt Millioner og jeg var ikke langt fra at sige i mit Hjerte, lad Gud beholde Himlen og overlade mig Jorden. Erkjender det da mine Venner at jeg fortjente at revses for saa formastelige Tanker, erkjender Guds Retfærdighed selv i Menneskenes Uretfærdighed, betragt disse dødsklamme Hænder, dette graaviede Legeme. Det stolte Væsen er ydmyget. Naar Ulykkens Dage komme hvo er da stor eller liden. Kongedatter som jeg var, blev jeg forviist, Dronning var jeg, og nu er jeg en dvende elendig Kvinde, Moder var jeg og er fravristet mine Børn. Takket være Gud som beholdt baade Himlen og Jorden som sin Andeel og naar jeg som ydmyg Skabning af hans Godhed nu tør nærme mig ham, vil jeg juble af min Sjæl og takke for hans Styrelse."

„Endnu en Ting har jeg at tilføie. Troe det Bedste om mig, og skjenk ikke Bagvadskelsen Gehør. Ikke mener jeg dermed at mine Tanker vare feilfrie, men den Brøde, man har tillagt mig har jeg ikke begaaet. Jeg har bedet Gud om at overbevise Eder om min Skyldfrihed i dette Punkt. Bliver min Søn Konge, da troe mig, blev han det ikke, maatte I gjerne troe hvilketsomhelst, men jeg veed at han bliver Konge, og kommer min Augusta ikke til at bære Diademet, saa vil hendes Æt komme dertil *)."

En dyb ærefrygtsfuld Taushed og en lang Pause, under hvilken Enhver søgte at samle sine Tanker, indtraadte.

„Jeg frygter for at trætte og kjede Eder mine Venner,"

---

*) Disse Dronning Mathildes Ord gik bogstavelig i Opfyldelse. Forf. Anm.

begyndte Dronningen efter et Ophold, og dog maae jeg endnu tilføie et sidste Ord, førend jeg beder vor Kirkes hellige Præst at give mig Olien, som den sidste Skjærv med paa min Vei. Det der af Alt har kostet mig meest Anstrengelse og Overvindelse, er at tilgive den, der har forvoldt mig saa mange bittre Lidelser, Ydmygelser og Savn. I vide, kjære Børn, hvem jeg mener: Enkedronningen! Endnu medens jeg nævner hendes Navn, har det en sidste bitter Eftersmag i min Mund. Alt hvad der kan siges mod hende, vide I, men vide I ogsaa, at hun og Alle maae tilgives, før vi tage herfra? Det evige Livs Engel medtager ingen jordiske Bestanddele til det hellige Sted, og vi kunne ikke komme til Tilgivelsens Dør, før enhver jordisk Lidenskab og Følelse er aflagt. Vort Liv er et Malerie med lyse og mørke Farver. Skulde nu Maleren hade de mørke Farver. Han elsker vistnok de lyse, men uden Afskygning blev der intet Billede, følgelig maa der være Mørke, ja endogsaa sorte Farver. Jeg holder her ingen Lovtale over de sorte Handlinger, men jeg troer, at de maa være, at det er saaledes bestemt, og at Den, hvis Karakteer og Tilbøielighed egner sig dertil, af Skjæbnen paalægges, ja paatvinges visse Gjerninger. Skulde nu vi, der paalægges gode Handlinger, hade dem der paalægges de mørke? Nei, vi bør takke for den os tildeelte gode Part, og beklage dem, der fik den mindre gode; thi vi høste Lønnen for vort Dagværk, medens hine igrunden straffes, fordi de villigt overtog det slette. Naar jeg derfor forsikkrer, at jeg dør uden Nag til Nogen, og at jeg ønsker Held over Julianes Huus, saa yder jeg kun mig selv og hende Retfærdighed. Gud vilde sikkerlig ikke at vi skulde tilgive vor Næste, naar det ikke var nødvendigt og rigtigt. Gud vilde frelse Syndens Hovedstæder, naar kun 5 eller 10 Retfærdige vare deri. Og da de lagdes øde, udførtes endog de der kun vare i Slægt med en Retfærdig — troe mig, mine Venner: Den, som kun har udført een retfærdig Handling i sit Liv, vil ikke ødelægges. Det Onde kan forgaae, men det Guddommelige kan hverken fortæres af Ild eller Vand."

Dronningen sank udmattet tilbage i Puderne, Charlotte

og jeg ilte hende tilhjælp, Doktoren og Mr. Wryth løb hastig til Sengen; men Dronningen beroligede os ved et roligt Smiil: „Forskræk Eder ikke, I Kjære, sagde hun — jeg har aldrig i mit Liv befundet mig bedre og lykkeligere end nu, thi jeg har aldrig som nu, havt Fred med hele Verden. „Ja, Herre," jeg takker Dig for hver Glæde, for hver Solstraale, Du har sendt mig; jeg takker Dig for hver Prøvelse, for hver Smerte, Du har værdiget at forsøge mig med. Gid Alle, naar deres Time kommer, maa gaae saa freidig herfra, som jeg føler mig i denne Time. Ret nu vil jeg tømme Kalken, jeg er ydmyg og dog lykkelig!"

Mr. Wryth forrettede nu i Alles Nærværelse den hellige Handling, og fra dette Øieblik, talte Dronningen næsten Intet, men hun syntes at bede og bestandig at bede.

Syvende Dag.

Den, der læser disse Blade, ønsker jeg, maae være gjennemtrængt af den Andagt, som man føler, naar man staaer ved en ung, skjøn, englegod Kvindes Dødsleie. Gid det salige Smiil, den Forvisning om det Godes endelige Seir, som laa udbredt over Dronning Mathildes Ansigt, maatte sees og kjendes af hele Verden, saa vilde hendes Minde leve elsket og æret, og hendes Navn blive nævnet med Ærbødighed.

Henad Morgen faldt Dronningen i en dødlignende Dvale. Vi troede Alle, at det var hendes sidste Øieblikke, men Doktor Steinländer forsikkrede, at hun mindst havde fire og tyve Timer tilbage, og at der endnu forestod hende en haard og grusom Dødskamp. Vi bleve formelig betagne af Skræk ved at høre dette, thi da vi nu engang vare fattede paa Dødens Komme, ønskede vi hendes Kamp forkortet — og nu efter saa lang Tids Forløb efter hendes Bortgang, fatter jeg endnu ikke, hvad det var for forfærdelige Tanker der fik os til at ønske, at de hende tilstaaede Minutter af hendes skjæbnesvangre Liv, skulde forkortes. Vist er det kun, at vi ønskede det Alle, ja, at vi

imødesaae Opløsningen med en Fatning og en Selvbeherskelse, der endnu er mig uforklarlig.

Gjentagne Gange slog hun sine Øine op og betragtede os Alle med Forbauselse. Derpaa sukkede hun, som om hun beklagede, at hun ikke var død endnu, og som denne bestandige Tilbagevending til Livet, var hende ubehagelig. Den dødelige Mathed tiltog, ligesom Smerterne tiltoge, tilsidst sang hun sagte i Søvne og skjar Tænder, samt jamrede sig ganske sagte dertil. Af og til var det som om en indre Angst og Gru betog hende. Sveden perlede da i store Draaber paa hendes Pande, og hendes Træk antoge Fortvivlelsens og Skrækkens Udseende. Henad Aften udstødte hun et Skrig, og raabte: „Hold mig, hold mig!" og da jeg tog hende i Haanden, og talte kjærligt til hende, sagde hun; „er jeg her endnu? Bed for mig — o bed for mig, alle I, som elske mig — Dødens Port er saa fort, saa fort, jeg var der flere Gange, men jeg havde ikke Mod, jeg blev bange og flygtede — det unge Hjerte vilde ikke briste —"

„Dyrebare Dronning!"

„For Guds Skyld, kald mig Mathilde — Dronning, hvem kan som Dronning træde ind — Nei Warvick — det er forbi, forbi — jeg er et Offerlam — og nu skal jeg lægges paa Altret."

„Maae jeg læse nogle Bønner," spurgte Mr. Wryth.

„Siden, ikke nu, ikke nu — o det er skrækkeligt at hænge saaledes ved Livet, jeg kan ikke leve, jeg kan ikke døe."

Mr. Wryth talte et Par Ord.

„O tie, i dette Minut har jeg ingen Andagt, jeg kan ikke bede nu siden, siden — hvad skal jeg gjøre, jeg forgaaer af Smerte. Doktor! er Doktoren her?"

„Ja, Majestæt her er jeg."

„Gode Mand, dræb mig!"

„Gud frie mig fra slig Synd."

„O hvilke Mennesker, det kalde de Medlidenhed, jeg er lænket til Ligkisten og De nægter mig at lukke Laaget til."

„Vi tør ikke dræbe et Menneske."

„Jeg vil heller ikke dræbes med Kniven, men giv mig en stærk Dosis — o det er forfærdeligt. Min Gud, min Gud

hvorfor prøver Du os, da Du dog veed, at vi kunne ikke bestaae."

Jeg forsøgte at anbringe et Par kjærlige Ord.

„Ja Du kan tale Warwik, Byrden er for stor. Tal Doktoren tilrette eller jeg bliver rasende, mere Gift, eller mere Lægedom."

Jeg bønfaldt Doktoren om blot eengang at forsøge Dosis'en endnu.

„Jeg tør ikke — det kan lindre det er muligt, men det kan ogsaa —"

„Saa lad mig, Gud tilgive og hjælpe," raabte jeg som fortvivlet.

Doktoren kjæmpede en haard Kamp mellem sin Pligt og med menneskelig Medlidenhed.

Han vred sine Hænder — og ilede ud af Stuen med de Ord: „jeg tør ikke!"

Jeg greb efter Svampen, men tøvede.

Som med foryngede Kræfter reiste Dronningen sig hurtig op i Sengen og greb krampagtig efter Svampen som hun holdt i over et halvt Minut under Næsen med den ene Haand medens hun afværgede med den Anden.

„O hvilken Lindring, hvilken Vederkvægelse," hulkede hun.

Med et Skrig og en Bøn rev jeg den farlige Svamp ud af hendes Hænder.

Hun smilte mat og sagde: „Kald paa Steinlönder og bed ham om Forladelse. Jeg har det nu saa godt, saa godt."

Steinländer der hørte Dronningen tale, stak Hovedet ind af Døren og det forekom os alle som om hans Haar var bleven mere graat end før.

„Taler Dronningen."

„Patienten beder Doktoren om Forladelse."

„De giver mig Livet. Alt er altsaa gaaet godt."

„Man skal føie Børn," sagde Dronningen og rakte Doktoren Haanden, „De har gjort Deres Pligt og jeg har gjort min. Bed nu Herrens Bøn Mr. Wryth — nu er jeg oplagt til at følge med."

Mr. Wryth bad Fadervor med Inderlighed.

„Warwick!“ kaldte Dronnigen.

„Her er jeg.“

Jeg vogtede mig forsætlig for at kalde hende Majestæt.

„Du skal lukke Øinene til — naar det er overstaaet.“

Jeg lovede det med et Par beroligende Ord.

Senere hen sagde hun, „jeg føler aldeles ingen Smerter kun en besynderlig Uro — Doktor jeg er et Barn. Maa jeg staa op?“

„Nei paa ingen Maade.“

„Jo, jo blot et Øieblik — Warvik maa jeg sidde paa Dit Skjød som i gamle Dage gode Warvik.“

„Naar Doktoren tillader.“

„Men om — —“ Doktoren fuldendte ikke Sætningen.

„Vær ikke bange, jeg skal ikke døe paa hendes Skjød, men som en ordentlig Dronning i Dun og Dyne. Jeg lover Dem at leve, det før gik jo godt.“

„Men vi maae ikke friste Skjæbnen.“

„Vil De at jeg skal kalde Dem grusom Steintänder.“

„Jeg vil give mit Minde naar jeg maae være tilstæde.“

„Ja naar jeg er kommet op og godt indpakket.“

Doktoren, Præsten og Bülow maatte nu ud. Charlotte, jeg og en Kammerfrue hjalp Dronningen op. Hun var svag, men mindre affkræftet end jeg havde tænkt. Dronningen var desværre let som en Fjerboldt, som et Barn klyngede hun sig om min Hals og klappede mig kjærtegnende.

„Søde Warvik, vær ikke bange, lad os være ene, ganske ene.“

Jeg kunde ikke modstaae den barnlige Bøn, og befalede Alle at gaae ud, Doktoren gik dog først ud efter at have følt Dronningens Puls og efter at have taget Svampen med Modgiften med sig.

Da alle havde forladt Værelset, spurgte Dronningen: „er de nu alle gaaede?“

Jeg bejaede det.

„Kjære Marry — Husker Du de lykkelige gamle Dage i Winsor.“

„Ak, hvorom minder De mig?“

„Ikke De, lad os forny Erindringen om mit Barndoms Hjem, om mit lykkelige England. Dengang sad jeg ligesom nu paa dit Skjød i Skoven ved Winsor — o Marry, lad mig græde ved Erindringen derom."

„Mathilde Du søde Barn, ja lad os blande vore Taarer."

„Du har altid elsket mig, trøstet mig og kjælet for mig, endskjøndt Du kun var ung, da jeg var Barn."

„Jeg lukker Øinene og drømmer mig ved Winsor. Georg kom fra Jagten og drillede Dig med Haren, husker Du det."

„Ja, jeg husker det — og jeg husker, at han fik Skjænd af Dig. Du tog altid mit Forsvar."

„Vi vare jo ogsaa altid de bedste Venner."

„Warvick, husker Du hvad Du saa fortalte mig for at trøste mig?"

„Nei, jeg mindes ikke."

„Om Robin Hood og Clan Douglas af Skotland."

„Det har jeg glemt."

„Men om Erins Døttre."

„Min Hukommelse svigter mig."

„O, Du vil ikke fordi det er saa sørgeligt."

„Nei, ikke derfor."

„Warvick, Du er ikke oprigtig. Kan Du ingen af Ossians Sange."

„Og nu vil Du, at jeg skal kunne huske Noget."

Jeg gav mig til at græde, thi jeg kunde ikke holde mig længere.

„Det er sandt, vi ere saa ulykkelige, ak, det tænkte jeg slet ikke paa."

Et dybt Suk var hele mit Svar.

„Kjeder jeg Dig, Warvick."

„Nei, elskede Mathilde —"

„Og er jeg heller ikke for svær?"

„Nei nei, mit kjære Barn."

„O jeg seer England, England, St. James, hele Hoffet — Alle, Alle!"

„Og Du føler ingen Smerte?"

„Nei, ingen, slet ingen — Barndom, lykkelige Barndom!"

„Du maa ikke sukke, Warwick," vedblev hun efter et Ophold.

„Kan jeg andet."

„Veed Du, at disse Øieblikke har været mig en Lykke?"

„Det trøster mig."

„Det elskede Hjem er gledet forbi mig, jeg har taget Afsked med de herlige Steder, hvor jeg var saa lykkelig. — men nu er jeg glad og tilfreds, kald paa Charlotte — Marry, o, blot et Øieblik endnu, ak sig paa engelsk at Du har mig kjær."

„Ja ja, Mathilde, saa høit, som en Kvinde kan elske en Kvinde elsker jeg Dig!"

„Tak, Tak, nu ikke et Ord mere. Nu isseng. En heel Time kan jeg drømme paa det, o hvor Du er kjær. Marry, kjære, kjære Marry!"

Mit Hjerte var sønderslidt, jeg kaldte paa Charlotte.

De troede at der var hændet en Ulykke, men Dronningen sagde: „det er af lutter Henrykkelse vi græde."

Da Dronningen var bragt tilsengs og Doctoren samt de Andre havde overbeviist sig om hendes Velbefindende og vare beroligede, faldt hun i en sød Søvn i flere Timer; men vi saa ikke uden Frygt den kommende Dag imøde.

Ottende Dag.

Det vi frygtede, en smertelig Opvaagnen, fulgte ikke. Et kortvarigt Aandedræt iagttog vi derimod henad Morgenstunden. Dronningen klagede over kolde Fødder og kaldte mig til sig. Mælet var allerede tykt, Brystet rallede, men jeg kunde dog forstaae, at hun ønskede sine Børns Portraitter. Jeg holdt dem hen for hende, men hun kunde ikke see dem.

„Portrait!" hviskede hun.

„Her ere de," sagde jeg med Skjælven.

Hun gjorde en Bevægelse med Læben, jeg førte Medaillonen til Dronningens Læber, og lagde den i hendes høire Haand. Under en forfærdelig Dødsstrid forløb en Time, da oplivedes hendes Ansigtstræk.

„Warwik," sagde hun mat men tydeligt.

„Her er jeg."

Hun aabnede Haanden med stor Anstrengelse. Jeg tog hende i Haanden, hun knugede den sammen. Et saligt Smil foer hen over hendes Ansigt.

„Hvilken Lykke!" hvidskede hun, det var det sidste Ord, vi hørte intet mere.

Først da Døden havde fuldendt sit Værk, saae og følte vi hvad vi havde tabt.

Ser Kongeriger begræd hende: England, Skotland og Irland, Danmark, Norge — og Hannover.

Har jeg været for omstændelig, vil man tilgive en moderlig Veninde, derfor Optegnelserne ere desuden kun for Dronning Mathildes Venner.

Niende Kapitel.

Juliane Marie.

Fra det Øieblik Enkedronningen fik Caroline Mathildes Død at vide, var hun, som vi have anført, heelt forandret. Var det Samvittighedsnag eller febersyge Drømme, der knugede hendes Hjerte; det er ikke godt at vide, men hun tilbragte sin Nætter søvnløse og i Dødsangest, hun skræmmedes op ved den mindste Støi, ved en Silkekjoles Raslen, ved en Døres Op- og Ilukning. Hun jamrede sig i Søvne og talte vildt, ja gik endog ikke sjeldent i Søvne med fordreiede Ansigtstræk.

Hendes Nætter vare frygtelige, 2—3 Kammerfruer maatte skifteviis læse for hende for at holde hende vaagen og adsprede hende, og dog stirrede hun desuagtet ofte vildt hen for sig med panisk Skræk.

Først naar Morgenen dæmrede faldt Søvnen paa hendes Øielaage, og hun blev da liggende tilsengs til henimod Kl. 12 om Middagen.

Saaledes tilbragte hun sine Nætter og saaledes hengik hendes Dage.

Men følte Dronningen som hun nu kaldte sig, ogsaa Angst og Grue til sine Tider og navnlig i det første Aar, saa vidste hun at give sig fuld Erstatning til andre Tider.

Herredømmet var for hende den bedste Deel af Livet, og en Kronprinds der endnu var et Barn, og en Konge der var berøvet Forstandens Brug, kunde jo ikke gjøre hende Herskerrangen stridig. Hun tog altsaa ubestridt Magten i Besiddelse, og beholdt den indtil et uventet Tilfælde rev den ud af hendes Hænder.

Dette skete dog først 1784 efter at hun i 12 lange Aar havde ført Jernsceptret i Danmark, fremhjulpet sine Kreaturer til Embeder og Værdigheder, tilsidesat selv de Dygtigste naar de ikke var hende blindt hengivne, og udtømt Landets Kasser i en næsten faretruende Grad.

At Juliane Marie, der saaledes i 12 Aar herskede med Enevælde i Landet, ligesaavelsom alle hendes Tilhængere troede at hendes Magt vilde vedblive, trods at Landet havde en Konge og en Kronprinds — falder af sig selv. Selv de meest sangvinske af Modpartiet havde tabt Modet, og saae ingen Udgang af den pinlige Vilkaarlighedstilstand. Det er derfor nødvendigt at betragte de Begivenheder nærmere, der saa at sige udviklede sig af Hofrevolutionen og omsider gav denne en heldigere Løsning end Mange havde formodet eller driftet sig til at tænke.

Det tunge Slag, der ved Dronning Mathildes Død havde rammet Kronprindsens Parti var saa afgjørende, at det aldeles havde lammet enhver Virksomhedsyttring selv hos de Dristigste, og det eneste Haab, den eneste Udgang af den forhaandenværende mislige Stilling, saae man nu kun i Kronprindsens Opvæxt og kommende Myndighedsalder. Partiet ajournerede sig altsaa foreløbigt som Partie, da man kun vilde udsætte deres eneste Haab for Fare, saafremt man gav Juliane Grund til Mistanke. At lide og at vente var saaledes Parolen, man talte Aarene og Dagene til Myndighedsalderen: det 15de Aar, i hvilket man haabede Kronprindsen vilde blive konfirmeret og erholde Sæde og Stemme i Stadsraadet. Hvad man bevirkede — og deri laae jo ingen Konspiration, var en omhyggelig og fornuftig Opdragelse — og den stadige men ærbødige Modarbeiden od Arveprindsens Regentskab. Man havde endog i den Grad modarbeidet denne befrygtede Plan hos selve Kongen, at han ofte naar han skulde underskrive et Dokument, spurgte: „Det er da ikke noget Regentskab?"

Endnu Eet sørgede man for. Enkedronningen fik ikke Sæde i Statsraadet. Hun havde ikke havt det i Frederik den Femtes Tid, eiheller havde hun eller Dronning Mathilde havt det i den forløbne Periode, følgelig fik man hende, der trøstede sig med at være repræsenteret der af sin Søn, til at nøies med, udenfor Statsraadet at beherske dets Indre, men der var alligevel vundet meget ved hendes Udelukkelse deraf, hvilket Opløsningen af denne Historie senere vil vise. Endog Guldberg formeentes at indtræde i Statsraadet, fordi det vilde skabe et mægtigt Parti imod Juliane og hendes Søn. De lode sig nøie med at drive Kabinetsreskripterne til samme Punkt, som de da saa bittert og blodigt havde dadlet under den struenske Periode, og, hvorfor de fandt en Regjeringsforandring saa nødvendig. Guldberg var derfor mere Kabinetsminister end Statsminister, og at man har kaldet hans Periode den Guldbergske, ligger alene deri, at alt gik igjennem ham, efter Julianes Inspiration, saa at Statsraadsbeslutningerne igrunden ikke vare andet end officielle Bekræftelser paa det som Juliane og Guldberg havde besluttet. At Guldberg

ogsaa arbeidede for Arveprindsens Regentskab er utvivlsomt, men da han ikke satte det igjennem, er det meget muligt at han kun har gjort nogle ydre ørkesløse Anstrængelser for at gjenvinde og bevare Juliane Maries og Arveprindsens Ynde og sin Indflydelse med den. Rigtig meent, har hans Virken i denne Retning neppe været, med mindre han senere da han følte at han tabte Terrain hos Kongen og Kronprindsen, skulde have villet oprette det Forsømte, men da var det forsilde, thi Kronprindsen udviklede da en saa stor Selvstændighed og Modenhed at alle bleve forundrede over at finde det i den Grad hos et Barn i hans Alder.

Det kan maaskee siges til Guldbergs Undskyldning at han atter saae sig nødsaget at knytte sin hele Existence til Enkedronningens Interesser, at hans Stilling uden denne var uholdbar, og at han kunde tænke at hans mulige Efterfølger ganske i Eet og Alt kunde sætte Kronprindsens Rettigheder tilside især nu da det før saa mægtige Kronprindsens Parti viste sig som dødt og magtesløst, men det lader sig ikke afvise, at han bevirkede at Kronprindsen fik en meget streng og borneret Oppasser i Overhofmester v. Eichstedt, der var Julianes servileste Tjener og at han selv, Guldberg, jo mere Kronprindsen tog til i Aar og Udvikling indtog en Holdning ligeover for sin vordende Konge, der var alt andet end ærbødig, og vidt forskjellig fra den Hengivenhed, han havde vist Kronprindsen i tidligere Tid.

Men Forholdet var ogsaa nu et heelt Andet. Fare for Kronprindsens Liv var der aldeles ikke mere Tale om. Han, Kabinetsministren, havde nu for at holde sig paa sin Plads, maattet adlyde Enkedronningen i saameget, at han ikke længer kunde vakle imellem to Poler, men maatte søge at gjøre sin Indflydelse saa fast og sikker som mulig.

Dette gjordes dobbelt nødvendigt nu, da Enkedronningens Samvittighedsskrupler forlængst vare dysede i Søvn, og hun med en stedse voxende Ivrighed vaagede over at være den eneste Magthaver og som Følge deraf maatte have Enhver til at betragte Kongen og Kronprindsen som Parademennesker i hvis Interesse — da de vare umyndige og ukloge — man

maatte handle. Enhver Lune og Pirrelighed fra Prindsens Side, blev derfor af det lydige Hofslæng, betragtet som en fra Faderen nedarvet Charakteerfeil og Arvesygdom.

Man havde gjerne seet at Hoffet havde mumlet om at det tilsidst vilde gaae Sønnen som Faderen. Men Frederik havde en indflydelsesrig Ven i sin ældre og charakteerfaste Kavalleer, Kammerjunker Bülow, der havde et ualmindeligt Herredømme over Kronprindsen, og som paa det indstændigste bad ham om, ikke at udsætte sig paa nogen Maade, hvorved den Herskerret som tilkom Thronarvingen, kunde sættes i Fare.

Paa denne Maade naaede Kronprindsen sit 14de Aar. Julianes Magt var da paa sit Høieste, og Bülows Bønner og Raad var tidlig og silde, at Prindsen maatte og skulde vise al Ærbødighed og Kjærlighed mod Bedstemoderen, et Raad, der kostede den unge Prinds uhyre Overvindelser at følge, men som forresten var nyttigt, da hendes Øine ellers vilde være bleven aabnet for tidligt, til Skade for Thronarvingen, og udentvivl til Skade for hele Landet. „Man skulde troe, at der hverken var Konge eller Kronprinds i Landet," sukkede Frederik, men at Dronning Juliane var Solen og Onkel Frederik Maanen, og alle vi andre døde og mørke Legemer. Jeg kan ikke udholde dette, jeg maa have min Ret og min Betydning, ellers maa jeg gaae tilgrunde."

Det var til sin Kammerpage, Kammerjunker Slangenbusk, han saaledes klagede sin Nød.

„Deres Kongelige Høihed vil erholde denne Ret," svarede Slangenbusk, „men netop derfor er det nødvendigt at følge Bülows Raad."

„Hvorledes Slangenbusk, ogsaa Du er af den Mening, vil ogsaa Du have, at jeg skal trygle af min Bedstemoder, hvad der er min kongelige Ret?"

„Ja min Prinds, det er nødvendigt!"

„Jeg skal altsaa elske hende enten jeg kan eller ikke?"

„Det har jeg ikke sagt, og det er vel heller ikke Bülows Mening."

„Jo, det er. Bülow vil at jeg for Alvor skal agte, elske og ære min Bedstemoder, samt være hende lydig i Alt."

„Har han virkelig sagt det?"

„Ja, og det oprører mig."

„Min Prinds, Væggene have Øren, ellers vilde jeg sige Dem Noget."

„Vent lidt, jeg skal selv see efter om vi ere belurede."

Prindsen eftersaae hvert Skjulested, og overbeviste sig om at der ingen var. Han kom nu tilbage, tog et Schakspil, satte nogle Brikker op paa Maa og Faa, placerede Bordet tæt henne ved Vinduet og sagde: „Flyt nu imellem en Brik, saa kan Ingen see at vi tale sammen, selv ikke, naar man kommer ind i Gemakket, tal saa sagte, og sig mig Din oprigtige Mening."

„Min Mening, Deres Kongelige Høihed," sagde Slangenbusk, med hvidskende Stemme, „er ganske som Bülows, kun med den Forskjel, at jeg vil, at De skal fordoble Deres Ærbødighed og Kjærlighedstegn mod hende, til samme Tid som De fordobler Deres retfærdige indre Harme og Had over den Forurettelse De lider."

„Hvordan Slangenbusk? Du raader mig til Forstillelse. Fy!"

„Hør mig for Guds Skyld, førend De dømmer." „Hvad er Aarsagen til denne elendige Tilstand, at en retmæssig Søn og Arving skal trygle, der hvor en Sidearving kan sige: jeg vil!"

„Aarsagen — ja det er Katastrofen, som Bedstemoder kalder det."

„Rigtig! Katastrofen, eller med andre Ord Hofrevolutionen."

„Kalder Du det en Revolution?"

„Ja, det var det" — man skjuler det kun for Dem. Det var et fuldstændigt Oprør, hvorved Oprørerne, Deres Bedstemoder og hendes Anhang rev Magten ud af Deres Moders Hænder, og gjorde Deres Fader." — —

„Tal kun dristigt, tal ud."

„Nu ja, De vil ikke vredes." Hun gjorde Deres kongelige Fader til et Udhængsskilt, eller til et Signet hvormed hun paatrykker ethvert Dokument og enhver Ordre Lovlighedens Præg."

„Det er smerteligt at høre, men det er sandt."

„Det var altsaa en Revolution, det er en voldsom Tilvendelse af Magten."

„Ja, ved Himlen; men hvorledes kan jeg saa vise Ærbødighed og Kjærlighed?"

„Netop, thi Revolutionen er begyndt og kontinuerer, men den er endnu ikke endt."

Kronprindsen sprang op. „Den er ikke endt?"

„Nei! kun halv fuldendt."

„Hvad skal Enden da være?"

„Sæt Dem, min Prinds, man kan iagttage os fra andre Vinduer — Enden skal, hvis De er snild, være Deres fuldstændige Seir og Deres Bedstemoders Nederlag."

„Jeg vil ikke Nogens Nederlag, jeg vil kun have min Ret."

„De kan kun erholde denne Ret ved en fuldstændig Seir, og enhver Seir medfører Modpartens Nederlag, det er aldeles Uundgaaeligt."

„Vel da, seire vil jeg — Lad høre hvorledes."

„De vil altsaa en Kontrarevolution."

„Godt. Ordet er stygt — men lad gaae, jeg vil en Kontrarevolution."

„Saa vil De indrømme, at Forsigtighed og fremfor Alt Forstillelse er nødvendig."

„Ak, jeg hader Forstillelse — det er jo Falskhed."

„Naar man er oprigtig mod sine Fjender, gaaer man over paa deres Parti."

„Det er for indviklet — hvorledes det?"

„Ved at være oprigtig mod sin Fjende, røber man sine Planer, Følelse og Tanker for Fjenden, hjælper ham altsaa at iagttage sine Fordele, og bliver derved sin egen Fiende."

Prindsen sukkede og sagde: „Der er vist meget sandt i det som Du der siger."

„Dette er Aarsagen — rimeligviis — hvorfor Bülow har givet de velmeente Raad, han har tænkt, et Barn kan ikke forstille sig, ikke engang naar det gjælder om at faae sine Juveler lokkede ud af sine Ransmænds Hænder."

„Jeg er ikke længer noget Barn, jeg er saa godt som

Fader og Moderløs, og skal vogte mig selv, min Søster og hele Riget."

„Med Kraft og Høihed alene kan man ikke beseire listige Fjender, som til enhver Tid kan faae Kongens Underskrift."

„Ak, det er sandt — det er sandt, hvad skal vi da gjøre for at vinde vor Ret?"

„Nøiagtig det Samme, som man gjorde for at berøve Dem den."

„Hvad? Hvorledes?"

„En Vei er lige lang frem og tilbage. Modgiften maa være ligesaa virksom som Giften."

„Altsaa, altsaa?"

„Altsaa maa Kontrarevolutionen være lige saa snild og listig som Revolutionen."

„Og det forlanger Du af et Barn?"

„Nei, det forlanger jeg af en Mand, thi den der skal beherske to Folkeslag, skal kunne beherske sig selv, og skal, naar han kan spare sine Undersaatters Blod, vise en ydre Kjærlighed og Hengivenhed mod sine Modstandere — indtil han kan overvinde dem."

„Ja, for at spare Blod, kan jeg gjøre Meget. Det vil styrke mig, og Gud vil give den Svage Kraft, skjønt Forstillelse er det eneste Middel som jeg ønskede at undgaae."

„Forstillelse er det eneste virkelige Offer De kan bringe Fædrelandet. De maa øve dem i denne Kunst og førend De er Mester kan De ikke vinde Seiren."

„Er der intet andet Middel?"

„Nei, intet Andet, viser De Kjærlighed og Lydighed vil Bedstemoderen tænke, jeg kan regjere saalænge jeg er Bedstemoder."

„Men om hun nu gjorde det?"

„Til samme Tid maa vi virke paa anden Maade."

„Paa hvilken?"

„Adelspartiet vilde kalde deres Moder tilbage — da døde hun pludselig!"

„Stakkels Moder!"

„Man trak sig tilbage, dobbelt forbittret og venter kun et Tegn."

„Venter man et Tegn."

„Ja af Dronning Mathildes Søn, et Tegn paa Statskløgt, paa Snildhed, paa Regjeringskunst."

„Troer Du man vilde hjælpe mig?"

„Jeg veed det, min Prinds."

„Reventlau, Bernstorff først og fremmest."

„Og naar?"

„Naar man seer Prindsen snild, forsigtig og med fast Villie til at tilbagevinde sin Ret."

„Men er der ingen Fare derved?"

„Jo, min Prinds! Det tør jeg ikke fordølge, der er stor Fare, hvis den yderste Forsigtighed ei anvendes."

„Dog vel ikke for min Ret til Thronen?"

„Jo netop, og for mere end det."

„For mit Liv?"

„Ja, det kan tænkes."

„Jeg siger det ikke for min Skyld, men skulde man vove?"

„Har man ikke allerede vovet alt?"

„Og vundet alt!"

„Nei Gud forbyde det, min Prinds, det er Dem, der skal vinde Alt."

„Ved at sætte alt paa Spil?"

„Ingenlunde, ved tilbunds at forstille Dem, og kun resikere at miste mig."

„Dig Slangenbusk — det gjør jeg ikke."

„Det maae De, det skal De, Staten fordrer det."

„Forklar mig denne Nødvendighed."

„Deres Kongelige Høihed maa ikke staae ene naar den rette Time kommer."

„Vel — det er indrømmet."

„De maa have mægtige Venner og Hjælpere."

„Naa, saa maa jeg jo ogsaa udsætte mig?"

„Alligevel ikke, jeg maa være Deres Tolk, Deres Sendebud, jeg hverken kan eller vil forraade Dem, thi da Ingen har

hørt, hvad De har sagt til mig, kan jeg ikke, uden at være sikker paa Døden, sige Noget imod Dem. Jeg kan desuden handle og tale med Deres Venner i Deres Navn, opdages det da, saa er jeg den ene Skyldige, og De ,er beskyttet ved den Hengivenhed og Lydighed, De har viist Enkedronningen og hendes Søn."

„Fy, det er feigt — det gjør jeg ikke "

„De bør gjøre det, jeg skal desuden være ligesaa forsigtig som De, og vil kun betroe mig til En, paa hvis Diskretion jeg kan stole."

„Du mener, Bernstorff."

„Netop!"

„Alligevel, jeg vil ikke udsætte Dig uden selv at vove Noget, det er mig imod."

„Statshensyn fordrer det."

„Desuden Slangenbusk, man faaer ikke Kongen til at gjøre eller underskrive Noget imod mig."

„Stol ikke derpaa!"

„Husk, Peter den Store dømte sin egen Søn!"

„For aabent Oprør!"

„At ville have Magten ud af Enkedronningens Hænder vil stemples som Oprør imod Kongen som Forsøg paa at detronisere ham."

„Saa vil jeg slet Intet gjøre."

„Godt, men saa beholder hun Magten til Deres Dødsdag."

„Forfærdeligt — er der ingen Udvei."

„Jeg har viist Dem den."

„Viis mig en Vei hvortil der fordres Mod, saa vil jeg gaae den."

„Til den jeg viser Dem, hører der Mod og Resignation, Styrke og Udholdenhed, ellers er den forgjæves."

„Og Du troer at min Fader kunde?"

„Man drak Peter den Store fuld og løi dygtig, truede og bad — —"

„Nok, Nok, jeg vil tænke derpaa, tænke meget derpaa. Kan Falskhed redde, saa er det vel nødvendigt."

„Ved Forstillelse vandt Juliane, havde Deres Moder kjendt denne Kunst halv saa godt, saa havde hun sikkert levet endnu i den fulde Besiddelse af Magten — og de havde ikke havt nødig at bede Deres Bedstemoder om Smuler fra Deres eget Bord."

„Nu ikke mere, Slangenbust — ikke et Ord mere før jeg selv taler til Dig om denne Sag, kun saameget vil jeg sige Dig, at Du har gjort mig 10 Aar ældre ved denne Samtale."

„Saa har den ikke været forgjæves."

„Men Bülow!"

„Han vilde fraraade Alt — og styrte mig, og maaskee imod sin Villie Dem min Prinds."

„Godt vi ere ene To. Nu lad os spille. Imorgen tager jeg til Fredensborg, jeg maa tænke lidt i Normansdalen og see om jeg kan øve mig i min Rolle."

„Og jeg vil naar jeg blot faaer et venligt Nik og Foden af en Schakbrik gjøre alt det øvrige uden at de indblander dem deri."

Tiende Kapitel.

Kontrarevolutionen.

Man skrev Anno 1781.

Kronprindsen havde netop fyldt sit 14de Aar, men trods den Skik at lade Thronfølgeren konfirmere naar han havde naaet denne Alder, lod det ikke til at man endnu havde tænkt derpaa.

Prindsen gjorde sit Bedste for at vise Enkedronningen sin Hengivenhed og Lydighed, og undertiden lykkedes det ogsaa ret

vel, men af og til brød hans Utaalmodighed igjennem, og da nedrev han uforsigtig hvad han tidligere havde opbygget.

Slangenbusk undlod ikke at gjøre ham opmærksom derpaa, og han mødte da den almindelige Klage „jeg kan ikke, jeg kan ikke" hvilket atter besvaredes af Slangenbusks: „Deres Kongelige Høihed skal og maae."

Prinds Frederik gjorde hvad han kunde, men det var for stor Opgave for et Barn i hans Alder og han vilde sikkert fortvivlet have opgivet ethvert Forsøg for lang Tid, hvis ikke en Omstændighed var kommen til som ledede ham til en kraftig Beslutning.

En Dag holdt Kronprindsen Taffel paa Fredensborg og Guldberg havde ganske ugeneert indfundet sig ved Taflet, ikke paa Prindsens Indbydelse, men paa Overhofmester Eichstedts.

Det kogte i den unge Prinds' Aarer og han lod allerede ved de første Retter falde Ord om at man skulde vise Hensyn hvor det ikke vedrørte andet end simpel Etikette og Høflighed. Guldberg følte sig ubehagelig berørt og et betegnende Diekast af Eichstedt gav Ministeren det Raad ikke at lade det gaa upaatalt hen.

„Deres Kongelige Høihed vilde have fuldkommen Ret." sagde han, „hvis Sagen De hentyder til gjaldt et Forhold mellem en Mand og en Mand, men naar den offentlige Manifestation ikke har fundet Sted, som man altid pleier at lade skee før man indtager en Stilling i Samfundet, pleier man at regne sig det til Ære naar en ældre Families Repræsentant giver Møde."

„Det forandrer Sagen, Hr. Geheimeraad, naar De t. Ex. møder som min Bedstemoders Repræsentant, saa veed jeg at finde mig deri — jeg troede at Geheimeraad Guldberg for sin egen Persons Vedkommende meente at have Ret til uforanlediget fra min Side at sætte sig ved mit Taffel naar han lystede. Forresten taler De om offentlig Manifestation, De mener vel Confirmation. De har maaskee glemt, at De lovede mig at tale med Hds. Majestæt om det passende Tidspunkt, da min Confirmation skulde finde Sted. Synes De ikke at det snart er paa Tiden?"

„Hvad jeg synes, er her ikke Talen om, men Hs. Majestæt Kongen og Hds. Majestæt Deres naadige Fru Bedstemoder synes at intet foreligger der nødvendiggjør den saameget ønskede Confirmation før i det 17de Aar."

„Hvorledes? hvorfor ikke først i det 26de?"

„Der er dog et stort Spring imellem de to nævnte Aldere, men hvis Deres kgl. Høihed ønsker 26 Aars Alderen som Confirmation, skal jeg gjerne forebringe det for Allerhøistsamme."

„Nei, De skal ikke gjøre Dem nogen Ulelighed i denne Henseende, jeg skal selv tale med Hds. Majestæt derom og da tillige spørge hende, om det er som Hds. Maj. Repræsentant De fremkommer med Ord og Betoninger, der tilsidesætter den Respekt, som De skylder mig."

„Min unge Prinds, jeg er for gammel til at lade mig belære i det Kapitel, meget mere troer jeg, at det er Dem, der glemmer at tage Hensyn."

„Det er det ikke, Hr. Guldberg, jeg tager alle fornødne Hensyn, baade mod min Fader, min Bedstemoder og min Onkel, men vil man nøde mig til at vise Respekt mod min Bedstemoders Sekretair, saa gaaer det forvidt."

„Jeg er Hs. Maj. Kongens Geheimesekretair, det er mit Embede, og da jeg intet har forsømt af hvad der er min Pligt eller tilsidesat noget hvad Høflighed byder, saa overlader jeg Deres Hr. Overhofmester at undervise Dem i hvad der er Høflighed og Respekt eller ikke."

„De glemmer nok, at jeg er Kronprindsen og at De er. —"

„Jeg glemmer intet af hvad vi begge ere."

„Jeg befaler Dem at gaae paa Dieblikket."

„Og jeg betragter denne Overilelse som en ugrundet Handling, som jeg vel skal vide at indberette paa rette Sted."

„Gjør det, men forlad Taflet, eller jeg trækker mig tilbage fra mit eget Bord."

„Hr. Oberhofmesteren vil behage her at dømme os imellem."

„Deres kgl. Høihed har overilet sig."

„Ogsaa De! skal jeg da fortrædiges i mit eget Huus? Velbekomme; De ønsker maaskee at være mig kvit, jeg gaaer til Hds. Majestæt."

„Deres kgl. Høihed behager at blive."

„Mine Herrer! nu, det er sandt, jeg er jo i Deres Magt!"

Med disse Ord satte Prindsen sig ned, men rørte ikke ved Maden.

En stor Forlegenhed og Misstemning herskede. Taflet hævedes hurtigt, og Kronprindsen gik tænderskjærende til sine Gemakker. I Gangen traf han Slangenbusk, der i Forbigaaende hvidskede: „For Guds Skyld fald tilføie, i hvad man saa gjør og forlanger — imorgen — —" mere fik han ikke sagt, thi Eickstedt kom allerede gaaende i den modsatte Ende af Gangen.

„Hvad hvidskede De til Prindsen?" spurgte Eickstedt i en raa Tone.

„Jeg bad Prindsen at falde tilføie, da Geheimeraaden er en fortjenstlig Mand."

„Prindsen behøver ikke Hr. Kammerjunkerens Raad, naar han har sin Overhofmesters faderlige Raad at tye til."

„Da var det mindst min Hensigt at gjøre Deres Excellence imod, men mig forekommer det, at Prindsen burde vise sig føielig, og dette maa De tilgive, at jeg har sagt."

„Nu godt, godt, der er vel heller ikke noget Ondt deri." Med disse Ord lukkede Eickstedt Døren for Slangenbusk og gjorde Kronprindsen Bebreidelser for sin Overilelse.

Denne taug, men da Eickstedt forlangte, at Prindsen skulde gjøre ham en skriftlig Afbigt, oprørtes han i høi Grad og demonstrerede. Han vilde først tale med sin Bedstemoder eller med sin Onkel derom.

Eickstedt anvendte den Myndighed, han ifølge sin Stilling havde over Prindsen, og denne indrømmede da, at han vilde skrive Afbigten, men selv concipere den og fordrede dertil en halv Time.

Dette tilstodes ham, og Eickstedt sendte forsætlig Slan-

genbusk ind til Prindsen for at see om han gav ham gode eller slette Raad.

Slangenbusk var imidlertid ligesaa snild som Eickstedt. Han sagde ikke et Ord til Kronprindsen, men hans Øine talte saa tydeligt, at de gjorde Ordets Tjeneste. Prindsen forseglede Brevet og gav det tilligemed Foden af en Schakbrik til Slangenbusk.

„Sørg for at Brevet kommer Geheimeraaden ihænde før han tager fra Fredensborg, og skulde han være taget bort, saa iil endelig efter ham, jeg har dog forløbet mig imod den gamle Mand. Den Hidsighed, den Hidsighed."

Eickstedt stod udenfor og tog imod Brevet, som han selv, lig en Seiers-Trophæ, bar til Enkedronningen, hvor Guldberg befandt sig. Fra denne Dag kunde Kronprindsen forstille sig.

Tiden, som var nødvendig for at saa store Planer tilstrækkelig kunde indledes og forberedes med den nødvendige Forsighed, gled heldigviis hen uden at Nogetsomhelst opdagedes, der kunde henlede Juliane Maries Tanker paa, at Kronprindsen nærede anden Mening, end at Magten var i de bedste Hænder.

Ikke desmindre arbeidede Slangenbusk Dag og Nat for at modne den Plan, at Prindsen ved Magt og ved sine Tilhængeres Hjælp skulde tilvende sig Regieringen.

Hertil vilde General Huth, der boede paa Tøihuset og som havde Artilleriet til sin Raadighed, med Iver og Glæde slutte sig. Reventlau, Schak, Moltke, Rumsen, Stampe og Bernstorff foruden mange Andre, vare tillige af den Mening, at Kronprindsen jo før jo heller maatte konfirmeres og indtræde i Statsraadet, for at „Dronningen", Arveprindsen og Guldberg ikke længer skulde kunne gjøre hvad de vilde.

Ovennævnte regnede sig til Kronprindsens Tilhængere, men forinden en Enighed om, hvad man vilde, og hvorledes man vilde det, kunde blive tilveiebragt, hengled næsten 3 Aar, uden at Enkedronningen eller Guldberg lod til at tænke paa, at den 17aarige Prinds skulde konfirmeres eller have Stemme i Statsraadet.

Kronprindsens Taalmodighed var nærved at briste, og Slangenbusks Plan, at føre Dronningen og Arveprindsen bort med Magt var ligeved at forsøges udført, da nogle Omstændigheder indtraadte, der udsatte dette vovelige Foretagende og senere hen gjorde det ganske overflødigt. Kongen fik nemlig selv det Indfald, at Kronprindsen nu skulde konfirmeres, og Kronprindsen lærte paa een og samme Dag Bylows Trofasthed og Slangenbusks Intriger og Ryggesløshed at kjende. Da disse Forhold gribe dybt ind i Hofrevolutionens Historie og havde en lykkelig Løsning af den tilfølge, er det nødvendigt at følge dem i den bestemte Orden.

En Formiddag vaktes Juliane Marie af sin søde Slummer med den Befaling strax at komme til Kongen. Hun blev i høi Grad altereret og kunde ikke gjætte, hvad der var paafærde. Var Kongen pludselig bleven syg, følte han sig sit Endeligt nær, eller hvad var Grunden. Hun gav sig neppe Tid til at klæde sig rigtig paa, kastede sin Slobrok om sig og ilte til Kongens Gemakker. Til sin Forbauselse fandt hun ikke den sindssvage „Søn", men den høist unaadige Konge i Gemakket.

„Vi have en Høne at plukke sammen," sagde Kongen. „Sæt Dig her, Mama, og fortæl mig, om jeg har givet Dig Fuldmagt til at fabrikere Bankssedler og udlevere dem mod tomme Løfter til Dine vestindiske Venner?"

„Min Søn, hvorledes taler Du? Fabrikere Bankssedler er ikke min, men Oberbankkommissionens Sag, og hvad de vestindiske Venner angaae, da har Du selv underskrevet Bevillingen af de 280,000 Rigsdaler, som ere nødvendige for den vestindiske Handels Skyld."

„Har jeg? naar?"

„Det er idag netop 14 Dage siden."

„Jeg erindrer det ikke — men ialtfald, Skylden falder paa Dig, hvorfor har Du befalet Guldberg at forelægge mig det til Underskrift, han burde dog være den Kloge og ikke lade sig diktere af spendrupsk Akvavit."

„Deres Majestæt!" ved disse Ord sprang Juliane fortørnet op.

„Ingen høie Talemaader! Spendrup har en Part i dette Drukkenskabsforetagende."

„Jeg vil gaae!"

„Du bliver, endnu er jeg Konge i Danmark og Norge — og Du — Du kan ikke gjøre mig Noget."

„Hvad er Meningen med Alt dette?"

„Meningen er, at Du har overlistet mig, og at det maa gjøres om."

„Jeg har ikke overlistet Nogen og mindst Dig, min Søn, det er et lille Sygdoms-Anfald — imorgen er det glemt."

„Nei, det er ikke glemt, hvad gjør Du med mine tro Tjenere, Du vil jo jage Numsen bort!"

„Geheimeraad Numsen, staaer mig imod i Alt hvad jeg ønsker — sætter Du hans Ønsker over mine?"

„Ja jeg gjør, saalænge Du sætter Din Villie imod min."

„Men det gjør jeg aldrig, jeg gjør Alt for Din og Landets Skyld."

„Ah! det gjør Du?"

„Ja for hvis Skyld ellers? Tilbringer jeg ikke vaagne Nætter og mødige Dage for at ordne Alt, til Dit og Kronprindsens Bedste."

„Kronprindsen, ja ham forkjæler Du, han bestiller ikke Noget, skjønt han er voxen og stor; skal han ikke snart konfirmeres?"

„Det bryder han sig ikke om, det har ingen Hast."

„Det er maaskee Din og hans Mening, men han er nu 17 Aar, i den Alder blev jeg konfirmeret, og det skal han nu ogsaa — jeg vil det."

„Vi kan da ikke tvinge ham."

„Han skal, jeg befaler det — og Du skal befale ham det saavel som jeg."

„Det har ingen Hast."

„Det skal være, nu hører Du?" Endnu idag vil jeg befale ham det skriftlig."

„Han vil modsætte sig."

„Han vil ikke modsætte sig, lad ham strax kalde."

„Godt Ord, jeg skal see hvad jeg kan gjøre, men jeg lover Intet."

„Saa siger jeg ogsaa Godt — enten forpligter Du Dig til at han nu konfirmeres, eller jeg skal vise Dig, at jeg har en Villie, som skal komme Dig dyrt til at staae."

„Du truer? hvad vil Du gjøre Din Mama?"

„Det skal Du faae at see, men for at Du kan vide, at jeg vil det for Alvor — saa skriver jeg strax."

„Og saa?"

„Naar jeg imorgen ikke har Dit, Din Søns og Kronprindsens Samtykke, saa —"

„Tal dog ud —"

„Nei — jeg taler ikke ud, jeg kan ogsaa tie, men jeg raader Dig at falde tilføie."

„Naar jeg maa raade, bliver det udsat til næste Aar."

Kongen stampede i Gulvet og ringede.

Kammertjeneren traadte ind.

„Lad et Bud strax gaae til Geheimeraad Rumsen og sige, at han maa strax komme til mig."

„Bliv!" befalede Juliane.

„Hvad?" skreg Kongen, „understaaer Du Dig til at kontramandere mine Befalinger? Hent Vagten, øieblikkelig hent Vagten."

„Min Søn, hvad finder Du paa, jeg har jo kun den bedste Hensigt — jeg meente kun, at man ikke maa overile sig."

„Det meente Du, hvad mener Du da nu, vil Du i Vagten, eller vil Du tillade Rumsen at komme."

„Tillade," hvilket Spørgsmaal, „det er jo Dig der er Konge — lad Rumsen komme saa meget Du vil."

„Hent ham, nei! send en Anden, Du hører efter naar jeg ringer. Rumsen skal være her inden en Time er gaaet."

Kammertjeneren gik.

„Hvad er Din Hensigt?"

„At gjøre Dig føielig."

„Jeg er saa føielig, som Du vel kan ønske."

„Du?"

„Ja jeg!"

„Har jeg maaskee hørt feil, angaaende Kronprindsens Konfirmation?"

„Hvad vil Du give mig for mit Samtykke?"

„Hvad vil Du have?"

„Rumsens Afsked!"

„Uf! det er dyrt!"

„Det er virkelig den nøieste Priis!"

„Giv mig det skriftlig."

„Her er et Stykke Papir, Du har selv Blæk og Pen."

„Ja, det er sandt, — den kongelige Magt ligger i Bordskuffen — men dette her er jo Rumsens Afsked, som er fix og færdig."

„Man maa jo forudsee Alt. Underskriv."

„Nei, min Bedste", — Du er den Ældste, underskriv Du først at Du ønsker Kronprindsens Konfirmation snarest mulig."

„Jeg har ikke Papir ved Haanden."

„Ikke andet? Jeg river Bagsiden af dette her."

„Det gaaer ikke an."

„Det er jo ikke underskrevet endnu, altsaa uden Værd."

„Vent," „maaske har jeg en Lap i min Pose, Du slemme Søn, hvad skal jeg nu skrive."

„Det maa Du om!"

„Elskelige Søn! Jeg billiger ganske, at Kronprindsen snarest mulig konfirmeres. Er det godt?"

„Kan passere, men Arveprindsens Mening mangler."

„Den kan jeg jo altid indhente."

„Forstaaer sig, naar jeg har indhentet Geheimeraad Rumsens." —

„Kan jeg binde Arveprindsen?"

„Kan jeg afskedige Rumsen?"

„See her da: I min Søn Arveprindsens Navn bifaldet."

„Prægtig!"

„Skriv saa Afskeden under."

„Naar jeg har seet Dit dyrebare Navn."

„Juliane Maria, er Du nu tilfreds?"

„Christian Rex — er Du nu hævnet?"

„Du er ingen god Søn, kom med Papiret."

„Nei, jeg vil nok selv give ham det?"

„Oh Du fører mig bag Lyset."

„Jeg har givet mit Ord, og holder det, Du kan jo blive og see derpaa."

„I denne Dragt."

„Han vil undskylde Dig, Du er jo en gammel Kone."

„Tak, nu vel jeg bliver."

„Naar Kronprindsen er konfirmeret, træder han ind i Statsraadet."

„Ja og Guldberg med ham!"

„Guldberg, det er ubesvaret."

„Han skal træde ind."

„Saa skal han vel ogsaa ud igjen?"

„Hvad vil det sige?"

„For at hente Instruxer."

„O De spøger Sire!"

„Spøger jeg? Jeg hedder ikke Brandt."

„Nævn ikke dette Navn."

„Er min ømme Moders ømme Samvittighed berørt?"

„De vil forjage mig, kan jeg mærke."

„Behøvede jeg saa at afskedige mine tro Tjenere?"

„Det bliver værre og værre."

„Ja det siger ogsaa Folket."

„Folket har ingen Grund til at klage."

„Jo Grund har det, men det har ingen Ret."

„Jeg vil gaa og komme igjen."

„Nei nu bliver De, har De plaget mig i 12 Aar, kan jeg vel plage Dig i lige saa mange Minutter."

„Men hvorfor skal jeg plages?"

„Fordi Du er ond."

„Jeg har ingen god Fremtid ivente."

„Det var en dum Tanke."

„Gid det var."

„Det er det!"

„Jeg skal gjerne sige Ja og Amen."

„Og jeg skal strax bevise det."

„Hvormed? det gad jeg høre."

„Anstanden forbyder at korrexe Jer."

„Korrexe, fy Christian det var et stygt Udtryk."

„Det er passende og fortjent, men hvis jeg eller Frederik korrexede Jer, saa vilde Folket sige: saa har Kongen dog været gal."

„For Guds Skyld det maa aldrig siges."

„Deri har Du ret, derfor maae vi gjøre gode Miner til slet Spil, og bevise hvad der er vanskeligt at bevise at Kongen var klog og Bedstemoderen en Engel."

„Det er det Fornuftigste Du længe har sagt."

„Ja seer Du, det kommer der af, at føre en lille fornuftig Passiar."

Numsen var imidlertid kommen, han blev meldt og stedet til Audience.

Juliane Marie paatog sig hele sin kongelige Air.

„Hør Numsen," begyndte Kongen, „hvad har Du egentlig imod min Gamle der?"

„Jeg? Deres Majestæt. Hvorledes skulde jeg vove at have noget imod en høi Person, der staaer Deres Majestæt saa nær?"

„Ingen Forstillelse — Du kan være Dine Tanker og Meninger bekjendt — ud med Sproget, sig reent ud hvad Du har imod hende."

„Majestæt, min naadige Konge — jeg har intet, slet intet imod."

„Vær oprigtig, jeg befaler det, der skal ikke krummes et Haar paa Dit Hoved, men sig frit hvad har Du imod hende?"

„Intet min Konge —"

„Svar mig, mangler du Mod eller Oprigtighed?"

„Ingen af Delene, min Konge, men jeg kan dog ikke —,"

„Tal kun aabenhjertet," sagde Juliane meget nedladende og med et tvetydigt Smiil, „noget har De imod mig, siden De aldrig har villet føie Dem efter mine Ønsker."

„Tillad mig — jeg sætter Kongen og Landet overst —".

„Der kan Du høre min Bedste — det er ikke alle der gjør det."

„Hvorfor vilde De ikke underskrive hvad jeg ønskede?"

„Fordi det stred mod min Pligt mod Kongen og Landet, fordi det maatte føre til et feilt Maal og endelig fordi — jeg vilde foretrække Unaade for Selvbebreidelse."

„En brav Mand, ved Gud!" udbrød Kongen, „i hans Sted vilde jeg sige det samme og gjøre det samme."

Juliane fnyste af Harme. Hun vovede dog ikke at sige Kongen noget, men fusede ud mod Numsen al den Harme som hun trængte til at give Luft.

„Motiveer det De der siger, hvis jeg ikke skal kalde det løs Snak."

„Tillad mig at sige, at jeg er mig bevidst, at elske min Konge saa høit som nogen Undersaat kan elske ham. At virke til Allerhøistsammes og Landets Vel, var al min Tanke og hele min Stræben."

„Det er let nok sagt, men jeg havde andre Tanker og anden Stræben ikke sandt Numsen?" spurgte Juliane drillende.

„Det drister jeg mig ikke til at sige, men i enkelte Punkter har Deres Handlinger ikke været heldige for Kongen og Landet."

„Det er sandt", raabte Kongen, „sig hende strax hele Sandheden, hun kan have godt af at høre den."

„Kongen vor fælles Herre, befaler Dem at sige Sandheden, sig derfor nu alt hvad De har paa Hjertet — De skal virkelig ikke tage det saa nøie", sagde Juliane.

„Først, har De givet Embeder, Rang og Titler efter Lune og Gunst!"

„Den var min Tro god", udbrød Kongen.

„Meer af den Slags, Numsen, det kan jeg lide."

„De som vidste at vinde Deres Bifald, forfremmedes, de som mishagede Dem, forfulgtes, Dygtigheden og Redeligheden kom ikke i Betragtning, men Lydigheden, Underkastelsen, Smigren og Hyklerie."

„De vover?" raabte Juliane.

„Ja, jeg vover at sige Sandheden, siden min Konge har befalet det."

„Og siden der er saa Faa der vil risikere det", tilføiede Kongen.

„Hvorledes har De handlet mod Hans Majestæts Undersaatter," vedblev Numsen, „hvorledes har De benyttet den høie Stilling som blev Dem betroet? Har De tænkt, at De nogensinde skal staae til Ansvar derfor. De har udpiint Landet og beriget Dem selv, De har holdt Kongen knapt og økonomisk og ødslet paa Dem selv og Deres, De har demoraliseret et ædelt Folk, saa at det nu hverken vover at tale eller tænke frit eller dydigt."

„Det er nok," brølte Juliane, „pak sig, skal jeg insulteres i mit eget Huus. Det er en Fornærmelse mod Kongen, alt hvad De siger imod mig."

„Det er det ikke — thi der gjøres meget mere i en Konges Navn end han ønsker og attraaer, Kongen vil kun Ret og sine Undersaatters Lykke, men vee den, fra hvem det Modsatte kommer."

„Naa, naa — lad det nu være godt, yttrede Kongen — skjænds ikke mere — ellers bliver det for grovt. Det Du har sagt er sandt og rigtigt, og jeg har tidt nok sagt hende akkurat det samme, men hun vil jo bestandig have sin Villie og forstaaer ogsaa prægtigt at sætte den igjennem. Det gjør mig derfor ondt Numsen, at jeg ikke kan gjøre noget mere for Dig, men Husfred maa jeg have, og hun er mig for stærk, hun har plaget mig saalænge, til jeg har maattet give efter og underskrive Din Afsked."

„Min Afsked, naadige Konge?"

„Ja Numsen, det er haardt, det veed jeg, men hvad skal jeg gjøre? Fruentimmeret er nu engang ikke anderledes og hun der er just ikke af de blideste, men det kan jeg sige Dig, at jeg holder inderlig meget af Dig, og at det min Sjæl gjør mig ondt, at vi skal skilles. Vil Du imidlertid læse hende Texten engang endnu, saa skal jeg høre derpaa med stor Fornøielse — hun kan have forbandet godt deraf, og mig morer det."

„Deres Majestæt," sagde Rumsen rørt, „tak for alle de Naadesbeviser som De har givet mig. jeg veed og føler at jeg savner Evne og Leilighed til at vise hvor hengivent og inderligt jeg elsker min Konge og Herre, endnu engang Tak, men De, som sidder Hans Majestæt saa nær, dem vil det være let at forfølge og forurette en ærlig Mand, det vil maaskee lykkes dem at lægge mig for Had og Haan, men eengang, det haaber jeg vist, naar deres Magt er brudt, vil De erindres med Harme og Misbilligelse — og da — da vil man kjende og vurdere mig."

Rumsen bukkede og gik baglænds ud.

„Han skal døe, om han saa havde Tusinde Liv," skreg Juliane.

„Nei Juliane — han skal ikke døe, og krummer Du et Haar paa hans Hoved, saa skulle vi To tales ved."

Juliane Marie hvinede af Arrighed, derpaa ilede hun til Guldberg og lod sig strax anvise en Sum af 250,000 Rigsdaler rede Sølv af Finantskassen.

Samme Dag erholdt Kronprindsen et egenhændigt Brev fra Kongen, der bestemte den saa længe ønskede inderligt attraaede Konfirmation.

Kronprindsen jublede og kastede sig i sin Ven Bylows Arme. Endnu i samme Time kom der Bud fra Enkedronningen at hun ønskede at tale med Hr. Kammerjunkeren. Kronprindsen gjorde store Øine. „Gaa," sagde han, „jeg paalægger Dig ingen Forpligtelser, men naar Du kommer tilbage fra min Bedstemoder, vil det vise sig, om vi i Et og Alt ere hinandens Fortrolige."

Bylow ilte til Juliane Marie i den faste Mening, at dette nok skulde vise sig.

„Elsker De Kronprindsen, Deres Herre?" spurgte Juliane.

„Deres Majestæt, jeg haaber at De troer det, jeg nærer den største Hengivenhed for ham."

„Veed De, at han skal konfirmeres?"

„Hans kongelige Høihed har i dette Øieblik underrettet mig derom."

„Nærer han sand Kjærlighed mod mig og min Søn?"

„Utvivlsomt, det tør jeg sværge paa."

„Og De, Bülow — hvorledes er Deres Følelser for os?"

„De samme som Deres Majestæt kan ønske og fordre, har jeg vel Grund til andet; jeg er gjennemtrængt af den dybeste Taknemmelighed."

„Jeg troer Dem, og til Beviis herpaa skal De fra idag være Hans kgl. Høiheds Marschal."

„Idet jeg aflægger min underdanigste Tak, maa jeg frabede mig denne høie Tillidspost, den tilhører utvivlsom Exell. Eickstedt."

„Eickstedt? ingenlunde, husk vel paa, at det er os, der bestemmer. — Eickstedt er ikke, som han bør, heller ikke har han altid behandlet Prindsen med de fornødne Hensyn — vi tro at knytte Prindsen tættere og trofastere til vor Person, naar De er Marschal og Eickstedt fjernes, dog ikke længer end til Statsraadet. Prindsen behøver nu ikke længer nogen Mentor, og fra Oberhofmester til første Tjener er der for stort et Spring — derimod som Geheimeraad."

„Majestæt, jeg seer Deres Omhu for min naadige Herre i dette Beviis paa Deres kongelige Naade."

„Godt, altsaa er De Marschal, men veed De, hvad jeg fordrer af Dem?"

„Troskab og Hengivenhed!"

„De har læst mine Tanker, det er netop de Egenskaber, som jeg og min Søn nu have meest behov."

Bülow bukkede bekræftende.

„De har at vaage over Prindsens Adspredelser og sørge for hans gode Humør."

„Det er let nok, thi Hans kongelige Høihed er altid munter og freidig tilmode."

„Forstaae mig, hans Alder vilde tynges af Herskerstaven. Lad ham være ung saa længe som muligt, Regjeringens Byrder bør hvile paa ældre Skuldre, der ere vante til deres Tryk, vi ville tage Byrderne fra ham og overlade ham Lønnen."

„Hans Høihed vil være erkjendtlig derfor."

„Er De ganske vis derpaa?"

„Ganske vis."

„Og de har aldrig mærket nogen Ærgjerrighed hos ham?"

„Jo, han ønsker at være Oberst."

„Deres Oprigtighed glæder mig, hans Udnævnelse skal følge imorgen."

„Deres Majestæt vil selv see hans Fryd derover."

„Ønsker han ellers Intet?"

„Jeg er ikke bemyndiget."

„Husk jeg er hans Bedstemoder, han er min Diesteen og en Overraskelse er da intet Forræderi."

„Det antager jeg heller ikke, allermindst naar det kunde skaffe Kronprindsen det blaa Baand."

„Brrr, det gaaer ikke saa hurtigt, det maa Statsraadet foreslaa Kongen."

„Saa gjør det mig ondt at jeg har sagt det; thi det vilde være umuligt for Prindsen at modtage det af andre Hænder end af Kongens — og af Deres Majestæts."

„Det er vanskeligt nok, men han skal have det, om ikke før, saa ved Indtrædelsen i Statsraadet."

„Jeg takker i min Herres Navn!"

„Hør Bülow, jeg vil foreslaae Dem en Alliance."

„Det er altfor stor en Ære min Dronning!"

„Noget for noget, jeg vil søge at forekomme min Sønnesøns inderste Tanker, men for at kunne det, maa jeg kjende dem, vil De staae mig bi?"

Bülow studsede, men da han hurtig som Lynet overveiede hvad der stod paa Spil, fattede han sig og tilføiede:

„Udentvivl ville Prindsens Tanker være en aaben Bog, som hans allerhøieste Slægtninge kun med Velbehag og Tilfredshed kunne blade i."

„Foreløbig, ja — men Aarene gaae og Smigrerne bøie

sig hellere for den opgaaende Sol end for den nedgaaende. Tidlig eller seent vil dog Herskerønsket indfinde sig — og jeg vilde saa nødig overraskes — vil De da itide advare mig?"

„Det vilde være mig umuligt Deres Majestæt, thi det vilde være at krænke min Herres Fortrolighed og Venskab, men det jeg kan gjøre og gjøre med Ære, det skal jeg nemlig med al den Magt og Indflydelse som min Hengivenhed og Troskab kan vinde hos ham, skal jeg sørge for at han til enhver Tid er fuldkommen oprigtig imod Dem og siger Dem det selv naar slig Lyst engang med Aarene skulde indfinde sig."

„Det er altid noget — men jeg saae helst at De sagde mig det selv."

„Majestæt, Virkningen er den samme, men Motivet er ikke lige oprigtigt."

„O, hvad det angaaer min kjære Bülow, kan De frit indgaae paa alt hvad jeg foreslaaer dem, thi De kan da ikke forudsætte, at jeg vil forlange noget, der ikke er overeensstemmende med Ærens Fordringer."

„Det være langt fra mig at forudsætte, men Anskuelserne ere forskjellige, med skjellig Grund kan enhver General ønske Oplysninger som ere ham nødvendige, han er lige hæderlig derfor, og behandler ogsaa den, der giver ham Underretningerne med visse Hensyn, alligevel er der noget som siger ham —."

„Det er nok — jeg forlanger ikke at De skal være Spion, ikke heller er min Sønnesøns Tanker en fjendtlig Leir, men derfor kan jeg dog hellere ønske, naar Tiden kommer, at tilbyde ham Magten, end at han skulde uleilige sig med at begjære sig den udlagt. Jaltfald har De misforstaaet mig."

„Saa anraaber jeg Dem om Tilgivelse, men jeg troer at kjende Prindsens Temperament saa noie, at en saadan Begjæring i intet Fald vilde komme før i 25 Aars Alderen, thi han har ofte udtalt sig om, at Billigheden talte for, at en Konge ikke burde raade fuld myndig over sine Lande i en tidligere Alder, end den en Borger maae have, for selvstændig at bestyre sin Formue."

„Bestyrk ham i disse Tanker, Hr. Marschal, og vi to ville alletider være gode Venner."

„Deres Majestæt gjør mig stolt, jeg skal stræbe efter at fortjene Deres gode Tillid."

Juliane rakte ham sin Haand til Kys, og Bülow trak sig fuld af Indignation, men tillige af hemmelig Glæde tilbage.

Bülow traf Kronprindsen i en feberagtig Spænding, men desuagtet rettede denne intet Spørgsmaal til ham.

„Siden Deres kgl. Høihed ikke spørger mig, og dog maaskee ønsker at vide Noget, saa vil jeg meddele Dem, at Deres naadige Fru Bedstemoder har udnævnt mig til Deres Marschal."

„Virkelig," udbrød Prindsen glad — men han standsede midt i sin Glæde tilsøiende et mishagende — „og dog."

„Ak Deres Høihed troer, at en Betingelse knytter sig til denne Udmærkelse?"

„Sig da oprigtig, er det ikke saa?"

„Ja og Nei!"

„Jeg tænkte det, nu vel da, lad høre."

„Man ønsker, at jeg skal være en Slags Spion hos Dem."

„Fy Bylow!"

„Og jeg gik naturligviis ind derpaa!"

„Er det Spøg eller Alvor?"

„Hvis det var Alvor, vilde jeg saa meddele Dem det?"

„Du har Ret, tilgiv mig."

„Ikke desmindre ønsker man det inderligt."

„Og Du kastede Forlangendet for hendes Fødder?"

„Det gjorde jeg, men saa skaansomt som muligt."

„Altsaa er Du dog bange?"

„Ja, meget bange for at jeg ikke skal kunne gjøre min kongelige Herre al den Tjeneste og Nytte, som jeg ønsker."

„Kald mig hellere Din Ven, det lyder smukkere og er mere sandt."

„Og vi ville gjøre det til en Sandhed. Ikke desmindre maatte jeg, for at hævde min Plads, paa en Maade garantere

for Deres Ikke-Ærgjerrighed, thi at have og beholde Magten er nu engang Hendes Majestæts svage Side."

Kronprindsen saae med sine alvorlige, milde Øine nogle Øieblikke paa Bülow og sagde: „Har Du oprigtig forpligtet Dig dertil — vil Du ikke kunne holde Ord."

„De forskrækker mig, min Prinds."

„Bring hende sin Naade tilbage — eller sig hende strax, at jeg er meget herskesyg."

„Jeg vil hverken det Ene eller det Andet, begge Dele vilde være farligt for Dem — og for Landet."

„Bülow har Du givet Dit Æresord?"

„Ja paa at jeg ikke, men at De selv skulde sige hende, naar De ønsker at tage Magten i Deres Hænder!"

„Det er misligt nok, thi siger jeg hende det før Tiden, taber jeg Alt, og siger jeg hende det ikke, har Du brudt Dit Ord."

„Der gives en Mellemvei, De kan sige hende det i det rette Øieblik, saa ere vi begge tjente dermed og hun kan ikke beklage sig over Mangel paa Oprigtighed."

„Bülow, jeg vil sætte Dit Venskab paa en haard Prøve, selv om min Plan og Fremtid ødelægges derved. Jeg vil snart sige hende det."

„For den gode Guds Skyld — De tager Livet af mig, min Prinds!"

„Nu veed Du det — gaae nu hen og sig hende det. Du vil sikkert blive godt belønnet."

„Skal jeg lee eller græde over denne Oprigtighed, der er blandet med den meest dræbende Mistro, som jeg ikke fortjener, — jeg forlanger ikke at bæres med Indvielsen i noget farligt eller forvovent Foretagende, men lad mig idetmindste, hvis jeg ikke tør leve for Dem, have den Tilfredsstillelse at døe for Dem."

„Jeg troer Dig!" raabte Frederik glad, da han saae Bülows dybe Bevægelse, „og til Beviis, saa vid, jeg staaer ikke ene."

„Tal ikke ud — jeg vil intet høre, intet vide — men lad mig blot fortælle Dem, at det er 9 Aar siden at de ædleste

Mænd heri Landet havde den ædleste Plan — den at indsætte Deres Moder og Dem i Deres Rettigheder."

„Er det sandt?"

„Som Evangelium, og denne Plan var sin Udførsel nær da —"

„Hvorom minder Du mig — da Døden bortrev hende."

„Ja, min elskede Prinds, da Døden ubønhørlig, som Magtens Indehaverske, knuste det skjønneste Haab."

„Du faaer mit Blod til at isne — frygter Du?"

„Ja, jeg skjælver for at en grusom Skjæbne skal tage Parti imod Dem og favorisere Andres Planer."

„Bülow, det maa briste eller bære, jeg kan ikke mere træde tilbage."

„Hvis De stod i Begreb med at styrte Dem i en forfærdelig Afgrund, vilde De da kalde mig feig, naar jeg traadte imellem Dem og Afgrunden og holdt Dem tilbage med en oprigtig Vens Hengivenhed."

„Vredes derover kunde jeg ikke, om jeg end ikke kunde indsee Faren."

„Saa see mig knæle og bønfalde, thi jeg kjender den, og kun slette Mennesker eller letsindige Fusentaster kan have raadet Dem til at udsætte Dem."

„Kalder Du Reventlau og Bernstorff for Fusentaster."

„Ja min Prinds, ikke blot disse Hædersmænd, men hvilkesomhelst Andre vilde jeg kalde ved dette Navn, hvis De gav Raad i d a g at vove Deres Liv og Krone ved en Handling, som om 3—4 Maaneder kan gjøres og lykkelig fuldbyrdes uden mindste Resiko, ja næsten uden Opsigt."

„Kom i mine Arme, j a Du er min Ven, mit andet Jeg, min fornuftige bedre Halvdeel, var Du min Fjende, vilde Du ikke græde over min Forvovenhed, men Du vilde juble, benytte Dig af Fordelen og lade mig falde, der hvor jeg selv styrtede mig hen."

„Hvert Ord De taler er Sandhed, Fordelen er altid paa Forræderiets Side, og dog, vilde dette fattes den bedste Part, Glæden at gavne og frelse, den som er det dyrebareste af Alt."

„Kan Du da virkelig det?"

„Ja, naar jeg som De kan forstille mig for mine Nærmeste."

„Du mener at jeg er falsk?"

„Mod mig har De været det — De har vandret paa Fodsnarer og fortiet det for mig, De har glemt Deres Søster, og jeg har ikke vidst det, De har villet lide Deres Moders sørgelige Skjæbne, og jeg som intet saae og intet kjendte, jeg som har svoret kun at have eet Maal, at føre Dem til Thronen, jeg har været tryg, sorgløs og ørkesløs."

„Det var af Hensyn til Dig, at jeg lod Dig blive udenfor."

„Men netop det fornærmer og bedrøver mig; er der Nogen der har Ret til at døe og lide for sin Ven, sin Fyrste, da er det mig, og er der Nogen der kan og vil give Raad og som baade kan og vil hjælpe naar det rette Øieblik kommer, saa er det mig — o Frederik, De er meget utaknemmelig."

„Du har Ret — jeg er utaknemmelig og det i den Grad, at jeg istedetfor at angre, jubler og siger, Gudskeelov at Intet er sket, Gudskeelov at Du staaer udenfor — hellere vil jeg høre Dine kjærlige Bebreidelser, end miste Dig min Eneste."

Kronprindsen omfavnede Bülow med Varme.

„Fra dette Øieblik er du min eneste Fortrolige, og Du skal vide Alt."

Han fortalte ham nu hvad Læseren veed af det foregaaende Kapitel, han fortalte ham Slangenbusks Underhandlinger og Opførsel, og endte med at meddele, hvor nær Udførelsen var, samt at General Huth vilde staae ham bi ved Planens Gjennemførelse.

„Nu gjennemskuer jeg det Hele," sagde Bülow smertelig, „De er den Bedragne, i det Øieblik De vil bedrage."

„Hvad kan Du tiltroe Huth?"

„Gud frie mig, Huth, Reventlau, Bernstorff og Stampe ere Hædersmænd, men jeg tør give mit Liv paa, at Slangenbusk svarer til sit Navn, han vil forraade dem med et Kys. Alt hvad der før var mig uforklarlig, gaaer nu op for mig. Det Hele er en List af Juliane Marie."

„Men der er jo intet Beviis."

„Naar hun veed at De forstiller Dem, er det ikke Beviis

nok for hende? og naar hun seer Dem nærme sig det farlige Tidspunkt, er det ikke nok til at give Slangenbusk sine Ordrer til at drive Sagen til det Yderste?"

„Slangenbusk kan ikke være Forræder — Du tager feil."

„Desværre, jeg har altformeget Ret."

„Kan Du overbevise mig derom?"

„Frist mig ikke dertil, det vilde smerte Dem for meget."

„Hør mig, Bülow, jeg er kun ung endnu, men jeg skal ved Guds Bistand regjere to Riger, skulde jeg da ikke kunne bære Beviset for en Elendigs Bedragerie?"

„Gid De kunde det, men det er vanskeligere at beherske sig selv end Andre, og naar Hjertets Følelser komme med i Regningen — saa — —"

„Du veed da Alt — selv mine Følelser for Catharine?"

„Desværre, jeg veed det, og dette er min største Frygt."

„Ved min Ære, jeg kjender hende kun som et fromt, engleligt Væsen, som en Søster!"

Bülow studsede og spurgte:

„Hvordan? har Slangenbusk været oprigtig nok til at sige Dem det?"

„Hvilket?"

„Det de nylig sagde, min Prinds."

„Min Gud, hvad sagde jeg?"

„At hun er — —"

„Men hvorfor tøver Du, og hvorfor stirrer Du saa ængsteligt paa mig, er der nogen Hemmelighed derunder?"

„Har jeg forstaaet Dem feil?"

„Jeg sagde jo blot at hun er en from Engel, som jeg elsker med uskyldig, men inderlig Kjærlighed."

„O Slangenbusk! udbrød Bülow, saa har Du naaet Din Hensigt, at forgifte det bedste Hjerte."

„Tal aabent og forstaaeligt. Har han forgiftet hendes Hjerte?"

„Mere end det, Gud give Dem Kraft til at bære det."

„Bülow, Du spænder mig paa Pinebænken, denne Pige!"

„Er ikke reen, som De troer, jeg burde ikke blande mig i Forholdet, saalænge jeg kjendte Deres pletfrie Sæder og

Deres Ædelmodighed. Jeg har blot ved smaae umærkelige Forhindringer og ved en Magt som jeg, fordi jeg kjender hendes Herkomst, har over hende, forhindret en Ulykke, der vilde have forbittret hele Deres Liv."

„Saavist som Du elsker mig som en Ven og Broder, saavist som Du ønsker min Lykke og min Fred, sig ufortøvet, uden Omsvøb, hvilken er hendes Herkomst."

„Jeg tvinges dertil, men vær fattet paa det grueligste, det meest oprørende."

„Tal, tal, jeg er nærved at qvæles."

„Hun er Datter af et berygtet Fruentimmer."

„O min Gud!"

„Har De Mod til at vide mere?"

„Alt, alt," stammede Prindsen.

„Hendes Moder hed ligesom Datteren Cathrine."

„Nu? er det saa skrækkeligt?"

„Og hun kaldtes almindeligt Støvlet-Cathrine."

„Min Faders Ulykke."

„Deres Faders og Deres Moders Sorg og Elendighed."

„Milde Skaber — saa er hun jo paa den Maade min Søster."

„Deres Slegfred-Søster, Ja."

„O, det er formeget," udbrød Prindsen og segnede ned paa en Stol."

Bülow omfavnede Kronprindsen og kaldte ham ved de kjæreste Navne, men denne blev ved at vride sine Hænder, ryste paa Hovedet og stirre paa Gulvet.

„De lovede mig at være fattet paa det Værste, dyrebare Prinds, og jeg skulde have tiet for evigt med denne sørgelige Hemmelighed, hvis jeg ikke maatte tale for at forebygge en endnu større Ulykke."

„Gives der en større? Du har knust mit Hjerte."

„Og dog gives der en større, som kunde være skeet. Slangenbusk har ved høiere Bistand skaffet hende en Ansættelse og Bestilling paa Slottet, kunde han nu ikke, listig som han er, forsikkre Dem at hun ikke er Dem i mindste Maade beslægtet. Kunde ikke Deres Ungdom have bragt Dem i et

delikat Forhold til hende? Den tærende aandssvækkende Sygdom som Moderen ved Ryggesløshed har paaført sin kongelige Elsker har den vanslægtede Moder fra Fødslen givet i Arv til sit uskyldige Barn."

„Det er umuligt."

„Det er sandt, og vee den der tager hende i Favn — hans Lod vilde blive som Kongens."

„Bülow, det svimler for mig — saa ung og saa ulykkelig, saa uskyldig og saa elendig."

„Vil De vide at fatte Dem?"

„Et tungt Sværd er dette, men jeg skal bede Gud om Kraft til at bære det."

„Tænk paa deres Søster — paa Louise Augusta."

„Rum Tid vil hengaa inden jeg glemmer Cathrine, og jeg glemmer hende aldrig."

„Hun maa bort fra Slottet."

„Hun skal have en Stilling i Samfundet."

„Min Prinds betænk hvad De derved udsætter Dem for."

„Hun skal ikke lide Nød, eller tvinges til at gjøre nogen ulykkelig."

„Lad os tænke paa Dem og Riget, det er det vigtigste."

„Retfærdigheden er endnu vigtigere."

„I Staterne staaer Politikken over Retfærdigheden."

„Men ikke hos mig, Bülow, ellers vilde jeg aldrig være Konge, erindrer Du min Moders Ord: „Bevar mig uskyldig og gjør andre stor."

„Ak, min Prinds, Fjenderne tage gjerne imod Storheden og Uskyldigheden nedtrædes da."

„Hvad vil Du da?"

„Bevar begge Dele."

„Raad mig, adspred mine Tanker, hvad skal jeg gjøre?"

„De skal fjerne Slangenbusk fra Dem."

„Jeg jager ham bort paa Øieblikket."

„Nei ingen Overilelse, endnu idag skal jeg give Huth Leilighed til at advare hele Partiet, at trække sig tilbage, som om det var selve Planen man er bange for."

„Godt det billiger jeg. Imorgen skal Slangenbusk erfare, at man ikke vil hazardere noget."

„Skal jeg sige ham det?"

„Nei Enkedronningen maa selv jage ham bort iovermorgen, hun maa troe at De ikke vil have Magten."

Kronprindsen hævede med et Sæt Hovedet iveiret og saa paa Bülow med Forbauselse."

„Hvad behager."

„De vil jo vinde Ret som Prinds!"

„Ak, jeg kan næsten sige nu er det mig ligegyldigt."

„Gud forbyde det."

„Lad hende beholde Magten, den er ikke Anstrengelsen værd."

„De talte anderledes for en Time siden."

„Ja dengang var mit Hjerte i en anden Tilstand!"

„Og dog behøver Landet en retfærdig Hersker, ligesaavel nu som for en Time siden, deres Fader trænger til en Søns Støtte nu som før, Deres Søster er værgeløs naar De er berøvet Magten, og Deres Moders Minde er først blevet helligt, naar hendes Søn har besejret Revolutionen."

„Jeg kan, jeg vil intet vove."

„Min Prinds hvorfor vil De nøde mig at oprive nye Saar, medens De nys modtagne endnu bløde, men min Pligt paalægger mig at erindre Dem om, at Dronning Mathilde paa sit Dødsleie besvor sin Uskyldighed og opfordrede Himlen til at bevise Verden dette ved at lade dem hendes Søn blive Konge. Bliver han det ikke, sagde hun, saa lad Dem tro, at jeg var en Forbryderske."

„For den Rene er alting reent, selv om jeg blev en Tigger var hun dog uskyldig."

„Ja, sandelig, saaledes sige alle de der kjendte hende og som elske Sandheden, men den store Verden elsker Orakler; For denne skal De gjøre hendes Minde helligt?"

„Og min Fader? — Retfærdighed imod hende — er haard Bedømmelse mod ham?"

„De kan være en kjærlig Søn imod dem begge. Aandslidelser har sine Undskyldninger, men Broden man kaster paa

en Kvinde fordømmer ubarmhjertigt, vil De intet gjøre for at tilbagevinde det Tabte?"

„Jeg kan ikke, min Kraft er borte — jeg kan ikke."

„Saa er De skyldigere end Deres Moders Fjender, thi disse fulgte dog Hævnens og Ærgjerrighedens Stemme og skyldte deres Moder intet, medens De som skylder hende Livet, ligegyldigt glemmer hvad hun bad om i sin Dødsstund. Frederik, ved mig taler din Moder endnu for sidste Gang til Dig. Vaagn op, Du Søn af en mishandlet Dronning, er Du ufølsom for dette Billede som jeg bestandig bærer paa mit Bryst og som jeg hver Aften væder med mine Taarer — det er din Moders Fængsel og din Moders Grav!"

En krampagtig Skjælven greb den unge Prinds, han strakte de hvide zittrende Hænder ud efter Billedet, der var broderet med sort Silke paa hvidt Atlask, og holdt det nogle Sekunder vildt drømmende foran sig paa Skjødet. Han var bleg som et Liig og Øinene stirrede tørt og marmoragtigt paa Afbildningen af Slottet i Celle og den churfyrstelige Begravelse. Indskriften paa Graven var saa tydelig og dog saa han intet, alt hvirvlede sig i usikkre Træk foran ham.

Bülow knælede, greben af en forfærdelig Angst ned foran ham og hviskede med bønlig, næsten barnlig Stemme:

„Frederik, dette Silketøi er klippet ud af den ulykkelige Dronning Mathildes Hovedpude, derpaa hvilte hun sit Hoved hiin mørke Dag, da hun forlod Jorden, det er broderet af dem, der lukkede hendes Øine, seer Du da ikke — Du kjære Frederik, disse Fugtpletter er din Moders sidste Taarer, og disse der, ere falmede Mærker af hendes klamme Dødssved."

Med en Bevægelse der saa ud som om han med uhyre Anstrengelse løftede en overordentlig Byrde, førte Frederik Silkestykket op til sit Ansigt, som han heelt tildækkede dermed, og med et huult Udraab: „Min Moder! min Moder!" bedækkede han det med Kys, medens en Hulken og en Taarestrøm lettede det unge Bryst, der truedes med at sprænges.

Længe sad Frederik saaledes medens Bülow holdt ham ømt omfavnet. Følelserne og Indtrykket havde været for vold-

somt og mægtigt og en velgjørende Afmagt greb ham omsider ubevidst i sine smertestillende Arme.

Da Kronprindsen kom til sig selv stod Bülow alene hos ham, ved Siden af Divanen.

„Gud skee Lov, at jeg ikke behøvede at kalde Nogen til Hjælp; da jeg blev bange for Alvor, slog De Øinene op. Nu maa jeg kalde en Læge."

„Vent kjære Ven! Hvad var det? Besvimede jeg? O, jea føler mig nu saa vel, saa forfrisket."

„Men De maa dog være forsigtig — De er mat."

„Bülow! Silkepuden, den beholder jeg — det er mit Liv, min Styrke, fra nu af skal jeg være en god Søn, en redelig Hersker for mit Folk, en Mand, ja en Mand."

„Det vil De være — ja ved Gud, det vil De være, nu er jeg ikke bange mere, men lad mig gjemme Stykket paa den Plads, hvor det saa længe har været gjemt. Ligesaa snart Doktoren har været her — skal De faae det. Vi maa nu foregive et pludseligt Ildebefindende. Naar Enkedronningen kommer, saa vær kjærlig imod hende og bed hende om Slangenbusks Fjernelse, men sig ikke Andet, hvormeget hun trænger paa."

„Det vil jeg, det vilde ogsaa være umuligt for mig at lyve og denuncere ham, kan og vil jeg ikke."

„Vær nu ganske rolig, jeg er nødt til at ringe og gjør dem ikke for rask, thi De er meget angrebet."

Bülow ringede, og snart var Livlægen og flere Officianter tilstede. Heldigviis var Juliane Marie ude at kjøre med Arveprindsen. Man troede endog at hun var taget til Fredensborg, og sendte derfor Estaffet efter hende i forskjellige Retninger.

Hun blev synlig altereret, da hun erfarede Kronprindsens Upasselighed, og vendte i stor Hast tilbage til Hovedstaden.

Hendes Omhu og Spørgsmaale havde næsten ingen Grændser. Doktoren havde forskrevet en beroligende Mixtur, hvoraf allerede var tagen en Dosis, da Enkedronningen kom.

Hun smagte derpaa, og skar frygteligt Ansigt.

„Den Mixtur maa lille Frederik ikke tage," sagde hun,

jeg skal bringe den til Doktoren og spørge, hvor han tør forskrive saadant noget Tøi."

Trods Bylows underdanige Forestillinger tog hun Medicinsflasken med sig i sin Lomme; men sendte den dog kort efter tilbage med den Besked, at Doktoren meente, at den vilde bekomme Prindsen vel.

Høist sandsynlig kom Medicinen ganske og aldeles tilbage som den var taget bort, men Bülow var dog bange, han vilde ikke tillade, at Kronprindsen tog noget ind af Mixturen. For at tømme paa Flasken vilde han selv tage en Skeefuld hver Time istedetfor Prindsen, men dette vilde denne ikke tillade, hvorfor de bleve enige om at samle Portionerne i en Skaal og kaste det ned i Slotsgaarden, en Manøver, der nær havde ledet til Opdagelse, da det faldt paa Oldfruens Blomster, men Bülow fik hende til at tie for ikke at paadrage Kronprindsen Ubehageligheder.

Kongen blev meget forskrækket over Kronprindsens Upasselighed. Denne Frygt syntes ligesom at gyde nyt Liv i hans Aarer, han reiste sig uden Hjælp fra Stolen og befalede Overhofmarschal Schak strax at føre ham til Kronprindsen.

Dette vilde denne imidlertid ikke indlade sig paa, og der opstod en heftig Scene i hvilken det paa begge Sider gik til Yderligheder. Kongen besindede sig da, og sagde med Værdighed: „Jeg seer, De glemmer, at jeg er Konge og De min Tjener. De behandler mig som en Fange og troer, at De er min Vogter. Jeg kunde hævne mig derfor, men jeg vil nøies med at sætte min kongelige Villie igjennem."

Derpaa gik han med faste Skridt hen til Vinduet, aabnede det og raabte ud: „Gardist, Skildvagt! raab ud, jeg, Kongen, befaler det, og sig til den vagthavende Officeer, at han og fire Mand strax har at indfinde sig hos mig." Skildvagten, der var en Normand, raabte øieblikkelig ud, og da Schak hørte Vagten udenfor kastede han sig bleg som et Lig paa Knæ og bad om Forladelse. Uden at værdige ham et Ord vendte Kongen sig med Høihed til den indtrædende Officeer.

„Kjender De mig, Hr. Kammerjunker?"

„Jo, Deres Majestæt."

„Nuvel, jeg kjender ogsaa Dem, De er en brav Officeer og hedder Møsting. Jeg indestaaer Dem for en god Fremtid, naar De parerer mine Ordre."

„Majestæt, jeg adlyder Dem, min Konge."

„Godt, Møsting, jeg skal ikke forlange andet af Dem, end hvad der er overeenstemmende med Ret og Billighed."

„Befal, min Konge!"

„Min elskede Søn, Kronprindsen, er pludselig bleven syg. Han er mit Fremtidshaab, jeg vil see til ham og kjende hans Tilstand."

„Intet er naturligere, Deres Majestæt er en god Konge."

„Ja, naar mit Navn ikke misbruges; men hør nu efter, hvad jeg befaler Dig, Møsting. Disse fire Gardister ere jo tro Folk?"

„Det indestaaer jeg for."

„Herligt, deres ærlige, trofaste Ansigter vidner for dem. Brave Karle, Eders Konge stoler paa Eder, det kan jeg jo?"

„Ja, Herre Konge!" udbrød Gardisterne med een Mund, dybt rørte over Kongens Godhed.

„Det kalder jeg godt svaret, hør da efter, 2 Mand bliver med Bajonetten plantet mod Brystet af denne opsætsige Person staaende foran ham indtil jeg kommer tilbage. Han skal sætte sig," befalede Kongen haardt til Schack. Denne tabte næsten Besindelsen og satte sig ned i en Lænestol.

Kongen vedblev, „hvis han rører sig af Pletten, reiser sig eller gjør Allarm paa nogensomhelst Maade, løber I ham Bajonetterne gjennem Livet og spidder ham til Stolen. Hører I?"

„Jo, Herre Konge," svarede Soldaterne.

„I Andre To gaaer udenfor Døren og indlader ikke en Moers Sjæl saalænge jeg er borte. Forstaaer I?"

„Jo, Majestæt!"

„Du, Møsting, gaaer med mig til Kronprindsen. Din Tjeneste skal blive belønnet saavelsom disse brave Folks."

„Deres Majestæt har at befale, jeg adlyder med Glæde."

„Det lærer ham ikke oftere at være opsætsig mod sin Konge, Hr. Overhofmarschal." Dermed gik Kongen, støttende sig paa Møstings Arm, til Kronprindsens Værelser. Kronprindsen blev i høi Grad glad og overrasket ved at see sin Fader hos sig.

„Gaae udenfor Bülow og Møsting og sørg for, at Ingen forstyrrer os."

Bülow og Møsting trak sig forundrede over Kongens Raskhed tilbage.

„Min Søn, min kjære Søn," begyndte Kongen, „er Din Sygdom farlig, jeg er meget bekymret. Gid Du maatte komme Dig."

„Elskede Fader, jeg feiler saagodt som Intet, det er kun af Forsigtighed efter et Ildebefindende at jeg hviler efter Lægens Forskrift."

„Ja, Du er ung og godtroende, min Frederik, men jeg har gjennemgaaet saa meget og kjender visse Personers Ränker.

„Mærker Du ingen Smerter, min Søn?"

„Nei, Deres Majestæt, mindst nu, da jeg seer Dem saa rask."

„Det er Angsten i Forbindelse med nogle styrkende Draaber fra gamle Dage, som jeg har funden. Jeg frygter, at man har givet Dig Noget ind."

„Vær blot rolig, min Fader, man har ingen onde Hensigter med mig, man vil kun beholde Magten i Dit og mit Navn."

„Du er ung, Frederik, men Du er min Søn, og den der meest af alle tilhører Regimentet."

„Gud bevare min Fader, Regimentet tilhører alene Deres Majestæt."

„O, Du veed ikke, hvad jeg døier med disse Mennesker. Naar Din Bedstemoder vil have Noget sat igjennem, bliver hun ved at plage mig saalænge, til jeg maa give efter."

Kronprindsen svarede ikke herpaa, men han førte Kongens Haand til sine Læber og kyssede den.

„Min egen, kjære Fredrik om fire Dage skal Du konfirmeres, troer Du at Du er stærk nok dertil?"

„Ja, min dyrebare Fader, den 4de April vil blive en stor Fest for mig."

„Og for mig ikke mindre, vi ville strax afkaste Aaget; men Din naadige Grandmama og Din Onkel maa intet vide."

„Jeg er kun lidt mere end et Barn, og Du, min Fader, er en gammel Mand, kunne vi to tie."

„Ja min Søn, det kunne vi, thi ellers vilde vi endnu i lang Tid være umyndige. Jeg kan tie som en Muus, naar kun Du kan det."

„Vær vis derpaa, men endnu eet foruroliger mig, naar skal jeg ind i Statsraadet?"

„Jeg vilde have det strax, men Din Bedstemoder vil først have det om en Maaned."

„Hvorfor først om en Maaned."

„Fordi hun vil have Moltke, Stemann, Guldberg og Eichstedt ind i Geheimestatsraadet først."

„Ak, jeg forstaaer det!"

„Det er for at kunne overstemme den unge, uerfarne Prinds, som da kun har sin eneste Støtte i sin Bedstemoder og sin Onkel."

„Du maa modsætte Dig det."

„Det er lettere sagt end gjort, hun kommer da med forblommede Talemaader, der indjager mig Frygt."

„Frygt, Kongen?"

„Ja for Dig! føler Du ingen Frygt for hende?"

„Ærefrygt!"

„Fy Frederik!"

„Men jeg skal mande mig op, kjære Fader."

„Ja, det er nødvendigt, men lad hende ikke mærke Noget, før i det rette Øieblik."

„Naar er det, kjære Fader?"

„Den 10de eller den 14de April maa Slaget staae. Men vi maa erlægge Krigsomkostningerne iforveien."

„Hvorledes, min Fader?"

„Det kongelige Gods Frederiksruhe, maae jeg give hende,

for at faae Udsættelse med de fire julianeske Geheimeraader, som hun vil prakke mig paa."

„Det er dyrt, det er meget dyrt."

„Ja vistnok, men saa har Du ogsaa frie Hænder over 2 Kongeriger, og det er rigeligt Godserne værdt."

„Du talte kun om eet Gods, kjære Fader."

„Ja, men min dyrebare Broder har forelsket sig i Hanrau, og jeg faaer ikke Fred, førend jeg giver efter."

„Nei, kjære Fader, det kan Landet ikke taale."

„Ak, min Søn, Landet har allerede taalt saameget, vi faae da Magten den 14de og sparer alle de Rigsbankssedler, som hun kunde fabrikere i en heel Maaned."

„Det er haardt."

„Ja meget haardt, men der er ikke andet for, vi maae gjøre gode Miner endda."

„Og Guldberg?"

„Ja min Søn, han vil vist nøde mig til at gjøre sig en Foræring af en Tønde Guld."

„Fader, jeg bliver bange, tilsidst bliver der jo Intet tilbage."

„Til os?"

„Til Landets Vel, mener jeg."

„Seer Du, min kjære Søn, vi skal huske paa, at hver Dag vi vinder fra dem, er en stor Triumf. Siden kan vi jo tage det igjen."

„Nei, det kan ikke lade sig gjøre, men nu, Taushed, Fader."

„Ja, Taushed, min Søn, og endnu eet, Du maa lade som om Magten er Dig forhadt. Jeg maa spille min gamle Rolle.

„Du seer paa mig. Troe mig, det er ikke altid saa slemt med mig, som jeg lader til."

„Desbedre! min kjære Fader!"

„Dermed maa Du dog ikke troe, at jeg ikke lider af det nerveuse Onde, men Du vil jo være mig en god Søn?"

„Ja, min Fader, en taknemmelig Søn!"

„Kan Du stole paa Bülow?"

„Ja, og paa Flere."

„Godt, raadfør Dig med —

„Stampe, Bernstorff og Reventlou.

„Og med Huth!"

„Hvad! har vi ogsaa Huth?"

„Med Liv og Sjæl."

„Godt, ypperligt, men jeg tør ikke blive længer, hold Dig nu godt, og bryd Dig ikke om at jeg synes lidt sær, gjør noget istand som kan gavne os Begge, og som jeg kan underskrive."

„Vil Du det, kjære Fader?"

„Det skal jeg vise Dig, men forhindre blot de fire Statsraader at aflægge Eden."

„Det maa Du forhindre, elskede Fader!"

„Godt, det skal jeg, men saa maae der handles raskt."

„Mildhed og Klogskab er det Bedste; thi Kongen af Preussen er Bedstemoders Ven, og vi maae ikke have Krig for min Skyld."

„Godt, Du har Ret, men hør dog, hvis det kniber, maa Huth forsvare os."

„Det vil han, Kabinettet maae hæves og Alt gaae igjennem os To."

„Bravo! har jeg nu skrevet under i 13 ulykkelige Aar, for at give Dig Tid til at vore i Fred og Ro, saa vil jeg nu gjøre det herefter med større Fornøielse, jeg skal være rigtig Konge, og Du, Prinds-Regent."

„Gud styrke os dertil."

„Ja, min Søn, han vil lade det lykkes. Gud befalet."

Kongen reiste sig, og vilde kalde paa Mösting og Bülow. Men han betænkte sig, og satte sig atter ned igjen ved Kronprindsens Seng. „Eet maae Du love mig, min Søn, jeg vil befries fra denne Schack, han er en Bøddel imod mig."

„Han skal bort den 14de, men hold ud saalænge, ellers forraade vi os selv."

„Ja, ja, vi maa Begge holde ud."

„Altsaa den 14de April."

„Vil Du have Kabinetsseglet? min Søn?"

„Den 14de?"

„Nei, strax?"

„Jeg har det hos mig, dette Trolddomssegl."

„Jeg beholdt det gjerne, men vendt til jeg er konfirmeret, saa . . . ."

„Men naar de andre løbe dermed?"

„Du maae bestandig have det hos Dig, Fader!"

„Godt, jeg skal passe derpaa — men den 7de maa Du hente det; i 7 Dage kan det godt undværes. Det er skeet saa tidt. Gud befalet."

„Farvel min kjære, kjære Fader!"

„Min egen Frederik, Farvel!"

Efter at have kysset Kronprindsen paa Panden, gik Kongen rask ud af Døren, men der lænede han sig stærkt paa Möstings Arm.

Den næste Dag var Kronprindsen fuldkommen rask, ikke desmindre maatte ham ifølge Livlægens Ordre holde Stuen for ikke strax at udsætte sig.

Sine Befalinger havde han uddeelt til Bülow med Hensyn til Arrangementet til den forestaaende Konfirmation og igjennem ham gik alt hvad der stod i Forbindelse med Regentplanen hvori Stampe, Numsen, Reventlau, Huth og Bernstorf endog skriftlig deeltoge.

Det er et stolt Vidnesbyrd for disse Mænd om, med hvilken Taushed og Troskab de dreve Underhandlingerne og Forberedelserne, naar man veed at Juliane Marie havde sine Spioner overalt.

Hos disse Mænd havde Udspionering gjentagne Gange været virksom, men man fangede ikke andet end sine egne Fisk. Alle vare da af den Mening at Prindsen maatte være glad ved at nyde en Konges Rettigheder uden at være belemret med Regjeringens Byrder og at dette vistnok stemte overeens med Kongens, Kronprindsens og Folkets Ønsker.

Man troer altid det man ønsker, altsaa beroligede Juliane sig dermed.

Enkedronningen var altfor glad over denne gode Virkning af hendes utrættelige Iver for at beholde Herredømmet,

og hun lagde derfor nye forhaabningsfulde Planer for en fjern Fremtid. Det havde nemlig viist sig at Modstanden mod hende var forbi. Dronning Caroline Mathilde var faldet som et Offer derfor, hvorfor skulde hun nu ikke i Tryghed over det vundne Terrain kunde udstrække Herredømmet endnu længere?

Tidlig eller seent vilde Kronprindsen jo blive en Mand og blive Konge, var det da ikke godt at have en trofast Allieret til, som kunde stemme Regenten til Føielighed og hvorledes skulde hun kunne opnaae det Bedre end ved at indlede et Ægteskab mellem Kronprindsen og een af hende protegeret tydsk Prindsesse?

Hun havde allerede længe staaet i det venskabeligste Forhold til Kongen af Preussen, Frederik den 2den, hvis Datter hun havde udseet til Kronprindsesse i Danmark.

Kongen af Preussen syntes godt om dette Forslag, og en levende Brevveksling var allerede lang Tid ført mellem dem desangaaende.

At have en Flaadestat til intim Allieret kunde vel tilfredsstille denne ærgjerrige, erobresyge Monark.

Juliane vilde derfor itide sikkre sin Plans Fremgang, thi Indflydelse paa Børnene maatte hun jo altid beholde og hendes Søn Arveprindsen kunde da som disses Onkel arve Herredømmet efter hende. Kongeloven tildeelte Kongens Søn Kronen, men forbød ikke Onkelen at være den egentlige Hersker. Den 2den April 1784 havde Kronprindsen netop skriftlig besvaret Geheimeraad Stampes Forespørgsler angaaende de nødvendige Forholdsregler ved det forestaaende Statskoup, da Enkedronningen lod sig melde hos Prindsen. Bülow fik i en Hast skjult de vigtige Depescher hos sig og Kronprindsen fik netop Tid til at indtage en Rekonvalescents hvilende Stilling, da Juliane traadte ind.

„Hr. Marschal," sagde hun naadig, „jeg er henrykt over at see Kronprindsen oven Senge, De kan betroe mig ham i en halv Time eller saa, da jeg har noget Godt at melde ham en Familie."

Bülow adlød Vinket og skyndte sig bort for at levere General Huth de vigtige Brevskaber.

„Naadige Bedstemoder!“ sagde Frederik, „undskyld at jeg bliver siddende, jeg befinder mig vel, jeg er kun lidt mat, men imorgen vil jeg være fuldstændig restitueret.“

„Det ønsker og haabe vi Alle, thi i overmorgen skal Du aflægge det store Løfte — som Du min elskede Frederik har længtes saameget efter.“

„Ja, jeg er glad derover, man er dog ikke anseet for at være et rigtigt Menneske før man er konfirmeret.“

„Barn, som Du er, i min Barndom tog man det slet ikke saa nøie — og vil Du vide min Hemmelighed, saa er jeg, Din Bedstemoder, endnu slet ikke konfirmeret, det brugtes ikke i den Tid ret meget, eller var idetmindste en Sag, som man tog efter eget Indfald.“

„Er det muligt, Grandmama er ikke konfirmeret, det er moersomt — nu saa kan jeg forstaae hvorfor De holder Dem saa ung, en ukonfirmeret Dame.“

„Du er en Smigrer lille Fredrik, jeg siger det blot for at Du ikke skal troe, at der er skeet Dig Uret fordi vi har trukket Tiden lidt ud.“

„Men det har jeg jo heller aldrig sagt, Bedstemoder!“

„Nei, nei, men det kunde Du dog have tænkt.“

„Bedstemoder,“ sagde Frederik modfalden, „Du vil bestemt at jeg ikke skal konfirmeres endnu?“

„Vilde det gjøre Dig meget ondt?“

„Ja, det vilde bedrøve mig meget, jeg bliver bestemt syg derover.“

„Nu saa glæd Dig min søde Frederik, glæd Dig som et Barn, thi iovermorgen skal Du konfirmeres med al den Pomp, der sømmer sig for Kongens Søn, Thronarvingen og *min* Sønnesøn.“

„Virkelig?“ raabte Kronprindsen med uskrømtet Glæde og rakte Dronningen begge sine Hænder.

„Tak, Tak!“

„Du faaer mig til at lee over Din Glæde, føler Du nu ikke selv, at Du er et rigtigt Barn?“

„Jo, det maa jeg tilstaae, men er der noget ondt i det?“

„Nei min Frederik, det er der virkelig ikke — bliv Du kun ved at være Barn en god Stund endnu — men Du har jo skrevet — Du har Blæk paa Fingrene, hvoraf kommer det?"

„Aa det — ja det siger jeg Dig ikke, Bedstemoder!"

„Frederik, lad os ikke blive Uvenner — Din Bestemoder kan Du betroe Alt."

„Hvor bliver saa Overraskelsen af?"

„Hvilken om jeg tør spørge? —"

„Saa nu er jeg godt faren, siger jeg det, bliver Fader vred — siger jeg det ikke, saa — naa see nu ikke saa opbragt ud — det er ikke noget slemt."

„Frederik, sig mig det — og Du skal have Grund til at glæde Dig — naa kjære Barn!"

„Fader vil forære Dig og Onkel Frederik Fridriksruhe og Hanrou — er Du saa fornøiet?"

Enkedronningens Ansigt opklaredes pludseligt, hun rakte Kronprindsen Haanden og sagde: „Det er smukt, jeg skal være taus — skrev Du derom?"

„Nu spørger Du om mere end jeg vil svare paa — jeg troede det var passende at Fridriksruhe kom til at hedde Julianeruhe — det er det Hele."

„Nei lad det kun hedde Fridriksruhe — det er bedre saaledes."

„Det troer jeg selv, nu, og derfor betænkte jeg mig og tog mit Forslag tilbage."

„Lad mig see Forslaget lille Frederik!"

„Det ligger i Ilden sagde Smeden om Jernet" bemærkede Kronprindsen.

En let Sky foer hen over Julianes Pande. „Saae Bülow det?" spurgte hun.

„Bülow? Hvor skulde det falde mig ind — han er da ikke min Skriverlærer, skulde han maaskee rette paa Stilen?"

„Mishager han Dig mit Barn, saa sig det?"

„Hvorfor skulde han mishage mig? Det er en god Mand, men han er for gammel til at være min Fortrolige i Børnestreger."

„Det har Du endelig ret i — men lad os tale om noget andet, naar skal Du feire Din Indtrædelse i Statsraadet?"

„Ja det spørger jeg om?"

„Saa hør det mit kjære Barn — den 14de April."

„O, herligt!"

„Du er meget ærgjerrig."

„Ja uhyre, jeg skal trække Onkel Frederik i Skjøderne og sige Onkel nu er jeg ligesaameget som Du!"

„Mere, min Frederik, Du er Kronprinds og han er kun Arveprinds."

„Ja, men han er og bliver dog altid min Onkel."

„Det er sandt. Sig mig hvad er saa det første Forslag Du vil gjøre i Statsraadet?"

„Det er sandt, man skal vel komme med noget for at vise sig — — lad mig nu see — jeg vil foreslaae en Belønning til Guldberg."

„Det er ikke ilde — Din Indtrædelse vil være glimrende."

„Det troer jeg selv."

„Har Du noget imod at Guldberg, Eichstedt, Steman og Rosenkrone bliver stemmegivende Geheimestatsraader?"

„Bedstemoder, i den Retning maa Du gjøre hvad Du finder rigtig. Det vil jeg slet ikke blande mig i —".

„Det kan dog ikke være Dig ligegyldigt hvem der sidder i Statsraadet?"

Naar det er troe og indsigtsfulde Mænd, Du kjender dem jo — gjør det ganske som Du synes."

„Hør min Frederik, siden Du nu er i det gode Hjørne vil jeg endnu fremkomme med noget — vi maa tænke paa en Gemalinde til Dig,"

„Nu maa jeg lee, en Gemalinde? jeg er jo ikke konfirmeret endnu?"

„Det er Du snart, og Du veed vel at det er Pligt i Tide at tænke paa en Kronprindsesse."

„Du har maaskee een i Lommen?"

„Netop, see her er et Brev fra Kongen af Preussen, og her er hans Datters Portrait."

„Brevet kan Du beholde, jeg vil ikke høre et Ord derom førend jeg er 18 Aar, men Portraitet gad jeg nok see."

„Saa see da – ."

„Hun er ikke hæslig, Diademet klæder hende godt."

„Du synes om hende?"

„Nei, det har jeg ikke sagt — er hun god?"

„From som en Engel."

„Hun seer ikke videre blid ud, men det kan vi altid tales ved om."

„Jeg har halvt om halvt gjort mig Haab derom."

„Hør Bedstemoder, jeg er kun et Barn endnu og kan ikke bestemme mig saa tidlig."

„Fyrstegiftermaal bestemmes altid tidlig."

„Ja men ikke før Konfirmationen."

„Jo, Din Fader og Din Onkel er enig med mig. Du maa bestemme Dig."

„Ikke endnu, nu har jeg føiet Dig i saameget, saa maa Du føie mig i at vente."

„Hvorlænge min kjære Frederik?"

„Saamange Uger som der er Diamanter om Portraitet."

„Det er umuligt, jeg maa give Svar før den Tid."

„Lad os dog tælle."

Og Enkedroningen og Kronprindsen gave sig nu ligesom Børn til at tælle de Diamanter der sad i Indfatningen.

Naar Nogen havde seet dem i dette Øieblik skulde Ingen have antaget at disse to Væsner vare hinandens Modstandere.

„Een og Tyve, det er vel hendes Alder?" sagde Prindsen.

„Jeg troer kun at hun er tyve Aar."

„Saa er hun jo ældre end jeg."

„Jeg var ogsaa over tyve Aar da Din Bedstefader ægtede mig."

„Ja det er jo rigtignok sandt, men jeg kan ikke bestemme mig endnu."

„Men naar da, naar da?"

„Siig mig Bedstemoder, naar synes Du?"

„Det Bedste var at Du bestemte Dig strax."

„Før Konfirmationen? Saa kunde man sige det var et Barnevalg, nei lad det saa være til om 21 Dage, det er saamæn tidlig nok."

„Du skal ikke giftes før i Dit 18de Aar, men lad det da være til om 21 Dage — Du føier dog alligevel Din Bedstemoder."

„Jeg lover Intet, men naar jeg engang kommer fra Statsraadet iler jeg op til min kjære Bestemoder, og siger hende Besked."

„Du er et velsignet Barn."

„Bedstemoder skal idetmindste altid kalde mig en god Sønneſøn."

„Det er jeg vis paa — vil Du beholde Portraitet?"

„Nei, nei, hvor kunde det passe sig, et Barn og et Dameportrait?"

„Men naar Kronprindsen kommer fra Statsraadet —."

„Ja saa har han rystet Barnet ud af Ærmet, saa kan vi tale derom."

Enkedronningen forlod Prindsen i høi Grad tilfredsstillet, og skrev strax til Kongen af Preussen at hun nærede sikkert Haab om at hendes Sønneſøn vilde føie hende i Alt og at hun navnlig havde den sikkre Forventning inden Udløbet af en Maaned at tilmelde ham en glædelig Tidende med Hensyn til Kronprindsen og Kronprindsessen.

Den Vending, som denne Sag, til Held for Kronprindsen, fik, hjalp ikke lidet til at fremme Prindsens Planer og til at dysse den aarvaagne Juliane i den dybeste Ro og Tryghed.

Den preussiske Gesandt viste Kronprindsen den underdanigste Opmærksomhed, og de andre Diplomater der ikke anede noget om Julianes Giftermaalsplaner troede at den preussiske Gesandt i Statsanliggender vilde insinuere sig hos Kronprindsen som en snartblivende Regent. De vilde altsaa ikke staa tilbage for Nogen, men viste om muligt endnu større Underdanighed og Ærefrygt hvilket navnlig var Tilfældet med den engelske og russiske Gesandt. Da nu Konfirmations-

højtideligheden medførte den naturlige Omstændighed at Kronprindsen blev betragtet som Festens Konge, saa søgte hele Hoffets Personale og alle Statstjenerne, ja selv Borgerne at overbyde hinanden i deres Hyldest, saa at det næsten grændsede til Tilbedelse.

Dette gav alle Kronprindsens Tilhængere et ubetvingeligt Mod og en værdifuld moralsk Støtte.

En saa forgudet Prinds turde nok vove noget for at vinde sin Ret, og han selv var nu mere end nogensinde bestemt paa at vove det.

Saaledes nærmede sig det vigtige Tidspunkt, da Thronarvingen skulde træde ind i Statsraadet.

Kronprindsen talte Timerne dertil og endelig nærmede sig den 14de April.

Tiende Kapitel.

Slag og Seiervinding.

Den store Dag, den 14de April 1784, oprandt.

Kongen var festlig smykket til at gaae i Statsraadet, Arveprindsen og de nye af Juliane Marie udnævnte Geheimeraader ligeledes. Bülow førte Kronprindsen ind til Kongen og da denne med et sky fravendt Blik havde trykket sin Søn i Haanden, førte Kronprindsen, der denne Dag var usædvanlig bleg og usædvanlig smuk, sin Fader ved Haanden til Statsraadssalen. Neppe var man kommen indenfor og Dørene lukkede, førend Guldberg og de andre nye Raader traadte frem og vilde aflægge deres Ed som Statsraader.

„Bliv!" sagde Kronprindsen med en bydende venlig Gestus, „først maa jeg, Thronfølgeren, frembære Hs. Majestæt

min Taksigelse, som jeg, for bedre at minde denne Dags Betydning, har opsat skriftlig. Tillader min Herre og kongelige Fader at jeg oplæser dette?"

„Jeg tillader det, min Søn!" svarede Kongen med samme aandsfraværende Blik som før.

Kronprindsen tog nu et Papir ud af Lommen og læste:

„Min naadigste Konge, Fader og Herre! Da min naadigste Hr. Fader har havt den Naade og Kjærlighed for mig nu at sætte mig i sit Geheime-Stadsraad, saa erkjender jeg, som jeg bør, denne deres naadige Fortrolighed med den dybeste Ærbødighed og største Taknemmelighed. Men, som jeg er overbeviist om, at Tingene meget bedre bestyres uden et Kabinet, saa maa jeg underdanigst bede min naadige Hr. Fader at ophæve Kabinettet, hvorved Statens publique Affairer kom igjen paa den Fod, de altid have været indtil nu paa 14 a 15 Aar, og hvorved ogsaa Hensigten af Forordningen af den 13de Febr. 1772*) blev opnaaet."

„Ligeledes troer jeg mig forbunden i min Samvittighed underdanigst at foreslaae igjen udi Deres Statsraad at indsætte 2 brave Mænd, som før have været udi samme og som nu staae paa Pension, istedenfor, efter deres Ønske, at opoffre sig til Deres Majestæts og Landets Tjeneste, nemlig Geheimeraad Rosenkranz og Geheimeraad, Grev Bernsdorff, samt tillige at indkalde i Statsraadet General Huth og Geheimeraad Stampe, da alle disse 4 Mænd forene for sig, enhver især, de til en god og duelig Raadgiver fornødne Egenskaber, og derfor saavel inden- som udenlands ere bekjendte og agtede."

„Skulde nu, som jeg ønsker og haaber, min naadigste Herre og Fader i Naade bifalde disse mine velmeente Forslag, saa beder jeg underdanigst at Deres Resolution herpaa naadigst maa meddeles, og at den herhos føiede Ordre til det danske Kancellie maa blive af Deres Majestæt underskreven, samt at

*) I denne Forordnings § 3 hedder det: „Alle Kollegiernes Forestillinger skal i og igjennem Statsraadet foredrages Kongen og Hans Resolution derpaa tages. Ligeledes skal der alle anbefalede Expeditioner af Kongen underskrives.

det maa være mig tilladt strax i Deres Majestæts Navn at lade bemeldte 4 tro og brave Mænd vide, at de skal indfinde sig i Høistsammes Geheime-Statsraad. Jeg forbliver til min Død med den dybeste sønlige Respekt og Ærbødighed min naadigste Konge, Fader og Herre, Deres Majestæts underdanigste Tjener, Undersaat og Søn, Frederik K. P."

„Holdt, hvad er dette?" raabte Arveprindsen, „det er en Regjeringshandling af altfor stor Vigtighed, som først nøie maa overveies. Maa jeg læse det først?"

„Nei, dette er en kongelig nødvendig Beslutning, som skal gjøre Forandring i den vilkaarlige Kabinetsregjering der i den senere Tid har viist sig uheldbringende for Landet," gjenmælede Kronprindsen.

„Vi ere her for at raadslaae," svarede Eickstädt, „og ikke for at modtage Befalinger."

„Tie, Eickstädt! til I spørges. Kongen, min Fader, er Herre og uindskrænket Voldgiftsmand i Landet, jeg er hans Søn, hans Støtte og Thronfølger. Kun for hans kongelige Villie bøier jeg mig. Min Fader, skriv under og frels Fædrelandet!"

„Ja, det vil jeg, min Søn, herefter vil jeg kun underskrive, hvad Du forelægger mig; giv mig strax en Pen."

„Jeg protesterer," raabte Arveprindsen fuld af Vrede og rev Pennen ud af Kongens Haand, saa at Pennen faldt paa Gulvet.

„Guldberg, tag Pennen op," befalede Kronprindsen. Guldberg lod som om han ikke hørte det, og stod ubevægelig.

„Guldberg," gjentog Kronprindsen, „I Kongens Navn tag Pennen op."

Men Guldberg stod som en Billedstøtte og rørte sig ikke af Pletten.

„Min Fader, min dyrebare Konge," sagde Prindsen, „lad ingen rive dette Papiir fra Dig, thi da er det Kronen man river fra Dig og mig; elsker Du Din Søn og Dine Undersaatter, saa vogt over Dokumentet, medens jeg selv tager Pennen op."

Kronprindsen bukkede sig hurtig og optog Pennen.

Arveprindsen vilde rive Papiret ud af Kongens Hænder, men denne holdt krampagtig fast og raabte med frygtelig Stemme: „Bov det ikke, Broder!"

Denne sognede ned i sin Stol af Skræk og Forbauselse.

Kronprinds Frederik gav Kongen Pennen, og Kongen skrev strax under.

„Skriv egenhændig approberet," bad Kronprindsen; Kongen gjorde dette.

„Og nu, min Fader, er det nok for idag."

„Ja!" svarede Kongen, „jeg er træt."

„Jeg vil følge Dig til Dine Gemakker," sagde Kronprindsen og puttede Papirerne i sin Lomme.

Kongen havde imidlertid reist sig og bevæget sig henimod Døren. Arveprindsen gik hurtig hen til Kongen og smuttede du af Døren med ham idet han tog ham i Haanden.

Kronprindsen vilde ile efter ham, men Døren var tillaaset.

„Spræng Døren, Eickstädt," befalede Kronprindsen.

„Deres kgl. Høihed, hvor kan jeg det?"

„General, I kunde sprænge Døren, da det gjaldt om at overfalde og fængsle min ulykkelige Moder, og nu, da Eders Herre og Kronprinds befaler Eder det, er I ulydig. General Huth og det danske Folk skal lære Eder Lydighed."

„Min høie Herre," bad Eickstädt angst, „jeg er ikke ulydig, men vil lyde Eder i Alt, jeg var Eder altid en tro Tjener og haaber ikke at have vakt Eders Mishag."

„Godt, skaf Døren op, og forhold Eder rolig, saa skal intet Ondt skee nogen af Eder, men skal jeg vente til man sprænger Døren udenfra, vil jeg ikke forhindre Eders Arrestation."

I dette Øieblik blev Døren revet op af Bülow og flere Livvagtsofficerer indtraadte, som synlig glædedes ved at see Prindsen vel.

„Skal disse arresteres?" spurgte Bülow.

„Nei, hvis De ikke vise Opsætsighed, men ere lydige; hvor er Huth og Numsen?"

„De forhindre Arveprindsen i at føre Kongen bort."

„Disse Herrer blive her," befalede Prindsen, og ilede bort med Bülow for at naae til Kongens Gemakker, her var Rumsen og Huth, der overøstes af Arveprindsen med Bebreidelser. „Kom til Dronningen," sagde Arveprindsen og trak Kongen ved Haanden henimod Korridoren, der førte til Juliane Maries Værelser.

Kongen saae sig sky om, men da han ikke bemærkede Nogen, der kunde hjelpe ham, fulgte han med Arveprindsen, men, som det lod til, høist ugjerne.

Rumsen stillede sig for Døren ved Enden af Ydersalen og var bestemt paa ikke at lade Arveprindsen føre Kongen med sig førend Kronprindsen kom. „Tilside," raabte Arveprindsen, „seer I ikke det er Kongen og mig?"

„Deres Majestæt behage allernaadigst at vente," svarede Rumsen, „nu kommer Deres Søn, Kronprindsen, strax."

„Befal at han skal gaae tilside, det er jo Majestætsforbrydelse at spærre Kongen Veien," skreg Arveprindsen.

„Men hvor er Frederik, hvor er min Søn?" spurgte Kongen ængstelig.

„Her er han, min Konge," raabte General Huth aandeløs idet han kom løbende fra Kongens indre Gemakker.

„Min Fader, her er jeg," svarede Kronprindsen, der kom lige bag efter og var bleg som et Lig.

„Kom nu, Broder," bad Arveprindsen og trak i Kongens Haand.

„Nei, denne Vei, min dyrebare elskede Fader," bad Kronprindsen og tog fat i Kongens høire Haand med sin venstre for at føre Kongen tilbage til sine Værelser.

Kongen var aldeles raadvild, men det saae dog ud til, at han helst vilde følge sin Søn.

„Bülow," sagde Kronprindsen, „gjør Ende paa dette, jeg har Kongens Resolution i Lommen."

Disse Ord gav Arveprindsen nyt Liv og ny Fortvivlelse.

„Gaae tilside," skreg denne blussende af Vrede til Rumsen, der stod foran den lukkede Dør, „Kongen vil frem."

„Jeg seer kun, at De trækker ham frem. Naar Kongen

er fri i sine Bevægelser og selv befaler mig at lukke op, skal jeg adlyde," ytrede Numsen forlegen.

„Deres kgl. Høiheder behage begge at slippe Hans Majestæt Kongens Hænder," bad General Huth.

„Slip Din Fader, Frederik," befalede Arveprindsen.

„Nei, slip Du, Onkel Frederik, Kongen er min Fader."

Endelig slap de begge. Kongen var i dette Øieblik aldeles bedøvet og forvirret, saa at han slet ikke vidste, hvad han skulde gjøre. Det var aabenbart, at Arveprindsen maatte have sagt noget til ham paa Veien fra Statsraadssalen, som var Kronprindsen til Skade.

„Hvad skal jeg gjøre?" spurte Kongen Huth.

„Følge Kronprindsen," svarede denne uforfærdet.

„Ja, ja, Kronprindsen."

„Elskede Fader," sagde denne og tog begge Kongens Hænder i sine.

Hurtig som Lynet foer Arveprindsen hen til Kongen, der alt vendte om til sine Gemakker, og da Arveprindsen kom til at røre ved Kronprindsens Lomme, blev denne angst over at miste det kostbare Dokument. Han gav derfor Slip paa Kongens ene Haand, men holdt fast med sin ene Haand paa Kongen, medens han holdt paa sin Lomme med den Anden.

Arveprindsen, der nu blev vred for Alvor, tog Kronprindsen haardt fat i Kraven og vilde sandsynligviis have fravristet ham enten Kongen eller Dokumentet, men Kronprindsen værgede sig tappert, han tog Papirerne i Haanden uden at slippe Kongen, og gav dem til Bülow og General Huth, der, da de nu saae, at Kronprindsen greb til sin Kaarde, frygtede en Overilelse. Hastig og dog med Ærbødighed skilte han de Kjæmpende ad, saa at Arveprindsen et Øieblik efter, uden selv at kunne gjøre sig rede paa hvilken Maade, befandt sig henne i den anden Ende af Salen, medens Kronprindsen førte Kongen ind i sine Gemakker, hvor Reventlau, Stampe og Bernstorff imidlertid fra den modsatte Side vare ankomne. Her kom Kongen lidt til Ro og Besindelse, og det lykkedes disse Hædersmænd ganske at overbevise den stærkt angrebne Konge,

at han vedblev at være Konge, og at hans Søn, Kronprindsen, vedblev at være hans første og hans troeste Undersaat.

En heel Time blev Kronprindsen og disse nye Statsraader hos Kongen og de vigtige Beslutninger toges, at Juliane Maria fra nu af var ude af al Indflydelse paa Statsmagten, dog saaledes, at Arveprindsen vedblev at have Stemme i Statsraadet.

Guldberg, Eichstedt og Kongens andre Plageaander sattes derimod strax fra deres Funktioner.

Bylow forstyrrede først denne vigtige Raadslagning, idet han meldte at Enkedronningen var ganske som ude af sig selv, og raabte idelig paa Majestætsforbrydelse, Kongemord, Revolution. Hun vilde ud til Folket eller tale med Kongen eller Kronprindsen.

„Har Du arresteret Nogen?" var det første den nye Regent spurgte om.

„Nei Deres Kongelige Høihed, jeg ønskede, at det nye Regimente skulde gaae saa lempeligt tilværks som Forholdene blot kunne tillade."

„Deri har Du gjort vel," sagde Frederik, „hvis det blot er muligt skal alt gaae fredeligt af, og mit Regimente betegnes med Mildhed. Du, Huth, og Reventlau skal følge mig til Enkedronningen og hvis min naadige Bedstemoder deri samtykker, skal Hofballet, hvortil alt er arrangeret, uforstyrret afholdes iaften. Numsen og Bernstorf blive her og holde Kongen med Selskab."

„Hvis jeg tør give et Raad, min Prinds, da tag Guldberg med, thi Deres naadige Fru Bedstemoder drømmer allerede om Skafot og Blodbad. Guldberg vil bedre end nogen berolige hende."

„Du har ret, lad ham da hente, gaaer alt godt, skal vi netop nu blive gode Venner, jeg vil ikke gjøre noget Menneske Fortræd og ønsker kun Danmarks og Norges Lykke."

Da Guldberg var kommen til Kongens ydre Sal, gik Kronprindsen ud til ham og forklarede Forholdene, samt beroligede ham.

„Min Herre! jeg har indseet, at det vilde komme, nu er det kommet, og jeg er fra nu af Eders lydige Tjener."

„Viis det, Guldberg, og det skal komme Eder og Eders Børn tilgode, berolig min Bedstemoder og min Onkel Arveprindsen; de have mistet Magten, men jeg skal altid ære og elske dem som dyrebare Slægtninge, kun maae de forholde sig rolige, hvis de ville det, skal ingen blive arresteret, og hele Hoffet skal troe, at min Bedstemoder frivilligt har arrangeret det Hele, og selv bestemt alt som skeet er idag."

„Guldberg iilte forud til Dronningen og Arveprindsen, men de vare saa oprørte over det Forefaldne, at de ikke kunde fatte eller finde sig i det. Guldberg prædikede for døve Øren og hun beskyldte endog denne for Medviden i Komplottet.

„Min naadige Bedstemoder," sagde Kronprindsen, da han længe roligt havde hørt paa hendes Forbittrelse og Bebreidelser. „Jeg har kun tilvendt mig min Ret som Thronfølger, og Kabinetsregjeringen er en despotisk Uting. I Virkeligheden er slet intet skeet. Da min ulykkelige Moder blev fængslet og forfulgt, skete det fordi Kabinetsregjeringen, som hun havde støttet kaldtes ulovlig. Enten er den ulovlig og da er det ret, hvad der er skeet idag, eller den er lovlig — og da har man begaaet en stor Forbrydelse, idet man styrtede min Moder derfor."

„Forholdet er anderledes," skreg Juliane Marie.

„Ja, i nogle Punkter. Hun var Kongens Hustrue og Kronprindsens Moder, altsaa den nærmeste til Kabinetsregjeringen, naar en saadan skulde være, medens nu Kongen og jeg, de nærmeste til Magten, hidtil vare magtesløse og blindt adlydende Redskaber — endelig skete Afløsningen — Kabinetsregjeringen for 12 Aar siden med Vold og Drab, med Grusomhed, Fængsel og Tortur, jeg derimod afløser den som en kjærlig Sønneson, idet jeg er villig til at ære og elske Dig for hele Verden — Du som dog var haard imod min stakkels Moder."

„Du vil hævne Dig, Frederik, og hævne hende blodigt."

„Nei, ved min Ære, jeg vil ikke oprive gamle Saar,

men jeg fordrer Lydighed i Regjeringsanliggender, udenfor dem, er jeg Din bedste Ven, Din egen Frederik."

„Og Din Onkel, skal han være Din Tjener?"

„Ja, forsaavidt som jeg er Landets første Tjener, maa han og alle adlyde mig, men som Statsraadsmedlem kan han komme med sine Indvendinger."

„Jeg vil søge Kongen om min Afsked!" sagde Arveprindsen fornærmet.

„Og jeg vil bønfalde Kongen om at skrive et kjerligt broderligt Brev til Deres Kongelige Høihed for at begjære at I fremtidig vil staae ham og mig bi med Eders Raad i alle Regjeringsanliggender."

„Det gjør Du ikke, Frederik, Du har nok andre Raadgivere."

„Fuldkommen sandt, men Eders Navn, min høie Onkel, bør findes paa enhver nyttig Regjerings-Foranstaltning."

„Nei — nei, jeg gaaer ikke i Statsraadet, jeg har dog intet mere at sige."

„Guldberg, dom De, bør Hans Kongelige Høihed vel undslaae sig for at have Sæde i Statsraadet."

„Det vil Hans Kongelige Høihed vist heller ikke, naar Breden og Fortrydelsen har lagt sig, thi det vilde netop være smukt, naar det samme gode Familieforhold kunde vedblive at bestaae som hidtil."

„Guldberg er en redelig Mand," sagde Kronprindsen, „vi bør følge hans Raad. Hvad vedkommer det Verden, om vi i Virkeligheden er uenig i nogle Punkter, ingen skal kunne see andet end den fuldstændigste Harmonie."

„Vil Du da rette Dig lidt efter os, Frederik, vi ere dog mere erfarne og kjende Regjeringens Byrder bedre end Du. Naar Du vil raadføre Dig, kan alt endnu blive godt."

„Misforstaae mig ikke, regjere skal jeg nok ved Statsraadets Hjælp, der har min Onkel sin Stemme hverken mere eller mindre."

„Jeg skal altsaa kun skrive under? Aldrig!"

„Onkel Frederik, glem ikke, at Du har ladet Kongen gjøre det samme i en Række af Aar, og han var dog Sou-

verain; mig spurgte ingen om. Det er først nu, at min Tour er kommen."

„Ja, og ved Falkhed, Frederik!"

„Jeg kom hid for at stifte Fred, hvis jeg havde sagt, jeg vil have min Ret, havde jeg da faaet den?"

„Tusind Gange hellere," sagde Juliane Marie.

„Guldberg, hvad mener De?"

„Kronprindsen har atter Ret, man slipper ikke gjerne Magten af Hænde."

„Guldberg er en ærlig Mand, der siger sin Mening reent ud," sagde Kronprindsen.

„Guldberg er en Vendekaabe og venter maaskee Fordeel af at give Dig Ret."

„Du gjør os begge Uret, Bedstemoder, han er en ærlig Mand, og det er jeg med, ræk mig nu Din Haand."

„Vi skal vel miste Godserne i Holsteen?"

„Nej — hvor kan Du troe det, Bedstemoder, jeg vil ikke forandre et Ord af hvad Kongen har givet bort, jeg vil ikke kuldkaste, men regjere, og jeg vil ikke blot regjere, men vinde Hjerter."

„Angaaende mit, skal Du ingen Uleilighed gjøre Dig," sagde Arveprindsen.

„Saa vær idetmindste Hofmand og Diplomat iaften paa Ballet."

„Hvad, skal der være Bal?" raabte Enkedronningen og Arveprindsen paa engang.

„Ja, har Hendes Majestæt ikke selv inviteret?"

„Jeg vil sende Afbud igjen?"

„Det vilde gjøre mig meget ondt, thi da vilde onde Tunger sige, at her var passeret noget, at Enkedronningen og Arveprindsen vare slaaede af Marken, at de havde lidt et Nederlag, men gaaer alt i sin vante Orden, vil man sige Dronningen og Arveprindsen have troligt røgtet deres Kald til Kronprindsen blev konfirmeret og kom i Statsraadet. Der var Enighed og er Enighed."

Naar man hører Dig tale, Frederik, skulde man ikke troe, at Du igaar var et Barn, hvad hedder Dine Raadgivere?"

„Du vil lære dem at kjende; men dette er dog min egen Idee, jeg udbeder mig den første Dands med de to Rigers første Dame, og paa min Opførsel skal enhver vide og mærke, at man fra nu af skal forøge og ikke formindske Ærbødigheden og Underdanigheden imod Dronningen.

„Du er en snild Statsmand, det maa man lade Dig, Du forstaaer at forgylde Pillen, der maa sluges."

„Min Søn, hvad siger Du?"

„Jeg dandser ikke," svarede denne mut.

„Jo, Onkel, Du dandser, om jeg saa skal tigge min Onkel Georg om et Hosebaandsorden til Dig."

„Du er dog en god — Kronprinds."

„Det troer jeg selv. Jeg ønsker at see glade og lykkelige Mennesker, og jeg begynder ovenfra, Bedstemoder, hvor høit skal vi vædde om, at baade Du og Onkel begge skulle holde ret meget af mig."

„Det maae Du alt længe have mærket, Frederik."

„Ja paa lidt nær, men fra nu af skiller Magten os ikke, den binder os sammen, og Du skal være den første Dame i Riget."

„Men Kongen af Preussens Datter?"

„Tager jeg ikke, for saa blev Du den anden, og Du skal være den første Dame ved Hoffet, det har jeg lovet Dig."

„Min kjære Frederik, vort Bedste, vor Glands og Hæder maae staae tilbage for Statens og Kronens Ret — Du maae gifte Dig."

„Godt, Du ønsker det — saa skal det skee, men saa skal jeg gjøre et Valg, at min Gemalinde skal see op til Dig — jeg vælger Din Datterdatter, Landgrev Onkel Carls Datter!"

„Marie?"

„Ja — netop."

„Ih, saa Gud velsigne Jer."

„Amen! Det sagde Du i en god Stund."

„Omfavn Din Bedstemoder."

„Min kjære Bedstemama."

„Og Du, Onkel?"

„En anden Gang."

„Nuvel, jeg vil have det tilgode, men husk vel paa, at en god Onkel er en klog Prinds, og en klog Prinds er en god Onkel."

Med disse Ord forlod Kronprindsen Enkedronningen og Arveprindsen, der ikke kunde komme sig af Forundring over den Myndighed og Forstand som „dette Barn" lagde for Dagen.

Arveprindsen havde især vanskeligt ved at finde sig tilrette i Forholdene. Han kunde ikke fatte, at han, som imorges havde reist sig, og gaaet i Statsraadet som den mægtigste Mand i Staten — nu pludselig var uden Indflydelse, „Et Parademenneske", „En Medunderskriver" af en Andens Villie, og selv Juliane havde Møie med at forklare, at man igrunden maatte være glade over at beholde Skinnet af Magten, „thi Frederik," sagde hun, „kunde lige saa let have taget Hævn over os, som vi tog det over hans Moder."

„Og Hvem borger os for, at han ikke gjør det i Fremtiden?"

„Hans Kongelige Høiheds gode Hjerte og gode Fornuft," svarede Guldberg.

„Det indseer jeg ikke," indvendte Arveprindsen.

„Jeg troer, Guldberg har ret," sagde Enkedronningen.

„Men Beviis, Beviis," ivrede den Første.

„Hvis Kronprindsen ikke nærede Hengivenhed for sin naadige Bedstemoder og sin høie Onkel, vilde han ved denne Kontra-Revolution gaaet anderledes tilværks, han havde ladet i det Mindste alle Deres hengivne Tjenere og tro Mænd fængsle, og maaskee sikkret sig deres høie Personer, men jeg har selv hørt Hans Kongelige Høihed befale, at ingen Arrestationer maatte finde Sted uden i yderste Nødsfald, og at den dybeste Underdanighed uafbrudt maatte vises Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Høihed Arveprindsen."

„Dette kunde maaske være en foreløbig Klogskabs- og Forsigtigheds Foranstaltning."

„Min Søn har Ret, han har vel frygtet vort Parti," meente Enkedronningen.

„Desværre, det kan han ikke have frygtet."

„Hvorfor ikke?"

„Fordi det, som Deres Majestæt behager at kalde vort Partie kun bestaaer af 3 Personer."

„Hvorledes, hvilke Tre?"

„Vi Tre — ikke een flere."

„Raser De?"

„Jeg taler den rene Sandhed."

„Og Eichstedt, Rosenkrants og de Andre?"

„Overløbere — ikke andet end Overløbere, Eichstedt var lige ved at kysse sin Elev fra forrige Maaned paa Haanden, fra det Minut Kongen havde underskrevet."

„Den Forræder!"

„Lad os ikke dømme for strengt, Kongen gav Deres Majestæt Magten, Eichstedt og hele Slænget bøiede sig, Kongen giver Magten til en Anden — Eichstedt og hele Slænget bøier sig da for denne Anden."

„Og vi skal taale det?"

„Ja, thi Magten ligger i Kongedømmet og i Kongens Villie, det er Griffenfeldts Værk."

„Havde jeg kun faaet min Broder ud med mig, skulde vi seet noget Andet."

„Gud skee Lov, at dette ikke skete, thi udenfor vilde De have erfaret, at Folket forlængst ere kjede af os og længes efter noget Nyt."

„Jeg skulde lært det at agte det Gamle."

„Jeg gjentager, det er godt, at det ikke skete, men heldigviis kunde det ikke skee. General Huth havde belavet sig paa Alt, og vi kunde ikke have gjort et Skridt uden at begaae en Feil."

„Hvem har da vaagget over os?"

„Kronprindsen, thi hvis vore Bedrifter ikke vare umuliggjorte, havde vort Nederlag og hans Seier været en offentlig Kjendsgjerning, og han havde været nødt til at erkjende enten at han havde handlet Uret, eller straffe os for at have gjort det."

„De taler som om De var hans Mand, og ikke vor."

„Jeg ønsker at blive det for Deres, ikke for min Skyld,

men Bernstorff og jeg ere Antipoder. En lille Amtmandspost vil for mig være en stor Naade, og alt hvad jeg kan opnaae."

„Og de har Hjerte at spøge med vor Ulykke — kan der da slet ikke gjøres noget?"

„I hvilken Retning?"

„I den Retning, at gjenerobre Magten?"

„Maaskee!"

„Tal, tal!"

„De vil blive Hoffets første Dame."

„Det sagde Han."

„Kronprindsen holder Ord"

„Men Magten?"

„Naar Kronprindsen gifter sig med Deres Datterdatter."

„Saa kunne vi gjennem denne Vei opnaae Indflydelse."

„Netop!"

„Det er at gjøre Veien til China kortere, ved at lægge den over Lapland."

„Og naar Veien over Lapland er den mindst farefulde og den sikkreste er den ogsaa den korteste. Desuden —"

„De seer Dem om — her er ingen der hører os, tal kun ud."

„Det er jo ikke afgjort, at fordi Kronprindsen gifter sig, han derfor faaer levende mandlige Arvinger."

Arveprindsen hævede Hovedet opmærksomt iveiret, og spurgte „Hvad saa, hvad saa?"

„I det Tilfælde tilfalder Thronen Arveprindsens mandlige Arvinger."

„Vi slutte os til Kronprindsen — Guldberg seer bedre end vi."

„De har et klart Blik, Guldberg, dette „hvis" er ikkun altfor uvist."

„Man kan ikke vide."

„Tingene gaaer nok," meente Juliane, „man maae ogsaa overlade Hændelsen sin Deel. Jeg har rigtignok drømt om, at Du vilde blive Fader til en Konge."

„Man drømmer hvad man ønsker."

„Det er aldrig lykkedes mig."

„Jeg troer heller ikke, at man saaledes kan kommandere sine Drømme."

„Men før ikke at tabe os i Drømme nu, hvad skulle vi da gjøre?"

„Kom med Forslag, Guldberg."

„Først gaae paa Bal iaften."

„Vel, approberet!"

„Dernæst fordobble Kjærligheden og Opmærksomheden mod Kronprindsen og eventuelt med den vordende Kronprindsesse."

„Godt, meget godt."

„Antaget!" sagde Arveprindsen, og gav et bekræftende Tegn med Haanden.

„Endvidere paa denne Basis gjøre sig vndet af Folket."

„Det vil da sige Hoffolket?"

„Nei Folket: Borgere og Bønder."

„Reisen over Lapland er meget besværlig."

„Men slet ikke farefuld."

„Videre, videre."

„Det Øvrige maa man overlade til Skjæbnen."

„Skjæbnen er en tvivlsom Oldfrue, man maae see hende lidt paa Fingrene," sagde Enkedronningen.

„Hvortil skulde det føre?"

„Spørg Guldberg."

„Jeg veed det ikke."

„Jh, til at hun giver os Smaaskjorter, og Kronprindsen Chemiser."

„Ja, lad os bede hende om det."

„Altsaa iaften paa Hofballet?"

„Iaften paa Hofballet."

„Og i straalende Humør?"

„I straalende Humør."

„Om Alle sagde, at vi have mistet Magten, skal Ingen troe det."

„Og, nu hver til Sit. Du Frederik, maae især være en kjærlig Onkel."

„Jeg skal idetmindste være en klog Prinds, vive la folie."

„Den første Kunst ligger i Indbildningskraften," sagde Guldberg. „Naar vi ikke selv troe paa den Kjærlighed vor Læbe og vort Smiil udtaler, ville vi ikke faae Andre til at troe det."

„O, nu er De for nøieregnende, Guldberg, det officielle Solskin ligger i Ansigtstrækkene, men de hemmeligste Tanker ligge skjulte i Baghovedet i den lille Hjerne."

„Sandt nok, Deres Majestæt, men de hemmelige Tanker ere som lette Fugle, de bryde før nogen veed det, deres skjulte Fængsel for at vise sig i et stjaalet, maaskee beluret Øiekast." „Tænk ikke, saa forraader Du Dig ikke," pleiede en viis Mand altid at sige."

„Tanker ere toldfrie, min kjære Guldberg," sagde Arveprindsen."

„Ikke altid, Deres Kongelige Høihed! Disse ere netop det eneste hvoraf kronede Hoveder betale Told."

Med disse Ord bukkede Guldberg underdanigt og forlod Gemakket.

Om Eftermiddagen formaaede Kronprindsen Kongen til at kjøre en Tour med ham paa Kjøbenhavns Gader, for at aflægge de nye Statsraader Besøg. Overalt modtog Folket dem med levende Jubel og Kongen var saa tilfreds som han ikke i lang Tid havde været.

„Jeg føler mig ung og kraftig paany, og mærker at min Sundhed vender tilbage."

„Kjære Fader, Du maae ikke længer holde Dig saa indesluttet, Du maae ofte vise Dig for Folket og i Hoffets Kreds, det vil gjøre Dig godt og forlænge Dit dyrebare Liv. En Konge maae hyppig vise sig for sine Undersaatter."

„Du ønsker da virkelig, min Søn, at jeg længe endnu skal være Konge?"

„Fader, Du forskrækker mig, har Du nogensinde tvivlet derom?"

„At Du elsker mig, veed jeg, min kjære Søn, men jeg troede, at Du selv vilde være Konge, og bringe mig til at abdicere."

„Gud forbyde slig formastelig Gjerning, nei Fader, om Du levede til Du blev Hundrede Aar, aldrig skulde jeg vove sligt, ja om Du selv ønskede det, vilde jeg paa mine Knæe bønfalde Dig vedblive at være Konge, jeg er tilfreds med længe, endnu længe at være Kronprinds."

„Du opliver mig med Dine Ord, men hvor dyrebar Du er mig, min Frederik, kan Du see deraf, at om Du havde dethroniseret mig, skulde Du ikke have hørt nogen Bebreidelse. Jeg blev jo dog den gamle Konge og Du den unge Konge."

„Nei Fader, Du alene er Konge, saalænge Gud sparer Dit Liv, naar jeg engang faaer Børn, vil jeg kunne forlange den samme Kjærlighed af dem. Hvad jeg begjærer, er at Du kun igjennem mig og Statsraadet vil tage Beslutninger, og approbere."

„Det vil jeg, det vil jeg urokkeligt."

„Saa skal al Vilkaarlighed være fjernet fra nu af, dog eet har jeg endnu at bede Dig om. Siden det lader til at Afvexlingen virker velgjørende paa Dig, kjære Fader, og for at man ikke skal sige, at jeg holder Dig indesluttet for at kunne herske i Dit Navn, saa besøg Hofballet iaften, vær mild imod Onkel Frederik og mod Bedstemoder, og naadig mod hele Hoffet."

„Jeg skal gjøre det min Søn, om ikke af Tilbøielighed, saa for Din Skyld, fordi Du ønsker det."

„Tak, kjære Fader, Du glæder mig overmaade meget derved."

„Nu har jeg igjen noget at bede Dig om, lad ingen herefter træde imellem Fader og Søn, Konge og Kronprinds. Du maae ikke troe, hvad man forebringer Dig om mig, men spørge mig, det samme vil jeg gjøre med Hensyn til Dig, først nu er jeg rigtig Konge, og jeg troer mine Aandsevner ville styrkes derved, thi nu er der ingen Frygt der tynger mig."

„Fader, jeg er overvættes lykkelig. Vi ville være stærke, naar vi støtte os til hinanden."

„Det troer jeg med."

Om Aftenen traadte Kongen og Kronprindsen Arm i Arm ind i de straalende Hofkredse, der bevægede sig i de glimrende oplyste Sale.

I lang Tid havde Hoffet ikke seet Kongen saa frisk og saa ungdommelig, som iaften. Alle gjorde ham de meest smigrende Lovtaler, og Christian den Syvende var atter den venlige, milde, muntre Konge, som i de forrige lykkelige Dage. En fuldstændig Forsoning og Harmoni syntes at være tilveiebragt mellem de høie Herskabers forskjellige Medlemmer. Kongen dandsede endog en lille Menuet med Hendes Majestæt Dronning Juliane, og Kronprindsen udbad sig den næste og næst-næste Vals med sin naadige Bedstemoder. Arveprindsen talte venligt med Bernstorff og Kongen med Guldberg. Aldrig havde en større Enighed og mere velvillig Stemning herskет indenfor Christianborgs Slots Mure. Alt vidnede om Fred og Lykke. Flere Gange i Nattens Løb mindede Kronprindsen Kongen om at det var seent, og om han ikke skulde ledsage Kongen til sine Gemakker, men denne svarede: „Jeg er altfor lykkelig, min Søn, ved Din Regierings lykkelige Begyndelse, thi Du skal være Regenten, jeg Kongen. Jeg synes at hvert Minut, jeg afkorter denne Nat, er en Tid jeg røver fra os begge. Jeg er stærk nok til at holde ud til den lyse Dag."

Kongen holdt Ord, han var munter og oppakt lige til den lyse Dag, og længe efter at Arveprindsen havde forladt Ballet.

„Vi Gamle holde os tappert," sagde Kongen til Enkedronningen, idet han viste mod Dagslyset.

„Det er fordi vi begge elske Kronprindsregenten," sagde Juliane med et fortryllende Smiil.

„Visselig, og vi ville kappes om at vise ham vor hele Velvillie og Bevaagenhed."

En halv Time senere, Kl. henved 5, forlod Kongen Ballet ved Kronprindsens Arm. Hoffets Jubel og Hyldest ved Bortgangen bragte Taarer i Kongens Øine.

Da Kronprindsen vilde føre Kongen til hans Gemakker, sagde Kongen: „Nei, min Søn, fra idag af skal Du føre mig,

ad mig nu føre Dig i denne smukke Morgenstund til Dine Gemakker."

„Kjære Fader, Du maa være træt, begiv Dig til Ro."

„Du har Noget, som Du vil sige mig, det veed jeg; har Du ikke faaet et stort Maleri fra Preussen?"

„Du veed det, Fader! I Sandhed, jeg frygtede for at Du skulde vredes derover."

„Nei, min Søn, jeg vil glæde mig derover, thi midt i al min Lykke i denne Nat, følte jeg dog en vis Tomhed. Skriften har Ret naar den siger: „Det er ikke godt for Manden at være ene", jeg savner Din elskede Moder, min henfarne Mathilde; ak, ikke saameget som et Portrait har hendes Fjender ladet mig beholde tilbage paa Slottet."

„Og nu vilde det glæde Dig at see hendes Portrait? O, det er guddommeligt."

„Min Søn, hvad siger Du? Din Moders Portrait? jeg troede, det var Din tilkommende Hustrus, Prindsessen af Preussens."

„Nei, Fader, hvis Du samtykker, ægter jeg Prindsesse Marie, Onkel Carls Datter."

„Gud velsigne Eder, men Portraitet fra Preussen?"

„Der hænger det, bag dette Gardin, Fader, men det er en Gave af den nuværende preussiske Minister, Grev Struense — det er min forklarede Moders Billede."

„Din Moders, min Mathildes Billede — o, det er et godt Omen — lad mig see det, lad mig græde ved det, nu da jeg er fri — fri ved hendes Søn, fri og lykkelig ved vor Søn."

Og med feberhastig Haand rev Kongen selv Forhænget tilside og betragtede det herlige Billede af den skjønne Dronning, som hang i fuld Dagbelysning.

Et Øieblik blev Kongen staaende i stum Bevægelse, med Smerte og Henrykkelse betragtede han de hellige Træk af denne tilbedte Kvindes Ansigt.

„Tilgiv mig, Mathilde!" udbrød Kongen omsider halvhviskende og foldede Hænderne som til Bøn, medens Kronprindsen overvældet knælede ned ved Faderens Fødder. „Ma-

thilde," sagde Kongen, „see ned til mig fra Din Himmel, og vær forsonet ved den Opreisning, jeg giver Dig ved Din Søn, ved disse Kjærlighedskys og Taarer salver jeg ham til Konge, og indvier ham til en lang og lykkelig Regjering. Ja, min Søn, min og Mathildes elskede Søn, ved disse Taarer fra den helligste Kilde salver jeg Dig til Konge og Regent i dette Rige, og Dit Navn skal være elsket og tilbedt her i Landet, og Du skal nævnes med Ærefrygt overalt paa Jorden, Der skal være Fred i Dit Hjerte og Lykke blandt Dit Folk, og Du skal nævnes med Navnet: **Frederik den Sjette!**"

Ende.